

Noregs Bank

Årsrapport og rekneskap 2022

Noregs Bank skal fremje økonomisk stabilitet og forvalte store verdier på vegner av fellesskapet.

2022

Nøkkeltal

Styringsrenta
blei sett opp til

2,75 %

i 2022

Årsvæksten i
konsumprisindeksen var

5,8 %

i 2022

Motsyklisk
kapitalbufferkrav var

2,0 %

ved utgangen av 2022

I oppgjerssystemet blei det gjennom-
snittleg gjort opp betalinger for

339

milliardar kroner kvar dag i 2022

Marknadsverdien til Statens
pensjonsfond utland var

12 429

milliardar kroner ved
utgangen av 2022

Marknadsverdien av
valutareservane var

610

milliardar kroner ved
utgangen av 2022

Det samla resultatet til
Noregs Bank var

-11,1

milliardar kroner i 2022

Overføring til
statskassen var

8,1

milliardar kroner i 2022

Noregs Bank
hadde

1 007

tilsette fordelt på 33 nasjonalitetar

Innhold

5 1. Om Noregs Bank

6 Forordet til sentralbanksjefen

7 Introduksjon til Noregs Bank

12 2. Årsmeldingar

13 Hovudstyret i Noregs Bank

20 Melding frå hovudstyret for 2022

40 Noregs Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet

44 Årsmelding frå komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet for 2022

56 3. Berekraft

57 Samfunnsoppdrag og berekraftstrategi

59 Klima og miljø

69 Samfunn og sosiale forhold

84 Verksemdsstyring, etikk og kultur

95 4. Strategi

96 Strategi 25

101 Strategi 2020–2022

105 5. Årsrekneskap og balanse

106 Hovedpunkter

109 Regnskap

114 Noter

221 Beretning, vedtak og uttalelse

1. Om Noregs Bank

- 6 Forordet til sentralbanksjefen
- 7 Introduksjon til Noregs Bank

Historisk høg inflasjon

Om Noregs Bank ●

Årsmeldingar ●

Berekraft ●

Strategi ●

Årsrekneskap og balanse ●

Etter tre tiår med låg og stabil inflasjon var det høg prisvekst som prega norsk og global økonomi i 2022.

2022 blei året der vi igjen blei minna på at uventa hendingar brått kan endre dei økonomiske utsiktene. I etterkant av Russlands angrep på Ukraina steig inflasjonen til dei høgaste nivåa sidan 1980-åra, både i landa rundt oss og her heime. Prisstabilitet er viktig for at økonomien skal fungere godt. Den høge prisveksten svekkjer kjøpekrafta, og det rammar særleg dei som har låge inntekter og minst å gå på. For å dempe inflasjonen har vi heva styringsrenta raskare enn vi såg for oss ved inngangen til året. Samtidig har vi lagt vekt på å ikkje bremse økonomien meir enn det som er nødvendig for å få bukt med inflasjonen.

Geopolitisk uro har stilt oss overfor nye utfordringar og endra trusselbiletet. I Noregs Bank har vi mellom anna vore opptekne av å ruste oss mot cyberhendingar som kan true den finansielle stabiliteten. Uvisse og høg inflasjon har òg prega dei globale finansmarknadene og forvaltninga av Statens pensjonsfond utland. Nedgangen i både aksje- og obligasjonsmarknadene gav ei betydeleg negativ avkastning for fondet. Samtidig førte høge olje- og gassprisar til ein historisk høg tilførsel til fondet, noko som bidrog til å halde marknadsverdien til fondet oppe.

Ei verd i endring byr på krevjande problemstillingar for både sentralbanken og fondet. I 2022 la vi fram Noregs Banks strategi for dei neste åra, Strategi 25. Strategien skal gjere oss rusta til å løyse samfunnsoppdraga våre på ein best mogleg måte framover, og han viser dei viktigaste prioriteringane våre for dei neste åra.

2022 var året der eg tok over som sentralbanksjef og Pål Longva tiltredde som visesentralbanksjef. Denne årsrapporten vitnar om at det har vore eit krevjande, men òg svært innhaldsrikt år. Eg er djupt imponert over arbeidet alle kollegaene mine i Noregs Bank har gjort i 2022, og måten dei har handtert stadig nye utfordringar på. I ei uroleg verd er det viktig at vi held fram med å utfordre tankesettet vårt og utviklar dei tilsette. Det er på den måten vi kan gjennomføre oppdraget vårt best mogleg.

2022 blei året der vi igjen blei minna på at uventa hendingar brått kan endre dei økonomiske utsiktene.

Oslo, 8. februar 2023

Ida Wolden Bache
sentralbanksjef

Introduksjon til Noregs Bank

Noregs Bank er Noregs sentralbank med ansvar for pengepolitikk og skal bidra til finansiell stabilitet og eit sikkert og effektivt betalingssystem. Banken forvaltar i tillegg Statens pensjonsfond utland og egne valutaeservar.

Om Noregs Bank

Stiftinga av Noregs Bank i 1816 var ein viktig del av nasjonsbygginga etter at unionen med Danmark var oppløyst. Stortinget gav sentralbanken to hovudoppgåver: gi ut ein eigen norsk valuta, spesidalaren, og yte lån til bedrifter og privatpersonar.

I dag driv ikkje Noregs Bank lenger med utlån direkte til allmenta. Til gjengjeld har banken fått ei rekkje andre oppgåver som vi utfører på

vegner av fellesskapet. Noregs Bank har utøvande og rådgivande oppgåver i pengepolitikken, forvaltar valutareservane i landet og Statens pensjonsfond utland, og skal bidra til effektive og robuste betalingsystem og finansmarknader. I tillegg har sentralbanken einerett på å utferde norske setlar og myntar.

Styring

Verksemnda til Noregs Bank er regulert i lov om Noregs Bank og pengevesenet mv. (sentralbanklova) 21. juni 2019 nr. 31. Oppgåva Noregs Bank har med å forvalte Statens pensjonsfond utland, er regulert i sentralbanklova, lov om Statens pensjonsfond og mandat for forvaltninga av Statens pensjonsfond utland, som Finansdepartementet har fastsett.

I samsvar med sentralbanklova er sentralbanksjefen dagleg leiar for Noregs Bank. Men hovudstyret tilset likevel ein eigen dagleg leiar som har ansvar for å forvalte Statens pensjonsfond utland. Hovudstyret, som består av sentralbanksjefen (leiar), visesentralbanksjefane og seks eksterne medlemmer, og dessutan to tilsettvalde representantar ved behandlinga av administrative saker, skal vidare sørge for ei forsvarleg og effektiv organisering av banken. Hovudstyret har òg ansvaret for å forvalte Statens pensjonsfond utland. Sentralbanksjefen, dei to visesentralbanksjefane og dei eksterne styremedlemmene er alle oppnemnde av Kongen i statsråd.

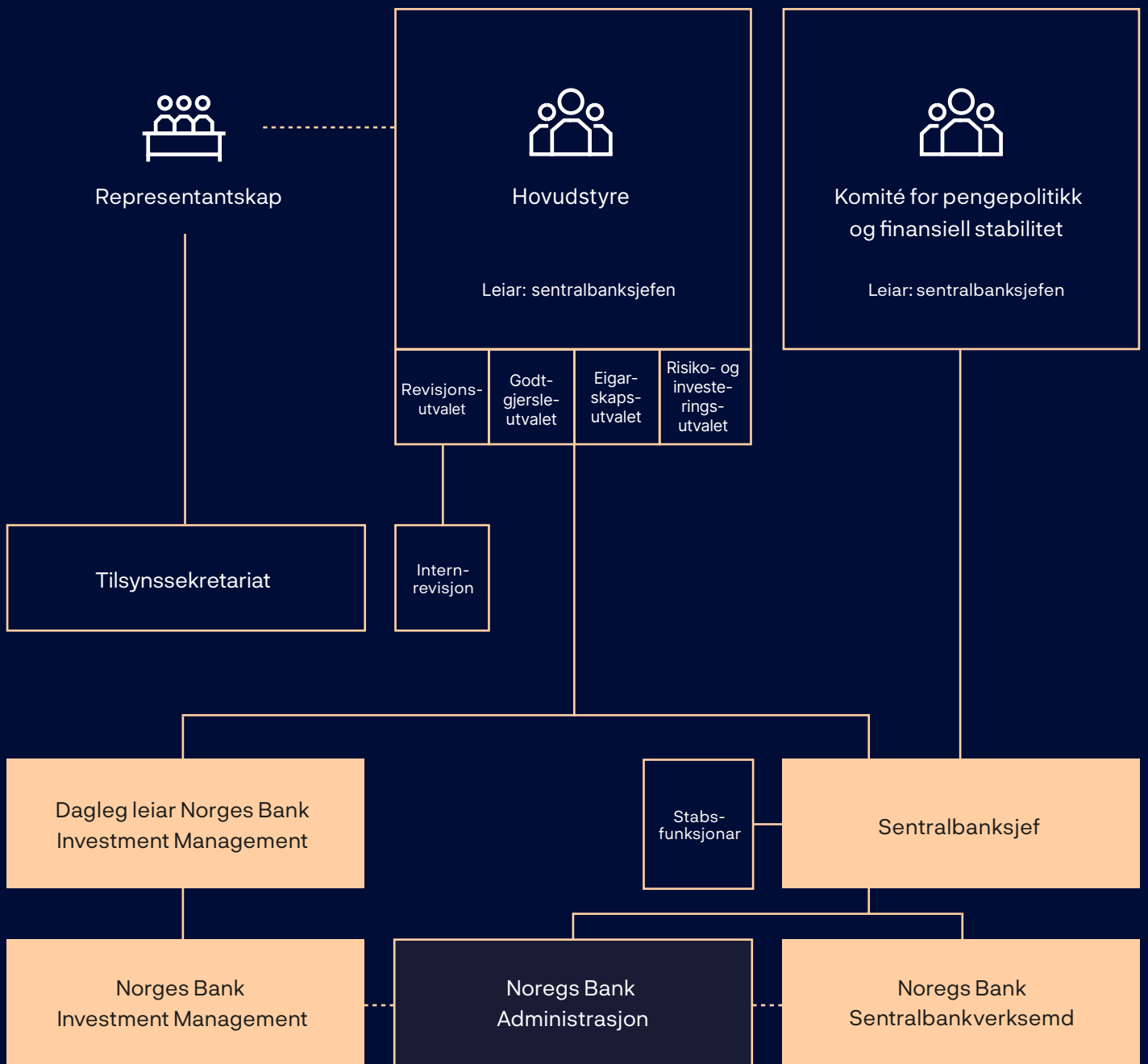
Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet består av sentralbanksjefen (leiar), visesentralbanksjefane og to eksterne medlemmer. Dei eksterne komitémedlemmene er oppnemnde av Kongen i statsråd. Komiteen har ansvaret for Noregs Bank si utøvande og rådgivande makt i pengepolitikken og for bruken av verkemiddel for å nå måla i pengepolitikken. Komiteen skal bidra i arbeidet med å fremje finansiell stabilitet gjennom rådgiving og ved å bruke dei tilgjengelege verkemidla.

Noregs Banks representantskap er utnemnt av Stortinget og har 15 medlemmer. Representantskapet er tilsyns- og kontrollorganet til Noregs Bank. Ansvarsområdet omfattar mellom anna å vedta budsjett etter forslag frå hovudstyret, fastsetje årsrekneskapen, velje revisor og godkjenne planane og kostnadene til revisoren.

Noregs Bank har fått ei rekkje andre oppgåver som vi utfører på vegner av fellesskapet.

Organiseringa

Organiseringa

Dei øvste organa i Noregs Bank er hovudstyret, komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet og representantskapet. Noregs Bank består av sentralbankverksemda og Norges Bank Investment Management og dessutan eit felles administrativt område – Noregs Bank Administrasjon.

Sentralbanken er leidd av sentralbanksjefen og består av fire avdelingar: Pengepolitikk, Finansiell stabilitet, Marknader og IT. Leiaren for Noregs Bank Administrasjon rapporterer òg til sentralbanksjefen.

Norges Bank Investment Management har ansvar for å forvalte Statens pensjonsfond utland. Organisasjonen har ein dagleg leiar som er tilsett av hovudstyret. Organisasjonen består av avdelingane teknologi og drift, eigarskap og etterleving, marknadsstrategi, aksjeinvesteringar, eigedoms- og infrastrukturinvesteringar, risikostyring og stab.

Organisasjonen er internasjonal med kontor i Oslo, London, New York, Shanghai og Singapore, og med dotterselskap i Tokyo, Paris og Luxembourg.

Dei øvste organa i Noregs Bank er hovudstyret, komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet og representantskapet.

Risikostyring og kontroll

I samsvar med instruks om risikostyring og internkontroll i Noregs Bank går ein regelmessig gjennom vesentlege risikoar for alle verksemdsområda.

Hovudstyret har det overordna ansvaret for risikostyring og skal sørge for at verksemda er forsvarleg organisert. Internrevisjonen støttar hovudstyret i utøvinga av ansvaret og gir ei årleg uavhengig vurdering av risikostyring og internkontroll til hovudstyret.

Rolle- og ansvarsdelinga innanfor risikostyringssystemet i banken er organisert langs tre linjer.

Førstelinje: Operative risikostyrings- og kontrollaktivitetar som blir gjennomførte i verksemda. Risikovurdering og etterleving skal vere ein integrert del av forretningsprosessane og omfattar òg styring av utkontrakterte tenester.

Andrelinje: Funksjonane for risikostyring, kontroll og etterleving skal gi råd til og støtte avdelingane. Dei skal utfordre vurderingane til førstelinja og overvake at ho gjennomfører eigna kontrollar. Andrelinja i sentralbanken og i Norges Bank Investment Management rapporterer til høvesvis sentralbanksjefen og dagleg leiar for Norges Bank Investment Management.

Tredjelinje: Internrevisjonen er underlagd hovudstyret og skal, uavhengig av administrasjonen, vurdere om risikostyring, kontroll og etterleving fungerer som føreset.

Representantskapet har eit overordna ansvar for å føre tilsyn med verksemdsdrifta og etterlevinga av formelle rammer. Representantskapet vel banken sin eksterne revisor og rapporterer årleg til Stortinget i ein eigen rapport.

Hovudstyret har det overordna ansvaret for risikostyring og skal sørge for at verksemda er forsvarleg organisert.

Pressekonferanse i mars 2022.

2. Årsmeldingar

- 13 Hovudstyret i Noregs Bank
- 20 Melding frå hovudstyret for 2022
- 40 Noregs Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet
- 44 Årsmelding frå komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet for 2022

Hovudstyret i Noregs Bank

Om Noregs Bank ●

Årsmeldingar ●

Berekraft ●

Strategi ●

Årsrekneskap og balanse ●

Hovudstyret består av sentralbanksjefen, dei to vise-sentralbanksjefane og seks eksterne styremedlemmer, som alle er oppnemnde av Kongen i statsråd. I tillegg blir to styremedlemmer valde av og blant dei tilsette til å delta i behandlinga av administrative saker.

Sentralbanksjefen er leiar, og visesentralbanksjefane er høvesvis første og andre nestleiar. Hovudstyret har fire saksførebuande og rådgivande utval som gjennom arbeidet sitt skal styrkje og effektivisere drøftingane i hovudstyret.

Mona Helen Sørensen, Egil Herman Sjursen, Kjersti-Gro Lindquist, Pål Longva, Hans Aasnæs, Arne Hyttnes, Øystein Børsum, Nina Udnes Tronstad, Kristine Ryssdal, Ida Wolden Bache, Karen Helene Ulltveit-Moe.

Revisjonsutvalet

Oppgåvene til revisjonsutvalet er, i samsvar med instruks for risikostyring og internkontroll i Noregs Bank, retta inn mot oppfølging, tilsyn og kontroll med rekneskapsrapportering, operasjonell risiko, etterleving og systema for risikostyring og intern kontroll.

Revisjonsutvalet har tre medlemmer som er valde av og blant dei eksterne hovudstyremedlemmene. Internrevisjonen skal gi utvalet nødvendig assistanse.

Godtgjersleutvalet

Godtgjersleutvalet skal bidra til grundig og uavhengig behandling av saker som gjeld godtgjersleordningane til banken. Hovudstyret har bestemt at det lovpålagde godtgjersleutvalet for kapitalforvaltinga òg skal førebu saker på sentralbankverksemda sitt område.

Utvalet har tre medlemmer som er valde blant dei eksterne medlemmene i hovudstyret, og éin medlem som er vald blant dei tilsettvalde styremedlemmene.

Eigarskapsutvalet

Eigarskapsutvalet skal førebu hovudstyret si behandling av saker som gjeld den ansvarlege forvaltingsverksemda til banken. Utvalet førebur mellom anna saker om utestenging og observasjon av selskap frå investeringsuniverset for Statens pensjonsfond utland innanfor dei rammene som er gitt i mandatet frå Finansdepartementet og i etiske retningslinjer for forvaltinga av Statens pensjonsfond utland.

Eigarskapsutvalet har tre medlemmer og blir leidd av visesentralbanksjefen med særskilt ansvar for å følgje opp forvaltinga av Statens pensjonsfond utland. Dei to andre medlemmene blir valde blant dei eksterne medlemmene i hovudstyret.

Noregs Bank forvaltar fondet med sikte på å få høgast mogleg avkastning over tid innanfor dei rammene som mandatet frå Finansdepartementet set.

Risiko- og investeringsutvalet

Risiko- og investeringsutvalet skal bidra til å styrkje og effektivisere hovudstyret sitt arbeid med investeringsstrategi, gjeldande eksponering, vurderingar av resultat, fastsetjing og utnytting av risikorammer og dessutan særleg store og viktige investeringsavgjerder.

Risiko- og investeringsutvalet har tre medlemmer og blir leidd av visesentralbanksjefen med særskilt ansvar for å følgje opp forvaltinga av Statens pensjonsfond utland. Dei to andre medlemmene blir valde blant dei eksterne medlemmene i hovudstyret.

14
møte i hovudstyret.

212
behandla saker.

Arbeidet til hovudstyret i 2022

I 2022 har hovudstyret hatt 14 møte og behandla 212 saker. Hovudstyret nyttar i tillegg seminarforma til meir utdjupande presentasjonar og drøfting med administrasjonen om premissane for viktige saker som kjem på styreagendaen.

I tillegg bruker dei fire underutvala tid på å førebu utvalde saker som skal behandlast i hovudstyret.

Tidsbruken for 2018 og 2019 var relativt jamt fordelt mellom sentralbankverksemda og kapitalforvaltinga. For perioden 2020–2022 har kapitalforvaltinga stått for om lag 2/3 av tidsbruken i hovudstyret. Dette er ein konsekvens av den nye sentralbanklova, der den nyetablerte komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet har fått ansvar for fagområde som tidlegare låg til hovudstyret.

TABELL 1 Arbeidet til hovudstyret 2018–2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Styremøte	18	18	20	14	14
Styreseminar	10	11	4	5	6
Styresaker	232	242	222	228	212
Utvalsmøte					
Revisjonsutvalet	7	5	7	11	7
Godtgjersleutvalet ¹	6	4	5	7	4
Eigarskapsutvalet	5	5	7	9	7
Risiko- og investeringsutvalet	6	7	10	13	13

¹ Før 2020 heitte godtgjersleutvalet kompensasjonsutvalet.

Hovudstyremedlemmene

Om Noregs Bank ●

Årsmeldingar ●

Berekraft ●

Strategi ●

Årsrekneskap og balanse ●

Ida Wolden Bache

Utnevd som sentralbanksjef frå 8. april 2022 til 2028. Bache er leiar av hovudstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Bache har erfaring som visesentralbanksjef, avdelingsdirektør for pengepolitikk og avdelingsdirektør for finansiell stabilitet i Noregs Bank. Bache har òg vore makroøkonom i Handelsbanken Capital Markets. Ho var medlem av Det Systemiske Risikoråd i Danmark frå 2017 til 2022. Bache er samfunnsøkonom med doktorgrad frå Universitetet i Oslo og mastergrad frå London School of Economics.

Pål Longva

Utnevd som visesentralbanksjef frå 29. august 2022 til 2028. Longva har særskilt ansvar for sentralbankverksemda og er første nestleiar i hovudstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Longva har erfaring som ekspedisjonssjef i finansavdelinga i Finansdepartementet. Han har jobba i McKinsey og vore avdelingsdirektør og ekspedisjonssjef i Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Longva har doktorgrad i samfunnsøkonomi frå Universitetet i Oslo.

Øystein Børsum

Utnevd som visesentralbanksjef frå 2. august 2021 til 2027. Børsum har særskilt ansvar for Noregs Bank si oppgåve med å forvalte Statens pensjonsfond utland og er andre nestleiar av hovudstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Børsum har erfaring som sjeføkonom i Swedbank og frå Finansdepartementets økonomiavdeling og avdeling for formuesforvaltning. Børsum er siviløkonom frå Noregs handelshøgskole og har mastergrader frå Sciences Po og London School of Economics og doktorgrad i samfunnsøkonomi frå Universitetet i Oslo.

Karen Helene Ulltveit-Moe

Oppnemnd som styremedlem til 15. mai 2024. Leiar av revisjonsutvalet og medlem av godtgjersleutvalet i hovudstyret.

Ulltveit-Moe er professor ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo. Ho er styreleiar ved Noregs handelshøgskole og har brei styreefaring frå næringslivet. Ulltveit-Moe har òg vore leiar og medlem av ei rekkje offentlege utval. Primærforskningsfeltet hennar ligg innanfor internasjonal økonomi og skatte- og næringspolitikk. Ho er Research Fellow ved Centre for Economic Policy Research (CEPR) og CESifo og vald medlem av Det Norske Videnskaps-Akademi. Ulltveit-Moe er siviløkonom frå Universitæt Mannheim og dr.oecon. frå Noregs handelshøgskole.

Kristine Ryssdal

Oppnemnd som styremedlem til 15. mai 2026. Medlem av eigarskapsutvalet og godtgjersleutvalet i hovudstyret.

Ryssdal er juridisk direktør i Yara. Ho har òg tidlegare erfaring frå næringslivet som VP Legal i Statoil (no Equinor), juridisk direktør i REC og advokat i Norsk Hydro. I tillegg har ho mange års erfaring frå Regjeringsadvokaten. Ho var tidlegare styremedlem i Borregaard ASA, har sete i ulike styre i REC-konsernet og vore medlem av representantskapet i Kommunalbanken. Ryssdal er jurist frå Universitetet i Oslo og har Master of Laws frå London School of Economics. Ho er òg advokat med møterett for Høgsterett.

Arne Hyttnes

Oppnemnd som styremedlem til 15. mai 2026. Leiar av godtgjersleutvalet og medlem av revisjonsutvalet i hovudstyret.

Hyttnes har lang erfaring frå finansnæringa, mellom anna frå DnC/DnB, Sparebankforeningen, Finans Norge og Bankenes sikringsfond. Hyttnes var administrerande direktør for SND i fire år og har styreefaring frå mellom anna NHH og Ungt Entreprenørskap. Hyttnes er siviløkonom frå Noregs handelshøgskole.

Hans Aasnæs

Oppnemnd som styremedlem til 15. mai 2024. Medlem av risiko- og investeringsutvalet i hovudstyret.

Aasnæs er administrerande direktør i shippingselskapet Western Bulk ASA. Han er styreleiar i Strand Havfiske, Nordic Trustee og Investinor. Aasnæs har lang erfaring frå kapitalforvaltning, eigeomsforvaltning og direkteinvesteringar mellom anna frå Storebrand og UMOE. Han har òg brei styreefaring frå mellom anna Folketrygdfondet, Statskog, Gjensidige pensjonsforsikring, Bergvik Skog, Foran Real Estate og Fornebu Lumber Company. Aasnæs er sivilagronom frå Noregs landbrukshøgskole (no NMBU), har høgare avdeling frå NHH og er autorisert finansanalytiker.

Nina Udnes Tronstad

Oppnemnd som styremedlem til 15. mai 2026. Medlem av revisjonsutvalet og eigarskapsutvalet i hovudstyret.

Udnes Tronstad er profesjonell styremedlem. Ho er styreleiar i Source Energy og styremedlem i Bladt Industries og Prosafe. Ho har vore konserndirektør i Kværner og Statoil (no Equinor). Ho har tidlegare vore styremedlem i mellom anna Peab AB, Trelleborg AB, Rambøll, Giek (no Eksfin) og NTNU. Udnes Tronstad er sivilingeniør frå NTNU.

Egil Herman Sjørnsen

Oppnemnd som styremedlem til 15. mai 2024. Medlem av risiko- og investeringsutvalet i hovudstyret.

Sjørnsen gjekk av som administrerande direktør i Holberg Fondsforvaltning AS i 2018 etter tolv år i stillinga. Han har hatt leiarstillingar innanfor kapitalforvaltning i DNB (inkludert London), Vesta Forsikring og Nordea Investment Management sidan slutten av 1980-åra. Sjørnsen er i dag styreleiar i Bergen Filharmoniske Orkester, Stiftelsen Unifob, Nysnø Klimainvesteringer AS og kontrollorganet NIBOR Oversight Committee. Sjørnsen har hatt ei rekkje ulike styreposisjonar. Sjørnsen er cand.polit. med hovudfag i sosialøkonomi frå Universitetet i Bergen.

Mona Sørensen

Representant for dei tilsette frå 1. januar 2016.

Medlem av godtgjersleutvalet i hovudstyret.

Leiar og hovudtillitsvald i Finansforbundet i Noregs Bank. Sørensen har ein bachelor i økonomi og administrasjon og ein Executive Master of Management med spesialisering i anvend organisasjonspsykologi frå Handelshøgskolen BI.

Marianne Depraetere er varamedlem for Mona Sørensen.

Truls Oppedal

Representant for dei tilsette frå 1. januar 2021.

Nestleiar i styret i Akademikerne. Oppedal har master i Business and Finance frå Heriot-Watt University i Edinburgh, Skottland.

Kjersti Gro Lindquist er varamedlem for Truls Oppedal.

Melding frå hovudstyret for 2022

2022 blei nok eit annleis år for Noregs Bank. Pandemien og krigen påverka heile Noregs Banks verksemd og arbeidet til medarbeidarane.

Inngangen til 2022 var prega av pandemien. Lokala på Bankplassen var stengde ned, og dei fleste medarbeidarane arbeidde på heimekontor. Då regjeringa varsla at Noreg kunne gjenopnast 12. februar, opna banken igjen for arbeid på kontoret.

Berre få dagar etter gjenopninga, 24. februar, invaderte Russland Ukraina. Konsekvensane av krigen og etterdønningane av pandemien påverka arbeidet til Noregs Bank i heile 2022. Dei tilsette har arbeidd hardt i ei krevjande tid. Hovudstyret er nøgd med at medarbeidarane har levert gode resultat med fagleg høg kvalitet, og vil rette ein stor takk til dei tilsette. 2022 var prega av store rørsler i dei globale finansmarknadene. Russlands invasjon av Ukraina bidrog mellom anna til sterk vekst i energiprisane i

“

Dei tilsette har arbeidd hardt i ei krevjande tid og kan vise til gode resultat med fagleg høg kvalitet.

Europa. Saman med høg etterspurnad og avgrensingar på tilbodssida i økonomien gav det ein markert oppgang i inflasjonen internasjonalt. Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet har derfor heva renta meir og raskare enn prognosane indikerte ved inngangen til 2022. Les meir om dette i [meldinga frå komiteen](#).

Avkastinga i Statens pensjonsfond utland følgjer utviklinga i den globale aksje- og obligasjonsmarknaden tett. I 2022 har rentenivåa stige, og både aksje- og obligasjonsmarknaden gav negativ avkasting. Den svake utviklinga gjennom året gjorde at Statens pensjonsfond utland hadde ei samla avkasting på -14,1 prosent. Ved utgangen av 2022 var marknadsv verdien til fondet 12 429 milliardar kroner.

Noregs Bank har i 2022 arbeidd med å utvikle betalingssystemet på fleire område. Banken har innleidd ein formell dialog med Den europeiske sentralbanken om mogleg deltaking i eurosyste met si løysing for oppgjer av realtidsbetalingar. Utgreiinga av digitale sentralbankpengar har halde fram, og Noregs Bank samarbeider med Finanstilsynet om å teste cybersikkerheita etter rammeverket TIBER i Noreg.

2022 var siste året av strategiperioden 2020–2022. Det er hovudstyret si vurdering at Noregs Bank i all hovudsak realiserte ambisjonane i strategien, trass i at situasjonen endra seg drastisk med pandemi og krig. I november 2022 vedtok hovudstyret strategien for dei neste tre åra, Strategi 25. Han består av ein overordna strategi for institusjonen Noregs Bank og éin strategi for kvart av verksemdsområda til sentralbanken og Norges Bank Investment Management. Les meir om [strategien i kapittel 4](#).

I 2022 var det fleire endringar i leiinga i Noregs Bank. Sentralbanksjef Øystein Olsen varsla i 2021 at han ønskte å fråtre 1. mars 2022. Vise-sentralbanksjef Ida Wolden Bache blei mellombels tilsett som sentralbanksjef frå 1. mars 2022 og blei utnemnd som sentralbanksjef frå 8. april 2022. 29. august begynte Pål Longva som visesentralbanksjef etter Ida Wolden Bache.

2022 var prega av store rørsler i dei globale finansmarknadene.

Forvaltinga av Statens pensjonsfond utland

Noregs Bank forvaltar Statens pensjonsfond utland på vegner av Finansdepartementet. Mandatet er å forvalte med sikte på å få høgast mogleg avkastning over tid innanfor ein akseptabel risiko og dei rammene som mandatet frå Finansdepartementet set.

Forvaltinga i 2022

Ved utgangen av 2022 var marknadsverdien til Statens pensjonsfond utland 12 429 milliardar kroner. Marknadsverdien blir påverka av avkastinga på investeringane, kapitaltilførsel og uttak frå staten og endringar i valutakursar.

Avkastinga i 2022 svarte til -1 637 milliardar kroner. Endringar i kronekursen auka marknadsverdien med 642 milliardar kroner, men det har ingenting å seie for den internasjonale kjøpekrafta til fondet. Innskotet frå den norske staten var netto 1 085 milliardar kroner etter utbetalt forvaltingsgodtgjersle. Det er den største årlege tilførsla av ny kapital sidan fondet blei oppretta. Dei tilførte midlane blei fasa inn i fondet på ein effektiv måte.

Investeringane var ved årsskiftet fordelte med 69,8 prosent i aksjar, 27,5 prosent i rentepapir, 2,7 prosent i unotert eigedom og 0,1 prosent i unotert infrastruktur for fornybar energi.

I 2022 var fondsavkastinga før forvaltingskostnader -14,1 prosent målt i valutakorga til fondet. Aksjeavkastinga var -15,4 prosent og obligasjonsavkastinga -12,1 prosent. Avkastinga på investeringar i unotert eigedom var 0,1 prosent, og i unotert infrastruktur for fornybar energi var avkastinga 5,1 prosent. Forvaltingskostnadene utgjorde til saman 0,04 prosent av forvalta kapital.

Noregs Bank forvaltar fondet tett opp mot referanseindeksen, men alle investeringsprosessane har aktive element. Det gjer Noregs Bank betre i stand til å oppnå høgast mogleg avkastning og vere ein ansvarleg investor. Noregs Bank nyttar ulike investeringsstrategiar i forvaltinga, og desse er delt inn i hovudstrategiane marknadseksposering, verdipapirseleksjon

12 429 mrd.

kroner i
marknadsvardi ved
utgangen av 2022.

og allokering. Noregs Bank har rapportert bidraga til meiravkasting frå dei same tre strategiane i heile perioden 2013–2022, men over tid har det vore gjort endringar i innretninga innanfor kvar strategi.

Den største delen av fondet blir forvalta gjennom strategien for marknads-eksponering. Hovudmålet med denne strategien er å oppnå eksponeringa som følgjer av referanseindeksen så kostnadseffektivt som mogleg. For å redusere transaksjonskostnadene prøver ein å unngå mekanisk gjennomføring av indeksendringar. I tillegg blir det skapt meiravkasting ved å følgje ulike indekseringsstrategiar.

Verdipapirseleksjon er basert på fundamental analyse, og banken nyttar både interne og eksterne mandat. Spesialistkompetanse og delegerede mandat legg til rette for å ta investeringsavgjerdar uavhengig av konsensus i marknaden.

Allokering var den strategien som gav det største positive bidraget til meiravkasting i 2022. Allokeringsstrategien byggjer på at lang investeringshorisont og avgrensa behov for likviditet gjer det mogleg å tole store svingingar i fondsverdien og å investere sjølv om det kan ta lang tid å realisere underliggjande verdiar. Investeringane i unotert eigedom og unotert infrastruktur for fornybar energi er ein del av allokeringsstrategien. Noregs Bank kan òg opptre annleis enn andre fond i krevjande marknads-situasjonar. Ved inngangen til året hadde porteføljen ein noko lågare aksjeandel og kortare løpetid på investeringar i obligasjonar enn referanseindeksen. Det bidrog til at fondsavkastinga var høgare enn i referanseindeksen i 2022.

Noregs Bank nyttar dei ulike strategiane på tvers av aktivaklassane til fondet. Dei relative resultatbidraga fordelt på forvaltninga av aksjar, renter og realaktiva viser at obligasjonsforvaltninga gav det største bidraget til samla meiravkasting.

Noregs Bank oppnådde i 2022 ei samla avkasting før forvaltingskostnader som var 0,87 prosentpoeng høgare enn avkastinga på referanseindeksen til fondet. Hovudstyret merkjer seg at alle dei tre hovudstrategiane bidrog til denne meiravkastinga.

Noregs Bank forvaltar fondet med sikte på å få høgast mogleg avkasting over tid innanfor dei rammene som mandatet frå Finansdepartementet set.

Resultat målte over tid

Hovudstyret legg vekt på at resultatata må vurderast over tid, og er nøgd med at avkastinga både i 2022 og over tid har vore høgare enn avkastinga på referanseindeksen som forvaltinga blir målt mot.

I perioden 1998–2022 har den årlege avkastinga for fondet vore 5,7 prosent. Årleg netto realavkastning, etter frådrag for inflasjon og forvaltingskostnader, har vore 3,5 prosent i denne perioden.

I heile perioden 1998–2022 har den årlege avkastinga før frådrag for forvaltingskostnader vore 0,30 prosentpoeng høgare enn avkastinga på referanseindeksen frå Finansdepartementet. I perioden sidan 2013, som er den perioden der strategiane har vore delte inn i marknadeksponering, verdipapirseleksjon og allokering, har den årlege meiravkastinga før forvaltingskostnader vore på 0,33 prosentpoeng. Bidraga frå dei tre hovudstrategiane viser at allokering har gitt eit lite, negativt bidrag til relativ avkastning. Bidraga frå både marknadeksponering og verdipapirseleksjon har vore positive.

Målet om høgast mogleg avkastning skal nåast med ein akseptabel risiko. Risikoen skal målast, analyserast og følgjast opp ved bruk av eit breitt sett av måltal og ulike typar analysar. Det følgjer av mandatet at Noregs Bank skal leggje opp forvaltinga med sikte på at forventa relativ volatilitet ikkje overstig 1,25 prosentpoeng. Ved utgangen av 2022 var forventa relativ volatilitet 0,39 prosentpoeng, mot 0,50 prosentpoeng ved førre årsskifte.

Målt over heile perioden 1998–2022 har den realiserte relative volatiliteten vore 0,65 prosentpoeng.

Forvaltinga av Statens pensjonsfond utland skal vere kostnadseffektiv. Ei kostnadseffektiv gjennomføring av forvaltinga bidreg til målet om høgast mogleg avkastning etter kostnader. I perioden 2013–2022 har dei årlege forvaltingskostnadene vore 0,05 prosent av forvalta kapital. I 2022 var dei samla forvaltingskostnadene 5,2 milliardar kroner, som svarer til 0,04 prosent av forvalta kapital. Hovudstyret er nøgd med at forvaltingskostnadene er låge samanlikna med andre forvaltarar.

5,7 %

gjennomsnittleg årleg avkastning i tidsrommet 1998–2022.

Vidareutvikling av forvaltninga

Hovudstyret i Noregs Bank fastsette ein ny strategisk plan for forvaltninga i slutten av 2022. Planen byggjer på tidlegare vedtekne strategiplanar og legg opp til mindre justeringar av innretninga innanfor dagens tre hovudstrategiar. Strategiane utfyller kvarandre og søker å utnytte storleiken på fondet og den lange investeringshorisonten.

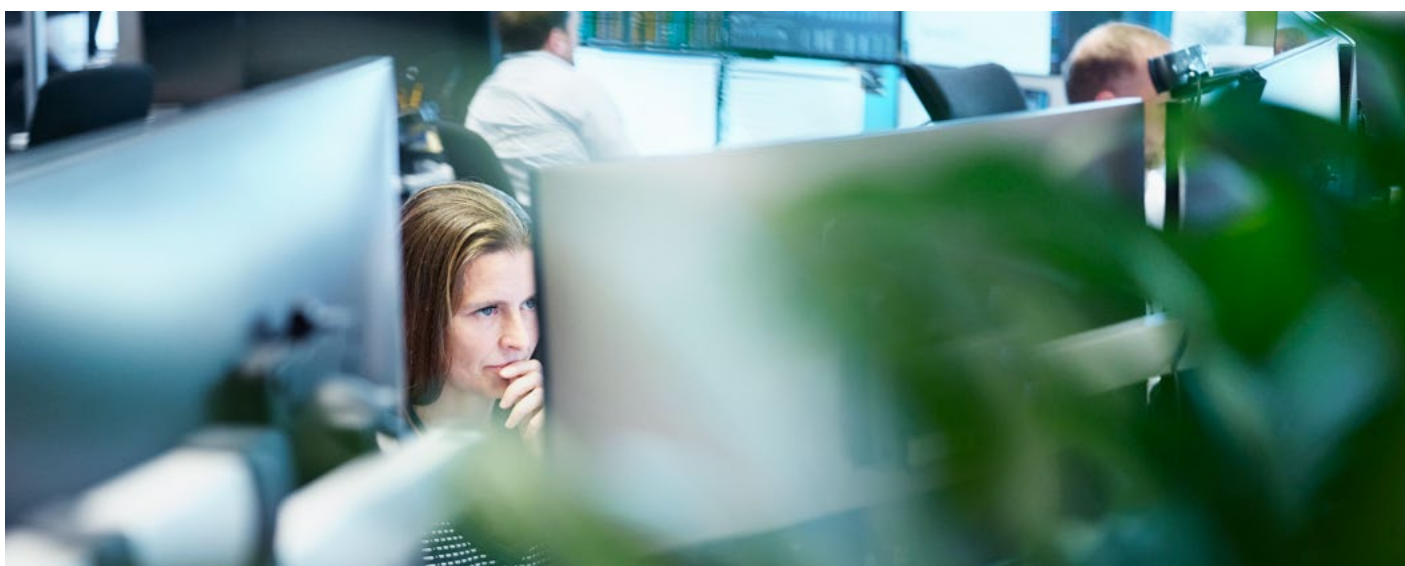
Det følgjer av mandatet frå Finansdepartementet at den ansvarlege forvaltninga skal vere ein integrert del av fondsforvaltninga. God avkastning på lang sikt blir rekna for å avhenge av ei berekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand. Handteringa av klimarisiko er eit prioritert område innanfor ansvarleg forvaltning. Finansdepartementet tok inn ei eiga målformulering om dette i mandatet til Noregs Bank i 2022 og innførte nye krav om måling, styring og rapportering av klimarisiko. Hovudstyret er nøgd med at Noregs Bank har publisert ein tydeleg klimahandlingsplan for perioden 2022–2025.

Arbeidet med å integrere omsynet til ansvarleg forvaltning er omtalt i kapittelet [Arbeid med berekraft i Noregs Bank](#).

Les meir om forvaltninga av fondet i [Årsrapport 2022, Statens pensjonsfond utland](#).

God avkastning på lang sikt blir rekna for å avhenge av ei berekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand.

Forvaltinga av valutareservane

Valutareservane blir haldne for beredskapsformål og skal kunne nyttast til transaksjonar i valutamarknaden som ledd i gjennomføringa av pengepolitikken, ut frå omsynet til finansiell stabilitet og for å møte dei internasjonale forpliktingane til Noregs Bank. Det blir lagt stor vekt på at valutareservane er plasserte i likvide papir. Forvaltinga av valutareservane er retta inn mot å oppnå høgast mogleg avkastning innanfor rammene som gjeld for forvaltinga.

Forvaltinga i 2022

Marknadsverdien av valutareservane var 610,0 milliardar kroner ved utgangen av 2022. Det er 32,6 milliardar kroner mindre enn i 2021. Valutareservane er delte inn i ein aksjeportefølje, ein renteportefølje og petrobufferporteføljen. Verdien av aksjeporteføljen var 110,4 milliardar kroner, verdien av renteporteføljen var 472,0 milliardar kroner, og petrobufferporteføljen utgjorde 27,6 milliardar kroner.

Avkastning målt i internasjonal valuta reduserte verdien med 53,1 milliardar kroner i 2022. Aksje- og renteporteføljen bidrog med høvesvis -15,9 milliardar og -38,7 milliardar kroner. Svakare kronekurs auka verdien med 44,3 milliardar. Netto utflyt var 25,6 milliardar kroner, i all hovudsak frå petrobufferporteføljen.

I 2022 var avkastninga til aksje- og renteporteføljen -9,4 prosent målt i internasjonal valuta. Aksjeinvesteringane hadde ei avkastning på -16,8 prosent, mens renteinvesteringane hadde ei avkastning på -7,5 prosent. Målt i kroner var avkastninga totalt -2,5 prosent. Bakgrunnen for resultatata er lågare aksjekursar og høgare renter globalt. Ei svakare krone dempa utslaga målt i norske kroner.

Valutareservane blir forvalta nær referanseindeksar som hovudstyret har fastsett, og avkastninga følgjer utviklinga i den globale aksje- og obligasjonsmarknaden tett. I 2022 var avkastninga til aksje- og renteporteføljen høvesvis 0,1 og 0,07 prosentpoeng høgare enn avkastninga til dei tilhøyrande referanseindeksane. Hovudstyret er nøgd med at avkastninga var høgare enn i referanseindeksane i eit år med negativ avkastning.

610,0 mrd.
kroner i valutareservar
ved utgangen av 2022.

Ekstraordinært høge olje- og gassprisar i 2022 medførte ekstra kapitalflyt og store svingingar i petrobufferporteføljen gjennom året. Formålet med petrobufferporteføljen er å sørge for ei formålstenleg handtering av statens behov for veksling mellom utanlandsk valuta og norske kroner og gjere overføringar til og frå Statens pensjonsfond utland. Porteføljen svingar normalt i verdi som følgje av kjøp og sal av valuta i marknaden, kjøp av valuta frå Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og månadlege overføringar til og frå Statens pensjonsfond utland. Til saman blei det inngått kontraktar for meir enn 26 000 milliardar kroner innanfor valutareservane.

Arbeidet med å integrere omsynet til ansvarleg forvaltning i valutareservane er omtalt i kapittelet [Samfunnsoppdrag og berekraftstrategi](#). Les meir om korleis valutareservane blir forvalta, i rapporten [Forvaltning av Norges Banks valutareserver](#).

Forvaltninga av statsgjeld

Noregs Bank gjennomfører opptak av statslån på vegner av Finansdepartementet.

Statens lånebehov blir i hovudsak dekt gjennom opptak av langsiktige lån i marknaden, statsobligasjonar, med fast rente. Staten låner òg kortsiktig gjennom sal av statskassevekslar, som er lån med løpetid på eitt år eller kortare. Staten låner berre i norske kroner.

Forvaltninga i 2022

Ved utgangen av 2022 var statsgjelda 596 milliardar kroner, fordelt på 532 milliardar kroner i statsobligasjonar og 64 milliardar kroner i statskassevekslar. Av dette sat staten med ei eigenbeholdning på 66 milliardar kroner i obligasjonar og 24 milliardar kroner i vekslar.

Det blei lånt 20 milliardar kroner i eit nytt 10-års obligasjonslån i februar ved syndikering. I september blei det gjennomført ei syndikering på 10 milliardar kroner i eit nytt 20-års obligasjonslån. Det var første gong det blei lagt ut eit norsk statsobligasjonslån med løpetid på meir enn elleve år. Eksisterande lån blei utvida med 34 milliardar kroner ved 17 auksjonar.

596 mrd.
kroner i statsgjeld ved
utgangen av 2022.

Det blei emittert 12 milliardar kroner til eigenbeholdninga til staten i løpet av året.

Det blei emittert statskassevekslar for 57,65 milliardar kroner til marknaden gjennom 18 auksjonar. Det blei òg emittert 24 milliardar kroner til eigenbeholdninga til staten i løpet av året.

I 2022 var den gjennomsnittlege auksjonspremien, målt som differansen mot samtidig midtrete i marknaden, ved obligasjonsopplåninga -0,002 prosentpoeng, mot 0,022 prosentpoeng i 2021. På grunn av høg volatilitet og uvisse i statspapirmarknadene både ute og heime tillét Noregs Bank i slutten av juni at primærhandlarane stilte større renteforskjellar enn normalt i interbankmarknaden for obligasjonar og vekslar. Unntaket blei vidareført i fleire omgangar og var gjeldande ved utgangen av året.

Den gjennomsnittlege renta for obligasjonane som blei emitterte i 2022, var 2,76 prosent, mot 1,24 prosent i 2021. Oppgangen skriv seg frå ein generell auke i rentenivået.

Hovudstyret er nøgd med korleis statsgjelda er blitt forvalta i 2022.

Betalingssystemet

Noregs Bank skal fremje eit effektivt, sikkert og attraktivt betalingssystem. Noregs Bank er det øvste oppgjerssystemet for betalingar mellom bankane i Noreg og utferdar dessutan setlar og myntar. Noregs Bank overvakar betalingssystemet og annan finansiell infrastruktur, bidreg til beredskapsløysingar og er tilsynsmyndigheit for interbanksystem. Drifta av den finansielle infrastrukturen i Noreg har vore stabil i 2022.

Oppgjerssystemet til Noregs Bank

I oppgjerssystemet til Noregs Bank blir det utført betalingar mellom bankar og andre føretak i finansiell sektor som har konto i Noregs Bank. Dei fleste betalingar i norske kroner blir derfor i siste instans gjorde opp i oppgjerssystemet til Noregs Bank. Drifta av oppgjerssystemet har vore stabil i 2022. I 2022 blei det i gjennomsnitt gjort opp betalingar for om lag 339 milliardar kroner kvar dag. Ved utgangen av 2022 hadde bankane folio- og reserveinnskot i Noregs Bank på i alt 26,3 milliardar kroner.

Noregs Bank skal fremje eit effektivt, sikkert og attraktivt betalingssystem.

Utgreiinga av digitale sentralbankpengar er no inne i den fjerde fasen. Fram til sommaren 2023 vil banken gjennomføre eksperimentell testing av ulike tekniske løysingar for digitale sentralbankpengar. Det blir òg arbeid vidare med å analysere formålet med og konsekvensane av ei mogleg innføring. Som ein del av Strategi 25 har hovudstyret vedteke at vi i Noregs Bank i strategiperioden skal gjere oss klare til eventuelt å kunne innføre digitale sentralbankpengar.

Cybersikkerheit i det finansielle rommet

Cyberhendingar har potensial til å true det finansielle systemet og finansiell stabilitet. Internasjonalt er det brei semje om at ein må gjere den finansielle sektoren meir motstandsdyktig mot cyberangrep. Det krev samhandling mellom offentlege myndigheiter og private aktørar. Noregs Bank samarbeider med Finanstilsynet om å innføre testing av cybersikkerheit etter rammeverket TIBER i Noreg (TIBER-NO) for å styrkje cybersikkerheita i det finansielle systemet. Føretak med ansvar for kritiske funksjonar i bank- og betalingssystemet har takka ja til å bli med i TIBER-NO forum. Hausten 2022 starta dei første testane.

Les meir om betalingssystemet i rapporten [Finansiell infrastruktur 2022](#).

Truslane mot grunnleggjande nasjonale interesser og kritisk infrastruktur kjem i stadig større grad frå det digitale rommet.

Medarbeidarar

Ved utgangen av 2022 hadde Noregs Bank 1007 fast tilsette. Av desse er 572 tilsette i Norges Bank Investment Management, 272 i sentralbankverksemda, 156 i Noregs Bank Administrasjon og 7 i tilsynssekretariatet. Banken har medarbeidarar frå til saman 39 nasjonar og har kontor i Oslo, London, New York, Shanghai og Singapore. I tillegg har Noregs Bank dotterselskap i London, Paris, Luxembourg og Tokyo.

Kompetente medarbeidarar er viktig for at Noregs Bank skal kunne oppfylle samfunnsoppdraga sine. Det blir stilt krav til kompetanse, innsikt og høg grad av integritet hos dei tilsette.

Noregs Bank arbeider systematisk for å tiltrekke seg og rekruttere dei beste kandidatane frå dei fremste fagmiljøa nasjonalt og internasjonalt. Vi arbeider kontinuerleg med karriereutvikling, mellom anna gjennom målretta kurs og studium.

Gjennom mangfold blant dei tilsette ønskjer banken å løfte fram fleire perspektiv i dei faglege diskusjonane, noko som bidreg til at vi er i front på fagområda våre.

Tilsette i Noregs Bank

39
nasjonar

5
kontor

1 007
fast tilsette

Norges Bank Investment Management
572

Sentralbanken
272

Noregs Bank Administrasjon
156

Tilsynssekretariatet
7

● Vi har òg eigedomskontor i Tokyo, Luxembourg og Paris med til saman 23 tilsette.

Noregs Bank prøver å oppnå god kjønnsbalanse og stort mangfold blant dei tilsette. Målet vårt er å ha ein kjønnsbalanse på minimum 40 prosent for banken samla sett, og vi har ein ambisjon om å få fleire kvinner inn i leiande stillingar og i spesialistfunksjonar. Noregs Bank er ein av initiativtakarane til Kvinner i Finance Charter.

Kvinneandelen blant dei fast tilsette i Noregs Bank ved utgangen av 2022 var 35 prosent, mot 34 prosent i 2021. I dei ulike områda var kvinneandelen høvesvis 29 prosent i Norges Bank Investment Management, 35 prosent i sentralbanken og 57 prosent i Noregs Bank Administrasjon.

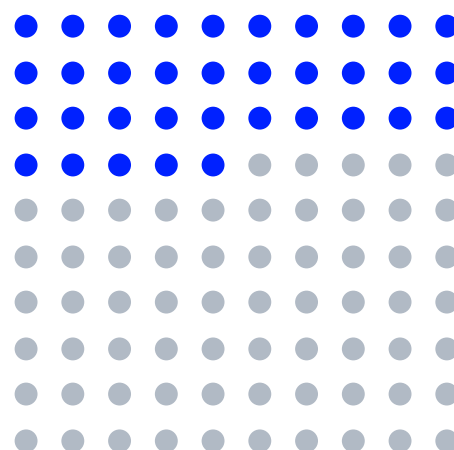
Hovudstyret er ikkje nøgd med den samla kvinneandelen og vil følgje arbeidet med å nå måtalet tett.

Forholdet mellom bankleiinga, dei tilsette og dei tillitsvalde skal vere basert på dialog, tillit og gjensidig respekt. Bankleiinga har god kontakt med fagforeiningane, mellom anna i medarbeidar- og personalutvalet, i arbeidsmiljøutvalet og i jamlege kontaktmøte med fagforeiningsrepresentantar på fleire nivå i banken.

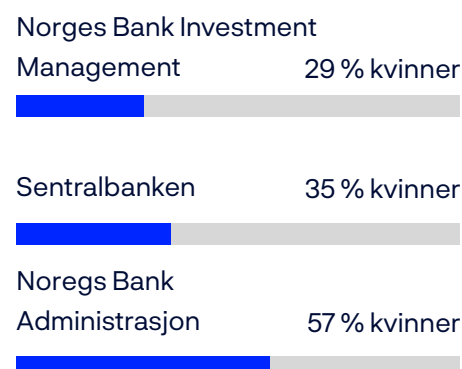
Noregs Bank prioriterer å verne om livet og helsa til medarbeidarane sine. I 2022 blei det rapportert om ni hendingar/skadar som var direkte knytte til arbeid i lokala til Noregs Bank. Ingen skadar eller ulykker frå kontorverksemda er alvorlege, og ingen av dei er melde til Arbeidstilsynet som yrkesskade i 2022. Sjukefråværet er stabilt lågt og var i 2022 på 2,3 prosent.

Les meir om medarbeidarane i kapitlet [Verksemdsstyring, etikk og kultur](#).

Kjønnsbalanse

35 %
kvinneandel ved
utgangen av 2022.

Verksemdsstyring

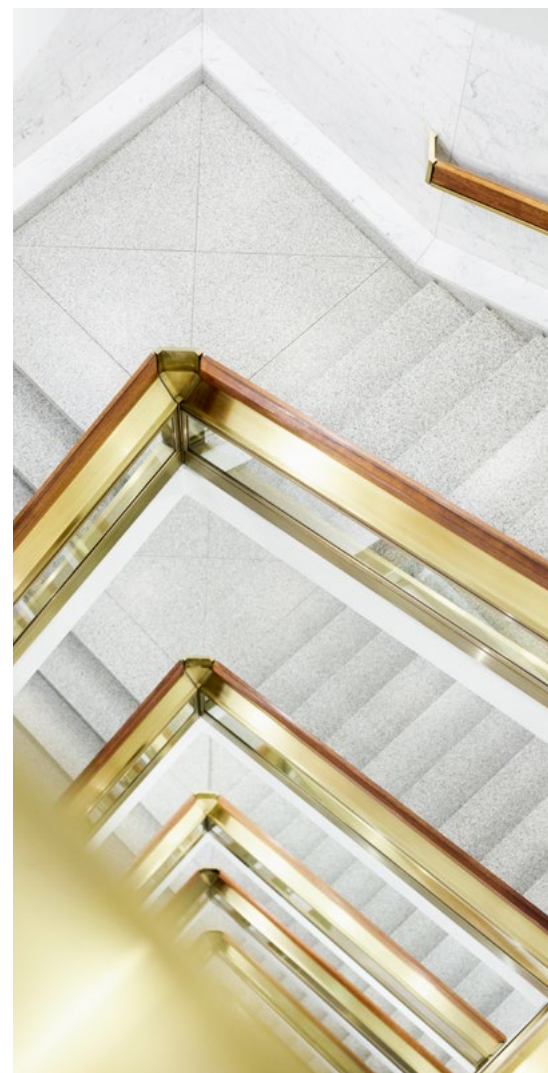
Noregs Bank skal ha ei verksemdsstyring som er i tråd med beste praksis. Hovudstyret følgjer opp verksemda gjennom periodisk rapportering av resultat og mål, handlingsplanar, budsjett, finansiell og operasjonell risiko og etterleving.

Noregs Bank skal vere kostnadseffektiv og ha ein forsvarleg ressursbruk samanlikna med liknande verksemdar. Vi nyttar mellom anna eksterne samanlikningar («benchmarking») av ressursbruken til banken mot andre liknande organisasjonar som verktøy i verksemdsstyringa. I 2022 er det gjennomført ei samanlikning av kostnadene for forvaltinga av Statens pensjonsfond utland med 270 andre fond. For å skape best mogleg samanlikningsgrunnlag er det teke omsyn til storleik og samansetjing av aktiva. Statens pensjonsfond utland er det fondet i samanlikningsgruppa som har lågast kostnader, målt som andel av forvalta kapital.

Noregs Bank følgjer instruksjonen om risikostyring og internkontroll som Finansdepartementet har fastsett. Hovudstyret har etablert prinsipp for risikostyring. I tillegg fastset Finansdepartementet rammer for forvaltinga av Statens pensjonsfond utland, mellom anna for allokering av aktiva-klassar og referanseindeks. Tilsvarende fastset hovudstyret rammer for valutareserveforvaltinga. Det har ikkje vore nokon brot på rammene for forvaltinga av fondet eller valutareservane i 2022. Verdivurderingar, avkastingsmåling, styring og kontroll av risiko i forvaltinga følgjer internasjonalt anerkjende standardar og metodar. Ei nærmare utdjuing er å finne i rekneskapsrapporteringa.

Rapportering og oppfølging av risikoar og hendingar utgjer ein viktig del av tiltaka for å forbetre drifta og internkontrollen. Vesentlege risikoar blir følgde opp gjennom regelmessig rapportering og oppfølging av tiltak til hovudstyret. For Norges Bank Investment Management har hovudstyret fastsett ein tolv månaders risikotoleranse der det skal vere mindre enn 20 prosent sannsynleg at operasjonelle risikofaktorar vil føre til 750 millionar kroner eller meir i brutto tap. I 2022 var den operasjonelle risikoeksponeringa innanfor risikotoleransen til styret.

Hovudstyret følgjer heile tida den operative og finansielle risikoen gjennom vurderinga av operasjonell risiko og internkontroll. Basert på

rapportering frå administrasjonen og internrevisjonen gir hovudstyret representantskapet ei årleg vurdering av risikosituasjonen.

Det er ikkje avdekt vesentlege manglar i styrings- og kontrollregimet i 2022, og hovudstyret vurderer kontrollmiljøet og kontrollsystema som gode.

Det er ikkje teikna forsikring for styremedlemmene og dagleg leiar for det moglege ansvaret overfor føretaket og tredjepersonar. Hovudstyremedlemmene har i praksis beskjedne risiko for erstatningsansvar, og banken er derfor sjølvassurandørar for eventuelt erstatningsansvar for styremedlemmer eller tilsvarande leiarroller. Dette er i tråd med praksis for dei andre nordiske sentralbankane.

Sikkerheit og IT-system

Noregs Bank står overfor eit komplekst trusselbilete i stadig endring, påverka av utviklinga på den geopolitiske arenaen.

Kontinuerleg kartlegging av banken sine verdiar, truslar og sårbarheiter er viktig for løpande å kunne identifisere og setje i verk risikoreduserande tiltak. Vidare blir det utført ei rekkje opplæringsaktivitetar, til dømes nettfiskeøvingar og e-læring, for at dei tilsette skal bli meir bevisste på aktuelle sikkerheitstruslar. Relevante kontrollar blir gjennomførte basert på rammeverk og standardar for beste praksis. Noregs Bank nyttar rammeverket US National Institute of Standards and Technology Cyber Security Framework (NIST CSF) når informasjons- og IT-sikkerheitsrisiko skal handterast.

Stabile IT-system er ein grunnleggjande føresetnad for at Noregs Bank skal kunne løyse samfunnsoppdraga sine. Noregs Bank arbeider systematisk for å sikre høg driftsstabilitet og har gode prosessar for avviks- og endringshandtering.

Noregs Bank legg vekt på automatisering, innovasjon, utskifting av eldre løysingar og robuste informasjonssikkerheitstiltak. Dette arbeidet er òg løfta fram i den vedtekne strategiplanen for neste periode. Ei operasjonelt robust verksemd bidreg til å sikre verdiane våre. Etter at det fleirårige prosjektet med å modernisere IT-driftsplattformene i sentralbankverksemda var

Stabile IT-system er ein grunnleggjande føresetnad for at Noregs Bank skal kunne løyse samfunnsoppdraga sine.

ferdigstilt, har banken jobba med å operasjonalisere samarbeidet med nye leverandørar. Dei nye IT-driftsplattformene har vore svært tilgjengelege gjennom heile året, og det har ikkje oppstått feil som har påverka evna vår til å løyse samfunnsoppdraga. I 2022 blei enkelte IT-funksjonar, mellom anna IT-helpdesk i Norges Bank Investment Management, innkontrakterte for å auke kvaliteten og forbetre fleksibiliteten.

Digitale truslar og organisert cyberkriminalitet utgjør ein aukande risiko ettersom aktørane blir stadig meir spesialiserte, sofistikerte og velfinansierte. IT-sikkerheita er styrkt i 2022. Fleire tilsette jobbar no med sikkerheit generelt og cybersikkerheit spesielt, samtidig som bruken av eksterne konsulentar på området er redusert. Opplæringsprogrammet for IT-sikkerheit er utvida. Det har ikkje vore nokon sikkerheitshendingar med alvorlege konsekvensar i 2022.

Balanse og rekneskap

Balanse

Balansen til Noregs Bank består av fleire postar som er direkte knytte til samfunnsoppdraga til banken. Balansesummen ved utgangen av 2022 var 13 200 milliardar kroner, mot 13 172 milliardar kroner ved utgangen av 2021.

Finansdepartementet har i tråd med forvaltingsmandatet for Statens pensjonsfond utland plassert ein bestemt del av statens formue på ein eigen konto (SPU-kronkonto) i Noregs Bank. Denne blir i balansen presentert som ei gjeld til Finansdepartementet. Banken plasserer innskotet vidare, i eige namn, og presenterer dette i balansen som Nettoverdi SPU. Verdien av SPU-kronkontoen vil alltid svare til verdien av investeringsporteføljen minus den oppsamla forvaltingsgodtgjersla. Noregs Bank har som forvaltar ingen finansiell risiko knytt til forvaltingsoppdraget. Ved utgangen av 2022 var marknadsverdien på fondsinvesteringane 12 429 milliardar kroner, mot 12 340 milliardar kroner ved utgangen av 2021. Ei nærmare utdjuing av fondsforvaltninga er å finne i avsnittet [Forvaltning av Statens pensjonsfond utland](#) i 2022 i årsmeldinga.

Den detaljerte rekneskapsrapporteringa for investeringsporteføljen til Statens pensjonsfond utland går fram av note 20 i rekneskapen. I tillegg blir det laga ein særskild [årsrapport for fondsforvaltninga](#).

Ved sida av Statens pensjonsfond utland er det valutaeservane som utgjer majoriteten av eigedelane. Valutaeservane er hovudsakleg investerte i aksjar, rentepapir og kontantplasseringar. Nettoverdien av valutaeservane var 610 milliardar kroner ved utgangen av 2022, mot 643 milliardar kroner ved utgangen av 2021. Ei nærmare utdjuping av korleis valutaeservane blir forvalta, er å finne i avsnittet [Forvaltninga av valutaeservane](#).

Gjennom statens konsernkontoordning blir alle statlege midlar dagleg samla på konto i Noregs Bank. Ved utgangen av 2022 utgjorde innskotet 305 milliardar kroner, mot 344 milliardar kroner ved utgangen av 2021. Innskotet er den største gjeldsposten i balansen, utover SPU-kronekonto. Innskotet vil likevel variere mykje gjennom året som følgje av store inn- og utbetalingar på statlege driftskontoar og tilførsel og uttak frå Statens pensjonsfond utland.

Setlar og mynt i omløp er ein gjeldspost for Noregs Bank. Noregs Bank garanterer for pengeverdien. Omfanget av kontantar i omløp er drive av etterspørselen frå publikum. Mindre etterspørsel har dei seinare åra redusert omfanget av kontantar i omløp. Ved slutten av 2022 var 40 milliardar kroner i omløp, uendra frå utgangen av 2021.

Innskot frå bankar, som består av folio-, reserve- og F-innskot, blir styrte gjennom likviditetspolitikken. Per 31. desember 2022 utgjorde innskota 27 milliardar kroner, mot 23 milliardar kroner ved utgangen av 2021.

Noregs Bank forvaltar dei finansielle rettane og pliktene Noreg har overfor IMF. Noregs Bank har dermed både fordring på og gjeld til IMF. Nettoposisjon mot IMF ved utgangen av året er ei fordring på 23 milliardar kroner, mot 19 milliardar kroner i 2021. Ein nærmare omtale av Noregs Bank sitt forhold til IMF er å finne i note 17.

Eigenkapitalen var på 270 milliardar kroner per 31. desember 2022, mot 289 milliardar kroner per 31. desember 2021. Eigenkapitalen består av eit kursreguleringsfond og eit overføringsfond. Ved utgangen av 2022 var kursreguleringsfondet på 253,3 milliardar kroner og overføringsfondet på 16,2 milliardar kroner, mot høvesvis 266,5 milliardar kroner og 22,2 milliardar kroner ved utgangen av 2021. Eigenkapitalen, eksklusiv SPU-kronekonto, utgjer 35 prosent av balansesummen, mot 34,7 prosent i 2021. Hovudstyret vurderer eigenkapitalen som god nok til å oppfylle formålet til banken, jf. sentralbanklova § 3-11 første ledd.

270 mrd.

kroner i eigenkapital
ved utgangen av 2022.

Samansetjinga av balansen vil truleg over tid gi ei positiv avkastning, sett bort frå valutakurseffektar. Det er basert på ei forventning om høgare avkastning på plasseringane i aksjar og obligasjonar enn kostnaden på gjeldspostane. Egedelane til banken er hovudsakleg plasserte i valuta, mens gjelda primært er i norske kroner.

Gitt bankens balansesamansetjing vil resultatet i stor grad bli påverka av utviklinga i dei globale rente-, aksje- og valutamarknadene. Ein må rekne med at resultatet vil kunne svinge betydeleg frå år til år. For Statens pensjonsfond utland vil den framtidige verdiutviklinga dessutan bli påverka av uttaka frå og tilførslane til fondet.

Resultatrekneskap

Netto inntekt/kostnad frå finansielle instrument

Netto kostnad frå finansielle instrument blei 55,1 milliardar kroner i 2022, mot netto inntekt på 24,2 milliardar kroner i 2021. Aksjeinvesteringane gav eit tap på 15,9 milliardar kroner, mens renteinvesteringane gav eit tap på 38,3 milliardar kroner, mot høvesvis ein gevinst på 31 milliardar kroner og eit tap på 6,5 milliardar kroner i 2021. Netto inntekt frå finansielle instrument inkluderer òg ein gevinst på 45,5 milliardar kroner som følgje av valuta-effektar. Den tilsvarande effekten for 2021 var eit tap på 0,3 milliardar kroner.

Statens pensjonsfond utland

Totalresultatet i Statens pensjonsfond utland blei eit underskot på -1 001 milliardar kroner, beståande av eit porteføljeresultat på -995,3 milliardar kroner og kostnader knytte til forvaltingsgodtgjersle på 5,2 milliardar kroner. Totalresultatet for 2021 var eit overskot på 1 551 milliardar kroner, beståande av eit porteføljeresultat på 1 555 milliardar kroner fråtrekt forvaltingsgodtgjersla på 4,6 milliardar kroner.

Totalresultatet for 2022 er trekt frå SPU-kronkonto per 31. desember 2022. Avkastinga ved forvaltninga, etter frådrag for godtgjersle til Noregs Bank, blir ført mot kronkontoen direkte og påverkar derfor ikkje totalresultatet eller eigenkapitalen til Noregs Bank.

Andre driftsinntekter

I samsvar med forvaltingsmandatet får Noregs Bank godtgjersle for fondsforvaltingskostnadene innanfor ei øvre grense. Forvaltingsgodtgjersla

Egedelane til banken er hovudsakleg plasserte i valuta, mens gjelda primært er i norske kroner.

frå Finansdepartementet var 5,2 milliardar kroner i 2022, mot 4,6 milliardar kroner i 2021. Noregs Bank har òg inntekter frå andre tenester leverte til bankar og frå husleige frå eksterne leigetakarar. Inntekter frå desse aktivitetane var på til saman 149 millionar kroner i 2022, mot 118 millionar kroner i 2021.

Driftskostnader

Driftskostnadene utgjorde 6,4 milliardar kroner i 2022, mot 5,9 milliardar kroner i 2021.

5,2 milliardar kroner av driftskostnadene i 2022 er knytte til forvaltninga av Statens pensjonsfond utland. Tilsvarende forvaltingskostnader utgjorde 4,6 milliardar kroner i 2021. Ein nærmare omtale av forvaltingsgodtgjersla som Noregs Bank får som følge av forvaltingsoppdraget, er å finne i [note 13](#).

Kostnadsauken samanlikna med 2021 er i hovudsak relatert til personal-kostnader. Utover valutaeffektar og ordinær lønnsvekst skriv utviklinga i personalkostnader seg primært frå ein eingongseffekt i 2021 som følge av endra metode for rekneskapsmessig periodisering av prestasjonslønn, styrking av organisasjonen i form av fleire tilsette og meir reiseaktivitet. Dette blir motverka noko av mellom anna lågare honorar til eksterne forvaltarar av Statens pensjonsfond utland.

Totalresultat

Endring i aktuariemessige gevinstar og tap gav eit tap på 0,5 milliardar kroner i 2022, mot eit tap på 0,1 milliard kroner i 2021.

Totalresultatet for 2022 blei eit underskot på 11,1 milliardar kroner, mot eit overskot på 23 milliardar kroner i 2021.

Disponering av totalresultatet

Disponeringa av totalresultatet er regulert av retningslinjer for avsetjing og disponering av overskotet til Noregs Bank, fastsett ved kgl. res. 13. desember 2019 med heimel i sentralbanklova § 3-11 andre ledd. Totalresultatet skal disponerast til eigenkapitalens kursreguleringsfond inntil dette har nådd 40 prosent av netto valutareservar. Resten av beløpet blir disponert til overføringsfondet til eigenkapitalen. Kvart år blir ein tredjedel av overføringsfondet overført til statskassen.

I samsvar med forvaltingsmandatet får Noregs Bank godtgjersle for fondsforvaltingskostnadene innanfor ei øvre grense.

Totalresultatet på -11,1 milliardar kroner er disponert med ei overføring frå kursreguleringsfondet på -13,2 milliardar kroner og ei overføring til overføringsfondet på 2,1 milliardar kroner. Frå overføringsfondet blir det vidare overført 8,1 milliardar kroner til statskassen. Årets overføringar og disponeringar er utførte i tråd med retningslinjene.

Hovudstyret

Oslo, 8. februar 2023

Ida Wolden Bache

dagleg leiar / leiar av hovudstyret

Pål Longva

første nestleiar

Øystein Børsum

andre nestleiar

Karen Helene Ulltveit-Moe

Kristine Ryssdal

Arne Hyttnes

Hans Aasnæs

Nina Udnes Tronstad

Egil Herman Sjørus

Mona Helen Sørensen

representant for dei tilsette

Truls Oppedal

representant for dei tilsette

Noregs Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet

Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet består av sentralbanksjefen, dei to visesentralbanksjefane og to eksterne medlemmer.

Dei eksterne komitémedlemmene blir oppnemnde av Kongen i statsråd for fire år om gongen. Sentralbanksjefen er leiar av komiteen, og dei to visesentralbanksjefane er høvesvis første og andre nestleiar.

Komiteen har i 2022 hatt 21 møte og behandla 92 saker innanfor ansvarsområdet sitt.

Arbeidsforma til komiteen

Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet har ansvaret for Noregs Bank si utøvande og rådgivande makt i pengepolitikken. Komiteen skal òg bidra i arbeidet med å fremje finansiell stabilitet. Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet har vanlegvis åtte annonserte møte i året, og der blir det gjort vedtak om styringsrenta. Fire av møta fell saman med publiseringa av Pengepolitisk rapport (PPR). Komiteen fastset òg nivået til den motsykliske kapitalbufferen fire gonger i året.¹

Møteplanen til komiteen er i hovudsak bestemt av tidspunkta for dei åtte rentemøta. Før dei rentemøta som fell saman med publiseringa av Pengepolitisk rapport, møttest komiteen vanlegvis tre gonger. Før rentemøta utan rapport møttest komiteen vanlegvis to gonger.

I 2022 blei det halde 21 møte i komiteen. I tillegg hadde komiteen to heildagsseminar. Komiteen brukte mellom anna tid på å drøfte den pengepolitiske strategien og strategien for motsyklisk kapitalbuffer og dessutan Finansiell stabilitet-rapporten og likviditetsstyringa.

Administrasjonen utarbeider og presenterer relevante analysar og prognosar, som dannar utgangspunktet for diskusjonane i komiteen. Staben gir òg komiteen råd om politikkgjerdar. For at komitémedlemmene skal ha så likt diskusjonsgrunnlag som mogleg, er det lagt opp til at dei i størst mogleg grad får tilgang på den same informasjonen og dei same analysane.

I komiteen er ein oppteken av å ha klar og tydeleg ekstern kommunikasjon. Pengepolitiske vurderingar som blir publiserte i samband med rentavgjerdene, og vurdering av motsyklisk kapitalbuffer som blir publisert i samband med bufferavgjerdene, reflekterer synet til fleirtalet. Tema som komitémedlemmene var spesielt opptekne av i diskusjonane, blir framheva i vurderingane. Medlemmer som er ueinige med fleirtalet, kan ta dissens, og denne vil bli offentleggjord med ei kort skriftleg grunngiving i protokollen og i vurderingane som blir publiserte samtidig med avgjerda. I 2022 var alle komitéavgjerdar einstemmige. Det er leiaren av komiteen, sentralbanksjefen, som normalt uttaler seg på vegner av komiteen. Andre medlemmer uttaler seg etter avtale med komitéleiaren.

Staben utarbeider og presenterer relevante analysar og prognosar, og desse dannar utgangspunktet for diskusjonane i komiteen.

¹ Frå og med 2023 vil fastsetjinga skje på rentemøta i januar, mai, august og november.

Frå venstre: Øystein Børsum, Ingvild Almås, Ida Wolden Bache, Jeanette Fjære-Lindkjenn og Pål Longva.

Ida Wolden Bache

Utneimnd som sentralbanksjef frå 8. april 2022 til 2028. Bache er leiar av hovudstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Pål Longva

Utneimnd som visesentralbanksjef frå 29. august 2022 til 2028. Longva har særskilt ansvar for sentralbankverksemda og er første nestleiar i hovudstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Øystein Børsum

Utneimnd som visesentralbanksjef frå 2. august 2021 til 2027. Børsum har særskilt ansvar for Noregs Bank si oppgåve med å forvalte Statens pensjonsfond utland og er andre nestleiar av hovudstyret og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Jeanette Fjære-Lindkjenn

Oppnemnd som komitémedlem til 31. desember 2023.

Fjære-Lindkjenn er stipendiat ved Nasjonalt senter for bustadmarknadsforskning, Housing Lab ved Oslo Metropolitan University (OsloMet). Ho har tidlegare jobba som makroøkonom i DNB Markets og som analytikar i Noregs Bank. Fjære-Lindkjenn er samfunnsøkonom frå Universitetet i Oslo.

Ingvild Almås

Oppnemnd som komitémedlem til 31. desember 2025.

Almås er professor ved Institute for International Economic Studies (IIES), Stockholms Universitet, Principal Investigator på FAIR, Noregs handelshøgskole (NHH), og International Research Fellow ved Institute for Fiscal Studies (London), Centre for Economic Policy Research (CEPR) og CESifo. Ho var tidlegare professor ved NHH. Almås sit i Scientific Advisory Board for Max Planck Institute for Research on Collective Goods i Bonn, Tyskland, og ho leier porteføljestyret for velferd, kultur og samfunn i Noregs forskingsråd. Almås skal hausten 2023 vere «Cowles Foundation visiting fellow» ved Yale University. Almås er samfunnsøkonom frå Universitetet i Oslo og har doktorgrad i samfunnsøkonomi frå NHH.

Visesentralbanksjef Pål Longva og direktør for finansiell stabilitet Torbjørn Hægeland møtte media i samband med pressetreff om rapporten finansiell stabilitet i 2022.

Årsmelding frå komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet for 2022

2022 var prega av store skift i dei økonomiske utsiktene. Gjeninnhenting etter pandemien og Russlands invasjon av Ukraina bidrog til at verdsøkonomien blei prega av høg inflasjon og usikre vekstutsikter. Då prisveksten i Noreg skaut fart våren 2022, blei det tydeleg at styringsrenta ikkje lenger var tilpassa den økonomiske situasjonen. Renta blei derfor heva raskare og meir enn komiteen såg for seg ved inngangen til året.

Våren 2020 blei styringsrenta redusert til 0 prosent for å dempe det økonomiske tilbakeslaget som følgje av koronapandemien. Den økonomiske aktiviteten henta seg inn igjen i 2021, og Noregs Bank begynte å heve renta i september same året. Ved utgangen av 2021 var styringsrenta 0,5 prosent. Etter at dei siste smitteverntiltaka blei fjerna i 2022, tok aktiviteten seg vidare opp, og arbeidsmarknaden stramma seg til. Prisveksten steig raskt og var etter kvart klart over målet på 2 prosent. For å dempe presset i økonomien og bringe inflasjonen ned mot målet blei renta heva i fleire omgangar, til 2,75 prosent ved utgangen av 2022.

2,75 %
styringsrente ved
utgangen av 2022.

Hausten 2022 vurderte komiteen utsiktene for finansiell stabilitet som svekte samanlikna med året før. Det hadde samanheng med at krigen i Ukraina og etterverknadene av koronapandemien hadde auka risikoen for eit tilbakeslag i økonomien. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen, som i mars 2020 blei sett ned frå 2,5 til 1 prosent, blei i 2021 og 2022 gradvis sett opp igjen til 2,5 prosent, og kravet vil ha full verknad frå 31. mars 2023. I november 2022 gav komiteen råd om å halde kravet til systemrisikobuffer i bankane uendra på 4,5 prosent, og Finansdepartementet følgde rådet.

Pengepolitikk

Internasjonal økonomi

Pandemien og smitteverntiltaka har skapt store svingingar i den økonomiske aktiviteten dei siste åra, både internasjonalt og her heime. I takt med at dei fleste land letta på og etter kvart fjerna smitteverntiltaka, tok aktiviteten seg opp i første halvdel av 2021 og blei etter kvart høgare enn før pandemien. Arbeidsmarknadene betra seg, og lønnsveksten begynte å stige.

Samtidig var det ein markert oppgang i konsumprisveksten. I mange land var det fleire tiår sidan sist prisstiginga var så høg. Prisoppgangen kan delvis forklarast av forhold knytte til koronapandemien. Nedstengingane under pandemien førte til ei vriding i forbruket til hushalda frå tenestekonsum til varekonsum. Høg etterspurnad etter varer kombinert med forstyrningar i produksjon og frakt gav høg prisvekst på varer som det blir handla med internasjonalt. Etterspurnaden etter råvarer tok seg òg opp i takt med gjeninnhentinga i verdsøkonomien, og prisane på energi, metall og jordbruksprodukt steig kraftig.

Russlands invasjon av Ukraina vinteren 2022 førte til stor uvisse om den vidare økonomiske utviklinga internasjonalt og gav ytterlegare oppgang i

prisane på energi og andre råvarer. Reduserte gassleveransar frå Russland til Europa førte til at prisane på gass og kraft steig til svært høge nivå over sommaren. I løpet av hausten gjekk gass- og kraftprisane noko ned, men dei var framleis høge. Gjennom andre halvår av 2022 fall prisane på ein del andre råvarer. Oljeprisen, som hadde stige til rundt 110 dollar sommaren 2022, var ved utgangen av året tilbake på nær 80 dollar, om lag det same nivået som eitt år tidlegare. Forstyringane i dei globale forsyningskjedene såg ut til å minke, og prisane på å frakte varer mellom land fall mykje. Mot slutten av 2022 såg det ut til at konsumprisveksten hadde passert toppen i enkelte land.

Høg prisvekst og utsikter til at prisveksten ville halde seg høg framover òg, løfta forventingane til framtidige styringsrenter hos handelspartnarane våre gjennom 2022. Sentralbankane i mange land har heva styringsrentene til dei høgaste nivåa på meir enn ti år. Fleire har heva renta i større steg enn det som har vore vanleg.

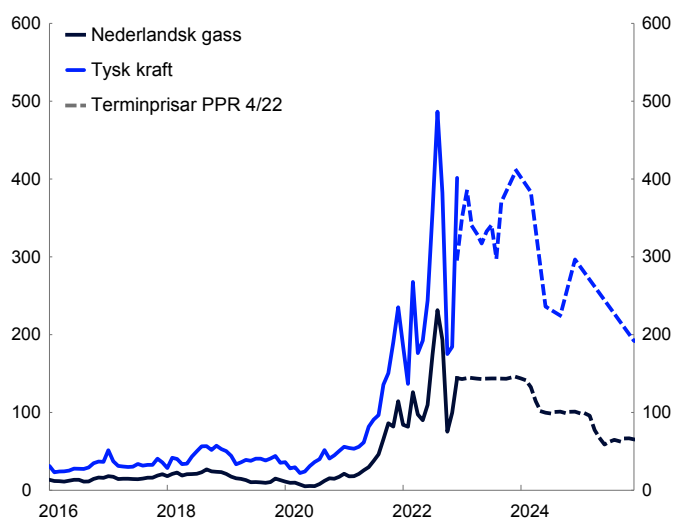
Den økonomiske aktiviteten hos handelspartnarane steig vidare i 2022, og arbeidsløysa fall til låge nivå. Samtidig blei vekstutsiktene svekte gjennom året, særleg i Europa. Dei høge energiprisane førte til at fleire bedrifter nedskalerte produksjonen, og høg prisvekst og auka renter var venta å bremse forbruksveksten.

Uvisse om utviklinga i energimarknadene og dei globale vekst- og inflasjonsutsiktene bidrog til store rørsler i finansmarknadene i 2022. Dei langsiktige rentene steig kraftig i løpet av året, mens dei internasjonale aksjeindeksane fall litt.

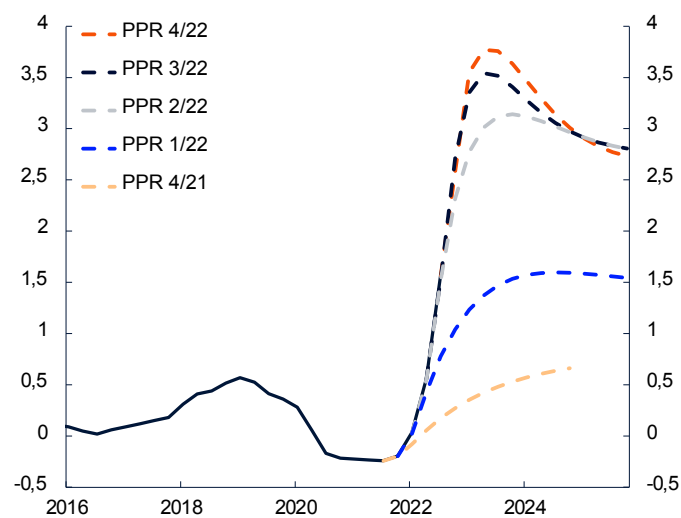
Høg etterspurnad etter varer kombinert med forstyringar i produksjon og frakt gav høg prisvekst på varer som det blir handla med internasjonalt.

FIGUR 1 Prisar på gass og kraft. Spot- og terminprisar. Øre/kWh.

KJELDE: Refinitiv Datastream

FIGUR 2 Internasjonale pengemarknadsrenter for handelspartnarane. Prosent. 1. kv. 2016–4. kv. 2025.

KJELDER: Refinitiv Datastream og Noregs Bank

Finansielle forhold i Noreg

Kronekursen svinga mykje i heile 2022. Målt ved den importvegne kronekursen l-44 svekte krona seg noko gjennom året. Utviklinga må sjåast i samanheng med at rentene hos handelspartnarane våre har stige meir enn rentene i Noreg, og at det har vore stor uvisse i finansmarknadene.

Renteutgiftene til hushalda har stige i takt med at styringsrenta har auka. Rundt 85 prosent av auken i styringsrenta sidan hausten 2021 har slått gjennom til bustadlånsrenta. Gjennomslaget frå styringsrenta til innskotsrenta har vore lågare.

Også føretaka si finansiering i bankar og i obligasjonsmarknaden er blitt gradvis dyrare. Det følgjer av at både kortsiktige og langsiktige renter har stige samtidig som risikopåslaga i obligasjonsmarknaden har auka. I den norske aksjemarknaden var det store rørsler i 2022, men hovudindeksen på Oslo Børs var ved utgangen av året på om lag same nivå som eitt år tidlegare.

Norsk økonomi

Aktiviteten i norsk økonomi tok seg raskt opp i 2021, og om hausten same året var kapasitetsutnyttinga og sysselsetjinga tilbake på nivåa frå før pandemien. Ved inngangen til 2022 bidrog auka smitte og smitteverntiltak til at aktiviteten fall litt igjen, men han tok seg raskt opp utover våren. Det var særleg sterk vekst i dei næringane som hadde vore ramma av smitteverntiltak. Konsumet til hushalda steig meir enn venta. Kjøp av tenester tok seg raskt opp og var etter kvart tilbake på nivåa frå før pandemien.

I takt med at aktiviteten auka, heldt sysselsetjinga fram med å stige, og arbeidsløysa fall raskare enn venta. Bedriftene i det regionale nettverket til Noregs Bank rapporterte før sommaren om aukande problem med å få tak i dei innsatsvarene og den arbeidskrafta dei trong. Komiteen vurderte det slik at aktiviteten i norsk økonomi var kommen opp på eit høgt nivå, og at det var lite ledig kapasitet.

Utover hausten såg ein teikn til at økonomien var i ferd med å kjøle seg ned. Høg prisvekst dempa kjøpekrafta til hushalda, og veksten i konsumet minka. Tillitsindikatorar for hushalda var på svært låge nivå. Den økonomiske aktiviteten heldt seg likevel betre oppe enn venta, dels som følgje av høgare privat konsum, men også som følgje av ei betydeleg oppjustering av føretaksinvesteringane gjennom året. Samtidig justerte bedriftene i det regionale nettverket til Noregs Bank ned forventningane om aktiviteten framover. I november venta dei samla sett ein klar nedgang i

Uvisse om utviklinga i energimarknadene og dei globale vekst- og inflasjonsutsiktene bidrog til store rørsler i finansmarknadene i 2022.

Regionalt nettverk i Bodø i mars 2022.

produksjonen det neste halve året. Arbeidsmarknaden var framleis stram, men knappheita på arbeidskraft såg ut til å minke. Arbeidsløysa heldt seg låg, men det blei færre ledige stillingar.

Også i bustadmarknaden snudde utviklinga i 2022. Høg etterspurnad og få uselde bustader bidrog til å halde bustadprisveksten oppe det første halvåret, men prisveksten minka i løpet av sommaren. Utover hausten fall bustadprisane. Det blei lagt ut mange bustader for sal, og lågare omsetning enn normalt bidrog til at det var klart fleire uselde bruktbustader i marknaden. I desember var bruktbustadprisane 1,5 prosent høgare enn i same månad året før.

Konsumprisveksten tok seg opp raskare enn venta utover våren og var klart over målet. Med høgare prisvekst på importerte varer og stigande lønnsvekst var det utsikter til at inflasjonen ville bli liggjande over målet ei god stund. Oppgangen i prisveksten heldt fram gjennom sommaren og hausten 2022. Det var særleg energi- og matvareprisane som steig i fjor, men prisane på ei rekkje andre varer og tenester steig òg meir enn normalt.

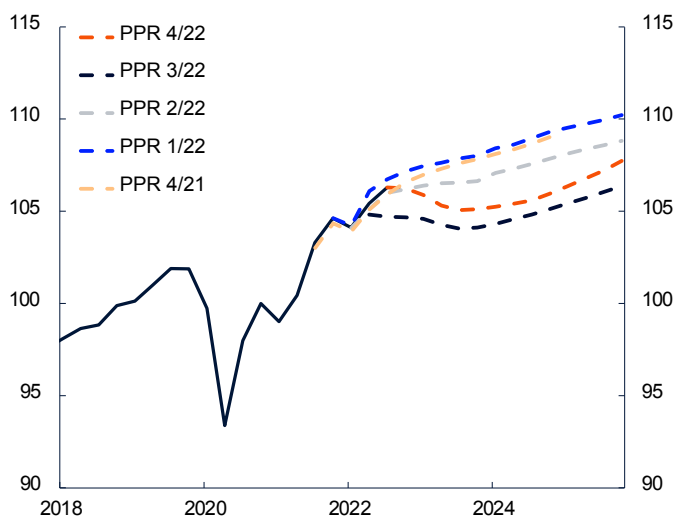
Stigande prisvekst bidrog truleg til å løfte inflasjonsforventingane. Forventingsundersøkinga til Noregs Bank viser at forventingane om prisveksten dei neste åra har stige sidan midten av 2021. Ved utgangen av året låg dei langsiktige inflasjonsforventingane over inflasjonsmålet på 2 prosent.

Oppgangen i konsumprisindeksen (KPI) blei dempa av straumstøtteordninga som blei innført i desember 2021. Årsveksten i KPI blei likevel

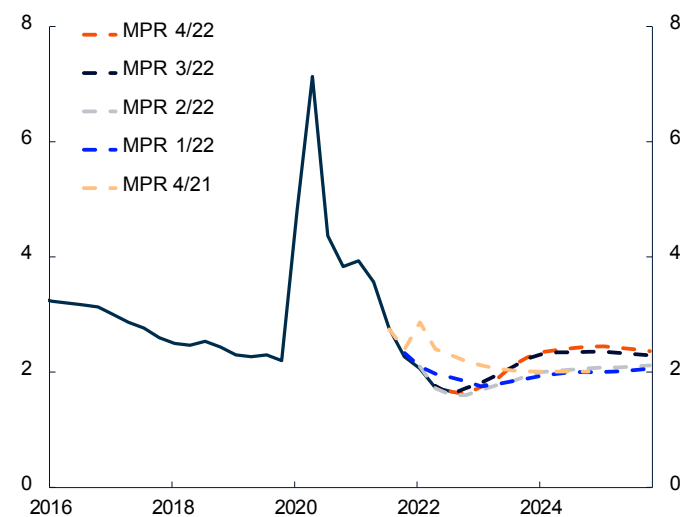
Ved utgangen av året låg dei langsiktige inflasjonsforventingane over inflasjonsmålet på 2 prosent.

FIGUR 3 BNP for Fastlands-Noreg. Anslag på ulike tidspunkt. Indeks. 4. kvartal 2019 = 100.

KJELDER: Statistisk sentralbyrå og Noregs Bank

FIGUR 4 Arbeidsløyse. Antal registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken. 1. kv. 2016–4. kv. 2025.

KJELDER: Nav og Noregs Bank

5,8 prosent i 2022. Det er den høgaste årsveksten i KPI sidan 1988.

Konsumprisindeksen justert for avgiftsendingar og utan energivarer (KPI-JAE) steig med 3,9 prosent i 2022, som er den høgaste årsveksten sidan Statistisk sentralbyrå begynte å publisere indikatoren i 2001. Det var høg vekst i prisane både på varene vi importerer, og på norskproduserte varer og tenester.

Årslønnsveksten var 4,4 prosent i 2022, ifølgje Statistisk sentralbyrå.

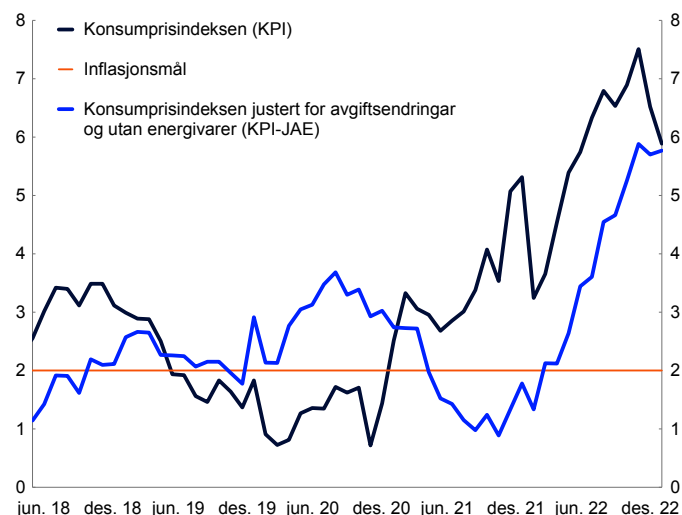
Lønnsveksten var høgare enn i 2021, noko som heng saman med den svært stramme arbeidsmarknaden. Det var utsikter til at lønnsveksten ville stige vidare i 2023.

Pengepolitiske avvegingar

Det operative målet for pengepolitikken er ein årsvekst i konsumprisane som over tid er nær 2 prosent. Inflasjonsstyringa skal vere framoverskodande og fleksibel, slik at ho kan bidra til å skape høg og stabil produksjon og sysselsetjing og motverke at det byggjer seg opp finansielle ubalansar.

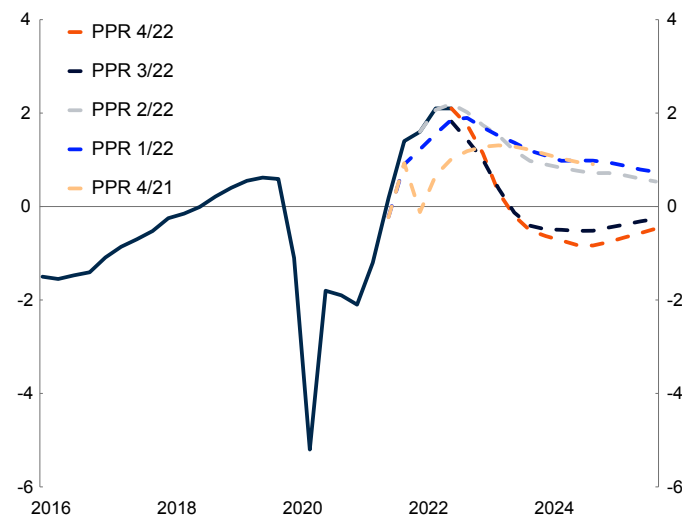
I dei pengepolitiske vurderingane i 2022 la komiteen vekt på den raske oppgangen i konsumprisane og at prisveksten etter kvart var klart over målet. Inflasjonsprognosane blei oppjusterte, og det var utsikter til at prisveksten ville halde seg høg ei god stund. Samtidig var den økonomiske aktiviteten kommen opp på eit høgt nivå, og arbeidsløysa var låg. Utover våren blei det klart at styringsrenta ikkje lenger var tilpassa den økonomiske situasjonen. Komiteen la vekt på at det var behov for høgare renter for å dempe presset i økonomien og bringe inflasjonen ned mot målet. Det blei òg lagt vekt på at ein raskare renteoppgang ville redusere risikoen for at

FIGUR 5 Konsumprisar. Tolvmånadersvekst. Prosent.

KJELDE: Statistisk sentralbyrå

FIGUR 6 Anslag på produksjonsgap. Prosent. 1. kv. 2016–4. kv. 2025.

KJELDE: Noregs Bank

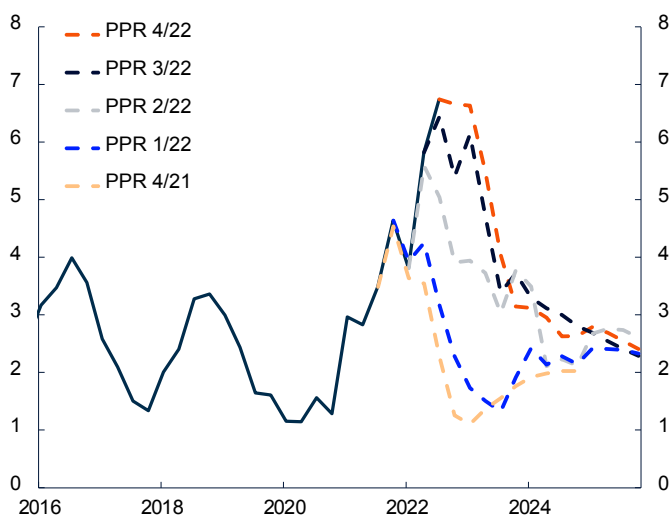
inflasjonen festa seg på eit høgt nivå. Renta blei heva både meir og raskare enn tidlegare berekna.

Konsumprisveksten heldt seg høg utover hausten. Samtidig var det teikn til omslag i norsk økonomi, og anslaga for kapasitetsutnyttinga framover blei nedjusterte. Komiteen la vekt på at renta var blitt heva mykje på kort tid, og at pengepolitikken begynte å verke innstrammende. Renta blei heva meir gradvis mot slutten av året.

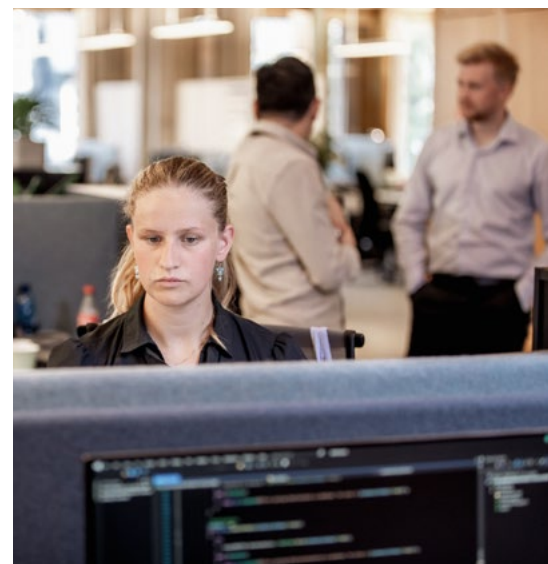
I drøftinga av risikobiletet var komiteen gjennom året oppteken av at den vidare utviklinga var svært usikker, og at prognosane var meir usikre enn normalt. Komiteen var oppteken av å balansere risikoen for å stramme til for mykje mot risikoen for å stramme til for lite. Blei renta heva for lite, kunne prisveksten halde seg høg lenger. Dersom hushald og bedrifter begynner å venje seg til at prisveksten er høg, og planlegg for høg inflasjon når dei fastset utsalssprisar eller avtaler lønningar, kan det bli vanskeleg å få prisveksten ned igjen. Men dersom renta på den andre sida blei heva for mykje, kunne den økonomiske aktiviteten blitt bremsa meir enn det som var nødvendig for å få bukt med inflasjonen.

Prognosane i [Pengepolitisk rapport 4/22](#) innebar ei styringsrente på rundt 3 prosent i 2023. Det var utsikter til at inflasjonen ville minke og nærme seg målet på litt sikt. Kapasitetsutnyttinga var venta å minke, for så å halde seg noko under eit normalt nivå dei neste åra. Arbeidsløysa blei anslått å auke noko, men frå eit lågt nivå.

FIGUR 7 Konsumprisindeksen (KPI). Anslag på ulike tidspunkt. Firekvartalsvekst. Prosent.

I drøftinga av risikobiletet var komiteen gjennom året oppteken av at den vidare utviklinga var svært usikker, og at prognosane var meir usikre enn normalt.

Pengepolitikken i 2022

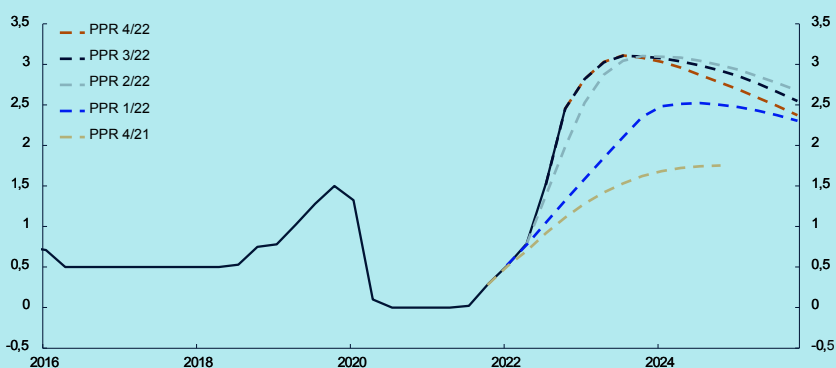
Renteprognosen ved utgangen av 2021 tilsa ei rente som gradvis auka frå 0,5 prosent til om lag 1,75 prosent dei nærmaste åra.

Rentebanen blei oppjustert i 2022, særleg i første halvår. Høgare kapasitetsutnytting enn berekna og ein oppjustert inflasjonsprognose medførte at styringsrenta blei sett opp frå 0,5 til 0,75 prosent, og renteprognosen blei oppjustert på møtet i mars. Fram mot møtet i juni hadde prisveksten vore klart høgare enn anslått, og arbeidsløysa hadde falle meir enn venta. Styringsrenta blei auka med 0,5 prosentepoiningar til 1,25 prosent, og rentebanen blei ytterlegare oppjustert.

Prisveksten heldt fram med å stige meir enn venta gjennom sommaren, samtidig som arbeidsløysa fall til eit svært lågt nivå. Komiteen sette styringsrenta vidare opp til 1,75 prosent på møtet i august og til 2,25 prosent på møtet i september. Utsikter til at prisveksten ville halde seg høg lenger, bidrog til at rentebanen blei noko oppjustert i september. Samtidig var det teikn til omslag i norsk økonomi, og anslaga for kapasitetsutnyttinga blei kraftig nedjusterte. På møtet i november blei renta sett opp med 0,25 prosentepoiningar til 2,5 prosent.

Fram mot møtet i desember hadde prisveksten vore høgare enn anslått, og arbeidsmarknaden hadde vore litt strammare enn venta. Samtidig såg omslaget i økonomien ut til å bli noko meir markert enn ein hadde trudd. På møtet i desember blei styringsrenta sett opp til 2,75 prosent, mens rentebanen var lite endra.

FIGUR 8 Styringsrenta. Anslag på ulike tidspunkt. Prosent. 1. kv. 2016–4. kv. 2025.

Finansiell stabilitet

Komiteen skal bidra i arbeidet med å fremje finansiell stabilitet gjennom rådgiving og ved å bruke dei verkemidla han har tilgjengeleg. Sidan 10. september 2021 har Noregs Bank hatt avgjerdsansvar for den motsykliske kapitalbufferen og eit formalisert rådgivaransvar for systemrisikobufferen. Den motsykliske kapitalbufferen skal gjere bankane meir solide og motverke at kredittpraksisen forsterkar eit tilbakeslag i økonomien. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen skal reflektere vurderinga av syklisk sårbarheit i det finansielle systemet, og kravet bør setjast ned i eit tilbakeslag som gir eller vil kunne gi klart redusert tilgang på kreditt. Kravet til systemrisikobuffer skal reflektere vurderinga av strukturell sårbarheit. Strukturelle sårbarheiter er vedvarande trekk i det finansielle systemet som sjeldan endrar seg, eller som endrar seg lite, frå år til år. Dei to bufferkrava utgjer ein vesentleg del av det samla kapitalkravet til bankane. Komiteen bestemmer den motsykliske kapitalbufferen kvart kvartal og gir råd om systemrisikobufferen minst kvart andre år, første gong i 2022.

Bustad- og næringseigedomprisane steig mykje under koronapandemien, og kredittveksten til hushalda auka. Veksten i eigedomprisane var meir moderat i andre halvdel av 2021, men bustadprisveksten auka igjen og var høg i byrjinga av 2022. Samla sett var vurderinga av syklisk sårbarheit då om lag som før pandemien. I mars 2022 bestemte komiteen seg for å auke kravet til den motsykliske kapitalbufferen frå 2 til 2,5 prosent med verknad frå 31. mars 2023. Komiteen bestemte seg for å vidareføre dette kravet i juni og september 2022.

I rapporten [Finansiell stabilitet 2022](#), som blei publisert i november 2022, var vurderinga at krigen i Ukraina og etterverknadene av koronapandemien hadde auka risikoen for eit tilbakeslag i økonomien, og at utsiktene for finansiell stabilitet derfor var svakare enn då den førre rapporten kom, i november 2021. Komiteen meinte at det norske finansielle systemet så langt hadde klart seg godt i møte med store svingingar i finansmarknadene. God lønnsemd, kapitaldekning og likviditet gjorde at bankane hadde god evne til å tole tap og marknadsuro. Det var stor uvisse om den vidare økonomiske utviklinga. Komiteen venta at bankane framleis ville ha god lønnsemd, men meinte at tapsrisikoen var større.

Den motsykliske kapitalbufferen skal gjere bankane meir solide og motverke at kredittpraksisen forsterkar eit tilbakeslag i økonomien.

Høg gjeld i mange hushald, stor eksponering mot næringsseigedom i bankane og det at finansieringa til éin bank er likviditetsreserven til ein annan, er viktige strukturelle sårbarheiter i det norske finansielle systemet. I tillegg kan store cyberangrep true den finansielle stabiliteten. I november 2022 vurderte komiteen det slik at den strukturelle sårbarheita var på om lag same nivå som då det blei vedteke å auke kravet til systemrisikobufferen til 4,5 prosent i 2020. Komiteen meinte at kravet til systemrisikobufferen burde haldast på same nivå. Samla bidreg bufferkrava til at norske bankar har tilfredsstillande kapitaldekning. Finansdepartementet bestemte i desember at systemrisikobufferen skulle haldast uendra på 4,5 prosent, i tråd med råda frå komiteen.

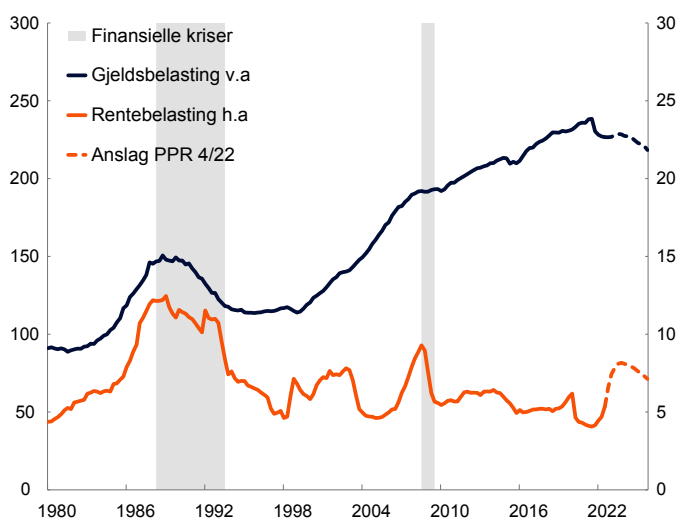
Hausten 2022 fall eigedomsprisane. Kredittveksten til hushalda minka, mens kredittveksten til føretaka heldt seg oppe. Kredittverdige hushald og føretak verka å ha god tilgang på kreditt, sjølv om det var nokre teikn til at bankane stramma inn på kredittpraksisen sin. Med bakgrunn i det bestemte komiteen seg i desember 2022 for å halde oppe kravet til den motsykliske kapitalbufferen på 2,5 prosent.

I 2022 behandla komiteen fleire svar på høyringar om regulering av bankane. I oktober gav Noregs Bank innspel til Finanstilsynet med tilråding om å vidareføre golva for gjennomsnittlege risikovekter på bustad- og næringsseigedomslån for IRB-bankane. Det hadde mellom anna samanheng

Samla bidreg bufferkrava til at norske bankar har tilfredsstillande kapitaldekning.

FIGUR 9 Gjelds- og rentebelastinga til hushalda. Gjeld som andel av disponibel inntekt og renteutgifter som andel av inntekt etter skatt. Prosent. 1. kv. 1980–4. kv. 2025.

med at sårbarheita i det finansielle systemet var på om lag same nivå som då golva blei innførte. I desember bestemte Finansdepartementet seg for å vidareføre risikovektgolva.

I november gav Noregs Bank svar på Finansdepartementet si høyring om å vidareføre reguleringa av bankane sin utlånspraksis. Noregs Bank meinte at krav til forsvarleg utlånspraksis burde reknast som eit varig, strukturelt tiltak og ikkje endrast hyppig. I svaret gav Noregs Bank uttrykk for at forskrifta kunne vidareførast utan endringar, men at det burde gjerast ein brei gjennomgang av utlånsforskrifta før ho gjekk ut i 2024, mellom anna basert på erfaringar med eit høgare rentenivå i tida framover. I desember bestemte Finansdepartementet at utlånsforskrifta skal vidareførast, men endra mellom anna kravet til kor stor renteauke låntakarane skal tole.

I rapporten [Finansiell stabilitet 2022](#) var komiteen òg oppteken av at finansføretak må sørge for å vere godt rusta til å vurdere og handtere klimarisiko. Bankane har moderat eksponering mot næringane med størst klimautslepp, men klimaomstillinga vil påverke andre føretak òg. Velfungerande finansmarknader er viktige for å kunne finansiere investeringar som kan møte klimaendringane. God informasjon om klimarisiko er òg viktig.

Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet

Oslo, 8. februar 2023

Ida Wolden Bache
dagleg leiar / leiar av hovudstyret

Pål Longva
første nestleiar

Øystein Børsum
andre nestleiar

Ingvild Almås

Jeanette Fjære-Lindkjenn

I desember 2021 vedtok Noregs Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet ein pengepolitisk strategi.

Strategien beskriv korleis komiteen tolkar mandatet for pengepolitikken, og gir ei ramme for komiteen sine vurderingar av korleis pengepolitikken vil bli innretta i møte med ulike forstyrningar. Strategien blir samanfatta her. Heile strategien er publisert på nettsidene til Noregs Bank.

Det operative målet for pengepolitikken er ein årsvekst i konsumprisane som over tid er nær 2 prosent. Inflasjonsstyringa skal vere framoverskodande og fleksibel, slik at ho kan bidra til å skape høg og stabil produksjon og sysselsetjing og til å motverke at det byggjer seg opp finansielle ubalansar.

Låg og stabil inflasjon

I rentesetjinga siktar vi mot å stabilisere inflasjonen, målt ved årleg vekst i konsumprisindeksen (KPI), rundt målet på 2 prosent. Så lenge det er tillit til at inflasjonen vil vere låg og stabil, vil svingingar i prisveksten rundt målet truleg ikkje ha vesentlege samfunnsøkonomiske kostnader. Kor raskt vi prøver å nå målet etter eit avvik, er avhengig av forstyrningane som har skjedd, og om det er konflikstar mellom det å nå inflasjonsmålet og dei andre omsyna i pengepolitikken. Vi vil i rentesetjinga leggje vekt på å unngå store og vedvarande avvik frå inflasjonsmålet, både på over- og undersida.

Høg og stabil produksjon og sysselsetjing

Pengepolitikken kan bidra til at produksjonen og sysselsetjinga blir stabilisert rundt det høgast moglege nivået som er i samsvar med prisstabilitet over tid.

Dei samfunnsøkonomiske kostnadene ved konjunktursvingingar er asymmetriske. Høg arbeidsløyse har direkte kostnader både for samfunnet og den enkelte som ikkje finn arbeid. Svært låg arbeidsløyse, derimot, har ingen direkte kostnader, berre indirekte i form av at det kan gi for høg lønns- og prisvekst. Vi vil derfor ikkje søkje å lukke eit positivt produksjonsgap raskt så lenge det er utsikter til at prisveksten held seg i eit område nær 2 prosent og det ikkje er teikn til at det byggjer seg opp finansielle ubalansar.

Ved å motverke at lågkonjunkturar blir djupe og langvarige, kan pengepolitikken bidra til at arbeidsløysa ikkje etablerer seg på eit høgt nivå, slik at det gjennomsnittlege nivået på sysselsetjinga over tid blir høgast mogleg.

Motverke oppbygging av finansielle ubalansar

Dersom det er teikn til at det byggjer seg opp finansielle ubalansar, kan omsynet til høg og stabil produksjon og sysselsetjing i enkelte situasjonar tilseie at renta bør haldast noko høgare enn ho elles ville ha vore. Det kan i nokon grad bidra til å redusere risikoen for kraftige tilbakeslag i økonomien fram i tid. Regulering og tilsyn av finansinstitusjonar er likevel dei viktigaste tiltaka mot forstyrningar i det finansielle systemet.

Reaksjonsmønster

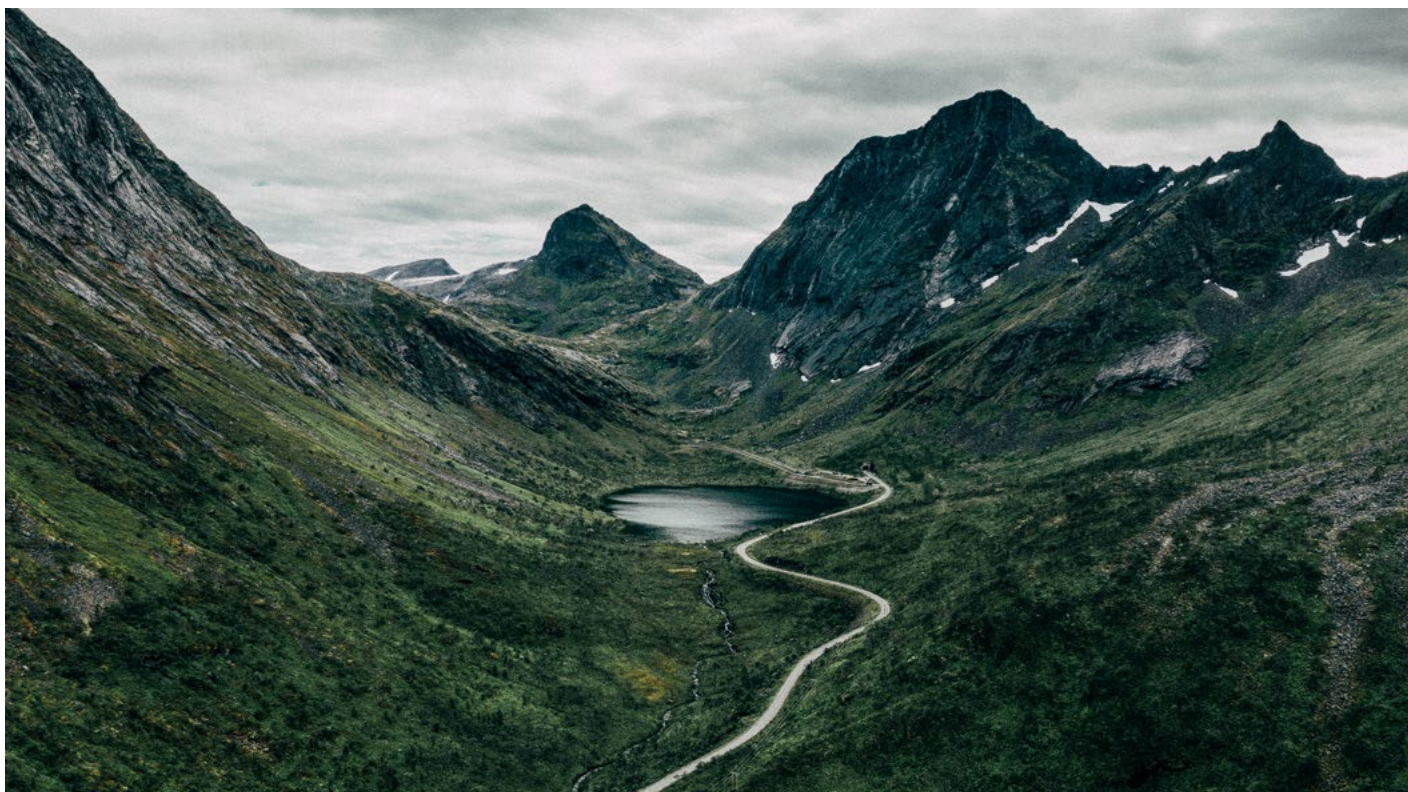
Renta verkar på inflasjonen og realøkonomien med eit tidsetterslep, og verknadene er usikre. For å redusere risikoen for at pengepolitikken i seg sjølv kan bidra til ustabilitet i økonomien, vil vi normalt respondere mindre kraftig på forstyrningar enn dersom det ikkje hadde vore uvisse om verknadene av renta. Vidare vil vi normalt endre styringsrenta gradvis for å gjere pengepolitikken meir føreseieleg og for å redusere risikoen for uønskte svingingar i finansielle marknader og uføresette tilpassingar blant hushald og bedrifter. I situasjonar der faren for særleg ugunstige utfall er stor, eller dersom det ikkje lenger er tillit til at inflasjonen vil halde seg låg og stabil, kan det vere rett å reagere kraftigare i rentesetjinga enn vanleg.

3. Berekraft

- 57 Samfunnsoppdrag og berekraftstrategi
- 59 Klima og miljø
- 69 Samfunn og sosiale forhold
- 84 Verksemdsstyring, etikk og kultur

Arbeid med berekraft i Noregs Bank

Arbeidet med berekraft er ein viktig del av samfunnsoppdraget vårt.

For å kunne gjere gode vurderingar av dei økonomiske utsiktene og risikobiletet må vi forstå korleis klimaendringar og energiomstilling påverkar dei ulike delane av økonomien.

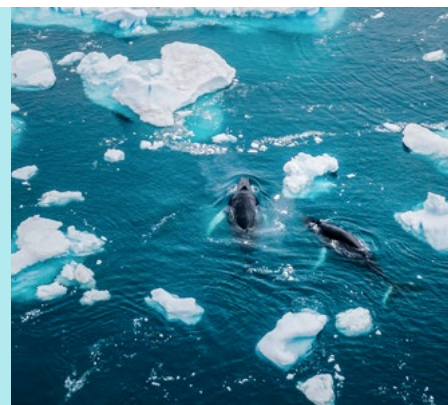
Målet for forvaltinga av Statens pensjonsfond utland er å oppnå høgast mogleg avkastning med akseptabel risiko. Den langsiktige avkastinga til fondet er avhengig av ein berekraftig økonomi, velfungerande marknader og god selskapsstyring. Gjennom ansvarleg forvalting søkjer vi å fremje langsiktig verdiskaping i investeringane våre og redusere den finansielle risikoen ved miljømessige og sosiale forhold i selskapa vi investerer i.

Berekraftstrategi

Noregs Bank sin strategi for berekraft er delt inn i tre hovudområde med tilhøyrande målsetjingar. Den fullstendige strategien er publisert på [nettsidene til Noregs Bank](#).

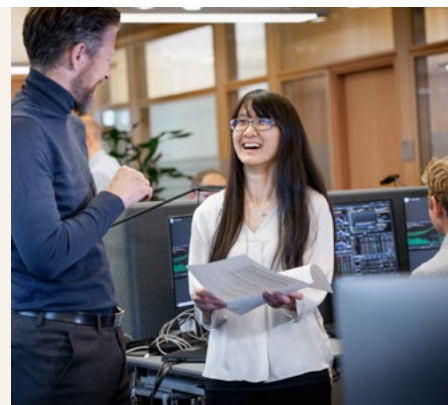
Klima og miljø

- Vi skal arbeide med å redusere utslepp frå eiga drift i tråd med ambisjonane i Parisavtalen.
- Vi skal vere ein aktiv eigar og pådrivar for at selskapa vi er investerte i, oppnår netto nullutslepp innan 2050.
- Vi skal auke forståinga vår av effektane av klimaendringar og energiomstilling.

Samfunn og sosiale forhold

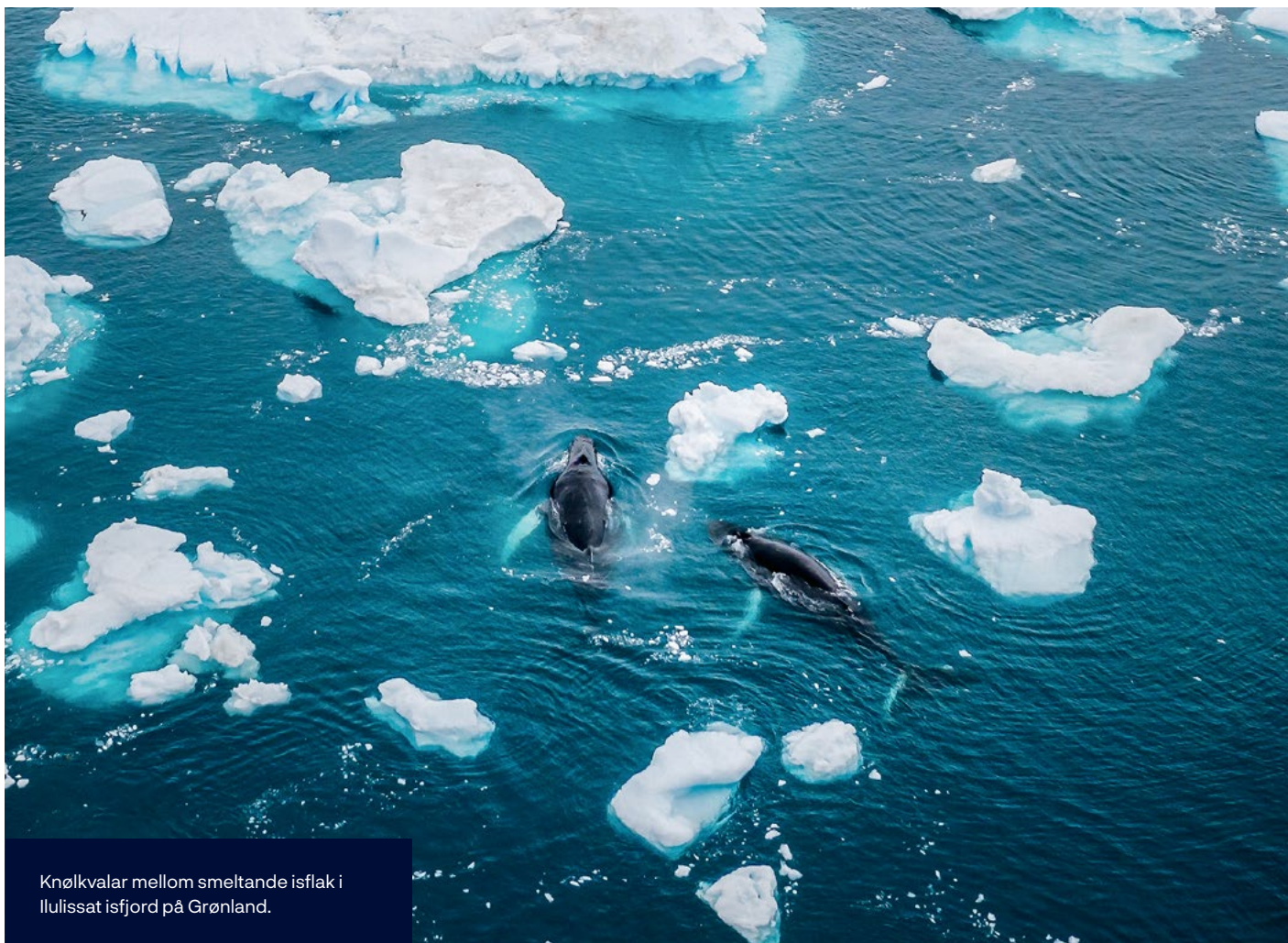
- Vi skal ha ein kultur for mangfald, inkludering og like moglegheiter for alle.
- Vi skal sørge for at medarbeidarane våre trivst og blir utfordra, og for at dei har kompetanse til å møte framtidige utfordringar.
- Vi skal fremje menneskerettar og arbeidstakarrettar gjennom ansvarleg forvaltning og gjennom anskaffingane våre.

Verksemdsstyring, etikk og kultur

- Vi skal sørge for at både dei tilsette og samarbeidspartnarane våre er i stand til å gjere berekraftige val.
- Vi skal rapportere om arbeidet med berekraft i tråd med beste praksis.
- Vi skal støtte opp under utviklinga av standardar for velfungerande marknader, god selskapsstyring og ansvarleg forretningspraksis.

Knølkvalar mellom smeltande isflak i Ilulissat isfjord på Grønland.

Klima og miljø

Klimaendringar og behovet for å redusere utslepp pregar verdsøkonomien i aukande grad. I året som gjekk, påverka dei derfor òg korleis vi har arbeidd med kjerneoppgåvene våre.

Jo betre vi forstår effektane av klimaendringar og energiomstilling, desto lettare blir det for oss å nå måla om prisstabilitet, høg og stabil sysselsetjing og finansiell stabilitet.

Dei klimarelaterte risikoane for Statens pensjonsfond utland følgjer av uvisse rundt korleis klimaendringane vil påverke fondsinvesteringane, og korleis selskap og myndigheiter vil ta høgde for og tilpasse seg desse. I 2022 la banken fram [klimahandlingsplan 2025](#) for arbeidet med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland. Handlingsplanen følgde opp endringar i forvaltingsmandatet frå Finansdepartementet, som mellom anna fastsette som eit mål for den ansvarlege forvaltninga at selskapa i investeringsporteføljen innrettar verksemda slik at ho er i samsvar med globale netto nullutslepp i tråd med Parisavtalen.

Arbeidsgruppa for klimarelatert finansiell rapportering (TCFD) har utarbeidd eit rammeverk for klimarisikorapportering. Noregs Bank støttar intensjonen i tilrådingane og meiner at rammeverket kan bidra til ei meir universell og konsistent rapportering på tvers av jurisdiksjonar. [Vedlegg 1](#) gir ei oversikt over Noregs Banks status for 2022 etter tilrådingane i TCFD-rammeverket.

Arbeid med klima og klimarisiko i sentralbankverksemda

Overgangen til ein lågutsleppsøkonomi og energiomstillinga det krev, inneber store endringar for norsk økonomi. Arbeid med å styrkje forståinga av desse effektane er eit prioritert område i Strategi 2025.¹

Network for Greening the Financial System er eit nettverk for sentralbankar og tilsynsmyndigheiter som Noregs Bank blei medlem av i 2018. Nettverket bidreg til å dele erfaringar og beste praksis, utføre analysar og utforme metodar for å handtere miljø- og klimarisiko med relevans for finansielle myndigheiter og finanssektoren. Noregs Bank vil halde fram det tette samarbeidet med internasjonale organisasjonar som Network for Greening the Financial System, Den internasjonale oppgjersbanken, Det internasjonale valutafondet og andre sentralbankar for å styrkje den felles forståinga av dei makroøkonomiske verknadene av klimaendringane.

Overgangen til ein lågutsleppsøkonomi og energiomstillinga det krev, inneber store endringar for norsk økonomi.

¹ Sjå òg bloggen [Hvordan arbeider sentralbanker med klima? \(norges-bank.no\)](#).

Klima og pengepolitikk

Styringsrenta er ikkje noko eigna verkemiddel for å påverke klimaet, men dei pengepolitiske vurderingane kan bli påverka av effektane klimarelaterte forhold har på norsk økonomi. Mange tørkeperiodar har til dømes bidrege til oppgangen i globale matprisar det siste året, mens energikrisa i Europa, som hovudsakleg skriv seg frå krigen i Ukraina, er blitt forsterka av forhold knytte til både vêret og klimaomstillinga. Her heime løftar nye, grønne industriprosjekt investeringsnivået. Samtidig kan omstillinga til lågutsleppsøkonomi auke uvissa omkring framtidige inntekter og investeringar i petroleumsindustrien. På sikt vil også strukturen i norsk økonomi bli endra.

For å auke kunnskapen om korleis klimarelaterte endringar påverkar norsk økonomi, har Noregs Bank dei siste tre åra spurt bedriftene i det regionale nettverket sitt om korleis dei blir påverka av klimarelaterte forhold. Klimaomstillinga er i stor grad ei energiomstilling. Sentralbanken er derfor ekstra merksam på analysar av energimarknaden, sjå til dømes [Pengepolitisk rapport 3/22](#).

Klimarisiko og finansiell stabilitet

Ein viktig del av samfunnsoppdraget til Noregs Bank er å fremje eit robust finansielt system. Ei rask og brå omstilling kan medføre ein risiko for den finansielle stabiliteten. Overgang til lågare utslepp av klimagassar og ny regulering inneber ein overgangsrisiko for norsk økonomi i åra som kjem.

Finansføretaka må sørgje for at dei er godt rusta til å vurdere og handtere klimarisikoen. Engasjement med store utslepp vil få størst behov for omstilling og er dermed mest utsette for overgangsrisiko. Analysar som Noregs Bank har publisert i 2021, viser at dei norske bankane si direkte eksponering mot engasjement som er sårbare for auka prisar på klimagassutslepp, er moderat.

Velfungerande finansmarknader er viktige for finansieringa av investeringar som kan møte klimaendringane. God informasjon om klimarisiko er òg viktig. I 2022 har vi hatt søkjelys på høge energikostnader. Noregs Bank har

Styringsrenta er ikkje noko eigna verkemiddel for å påverke klimaet, men dei pengepolitiske vurderingane kan bli påverka av effektane klimarelaterte forhold har på norsk økonomi.

gjort analysar som viser at meir energimerking av eigedom er nødvendig for at bankane skal kunne gjere gode risikovurderingar.

Framover vil Noregs Bank halde fram arbeidet med å gjere kvantitative vurderingar av klimarisiko for norske bankar og delta i det internasjonale arbeidet med nye rapporteringskrav.

Sjå ytterlegare omtale i rapporten [Finansiell stabilitet 2022](#).

Klimarisiko i valutareservane

Det er hovudstyret sitt vedtak om prinsipp for ansvarlege investeringar og Noregs Bank sin strategi for berekraft, inkludert handtering av klimarelaterte spørsmål og klimarisiko, som ligg til grunn for valutareserveforvaltinga.

Valutareservane består av ein obligasjonsportefølje og ein aksjeportefølje. Obligasjonsporteføljen skal sikre at valutareservane har god nok likviditet for beredskapsformål og for at Noregs Bank kan oppfylle dei internasjonale forpliktingane sine. Obligasjonsporteføljen består såleis av kontantar og likvide statsobligasjonar. Klimarelaterte spørsmål har derfor i liten grad påverka samansetjinga av obligasjonsporteføljen. Grøne obligasjonar inngår i investeringsuniverset dersom dei elles oppfyller fastsette kriterium.

Aksjeporteføljen i valutareservane blir forvalta etter dei same prinsippa og strategiane for ansvarleg forvalting som aksjeinvesteringane i Statens pensjonsfond utland. Det betyr at klimahandlingsplanen for fondet, inkludert målet om at selskapa skal innrette verksemda slik at ho er i samsvar med globale netto nullutslepp innan 2050, òg omfattar aksjeporteføljen i valutareservane.

Basert på den prosentvise eigarandelen i dei enkelte selskapa utgjorde dei totale utsleppa i aksjeporteføljen til valutareservane 864 323 tonn CO₂-ekvivalentar i 2022. Utsleppsintensiteten, som viser utslepp av tonn CO₂-ekvivalentar per million dollar i omsetning, var i 2022 på 128 tonn CO₂-ekvivalentar per million dollar i omsetning.

Klimarisiko og klimaomstillingar vil bli tekne inn i vurderingane av behovet for valutareservar.

Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland

Handtering av klimarisiko i forvaltninga er ein del av den ansvarlege fondsforvaltninga. Ein utfyllande omtale er å finne i rapporten [Ansvarlig forvaltning, Statens pensjonsfond utland](#).

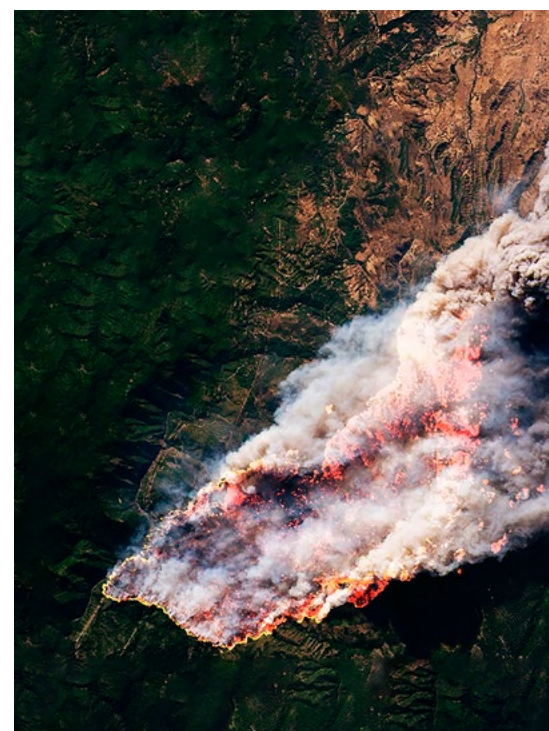
Klimahandlingsplan 2025 beskriv tiltak for å handtere klimarisiko som skal gjennomførast i perioden 2022–2025. Desse tiltaka vil bidra til å forbetre marknadsstandardane, inkludert rammeverk for klimarapportering, å ruste porteføljen betre mot klimarisiko og eit målretta aktivt eigarskap. Kjernen i arbeidet er å drive selskapa fondet er investert i, mot netto nullutslepp innan 2050, og få dei til å sette seg mål og planar for å redusere dei direkte og indirekte klimagassutsleppa sine (ramme 1, 2 og 3). 17 prosent av selskapa i fondet hadde ved utgangen av 2022 mål om netto nullutslepp innan 2050, med forankring i anerkjende standardar som Science Based Targets Initiative. Vektar vi etter utslepp, er om lag 56 prosent av utsleppa (ramme 1 og 2) til selskapa i fondet dekte av slike mål. Gitt ei rask utvikling i både selskapa sine mål og anerkjende metodar er desse tala usikre.

Klimahandlingsplan 2025 legg i tråd med forvaltingsmandatet også opp til meir rapportering om klimarisikoen i porteføljen. Rapporteringa skal utviklast i samsvar med leiande internasjonale standardar. Rapporteringa inngår i fondsrapporteringa om ansvarleg forvaltning, mellom anna i eit eige vedlegg med TCFD-informasjon. Rapporten har med analysar og stresstestar mot ulike klimascenarior, inkludert eit scenarior som er i samsvar med global oppvarming på 1,5 grader.

Noregs Bank har målt og offentleggjort karbonavtrykket til selskapa i aksjeporteføljen og referanseindeksen sidan 2014, basert på rapporterte og modellerte data for ramme 1- og ramme 2-utslepp. Karbonavtrykksanalysar gir innsikt i omfanget av klimagassutslepp i selskapa som fondet er investert i. Analysen kan òg gi innblikk i risikoar og moglegheiter på tvers av bransjar. Det er framleis varierende frekvens og kvalitet på rapporteringa av klimagassutslepp. Sidan mange selskap framleis ikkje rapporterer utsleppstal, er store delar av karbonfotavtrykket til fondet berekna ved hjelp av modellar.

Kjernen i arbeidet er å drive selskapa som fondet er investert i, mot netto nullutslepp innan 2050.

Skogbrann sett frå lufta.

Noregs Bank er begynt å oppdatere rapporteringa av fondet sitt karbonavtrykk i tråd med rettleiinga frå Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Vi har målt såkalla finansierte utslepp, altså selskapa sine karbonutslepp vekta og summerte opp etter vår andel av verksemds-verdien deira, i 2022 for aksje- og selskapsobligasjonsporteføljen og referanseindeksen. Dei finansierte utsleppa i 2022 var 51,7 millionar tonn CO₂-ekvivalentar, som er 15 prosent lågare enn tilsvarande for referanseindeksen. Basert på prosentvis eigarandel i dei enkelte selskapa utgjorde dei totale utsleppa i aksjeporteføljen til fondet 87,4 millionar tonn CO₂-ekvivalentar i 2022. Som før vil tala vi offentleggjer for karbonavtrykk, bestå av rapporterte og estimerte utsleppsdata frå éi enkelt kjelde, S&P Global Trucost, for å sikre konsistente data, slik PCAF tilrår.

Selskapa i aksjeporteføljen til fondet sleppte ut om lag 135 tonn CO₂-ekvivalentar per million dollar i omsetning. Dette blir kalla utsleppsintensiteten til aksjeporteføljen. I 2022 var han 12 prosent lågare enn for referanseindeksen. For selskapsobligasjonar er karbonintensiteten til porteføljen 13 prosent lågare enn karbonintensiteten til referanseindeksen.

Forståinga av kva effektar klimaendringane har på verdsøkonomien og finansmarknadene, kjem til å utvikle seg framover òg. Samtidig vil myndigheitene innføre nye reguleringar, ein vil sjå nye teknologiske framsteg, preferansane til forbrukarane vil endre seg, og selskap vil tilpasse strategiane sine tilsvarande. Denne utviklinga vil påverke klimarisikoen til fondet. Til sjuande og sist er klimarisikoen til fondet avhengig av myndigheitstiltak som gir ein ordna og føreseieleg klimaovergang, og av at selskapa når måla om netto nullutslepp.

Arbeid med klimarisiko i egedomsforvaltinga i Statens pensjonsfond utland

Egedomsinvesteringar har lang tidshorisont. Vi inngår lange leigekontraktar, og avgjerder om oppussing og forbetring av bygga vi eig, er langsiktige. Omsynet til klimaendringar står derfor sentralt. Egedomsporteføljen til Noregs Bank er eksponert både mot fysisk klimarisiko, som ekstremvær, gradvis auka havnivå og flaum som kan føre til direkte skadar på eller nedstenging av bygg, og overgangsrisiko, som lovpålagd reduksjon av

Selskapa i aksjeporteføljen til fondet sleppte ut om lag 135 tonn CO₂-ekvivalentar per million dollar i omsetning.

energiforbruk eller lågare etterspurnad etter bygg med høge utslepp. Stadig fleire leigetakarar har mål om netto nullutslepp for si eiga verksemd, noko som gjer at dei føretrekkjer energieffektive bygningar med energi frå fornybare energikjelder.

Klimahandlingsplan 2025 set mål om netto nullutslepp innan 2050 for eigedomsporføljen og mål om 40 prosent reduksjon for utslepp frå ramme 1 og ramme 2 innan 2030. For å nå desse måla vil vi arbeide for å redusere utsleppa i eigedomsporføljen og integrere klimarisikovurderingar i investeringsprosessane våre.

Vi måler framgang mot målet om netto nullutslepp i eigedomsporføljen ved bruk av forskingsbaserte utsleppsbanar i samsvar med global oppvarming på 1,5 grader for ulike eigedomsmarknader, utvikla av Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM). Andelen av eigedomsporføljen som samsvarer med desse utsleppsbanane berekna på 2021-utslepp, er 26 prosent. I tillegg bruker vi den globale norma for berekraftig eigedomsforvaltning, Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB). Eigedomsporføljen i fondet oppnådde i 2022 ein samla poengverdi på 81 av 100. I tillegg var 82 prosent av bygga i den unoterte eigedomsporføljen vår miljøsertifiserte ved utgangen av 2022.

Klimapåverknad i drifta til Noregs Bank

Noregs Bank har som ambisjon å redusere utsleppa frå eiga drift i tråd med Parisavtalen. Vi skal arbeide systematisk med tiltak for å redusere utsleppa våre.

Noregs Bank utarbeider kvart år ein klimarekneskap for si eiga drift i tråd med standarden The Greenhouse Gas Protocol og Miljøfyrtårn. Klimarekneskapen inkluderer direkte og indirekte klimagassutslepp (ramme 1, 2 og 3).

85 %
av dei totale
utsleppa kjem
frå flyreiser.

TABELL 2 Årleg klimarekneskap for drifta av Noregs Bank.

Utslepp av klimagassar, tonn CO ₂ -ekvivalentar ¹		2019 ²	2021	2022	Endring frå 2021–2022	Endring frå 2019–2022
Direkte utslepp (ramme 1)	Køyretøy, drivstoff	20	15	16	4 %	-21 %
	Diesel til oppvarming	1	2	9	310 %	653 %
Indirekte utslepp (ramme 2)	Elektrisitet	745	656	646	-1 %	-13 %
	Fjernvarme	4	4	3	-16 %	-3 %
Indirekte utslepp, anna (ramme 3)	Flyreiser	8 378	692	5 175	648 %	-38 %
	Hotell	450	32	156	384 %	-65 %
	Km.godtgjersle	11	6	11	82 %	-1 %
	Avfall	57	25	40	58 %	-30 %
Totalt klimagassutslepp³		9 667	1 433	6 056	323 %	-37 %

¹ Inkluderer gassane CO₂, CH₄, N₂O, HFC_s, PFCS, SF₆ og NF₃. Noregs Bank bruker i hovudsak utsleppsfaktorar frå DEFRA (UK Department for Environment, Food and Rural Affairs) og CEMAsys.

² Noregs Bank bruker 2019 som referanseår. Dette er det siste året med normal aktivitet med godt datagrunnlag.

³ Klimarekneskapen inkluderer kontora der vi har operasjonell kontroll i Oslo, London, New York, Singapore og Shanghai.

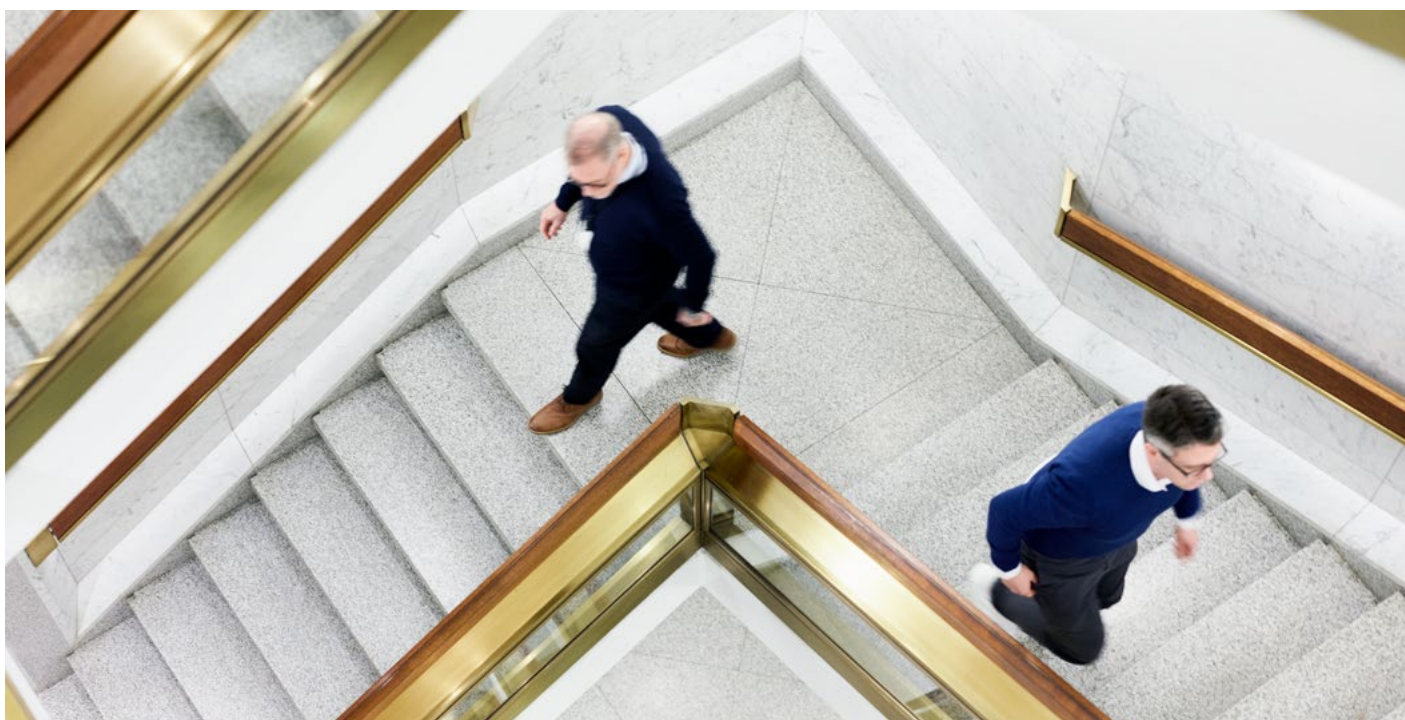
Den største utsleppskjelda er flyreiser, som står for til saman 85 prosent av dei totale utsleppa. Nedgangen i utslepp frå 2019 til 2021 er i stor grad knytt til koronapandemien. I 2022 har reiseaktiviteten auka. Framover vurderer vi mål og tiltak for korleis vi skal avgrense klimaavtrykket frå tenestereisene våre.

Vi arbeider med å redusere utsleppa knytte til energibruk ved kontora våre. På hovudkontoret på Bankplassen 2 er ventilasjonsaggregat og andre tekniske installasjonar dei seinare åra blitt skifta ut med meir

energieffektive versjonar. Vi har dessutan gjennomført tiltak for å redusere energiforbruk til belysning, ventilasjon og varmeanlegg. I det igangverande oppgraderingsprogrammet på hovudkontoret er arbeidet med klima sentralt, og der byter vi mellom anna til utstyr som bruker mindre energi. På dei internasjonale kontora, der vi er leigetakar, er det gjennomført tiltak for å redusere energiforbruket til belysning, og innetemperaturen er justert.

Klimarekneskapen skal utviklast over tid til å inkludere fleire kjelder, til dømes utslepp frå datasenterdrift. Noregs Bank har krav om at datasenter skal vere konstruerte og drifta på ein miljøvennleg måte som sikrar effektiv ressursutnytting og bruk av fornybare kjelder.

Hovudkontoret på Bankplassen 2 er Miljøfyrtårn-sertifisert. Det gir tilgang til verktøy som gjer det lettare for banken å måle og forbetre miljøprestasjonane. I 2022 inkluderte banken nye bransjespesifikke kriterium for bank og finans. Desse kriteria gjeld i hovudsak tema innanfor ansvarleg forvaltning.

Samfunn og sosiale forhold

Noregs Bank skal vere ein open sentralbank. Brei kunnskap om arbeidet, oppgåvene og ansvarsområda til banken er viktig for å byggje opp tillit. Vi skal tiltrekke oss, utvikle og behalde dyktige og motiverte medarbeidarar. I Noregs Bank legg vi til rette for at alle skal trivast, bli utfordra og ha kompetanse til å møte nye utfordringar.

Ved utgangen av 2022 hadde Noregs Bank 1 007 fast tilsette. Av desse er 572 tilsette i Norges Bank Investment Management, 272 i sentralbankverksemda, 156 i Noregs Bank Administrasjon og 7 i Tilsynssekretariatet. Noregs Bank er ein global organisasjon der 45 prosent av dei tilsette jobbar ved kontor i London, New York, Singapore og Shanghai og ved dotterselskap i Paris, Luxembourg og Tokyo.

Ein open sentralbank

I 2022 er foredrag og innlegg blitt prioriterte i takt med at samfunnet har opna opp etter nedstenginga. Leiinga og fagekspertar frå fondet og sentralbanken har halde ei rekkje foredrag for ulike målgrupper. Det er særleg blitt satsa på å nå studentar og på å møte publikum på nye arenaer. I tillegg prøver banken å besøkje alle landsdelar kvart år. Også i 2022 deltok banken på KÅÅnomics i Stavanger og på Arendalsuka. I etterkant av renteavgjerda i august arrangerte vi eit pressetreff i Arendal som var ope for publikum. I november arrangerte vi òg ein pressekonferanse etter den mellomliggjande renteavgjerda.

Gjennom nettsidene til Noregs Bank og Norges Bank Investment Management prøver banken å kommunisere på ein forståeleg måte både med det norske folket og internasjonale målgrupper. Noregs Bank prøver heile vegen å dele informasjon som allmenta kan ha interesse av, og vi publiserer ei rekkje rapportar og publikasjonar om fagtema.

Sosiale medium og fagbloggen [Bankplassen](#) er ein viktig del av openheitsstrategien til Noregs Bank. I 2022 lanserte Norges Bank Investment Management podkasten In Good Company, der Nicolai Tangen intervjuar toppleiarar i nokre av dei største selskapa fondet er investert i. Formålet med podkasten er å gi eigarane av fondet, det norske folket, større innsikt i selskapa fondet er investert i, og presentere dei for leiarane av desse selskapa.

Forskingsmiljøet i Noregs Bank er eit bindeledd mellom banken og akademia. I 2022 har forskarar i Noregs Bank hatt omfattande kontakt med forskarar frå universitet og andre sentralbankar gjennom felles forskingsprosjekt og presentasjon av igangverande arbeid på norske og internasjonale konferansar og seminar. I 2022 fekk forskarar i Noregs Bank godkjent åtte artiklar for publisering i tidsskrift med fagfelleevaluering.

Noregs Bank prøver så godt vi kan å dele informasjon som allmenta kan ha interesse av.

Samarbeid og initiativ

Noregs Bank har eit utstrekt internasjonalt samarbeid. I tillegg til formalisert internasjonalt samarbeid har Noregs Bank regelmessig kontakt med dei nordiske sentralbankane, Den europeiske sentralbanken (ESB) og andre sentralbankar for informasjons- og kunnskapsdeling.

Det internasjonale valutafondet (IMF)

Noregs Bank forvaltar norske rettar og plikter knytte til at Noreg deltek i Det internasjonale valutafondet (IMF). Sentralbanksjefen er den norske staten sin representant (guvernør) i det øvste IMF-organet, guvernørrådet. Den viktigaste finansieringskjelda for IMF-utlåna er innskot frå medlemslanda, som er pliktig for alle medlemslanda. Noregs Bank har ei ståande plikt til å stille valuta tilsvarande den norske kvoten til disposisjon for IMF sine utlån. Noregs Bank stiller òg valutareservar til disposisjon for IMF i form av avtalte trekkrettar. Etter avtale gir Noregs Bank råd til Finansdepartementet om standpunkt i saker som skal behandlast i IMF-styret.

Teknisk assistanse til sentralbanken i Mosambik

Noregs Bank har sidan 2017 gitt teknisk assistanse til sentralbanken i Mosambik. Målet er å bidra til å modernisere sentralbankfunksjonane og dekkjer heile sentralbankfeltet. Assistansen skjer i samarbeid med IMF og er finansiert av Utanriksdepartementet.

Den internasjonale oppgjersbanken (BIS)

Noregs Bank er medeigar i Den internasjonale oppgjersbanken (Bank of International Settlements – BIS), som har som hovudoppgåve å fremje samarbeidet mellom sentralbankane. BIS utfører forretningar for sentralbankane, utarbeider analysar og statistikk og organiserer møte og diskusjonar mellom medlemsbankane. Sentralbanksjefen deltek regelmessig på møte i BIS. I 2021 blei BIS Innovation Hub Nordic Centre etablert i Stockholm, eit samarbeid mellom BIS og sentralbankane i Sverige, Noreg, Danmark og på Island. Senteret skal særleg arbeide med å analysere finansielle innovasjonar som er viktige for sentralbankar.

Noregs Bank har eit utstrekt internasjonalt samarbeid.

Network for Greening the Financial System (NGFS)

Noregs Bank har vore medlem av NGFS sidan desember 2018. NGFS er eit nettverk for sentralbankar og tilsynsmakter som skal bidra til å auke kunnskapen om korleis finansielle myndigheiter og finanssektoren kan ta omsyn til klimarisikoen og miljøet.

Deltaking i tilsynsarbeidet til EU

Noregs Bank er medlem utan stemmerett i European Systemic Risk Board (ESRB). ESRB identifiserer og analyserer truslar mot finansiell stabilitet i EU og prøver å avgrense systemrisikoen ved å gi tilrådingar om god politikk og åtvaringar om uheldige utviklingstrekk. Sentralbanksjefen er representant i ESRBs øvste avgjerdsorgan, General Board. Finanstilsynet er medlem utan stemmerett i The European Banking Authority (EBA) – den europeiske tilsynsmyndigheita for banktilsyn. Noregs Bank følgjer med Finanstilsynet på møta i Board of Supervisors, som er det øvste avgjerdsorganet til EBA.

Financial Stability Board (FSB)

Noregs Bank, Finansdepartementet og Finanstilsynet er medlem i FSBs Regional Consultative Group for Europe (RCGE). Sentralbanksjefen representerer Noregs Bank. FSB er eit G20-organ som utarbeider analysar og vurderingar av finansielle forhold som inngår i dei ulike prosessane til organet. RCGE er ei gruppe for utveksling av informasjon og synspunkt mellom europeiske land i og utanfor G20.

Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) sin kapitalmarknadskomité (CFM)

Noregs Bank og Finansdepartementet er medlem av OECDs kapitalmarknadskomité (CFM). Komiteen arbeider for å fremje effektive, opne, stabile og sunne finansielle system gjennom analysar og politisk dialog.

Nordisk-baltisk samarbeid om finansmarknadsspørsmål

Noregs Bank deltek i nordisk-baltisk forum for makrotilsyn (NBMF) og i nordisk-baltisk stabilitetsgruppe (NBSG). I NBMF drøftar sentralbankar og tilsynsmyndigheiter spørsmål knytte til systemrisiko og grensekryssande bankverksemd i regionen. NBSG har som hovudoppgåve å styrkje beredskapen for å kunne handtere grensekryssande truslar mot finansiell stabilitet i regionen. I denne gruppa deltek finansdepartementa òg.

Norges Bank Academic Programme (NBAP)

Målet med det akademiske programmet er å fremje makro- og finans-økonomisk forskning og utdanning i Noreg. NBAP er koordinert i fellesskap av sentralbanken og Norges Bank Investment Management. Programmet består av tre delprogram: PhD Scholarship programme, co-financing for hiring og co-financing of PhD-courses.

Statens pensjonsfond utland

I forvaltinga av Statens pensjonsfond utland støttar ein initiativ der fleire selskap eller investorar går saman om å finne felles standardar for berekraftig verksemd. Slike initiativ fungerer best når fleire selskap i éin bransje eller éi verdikjeda står overfor den same utfordringa. I initiativa våre ser vi på utfordringar som oppfølging av leverandørkjeda og rapportering.

Vi støttar og tek initiativ til forskingsprosjekt for å forstå og bidra til betre marknadsstandardar. Vi samarbeider med akademiske institusjonar for å lære av den seinaste forskinga og skaffe oss analysar som kan vere relevante for investeringsstrategien, risikoanalysane og eigarskapen. I 2022 gav vi støtte til eit forskingsprosjekt om klimarisiko og tre prosjekt om selskapsstyring og eigarstruktur.

Nordisk sentralbanksjefmøte
november 2022.

Mangfold, likestilling og inkludering

Vi skal vere leiande på fagområda våre, og vi meiner at auka mangfold og inkludering gjer oss betre. Mangfold bidreg til fleire perspektiv, meir kreativitet og betre vurderingar. Noregs Bank har signert Kvinner i Finans Charter og arbeider systematisk for å oppnå kjønnsbalanse.

Målet til Noregs Bank er å ha ein kjønnsbalanse på minimum 40 prosent for banken samla sett, og vi har eit langsiktig mål om ein kjønnsbalanse på 40 prosent på leiarnivå og i spesialistfunksjonar.

Gjennom utvikling av ulike HR-data, gjennomføring av medarbeidarundersøkingar, medarbeidersamtalar og HMS-arbeid arbeider vi systematisk med å identifisere risiko for diskriminering eller andre hinder for likestilling. Noregs Bank vil i den nye strategiperioden vidareføre og styrkje arbeidet med å setje konkrete mål og setje i verk tiltak i mangfalds-, likestillings- og inkluderingsarbeidet.

Vi skal vere leiande på fagområda våre, og vi meiner at auka mangfold og inkludering gjer oss betre.

Fullt hus og stort engasjement i auditoriet då vi markerte kvinnedagen og temaet #BreakTheBias.

Tilsette og kjønnsbalanse

Noregs Bank har medarbeidarar av 39 ulike nasjonalitetar: 11 i sentralbankverksemda, 9 i Noregs Bank Administrasjon og 35 i Norges Bank Investment Management. Ved utgangen av 2022 hadde Noregs Bank ein kvinneandel på 35 prosent. Det er ein auke frå 34 prosent i 2021 og 33 prosent i 2020. Kvinneandelen var 29 prosent i Norges Bank Investment Management i 2022. Det er ein auke frå 27 prosent i 2021 og 25 prosent i 2020. I sentralbankverksemda var kvinneandelen 35 prosent i 2022. Det er ein auke frå 34 prosent i 2021 og 33 prosent i 2020. I Noregs Bank Administrasjon har kvinneandelen dei siste åra vore stabil med 57 prosent i 2022, 58 prosent i 2021 og 57 prosent i 2020.

35 %
kvinneandel totalt i
Noregs Bank i 2022.

TABELL 3 Prosentdel kvinner og menn per stillingsgruppe på hovudkontoret i Oslo.¹

Stillingsgruppe	2022		2021		2020	
	Prosentdel menn	Prosentdel kvinner	Prosentdel menn	Prosentdel kvinner	Prosentdel menn	Prosentdel kvinner
Einingsdirektør	75 %	25 %	76 %	24 %	82 %	18 %
Seksjonsleiar	62 %	38 %	68 %	32 %	73 %	27 %
Analysedirektør	100 %	0 %	-	-	-	-
Spesialrådgivar	72 %	28 %	71 %	29 %	74 %	26 %
Seniorrådgivar	61 %	39 %	65 %	35 %	65 %	35 %
Rådgivar	50 %	50 %	51 %	49 %	51 %	49 %
Analytikar	65 %	35 %	-	-	-	-
Konsulent	56 %	44 %	47 %	53 %	47 %	53 %
Servicemedarbeidar	0 %	100 %	0 %	100 %	25 %	75 %

¹ Stillingsgruppa analytikar og analysedirektør blei i 2022 etablert i rammeverket for stillingsgrupper på tvers av sentralbankverksemda, Noregs Bank Administrasjon og Norges Bank Investment Management. Tidlegare var desse stillingane i stillingsgruppene rådgivar og spesialrådgivar, derfor blir det for 2022 ei endring i utvalet for desse stillingsgruppene.

Balansen mellom kvinner og menn har dei siste åra hatt ei positiv utvikling for fleire stillingsgrupper. Banken vil arbeide for å auke andelen kvinner i mellomleiarstillingar ytterlegare, både gjennom internt avansement og ekstern rekruttering. Vi vil halde fram med det målretta arbeidet for betre kjønnsbalanse på alle nivå i banken. Det gjer vi mellom anna gjennom etterføljarplanlegging og ved å ha konkrete utviklingsplanar for den enkelte tilsette, styrkje rekrutteringsprosessane og auke omdømmearbeidet i kandidatmarknaden.

Kandidatmarknaden er framleis stram, og det er spesielt utfordrande for IT-stillingar. Likevel ser vi at marknaden verkar å søkje meir tryggleik i form av jobbar i offentleg sektor. I 2022 klatra Noregs Bank over ti plassar blant yrkesaktive i Universum si kåring av dei mest attraktive IT-arbeidsplassane i landet. Dette er andre året på rad at Noregs Bank klatrar over ti plassar, og det viser at omdømmearbeidet har effekt. I sentralbankverksemda og Noregs Bank Administrasjon var kjønnsfordelinga blant søkjarane i 2022 62 prosent menn og 38 prosent kvinner. Av dei som blei tilsette, var 56 prosent menn og 44 prosent kvinner. Tilsvarande tal for Norges Bank Investment Management var 70 prosent menn og 24 prosent kvinner blant søkjarane (6 prosent ønskte ikkje å oppgi kjønn). Av dei som blei tilsette, var 65 prosent menn og 35 prosent kvinner.

Mangfald har òg vore viktig i graduate-programmet i Norges Bank Investment Management for 2022. I tillegg til å søkje etter kandidatar med variert kompetansebakgrunn har vi søkt etter kandidatar med ulik sosioøkonomisk bakgrunn og kandidatar med minoritetsbakgrunn. I 2022 begynte 16 graduates – 63 prosent menn og 37 prosent kvinner – med variert bakgrunn og erfaring og med utdanning frå ulike norske og utanlandske lærestader. Av desse hadde 56 prosent norsk statsborgarskap, 38 prosent hadde dobbelt statsborgarskap, og 13 prosent var av andre nasjonalitetar. Vidare blei det i 2022 rekruttert 30 personar til sommarinternship-programmet til Norges Bank Investment Management. Av desse var 60 prosent menn og 40 prosent kvinner. Det er ein auke frå 25 prosent i 2021. Den gongen var 64 prosent menn og 36 prosent kvinner. I sentralbankverksemda og i Noregs Bank Administrasjon blir studentengasjement brukt aktivt på ulike område. Ved utgangen av 2022 var det 33 studentar på engasjement, og av desse var 52 prosent kvinner og 48 prosent menn.

I Norges Bank Investment Management er det oppretta eit nettverksinitiativ for kvinnelege tilsette som har som formål å byggje og styrkje relasjonar og skape ein arena for personleg utvikling og deling av kunnskap og erfaringar globalt og innanfor kvar lokasjon.

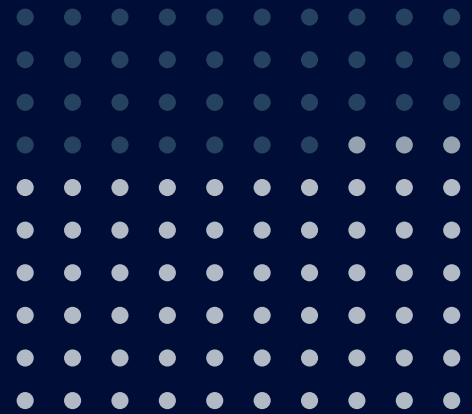

Nye graduates 2022.

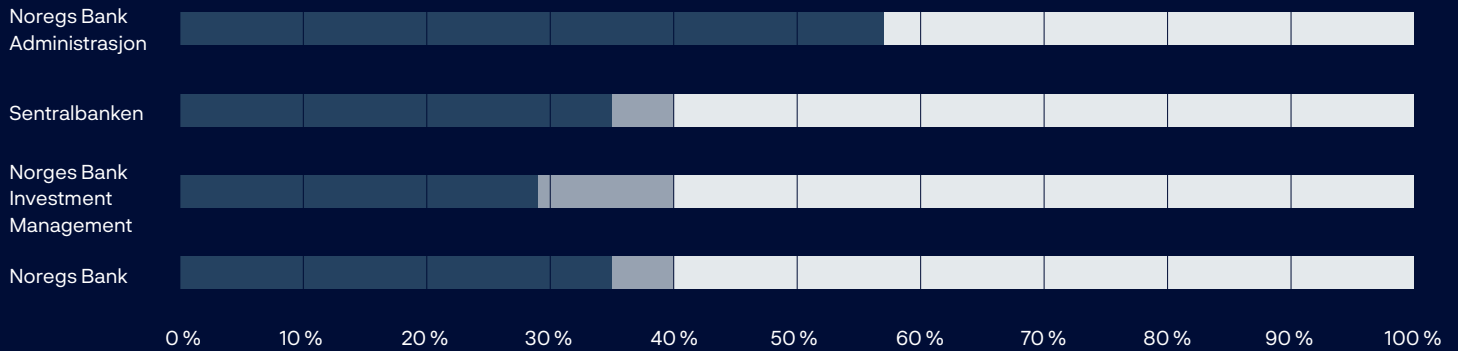
Kjønnsbalanse

■ Kvinner ■ Avvik mot målsetjing ■ Menn

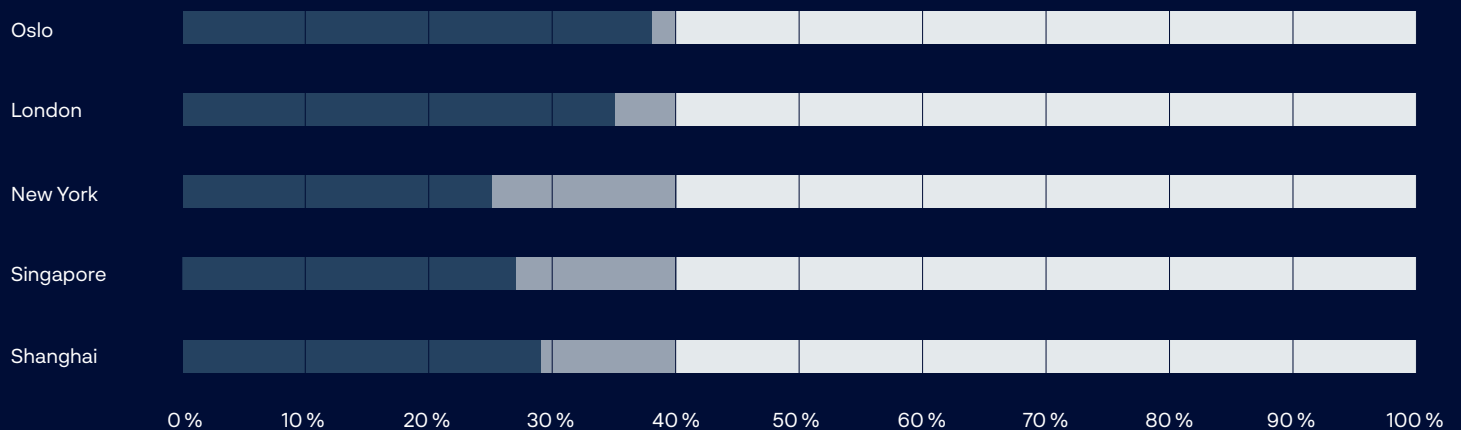
Graduates

Kjønnsbalanse per verksemdsområde

Kjønnsbalanse per kontor

Lønns- og kompensasjonsordningar

Hovudstyret set rammene for lønns- og kompensasjonsordningane i banken og følgjer opp korleis ordningane blir praktiserte. Lønnsnivået skal vere konkurransedyktig, men ikkje marknadsleiande.

Lønnsfastsetjinga er individuell og reflekterer ansvaret, oppgåvene, kompetansen, erfaringa og prestasjonane som stillinga krev. Tabellen nedanfor viser kartlegging av kjønnsbalanse, fastlønn og utbetalt godtgjersle i dei ulike stillingsgruppene ved utgangen av 2022 ved hovudkontoret i Oslo. Total godtgjersle inkluderer fastlønn, prestasjonsbasert lønn og utbetalt overtid. Alle tilsette som arbeider med investeringsavgjerder, har rett på prestasjonslønn. Av personvernomsyn må det vere minst fem av kvart kjønn i stillingsgruppa for å kunne publisere lønnsdata. Personvernomsyn gjer at det ikkje er mogleg å vise resultatata av kartlegginga for enkelte stillingsgrupper og for utekontora våre.

Lønnsforskjellar mellom kvinner og menn kjem av det er ei overvekt av menn i stillingar der ein arbeider med investeringsavgjerder. Stillingar med investeringsansvar har generelt høgare lønn i marknaden samanlikna med stillingar på same nivå innanfor andre område. Felles for begge verksemdene er at utbetalt overtid har effekt på tala for utbetalt godtgjersle òg. Vi ser generelt at menn har jobba relativt sett meir overtid enn kvinner i 2022.

Lønnsfastsetjinga er individuell og reflekterer ansvaret, oppgåvene, kompetansen, erfaringa og prestasjonane som stillinga krev.

TABELL 4 Lønnskartlegging per stillingsgruppe for fastlønn i Noregs Bank Oslo.

Noregs Bank Oslo	Median fastlønn		Lønnsforskjellar – kvinnerns andel av menns lønn i %	Gjennomsnitt fastlønn		Lønnsforskjellar – kvinnerns andel av menns lønn i %
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
Einingsdirektør	1 668 000	1 570 000	94 %	1 912 000	1 701 000	89 %
Seksjonsleiar	1 363 000	1 325 000	97 %	1 422 000	1 346 000	95 %
Spesialrådgivar	1 224 000	1 198 000	98 %	1 289 000	1 203 000	93 %
Seniorrådgivar	950 000	950 000	100 %	982 000	970 000	99 %
Rådgivar	766 000	760 000	99 %	798 000	769 000	96 %
Analytikar	575 000	553 000	96 %	588 000	571 000	97 %
Konsulent	741 000	720 000	97 %	752 000	699 000	93 %

TABELL 5 Lønnskartlegging per stillingsgruppe for utbetalt godtgjersle i Noregs Bank Oslo.

Noregs Bank Oslo	Median utbetalt godtgjersle		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %	Gjennomsnitt utbetalt godtgjersle		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
Einingsdirektør	1 690 000	1 570 000	93 %	2 170 000	1 788 000	82 %
Seksjonsleiar	1 451 000	1 402 000	97 %	1 585 000	1 416 000	89 %
Spesialrådgivar	1 349 000	1 262 000	94 %	1 491 000	1 273 000	85 %
Seniorrådgivar	980 000	964 000	98 %	1 062 000	1 014 000	95 %
Rådgivar	800 000	765 000	96 %	834 000	780 000	94 %
Analytikar	578 000	553 000	96 %	593 000	596 000	101 %
Konsulent	837 000	756 000	90 %	850 000	722 000	85 %

TABELL 6 Lønnskartlegging per stillingsgruppe for fastlønn i sentralbankverksemda og Noregs Bank Administrasjon.

Sentralbanken og Noregs Bank Administrasjon Oslo	Median fastlønn		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %	Gjennomsnitt fastlønn		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
Einingsdirektør	1 546 000	1 522 000	98 %	1 595 000	1 537 000	96 %
Seksjonsleiar	1 167 000	1 281 000	110 %	1 215 000	1 290 000	106 %
Spesialrådgivar	1 200 000	1 185 000	99 %	1 217 000	1 165 000	96 %
Seniorrådgivar	942 000	924 000	98 %	950 000	933 000	98 %
Rådgivar	762 000	760 000	100 %	777 000	759 000	98 %
Analytikar	635 000	584 000	92 %	624 000	590 000	95 %
Konsulent	741 000	720 000	97 %	752 000	699 000	93 %

TABELL 7 Lønnskartlegging per stillingsgruppe for utbetalt godtgjersle i sentralbankverksemda og Noregs Bank Administrasjon.

Sentralbanken og Noregs Bank Administrasjon Oslo	Median utbetalt godtgjersle		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %	Gjennomsnitt utbetalt godtgjersle		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
Einingsdirektør	1 559 000	1 522 000	98 %	1 601 000	1 537 000	96 %
Seksjonsleiar	1 167 000	1 281 000	110 %	1 222 000	1 297 000	106 %
Spesialrådgivar	1 220 000	1 220 000	100 %	1 246 000	1 222 000	98 %
Seniorrådgivar	970 000	942 000	97 %	981 000	959 000	98 %
Rådgivar	808 000	765 000	95 %	818 000	770 000	94 %
Analytikar	646 000	600 000	93 %	634 000	618 000	97 %
Konsulent	837 000	756 000	90 %	850 000	722 000	85 %

TABELL 8 Lønnskartlegging per stillingsgruppe for fastlønn i Norges Bank Investment Management.

Norges Bank Investment Management Oslo	Median fastlønn		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %	Gjennomsnitt fastlønn		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
Seksjonsleiar	1 580 000	1 450 000	92 %	1 593 000	1 422 000	89 %
Spesialrådgivar	1 300 000	1 295 000	100 %	1 374 000	1 294 000	94 %
Seniorrådgivar	980 000	1 003 000	102 %	1 014 000	1 041 000	103 %
Rådgivar	770 000	763 000	99 %	807 000	790 000	98 %
Analytikar	550 000	550 000	100 %	565 000	557 000	99 %

TABELL 9 Lønnskartlegging per stillingsgruppe for utbetalt godtgjersle i Norges Bank Investment Management.¹

Norges Bank Investment Management Oslo	Median utbetalt godtgjersle		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %	Gjennomsnitt utbetalt godtgjersle		Lønnsforskjellar – kvinners andel av menns lønn i %
	Menn	Kvinner		Menn	Kvinner	
Einingsdirektør	1 670 000	1 537 000	92 %	1 885 000	1 579 000	84 %
Seksjonsleiar	1 674 000	1 350 000	81 %	1 782 000	1 394 000	78 %
Spesialrådgivar	1 007 000	1 034 000	103 %	1 144 000	1 119 000	98 %
Seniorrådgivar	800 000	763 000	95 %	841 000	802 000	95 %
Rådgivar	550 000	550 000	100 %	564 000	580 000	103 %
Analytikar	550 000	550 000	100 %	565 000	557 000	99 %

¹ Nytt i 2022: Stillingsgruppa analytikar og analysedirektør fører til endring i utval av tilsette og analyse for stillingsgruppa rådgivar og spesialrådgivar.

Rekruttering

Noregs Bank arbeider systematisk for å tiltrekke seg og rekruttere dei beste kandidatane frå dei fremste fagmiljøa nasjonalt og internasjonalt. Vi ønskjer variasjon i erfaring og ulike perspektiv og rekrutterer på tvers av nasjonalitet, kjønn, alder, bakgrunn, kunnskap og kompetanse for å auke mangfaldet i organisasjonen.

Rekrutteringsprosessen er viktig i arbeidet for auka mangfald. Stillingsannonser blir utforma for å appellere til eit breitt spekter av søkjarar, og Noregs Bank har klare forventingar om at rekrutteringsbyråa skal leggje vekt på mangfald i kandidatsøka. Sjekkpunkt i intervjuprosessen skal sikre ei objektiv og rettferdig behandling, og retningslinjer for lønnsfastsetjing og lønnsrapportering skal sikre likebehandling, uavhengig av kjønn og bakgrunn. Ved val av kandidatar er leiarar gjorde merksame på faren for «ubevisst seleksjon». All rekruttering skal behandlast og godkjennast i medråderetts- og personalutvalet, der det sit representantar frå leiinga og fagforeiningane.

I arbeidet med å nå målet om ein kjønnsbalanse på minimum 40 prosent jobbar banken mellom anna med å synleggjere våre kvinnelege tilsette som førebilete på ulike arenaer. I tillegg blir kvinnelege tilsette på tvers av organisasjonen oppmoda om å søkje seniorposisjonar internt.

Gjennom Kunnskapssenteret, bedriftspresentasjonar og forelesingar på skular og universitet og i relevante nettverk arbeider Noregs Bank for at studentar og elevar skal få meir kjennskap til banken. Norges Bank Teaching Initiative og NBIM Teach er begge initiativ der tilsette i banken

Vi rekrutterer på tvers av nasjonalitet, kjønn, alder, bakgrunn, kunnskap og kompetanse for å auke mangfaldet i organisasjonen.

held forelesingar ved universitet om økonomi, finans og teknologi. Vidare arrangerer Noregs Bank kvart år ein landsomfattande casekonkurrans for studentar. Formålet med konkurransane er å engasjere studentar og elevar til å få innsikt i økonomiske problemstillingar innanfor kjerneoppgåvene til sentralbankverksemda. Nytt i 2022 var lanseringa av eit eige case-NM for juniorar der elevar på vidaregåande skular i Noreg kunne velje mellom å konkurrere i pengepolitikk eller kapitalforvaltning.

Karriereutvikling og etterfølgjarplanlegging

Noregs Bank skal leggje til rette for eit utviklingsløp som legg vekt på potensialet til den tilsette, og som skaper engasjement og tilhøyrsløp.

Banken trur på livslang læring. I 2022 er det særleg satsa på læring gjennom digitale plattformer og leiarutvikling. Tilsette kan søkje om opphald og vidareutdanning ved utdanningsinstitusjonar. Banken har i tillegg ordningar der tilsette får erfaring gjennom å arbeide mellombels i andre avdelingar eller på andre lokasjonar i Noregs Bank. Enkelte tilsette får tilbod om opphald ved andre sentralbankar og andre relevante institusjonar.

Noregs Bank jobbar strategisk med utviklings- og etterfølgjarplanlegging for å sikre mangfald og kjønnsbalanse i senior- og leiarroller. Etterfølgjarplanlegging blir gjennomført i samlingar med leiargruppene og er ei god anledning til å sjå kompetansen og erfaringa til dei tilsette på tvers av avdelingar.

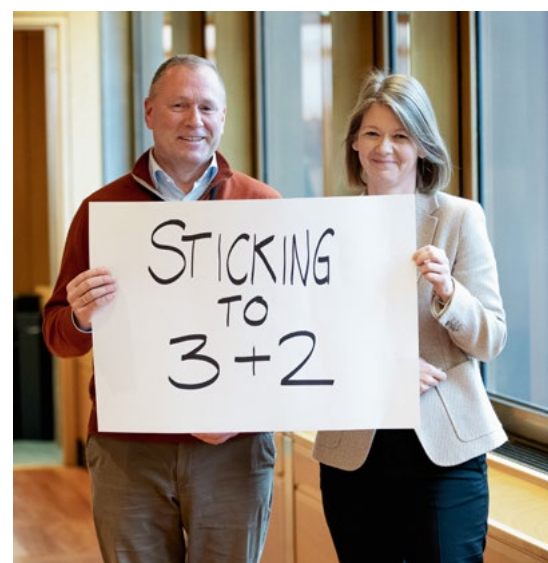
Fleksibilitet

Undersøkingar som banken har gjennomført, har vist at fleksibilitet er viktig for å rekruttere og behalde tilsette. Noregs Bank arbeider for å leggje til rette for fleksibilitet i arbeidskvardagen og for varierende behov gjennom karriereløpet. I 2021 innførte banken ei prøveordning der dei tilsette kan ha heimekontor opp til to dagar i veka. I 2022 bestemte banken seg for å vidareføre denne ordninga.

I Noregs Bank blir ein i all hovudsak tilsett på fulltidskontrakt. Unntak frå dette gjeld nokre tilsette ved kurs- og konferansesenteret til banken og enkelte timebaserte funksjonar. Majoriteten av mellombelse tilsetjingar i Noregs Bank gjeld kontraktar knytte til forskning og diverse timelønt arbeid. Dersom ein tilsett ønskjer å jobbe deltid ein periode, må vedkommande søkje om dette for eitt år om gongen. Noregs Bank reknar derfor ikkje ufrivillig deltid som ei utfordring.

I mars arrangerte vi finale i Noregs Bank Case-NM – rentesetjing i praksis 2022. Ti lag frå NTNU, NHH, UiS, UiO og UiB var med i finalen.

Noregs Bank tilbyr kjønnsnøytral foreldrepermisjon på 16 veker i tillegg til 10 vekers barselpermisjon for alle utekontora. Banken legg òg til rette for ein gradvis overgang til pensjonisttilværet når den tilsette ønskjer det. Gjennom pensjonistengasjement kan banken behalde erfaren arbeidskraft og bidra til at tilsette kan ta del i arbeidslivet også etter at dei er blitt pensjonistar.

TABELL 10 Mellombels tilsette, foreldrepermisjon og deltid i Oslo.

	Menn	Kvinner
Andel mellombels tilsette	1,2 %	1,8 %
Andel tilsette i deltidstilling	0,5 %	1,3 %
Veker foreldrepermisjon i gjennomsnitt ¹	9	17

¹ Viser kor mange veker foreldrepermisjon som er tekne ut i rekneskapsåret, ikkje kor mange veker den tilsette samla sett har teke ut.

Helse, miljø og sikkerheit

Gjennom den årlege medarbeidarundersøkinga måler vi engasjement, trivsel og helse blant dei tilsette og kartlegg hendingar knytte til diskriminering og uønskt åtferd. Resultat og tiltak blir presenterte og følgde opp årleg i leiargrupper og i arbeidsmiljøutvalet, som består av representantar for både leiinga og dei tilsette. Alle tilsette blir av leiarane sine involverte i dialog om og oppfølging av resultat og tiltak. HR støttar leiarar og tilsette der det er behov for det.

Noregs Bank har i 2022 arbeidd aktivt for å skape eit godt psykososialt arbeidsmiljø. Gjennom året er det gjennomført fleire initiativ retta mot korleis leiarar og tilsette sikrar eit positivt arbeidsmiljø, kva psykologisk tryggleik betyr for arbeidsmiljøet, og korleis vi kan identifisere risikoar for mobbing og trakassering. Alle tilsette har fått opplæring i å respektere og invitere kvarandre inn, aktivt lytte til ulike perspektiv og gi og ta imot konstruktive tilbakemeldingar. Det er òg gitt ulike tilbod til dei tilsette knytte til mental helse og stressmeistring.

Noregs Bank har i 2022 arbeidd aktivt for å skape eit godt psykososialt arbeidsmiljø.

Noregs Bank har eit tett samarbeid med bedriftshelsetenesta og har i 2022 jobba med å vidareutvikle det systematiske HMS-arbeidet. For å redusere risikoen for muskel- og skjelettplager har bedriftshelsetenesta bidrege med ergonomisk tilrettelegging av arbeidsplassen både på kontor og heimekontor. Noregs Bank har elles gode treningstilbod og har lagt til rette for at dei tilsette kan sykle til jobb. I arbeidet med å oppgradere hovudkontoret legg vi vekt på å forbetre inneklimate og leggje til rette for ein meir fleksibel arbeidskvardag for dei tilsette.

Vernetenesta i Noregs Bank med verneombod og hovudverneombod gjer ein viktig jobb med å vareta interessene til dei tilsette i arbeidsmiljøsaker. Vernetenesta blir inkludert i råd under planlegging og oppfølging av tiltak som påverkar arbeidsmiljøet.

Sjukefråværet i banken er stabilt lågt og var i 2022 på 2,3 prosent. Det er ein auke frå 1,7 prosent i 2021. Avtalen om inkluderande arbeidsliv (IA-avtalen) omfattar no heile det norske arbeidslivet, og banken støttar opp under arbeidet med å førebyggje sjukefråvær. Noregs Bank har halde fram praksisen med utvida eigenmeldingsdagar for dei tilsette, i tråd med intensjonane i IA-avtalen.

I 2022 blei det rapportert om tolv HMS-relaterte hendingar knytte direkte til arbeid i kontorlokala til Noregs Bank eller til kurs og konferansesenter. Ingen skadar eller ulykker var så alvorlege at dei måtte rapporterast til Arbeidstilsynet.

Samarbeid med fagforeiningane

Forholdet mellom bankleiinga, dei tilsette og dei tillitsvalde skal vere basert på dialog, tillit og gjensidig respekt. Bankleiinga har god kontakt med fagforeiningane, mellom anna i medarbeidar- og personalutvalet, i arbeidsmiljøutvalet og i jamlege kontaktmøte med fagforeiningsrepresentantar på fleire nivå i banken. Dei tilsette har to representantar i hovudstyret som er med og behandlar administrative saker.

Forholdet mellom bankleiinga, dei tilsette og dei tillitsvalde skal vere basert på dialog, tillit og gjensidig respekt.

Verksemdsstyring, etikk og kultur

Dei etiske prinsippa slår fast at Noregs Bank skal halde ein høg etisk standard, respektere menneskerettane, opptre samfunnsansvarleg og etterleve gjeldande lover og reglar. Reglane omfattar mellom anna eigenhandel, verksemd utanfor banken, gåver og lojalitet til banken generelt. Hausten 2022 gjekk hovudstyret gjennom og oppdaterte dei etiske prinsippa for dei tilsette.

Finansdepartementet har fastsett eit eige regelverk om habilitet for medlemmer av hovudstyret i Noregs Bank og medlemmene av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet. Som supplement til dette har hovudstyret vedteke eit eige regelverk om mellom anna habilitet og innskrenkingar for eigenhandel for dei eksterne medlemmene i desse to organa.

Noregs Bank har nulltoleranse for alle former for korrupsjon. Det er etablert eit rammeverk og eit program for antikorrupsjon som inkluderer leiingsforankring, risikostyring, etisk regelverk, handtering av varslingsmeldingar, innkjøpsarbeid, bakgrunnsjekk av tilsette og leverandørar, finansiell rekneskapsrapportering og systematisk opplæring og kontroll. I 2022 trente 580 tilsette i Norges Bank Investment Management spesifikt på å handtere interessekonfliktar og antikorrupsjon. Det er ingen stadfesta forhold knytte til korrupsjon i 2022.

Noregs Bank legg stor vekt på opplæring og bevisstgjerjing rundt dei mest sentrale etiske risikoområda. Tiltaka inkluderer mellom anna introduksjonskurs, éin-til-éin-opplæring, ein årleg test og ei stadfesting frå alle tilsette på at dei har gjennomgått dei etiske prinsippa.

Hovudstyret har fastsett prinsipp for intern varslings om kritikkverdige forhold i Noregs Bank. Det er fastsett varslingsrutinar der banktilsette og tilsette hos leverandørar kan rapportere anonymt om uetisk eller ulovleg åtferd. Alle varsel skal behandlast på ein forsvarleg måte i samsvar med saksbehandlingsreglane for varslings og eksterne og interne krav for varslings og utan risiko for gjengjelding overfor varslaren. I 2022 blei det innrapportert fire varslingsaker.

Noregs Bank legg stor vekt på opplæring og bevisstgjerjing rundt dei mest sentrale etiske risikoområda.

Ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland

Statens pensjonsfond utland skal forvaltast ansvarleg. Hovudstyret har fastsett prinsipp for ansvarleg forvaltning i Noregs Bank. Prinsippa kviler på internasjonale prinsipp og retningslinjer for god selskapsstyring og ansvarleg næringsliv frå Dei sameinte nasjonane (FN) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD). Målet for forvaltninga av fondet er å oppnå høgast mogleg avkastning med akseptabel risiko. Ansvarleg forvaltning støttar målsetjinga til fondet på to måtar. For det første prøver ein å fremje langsiktig verdiskaping i investeringane. For det andre prøver ein å redusere den finansielle risikoen knytt til miljømessige og sosiale forhold i selskapa. Det blir gjennomført eigne aktsemdsvurderingar for å fange opp og handtere investeringar med risiko for negativ innverknad på menneske og miljø.

Forvaltingsmandatet seier at arbeidet med ansvarleg forvaltingsverksemd skal vere integrert i fondsforvaltninga. Fondet har i oppgåve å ta vare på og utvikle finansielle verdiar for framtidige generasjonar. Langsiktig avkastning er avhengig av berekraftig vekst, velfungerande og legitime marknader og god selskapsstyring. Arbeidet med ansvarleg forvaltning kan delast inn i tre hovudområde: marknaden, porteføljen og selskapa.

Marknaden

Fondet er globalt. Det eig ein liten del av over 9 000 børsnoterte selskap i 70 land. Fondet har nytte av globale løysingar for å løyse felles utfordringar som klimaendringar. Noregs Bank bidreg til å utvikle relevante internasjonale standardar og er til dømes representert med nestleieren i den rådgivande investorgruppa til den internasjonale standardsetjaren for berekraftrapportering (ISSB). I 2022 deltok Noregs Bank i tolv offentlege høyringar med tilknytning til ansvarleg forvaltning. Alle høyringsvar blir offentleggjorde på nettsida om fondet, www.nbim.no. Høyringane tok mellom anna for seg viktige forhold som selskapsrapportering, selskapsstyring og ansvarleg næringsliv.

Noregs Bank støttar initiativ der fleire selskap eller investorar går saman om å finne felles standardar for berekraftig verksemd. Slike initiativ er mest aktuelle når fleire selskap i éin bransje eller éi verdikjede står

Langsiktig avkastning er avhengig av berekraftig vekst, velfungerande og legitime marknader og god selskapsstyring.

overfor den same utfordringa. Noregs Bank deltek for tida i ei rekkje initiativ i samarbeid med investorar, selskap og sivilsamfunn. Noregs Bank deltek, innanfor forvaltingsmandatet, i initiativ som ikkje legg føringar på stemmegiving eller investeringsavgjerder eller primært er retta direkte mot politiske myndigheiter. Noregs Bank gjer grundige vurderingar av kostnad, kompleksitet og nytte før han lanserer eller går inn i eit initiativ.

Sidan 2008 har Noregs Bank formulert tydelege forventingar til korleis selskapa som fondet er investert i, møter relevante globale utfordringar i verksemda, og til korleis styra bør fastsetje eigna strategiar, kontrollfunksjonar og rapporteringsrutinar. Forventingane dannar grunnlaget for dialog med selskap, og kvart år blir arbeidet til selskapa målt opp mot forventingane. I 2022 la Noregs Bank fram nye forventingar til korleis selskapa skal forvalte humankapital. Gjennom året er også forventingane om klimaendringar, menneskerettar og barns rettar blitt oppdaterte.

Porteføljen

Noregs Bank vurderer selskapsstyring og berekraft for å få betre forståing av risikoar og moglegheiter ved investeringane. Fondet overvakar korleis porteføljen er utsett for risikoar, og identifiserer bransjar og selskap for vidare oppfølging.

Noregs Bank oppmodar selskap om å gå frå ord til tal i rapporteringa for å gi ei betre forståing av finansielle moglegheiter og risikoar. For å gjennomføre desse analysane må det vere relevante, samanliknbare og pålitelege data om selskapsstyring, miljø og sosiale forhold. Noregs Bank analyserer klimagassutslepp frå selskapa i fondsporteføljen og ulike klimascenarior for fondet.

Noregs Bank har hovudsakleg tre tilnærmingar for å avdekkje og handtere risikoar knytte til selskapsstyring, miljø og sosiale forhold i porteføljen. Den første er førehandsfiltrering av selskap som er på veg inn i aksjeindeksen til fondet. Den andre er kontinuerleg overvaking av selskap i porteføljen gjennom daglege analysar av nyheitsstraumar og dessutan meir inngående tematiske analysar av spesifikke marknader og sektorar. Den tredje tilnærminga er kvartalsvise aktsemdsvurderingar av selskapa opp mot forventingane Noregs Bank har når det gjeld berekraft. I den årlege

publikasjonen om ansvarleg forvaltning gir banken meir informasjon om prosessane for aktsemdsvurderingar.

Når Noregs Bank identifiserer eit selskap med høg risiko, må vi gjer vidare analysar for å vurdere om vi skal gå i dialog med selskapet, endre stemmegivinga eller vurdere selskapa for risikobaserte nedsal.

I framveksande marknader kan fondet i tillegg dra nytte av kunnskapen til eksterne forvaltarar som har inngåande kjennskap til marknadene, bransjane og selskapa dei er investerte i. Det er særleg viktig ettersom det ofte kan vere vanskelegare å få relevante selskapsdata i framveksande marknader.

Noregs Bank identifiserer investeringsmoglegheiter mellom anna ved å analysere styringa, verksemda og miljømessige og samfunnsmessige risikoar og moglegheiter i selskapa. Banken investerer òg i infrastruktur for fornybar energi. I 2022 gjorde ikkje banken nokon nye investeringar her. Finansdepartementet bestemte i 2022 at fondets særskilde miljømandat skulle avsluttast. Bakgrunnen var eit meir ambisiøst opplegg for klimarisikohandtering og -rapportering for heile fondet, jf. endringar i forvaltingsmandatet 12. september 2022.

For å avgrense eksponeringa mot uønskt risiko kan Noregs Bank innanfor rammene av mandatet selje seg ut av selskap. Det gjeld særleg verksemd som påfører andre selskap og samfunnet samla sett store kostnader, og som derfor ikkje er berekraftig på sikt. Risikobasert nedsal kan vere formålstenleg dersom fondet meiner at selskapet har særleg høg langsiktig finansiell risiko, og dersom investeringane ikkje er særleg store og ein tenkjer at aktivt eigarskap ikkje er noko eigna verkemiddel. I motsetning til etisk baserte utestengingar krev ikkje risikobasert nedsal råd frå det uavhengige etikkrådet.

I 2022 selde Noregs Bank seg ut av 74 selskap som følgje av risikovurderingar knytte til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring. Til saman er det blitt gjennomført nedsal i 440 selskap sidan 2012. Risikobaserte nedsal har sidan 2012 bidrege positivt til den kumulative avkastinga på aksjeforvaltninga med om lag 0,26 prosentpoeng, eller 0,01 prosentpoeng årleg.

74 nedsal i selskap som følgje av risikovurderingar knytte til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring.

Selskapa

Som langsiktig investor er fondet i jamleg dialog med dei største selskapa. Dialogen skal bidra til god selskapsstyring og ansvarleg forretningsverksemd. Fondet hadde til saman 2 911 møte med 1 307 selskap og skriftleg kontakt med 405 selskap i porteføljen i 2022. Storleiken på investeringane gir tilgang til styremedlemmer, toppleiarar og spesialistar i selskapa. Fondet er interessert i å forstå korleis selskapa blir styrte, og korleis dei handterer vesentlege forhold ved berekraft. I tillegg til møte er det skriftleg kontakt med selskapa.

Fondet vurderer kvart år selskapa si rapportering om styringsstruktur, strategi, risikohandtering og målsetjingar med utgangspunkt i dei offentlege forventingane til selskapa. I 2022 endra Noregs Bank metodikken i desse vurderingane for å kunne dra nytte av kunstig intelligens og maskinlesing av berekraftrapporteringa til selskap. Det gjer at samanlikningsgrunnlaget med tidlegare år er avgrensa, men at målingane framover vil kunne dekkje fleire selskap og indikatorar.

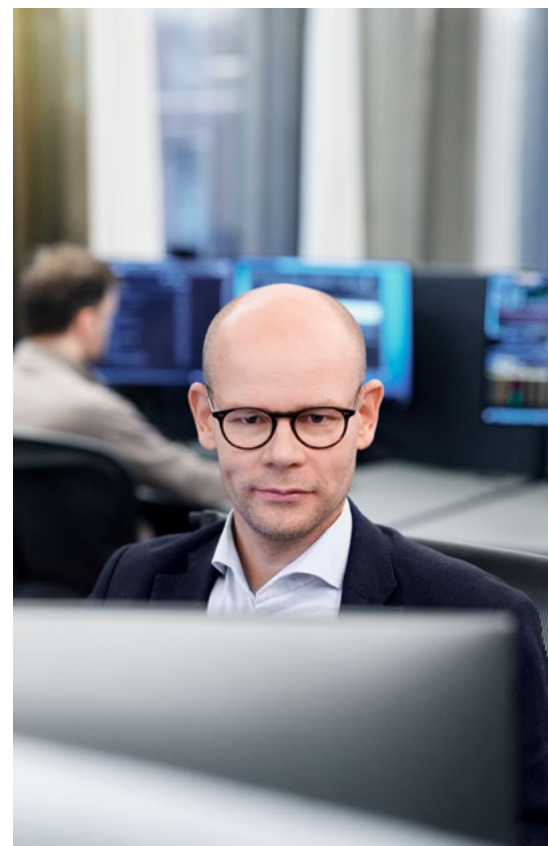
Selskap med svak eller avgrensa rapportering blir kontakta og oppmoda om å forbetre rapporteringa ved mellom anna å delta i etablerte rapporteringsinitiativ. I 2022 blei det sendt brev til 102 selskap om rapporteringa deira.

Stemmegiving er eit av dei viktigaste verkemidla fondet har som eigar for å ta vare på verdiane til fondet. Ved utgangen av 2022 eigde fondet ein andel i 9 228 selskap over heile verda. Noregs Bank stemte i 117 392 forslag på 11 616 generalforsamlingar i 2022. Det blei stemt i tråd med styrets tilråding i 94 prosent av sakene og på 70 prosent av generalforsamlingane. Retningslinjer for stemmegiving er offentleg tilgjengelege.

I 2021 begynte fondet å offentleggjere stemma si fem dagar før generalforsamlinga. Stemmeintensjonane er tilgjengelege på nettsidene om fondet, www.nbim.no. Brukarar kan søkje på enkelte selskap eller laste ned heile datasettet med fondsstemmer sidan 2013, og dei kan få daglege oppdateringar om stemmeintensjonar fem dagar før generalforsamlinga.

Finansdepartementet har fastsett retningslinjer for observasjon og utestenging av selskap frå Statens pensjonsfond utland basert på produkta eller åtferda til selskapa. Etikkrådet og Noregs Bank har i oppgåve å

117 392
stemmer i 11 616
generalforsamlingar
i 2022.

følgje opp desse retningslinjene. Etikkrådet er eit uavhengig organ som er oppretta av Finansdepartementet. Avgjerder om observasjon og utestenging av selskap frå fondet blir tekne av hovudstyret i Noregs Bank, med utgangspunkt i tilrådingar frå Etikkrådet. Ved ikkje å investere i slike selskap reduserer fondet si eksponering for uakseptabel risiko. I 2022 offentleggjorde Noregs Bank utestenginga av 13 selskap og sette fire nye selskap til observasjon. I tillegg oppheva Noregs Bank utestenginga av to selskap, avslutta observasjonen av fire selskap og særskild eigarskapsutøving i eitt tilfelle. Sidan 2006 har referanseindeksen for aksjar gitt ei avkastning som er 2,4 prosentpoeng lågare enn ein indeks som ikkje er justert for etiske utestengingar. På årleg basis svarer dette til 0,06 prosentpoeng lågare avkastning.

Nærmare detaljar om ansvarleg forvaltning er å finne i ein eigen [rapport](#).

Ansvarleg forvaltning av valutareservane

Norges Bank Investment Management forvaltar aksjeporteføljen i valuta-reservane. Denne forvaltninga følgjer dei same prinsippa og strategiane for ansvarleg forvaltning som forvaltninga av aksjeinvesteringane i Statens pensjonsfond utland. Verdipapir som er utferda av selskap som er utestengde etter føresegner i retningslinjer for observasjon og utestenging frå Statens pensjonsfond utland, er utestengde frå investeringsuniverset til valutareservane.

Norges Bank Investment Management utøver aktivt eigarskap på vegner av valutareservane ved å ha tydelege forventningar til selskapa, stemme på alle generalforsamlingar der vi har aksjar, og føre dialog med utvalde selskap. Avgjerder om risikobaserte nedsal av enkeltselskap som Norges Bank Investment Management finn formålstenlege for aksjeporteføljen til Statens pensjonsfond utland, blir følgde opp i aksjeporteføljen til valutareservane òg.

Noregs Bank har gjennomført nedsal i totalt åtte selskap i aksjeporteføljen til valutareservane som følgje av risikovurderingar knytte til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring. I tillegg er førti selskap utestengde frå referanseindeksen til valutareservane og ni selskap sette til observasjon basert på etiske retningslinjer. Observasjon av eitt selskap blei avslutta i 2022.

Finansdepartementet har fastsett retningslinjer for observasjon og utestenging av selskap frå Statens pensjonsfond utland, basert på produkta eller åtferda til selskapa.

Ansvarlege anskaffingar

I 2022 kjøpte Noregs Bank varer og tenester for om lag 4,8 milliardar kroner. Dei største innkjøpskategoriene er eksterne forvaltningstenester, utvikling og drift av IT-system og -tenester og varer relaterte til kontordrifta. Det legg eit ansvar på Noregs Bank som ansvarleg innkjøpar.

Noregs Bank er underlagd regelverket for offentlege anskaffingar og er pålagd å stille krav om lønns- og arbeidsvilkår etter forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlege kontraktar. Leverandørar og eventuelle underleverandørar skal på førespurnad kunne dokumentere at dei rettar seg etter lønns- og arbeidsvilkåra. I 2022 er det gjennomført 16 kontrollar av vilkår blant leverandørane våre. Desse kontrollane avdekte to brot der utbetalt lønn var lågare enn den lovpålagde minstelønna ut frå stilling og ansiennitet. På oppmoding frå Noregs Bank er forholda retta opp, og for lite utbetalt lønn er etterbetalt. Anskaffingsforskrifta inneheld eit krav om å avgrense talet på ledd i leverandørkjeda i bransjar som har særlege utfordringar med arbeidslivskriminalitet, til dømes innanfor bygg- og anleggsarbeid og reinhaldstenester. Noregs Bank aksepterer maksimalt to ledd med underleverandørar. Alle leverandørar som har tilgang til lokala eller systema til banken, har ansvar for at personell som utfører tenester eller arbeid for Noregs Bank, blir gjort kjent med dei etiske reglane.

Noregs Bank ønskjer òg ei ansvarleg og berekraftig leverandørkjede og stiller miljøkrav der det er relevant.

Forvaltninga av Statens pensjonsfond utland krev spesiell innsikt i marknader rundt om i verda. I framveksande marknader blir det for det meste nytta eksterne forvaltarar. Enkelte av desse marknadene har høgare ibuande berekraftrisiko. Det blir stilt krav til forvaltarane om at dei skal ta omsyn til god selskapsstyring, miljø og sosiale forhold i investeringsaktivitetane sine. I tillegg vurderer ein forvaltarane si tilnærming til samfunnsansvar som ein del av utveljingsprosessen. Dette blir følgt opp som ein del av den årlege vurderinga av forvaltarane som fondet gjer.

Det er viktig at Noregs Bank går aktivt inn for å respektere menneskerettar og miljø i leverandørkjeda.

Informasjon i samsvar med tilrådingane til arbeidsgruppa for klimarelatert finansiell rapportering (TCFD)

Arbeidsgruppa for klimarelatert finansiell rapportering (TCFD) har utarbeidd eit rammeverk for klimarisiko-rapportering. Noregs Bank støttar intensjonen i tilrådingane og meiner at rammeverket kan bidra til ei meir universell og konsistent rapportering på tvers av jurisdiksjonar. Tilrådingane spesifiserer kva som bør rapporterast innanfor fire område: verksemdsstyring, strategi, risikostyring og måltal. Tabellen gir ei oversikt over Noregs Banks status for 2022 etter tilrådingane i TCD-rammeverket. Meir utdjupande informasjon er å finne i kapitla [Arbeid med klima og klimarisiko i sentralbankverksemda](#), [Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland](#), [Klimapåverknad i drifta til Noregs Bank](#) og [Ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland](#). Sjå òg rapporten [Ansvarlig forvaltning Statens pensjonsfond utland](#) for ein meir utførleg omtale.

Verksemdsstyring	
TCFD-krav: Beskriving av organisasjonen si styring av klimarelaterte risikoar og moglegheiter, inkludert involveringa til styret og leiinga.	<p>Hovudstyret har det overordna ansvaret for strategiarbeidet som er relatert til klimaendringar og klimarisiko. Tema knytte til klima og norsk økonomi blir drøfta i komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.</p> <p>Strategi 25 blei vedteken av hovudstyret i november 2022. Strategi for berekraft blei oppdatert i desember 2022. Strategiane skal integrerast i verksemdsstyringa, gjennomførast i dei ulike avdelingane og konkretiserast i handlingsplanar.</p> <p>Hovudstyret i Noregs Bank har fastsett prinsipp for ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland og følgjer opp strategien og den årlege rapporteringa på området. I 2022 la banken fram ein klimahandlingsplan for arbeidet med klimarisiko i fondet fram til 2025. Hovudstyret har fastsett at aksjeporteføljen i valutareservane skal følgje dei same prinsippa og strategiane for ansvarleg forvaltning som forvaltninga av aksjeinvesteringane i fondet.</p> <p>Finansdepartementet har fastsett retningslinjer for observasjon og utestenging av selskap frå fondet, basert på produkta eller åtferda deira. Etikkrådet, som er eit uavhengig organ oppretta av Finansdepartementet, og Noregs Bank har i oppgåve å følgje opp desse retningslinjene. Hovudstyret i Noregs Bank avgjer kva selskap som skal observerast eller utestengjast frå fondet, med utgangspunkt i tilrådingar frå etikkrådet.</p> <p>Hovudstyret har oppnemnt eit saksførebuande og rådgivande eigarskapsutval for saker som gjeld ansvarleg forvaltingsverksemd og avgjerder om observasjon eller utestenging.</p>

Strategi

TCFD-krav: Beskrive faktisk og potensiell påverknad av klimarelaterte risikoar og moglegheiter på drifta og strategien til organisasjonen.

Klimaendringar og tiltak for å redusere klimaendringane påverkar norsk og internasjonal økonomi og dermed òg utføringa av kjerneoppgåvene til sentralbankverksemda: pengepolitikk, finansiell stabilitet og fondsforvaltninga.

Eit satsingsområde i sentralbankstrategien er å forstå effektane av klimaendringar og energiomstilling. For å kunne gjere gode vurderingar av dei økonomiske utsiktene og risikobiletet må vi forstå betre korleis klimaendringar og energiomstilling påverkar dei ulike delane av økonomien. Derfor styrkjer vi kompetansen vår på dette området og held fram med å integrere klimarelaterte forhold i analysearbeidet.

Noregs Bank sin strategi for berekraft inneber at banken skal vurdere og handtere den klima- og miljørelaterte risikoen i kapitalforvaltninga for å fremje langsiktig verdiskaping og vere leiande innanfor ansvarleg forvaltning. Klimaendringar utgjør éin av fleire risikofaktorar for forvaltninga av Statens pensjonsfond utland og valutaeservane.

Fondet er ein breitt diversifisert og marknadsvekta portefølje og vil som utgangspunkt ha bortimot den same finansielle klimarisikoen som dei underliggjande marknadene og bransjane det blir investert i. Investeringane til Noregs Bank skal vere rusta til å møte miljøendringar. Banken legg spesielt vekt på å utvikle strategiar for å analysere og handtere klimarisiko og på å vere ein pådrivar for gode rapporteringsstandardar for klimarisiko.

Risikostyring

TCFD-krav: Beskrive korleis organisasjonen identifiserer, vurderer og handterer klimarelaterte risikoar, og korleis dette er integrert i den heilskaplege risikostyringa til organisasjonen.

For å auke kunnskapen om korleis klimarelaterte endringar påverkar norsk økonomi, har Noregs Bank dei siste tre åra spurt bedriftene i det regionale nettverket sitt om korleis dei blir påverka av klimarelaterte forhold. Analysar av korleis norsk økonomi blir påverka av klimarelaterte endringar, er jamleg omtalte i den kvartalsvise rapporten [Pengepolitisk rapport](#). I rapporten [Finansiell stabilitet 2022](#) vurderer Noregs Bank klimarisikoen i det finansielle systemet, og klimarisikoen i norske bankar er vurdert som moderat. Noregs Bank har òg vurdert omfanget av energimerking av næringseigedom og effektar på verdsetjing av bygga ved auka straumprisar.

Det blir nytta ei rekkje verktøy for å identifisere og vurdere klimarisikoen som fondet er eksponert for. Aksjeporteføljen i fondet er stresstesta mot måla i Parisavtalen. Ein utfyllande omtale er å finne i rapporten [Ansvarlig forvaltning Statens pensjonsfond utland](#).

Noregs Bank går gjennom den samla eksponeringa i fondet på porteføljnivå og vurderer om banken bør selje seg ut av selskap med særleg høg risiko, innanfor rammene av mandatet. Banken prøver òg å utnytte investeringsmoglegheiter som følgje av klimaovergangen.

Fondets klimahandlingsplan for 2025 legg opp til meir rapportering om klimarisikoen i porteføljen. Rapporteringa skal utviklast i tråd med leiande internasjonale standardar og takast inn i fondsrapporteringa om ansvarleg forvaltning, og i eit eige vedlegg med TCFD-informasjon.

Mål og metodar

TCFD-krav:

Beskriv kva slags berekningar og måltal ein legg til grunn ved vurdering av klimarelaterte risikoar og moglegheiter.

Karbonavtrykket til aksjeporteføljen i fondet har vore målt og offentleggjort sidan 2014. Tilsvarande blir også karbonavtrykket til aksjeporteføljen til valutareservane målt.

Klimahandlingsplan 2025 beskriv tiltak for å handtere klimarisiko som skal gjennomførast i perioden 2022–2025. Kjernen i arbeidet er å drive selskap som fondet er investert i, mot netto nullutslepp innan 2050, og sørge for at dei har truverdige mål og planar for å redusere dei direkte og indirekte klimagassutsleppa sine (ramme 1, 2 og 3).

Hovudkontoret på Bankplassen 2 er Miljøfyrtårn-sertifisert. I 2022 inkluderte banken nye bransjespesifikke kriterium for bank og finans. Noregs Bank måler klimagassutslepp frå eiga drift i samsvar med standarden The Greenhouse Gas Protocol.

4. Strategi

- 96 Strategi 25
- 101 Strategi 2020–2022

Strategi 25

Om Noregs Bank ●

Årsmeldingar ●

Berekraft ●

Strategi ●

Årsrekneskap og balanse ●

Samfunnsoppdraga våre er førande for alt vi gjer, og Strategi 25 skal gjere oss best mogleg i stand til å løyse dei. Hovudstyret vedtok ein strategi for Noregs Bank og verksemdsområda 23. november 2022. Nedanfor gir vi ei oppsummering av ambisjonane og planane for dei neste åra.

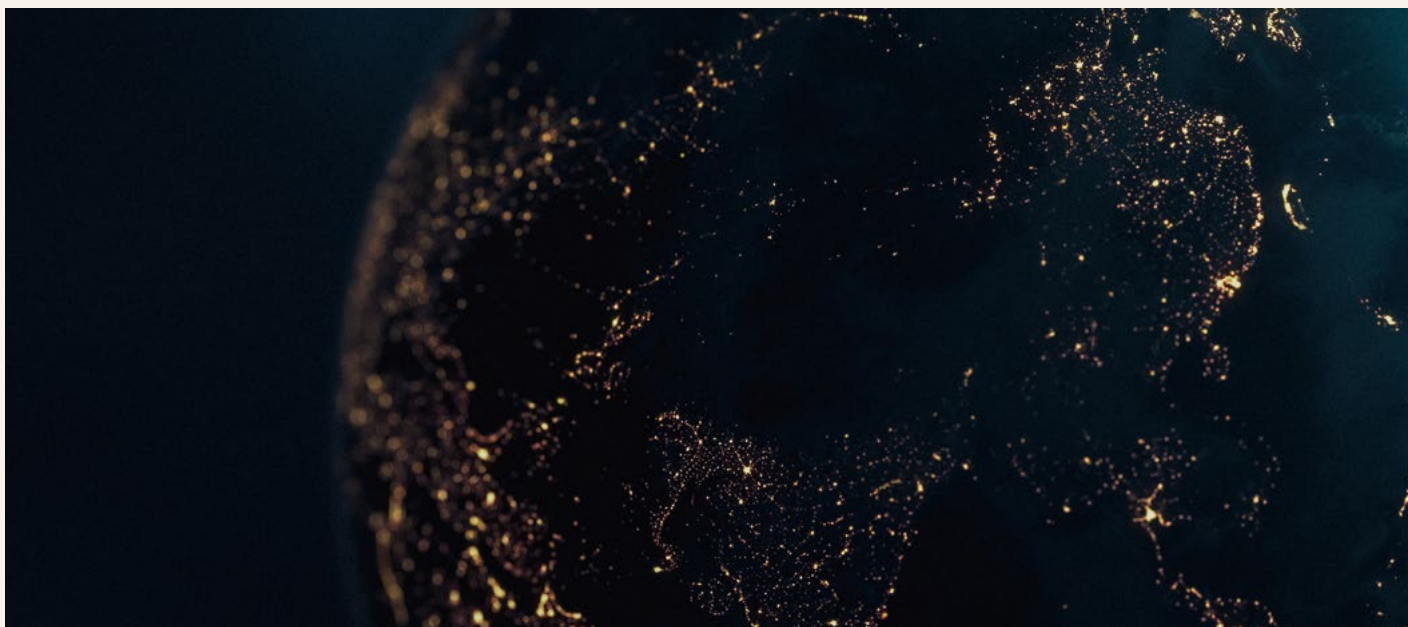
Strategien til Noregs Bank

Koronapandemien og Russlands angrep på Ukraina har vist korleis uventa hendingar raskt kan endre dei økonomiske utsiktene og risikobiletet. Geopolitisk uvisse bidreg til eit samansett og utfordrande trusselbiletet. Klimaendringane og behovet for å redusere globale utslepp vil framleis prege verdsøkonomien.

Dagens situasjon byr på krevjande problemstillingar for både sentralbanken og kapitalforvaltninga. For å lykkast med samfunnsoppdraga må vi forstå den økonomiske utviklinga og risikobiletet og vere rusta til å handle raskt. Vi skal vere ein veldriven og open institusjon og ein attraktiv og framtidsretta arbeidsplass, og vi skal styrkje arbeidet med klima og miljø.

For å lykkast med samfunnsoppdraga våre må vi forstå den økonomiske utviklinga og risikobiletet og vere rusta til å handle raskt.

Strategien til sentralbanken

I strategien framhevar vi fire område som er avgjerande for at vi skal lykkast. Dei er ikkje unike for denne strategiperioden, men så viktige at vi skal ha høge ambisjonar med mål om stadig å bli betre innanfor kvart av dei:

Dyktige og engasjerte medarbeidarar: For å tiltrekkje oss, utvikle og behalde dyktige medarbeidarar skal vi gi kvar enkelt høve til å utvikle seg og oppdatere kompetansen sin. Det skal vi gjere gjennom faglege utfordringar og målretta utviklingsplanar. Samtidig skal vi leggje til rette for ein inkluderande kultur der vi oppmuntrar ulike meiningar og syn, gjer kvarandre gode og har det kjekt på jobb.

Stabil, sikker og effektiv drift: Vi skal ha verksemds- og risikostyring i tråd med beste praksis og arbeide for å forenkla og effektivisere prosessane våre. Ein usikker geopolitisk situasjon krev at vi vidareutviklar arbeidet vårt med sikkerheit, beredskap og krisehandtering med særleg vekt på cybersikkerheit.

Relevante analysar av høg kvalitet: Vi skal vere det leiande makro-økonomiske analysemiljøet i landet og basere vurderingar, råd og avgjerder på relevante og forskingsbaserte analysar av høg kvalitet. I strategiperioden skal vi mellom anna søkje å forbetre og auke fleksibiliteten i måten vi jobbar på, slik at vi er endå betre rusta for å oppdatere analysar og verkemiddelbruk når omverda endrar seg.

Ein open, tydeleg og tilgjengeleg sentralbank: Vi skal tilpasse måten vi kommuniserer på, til dei vi ønskjer å nå, oppsøkje dialog, lytte til innspel og delta i samfunnsdebatten på område som er viktige for oss. For å nå ut skal vi leggje til rette for at fleire kan representere Noregs Bank eksternt og bidra til kunnskapsformidling på spesialfelta sine.

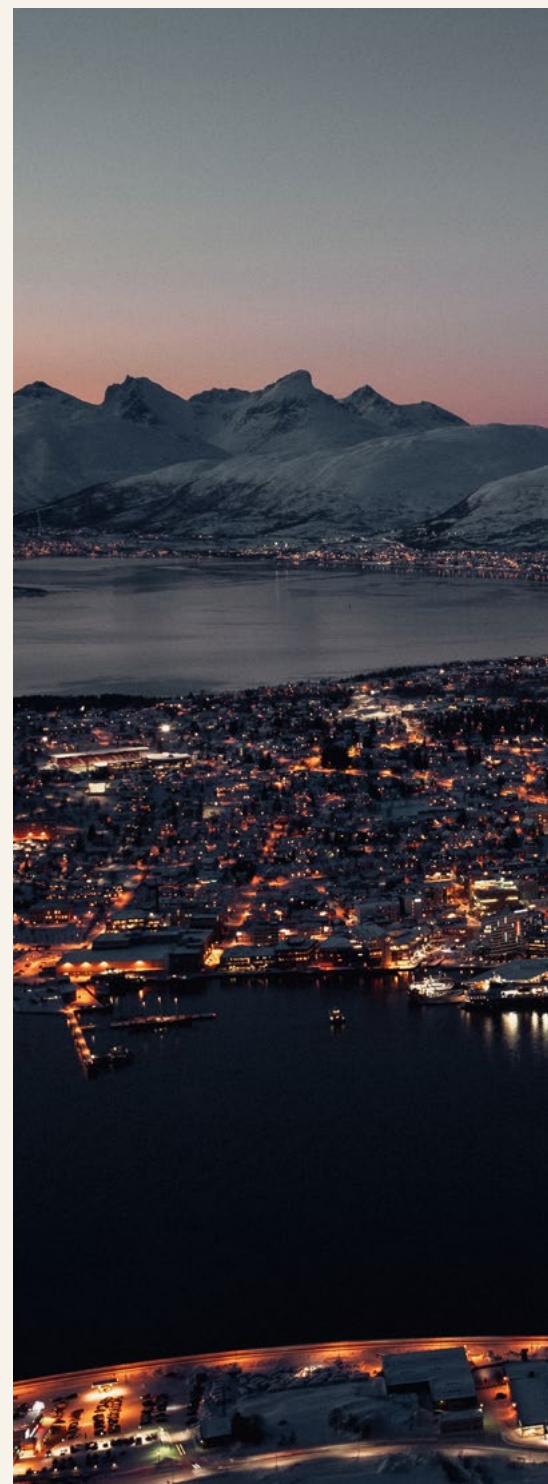
Vi skal tilpasse måten vi kommuniserer på, til dei vi ønskjer å nå, oppsøkje dialog, lytte til innspel og delta i samfunnsdebatten på område som er viktige for oss.

I tillegg har vi tre satsingsområde. Desse områda krev ein særleg innsats dei neste åra:

Utgreie og forme framtidens betalingssystem: Vi står overfor viktige vegval i utforminga av framtidens betalingssystem. I strategiperioden skal Noregs Bank bestemme korleis neste generasjons oppgjerssystem i norske kroner skal sjå ut, og vi skal gjere oss klare til eventuelt å kunne innføre digitale sentralbankpengar.

Forstå effektane av klimaendringar og energiomstilling: For å kunne gjere gode vurderingar av dei økonomiske utsiktene og risikobiletet må vi forstå betre korleis klimaendringar og energiomstilling påverkar dei ulike delane av økonomien. Derfor skal vi styrkje kompetansen vår på dette området og betre integrere forhold som er relaterte til klimaendringar og energiomstilling i analysearbeidet.

Sørgje for betre datautnytting ved hjelp av ny teknologi: Tilfanget av data aukar, samtidig som den teknologiske utviklinga opnar for nye typar analysar. Vi skal leggje til rette for betre datautnytting ved å etablere ei ny dataplattform og sørgje for god tilgang til meir data. Vi skal òg arbeide for meir effektiv styring og kontroll av data vi nyttar.

Strategi for Norges Bank Investment Management

Noregs Bank forvaltar Statens pensjonsfond utland på vegner av det norske folket. Ei langsiktig og ansvarleg forvaltning legg til rette for at både dagens og morgondagens generasjonar kan nyte godt av verdiane i fondet. Vi utnyttar storleiken på fondet, den langsiktige investeringshorisonten og det avgrensa likviditetsbehovet når vi investerer. I denne strategiperioden vil vi styrkje det langsiktige tankesettet vårt, vere tolmodige og variere den aktive risikotakinga ettersom marknadsforholda endrar seg. Vi kan handtere store svingingar i fondsverdien og investere i aktiva der det kan ta lang tid før dei underliggjande verdiane blir realiserte.

Vi nyttar ulike investeringsstrategiar i fondsforvaltninga. Dei tre hovudstrategiane er marknadseksposering, verdipapirseleksjon og allokering. Investeringsstrategiane utfyller kvarandre og søker å utnytte at vi

er eit stort fond med lang horisont. Vi forvaltar fondet tett opp mot referanseindeksen, men vi meiner likevel at det finst investeringsmoglegheiter som kan diversifisere fondet utover referanseindeksen, spesielt i unoterte marknader. Vi vil investere tre til syv prosent av fondet i eigedom. Vi vil dessutan halde fram arbeidet med å byggje opp ein portefølje av infrastrukturinvesteringar for fornybar energi og sjå på nye investeringsmoglegheiter knytte til energiomstillinga.

Vi legg stor vekt på å vere ein ansvarleg investor. Ansvarleg forvaltning og aktivt eigarskap bidreg til langsiktig verdiskaping og til at vi når målet vårt om høgast mogleg avkastning. Handtering av klimarisiko og klimarelaterte moglegheiter er ei viktig prioritering for oss. Vi jobbar med ansvarleg forvaltning og aktivt eigarskap på tre nivå. På marknadsnivå jobbar vi for å forbetre internasjonale standardar for alle selskap. På porteføljnivå jobbar vi for å styrkje overvakinga av informasjon om miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (ESG), og vi bruker innsikta i fondsforvaltninga. På selskapsnivå jobbar vi for å fremje god selskapsstyring.

Vi må vere ein operasjonelt robust organisasjon for å nå målet om høgast mogleg avkastning på ein sikker og kostnadseffektiv måte. Vi vil styrkje beredskapsarbeidet vårt for betre å kunne handtere kriser og hendingar. Teknologi sikrar at vi kan gjennomføre forvaltingsoppdraget på ein sikker og solid måte. Vi skal vere innovative og utvikle eigne løysingar der vi har unike behov. Skal vi klare det, må vi tiltrekkje oss, utvikle og behalde dei beste folka. Dei tilsette er den viktigaste ressursen vår. Vi vil utvide organisasjonen på prioriterte område for å sikre at vi er robuste nok og har den kapasiteten og kvaliteten som trengst. Vi skal likevel framleis vere ein liten og fleksibel organisasjon med kostnadseffektiv drift.

Vi skal vere ein mangfaldig og inkluderande organisasjon der vi alle jobbar for å ta vare på og utvikle fondet. For å lykkast i ein utfordrande arbeidskvardag med høgt tempo meiner vi at det er viktig å ha det kjekt på jobb. Korleis vi arbeider saman, avgjer om vi lykkast med samfunnsoppdraget vårt. Vi forvaltar fondet på vegner av det norske folket. Det krev at vi er opne. Ved å vere opne bidreg vi til å skape tillit til og kunnskap om fondet, både i Noreg og internasjonalt.

Strategi 2020–2022

Om Noregs Bank ●

Årsmeldingar ●

Berekraft ●

Strategi ●

Årsrekneskap og balanse ●

Hovudstyret i Noregs Bank vedtok hausten 2019 ein strategiplan for perioden 2020–2022. I 2020 tilsette hovudstyret ein ny dagleg leiar for Norges Bank Investment Management. Den delen av strategiplanen som gjaldt forvaltninga av Statens pensjonsfond utland, blei derfor [revidert](#) våren 2021.

Dei siste tre åra har vore prega av store endringar som har påverka verksemda til Noregs Bank. Den nye sentralbanklova, som tok til å gjelde 1. januar 2020, gav ein ny styringsstruktur for banken med opprettinga av ein eigen komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet. Samtidig blei det gjort endringar i den administrative organiseringa av banken. Strategiperioden har òg vore prega av eksterne forhold som pandemi og Russlands angrep på Ukraina.

Nedanfor kjem ei oversikt over kva Noregs Bank har gjort for å oppnå målsetjingane i strategiperioden 2020–2022.

Løfte saman

Med fondet i banken er vi ein global organisasjon med ein tredjedel av dei tilsette utanfor Noreg og tilsette frå nesten 40 nasjonar. Målet vårt har vore å ha ei arbeidsform som er kjenneteikna av lagånd og endringsvilje, og vi har hatt som ambisjon å vere opne og kommunisere etterretteleg og tydeleg. I perioden har me:

- Kommunisert oftare og meir proaktivt enn før og har nådd eit breiare publikum. Vi har mellom anna brukt bloggen Bankplassen aktivt og lansert podkasten In Good Company, som skal gi større innsikt i selskapa fondet er investert i. Vi er òg blitt meir aktive på sosiale medium.
- Arbeidd med å auke kjennskapen til banken i møte med studentar og elevar gjennom Kunnskapssenteret, bedriftspresentasjonar og forelesingar på skular og universitet og i relevante nettverk.
- Styrkt den interne kommunikasjonen på digitale plattformer og utvikla nye digitale arenaer for fagleg og sosial samhandling.

- Vore ein av initiativtakarane bak Kvinner i Finans Charter, som har som mål å auke kvinneandelen i leiande stillingar i finansbransjen.
- Gjennomført årlege aktivitetar og initiativ som legg vekt på mangfald og inkludering.
- Relansert trainee-program i Norges Bank Investment Management, mellom anna for å få eit endå meir mangfaldig arbeidsmiljø.

Ein veldriven bank

Vi har hatt som mål å utnytte synergjar og stordriftsfordelar i verksemda. Samtidig har det vore vesentleg at dei ulike delane av banken skal behalde den faglege eigenarten sin og ansvaret for resultatane sine. Vi har hatt som ambisjon å vidareutvikle ein veldriven og sikker bank. I perioden har me:

- Forna og oppdatert styringsstrukturen til banken i lys av den nye sentralbanklova.
- Modernisert IT-driftsplattformene til sentralbankverksemda. Det har gjort dei samfunnskritiske systema sikrere og dei andre systema meir fleksible.
- Gjennomført ei stor satsing på IT-sikkerheit i begge verksemdsområda.
- Insourca enkelte IT-funksjonar for å auke kvaliteten og gjere dei meir robuste.
- Styrkt arbeidet med berekraft og vidareutvikla den eksterne rapporteringa på området.
- Slått saman HR, kommunikasjon og innkjøp i dei to verksemdsområda. Det har bidrege til meir standardiserte prosessar og gjort dei operasjonelle forholda meir robuste.
- Digitalisert store delar av dei historiske arkiva våre.

Langsiktig og ansvarleg kapitalforvaltning

Målet vårt er høgast mogleg avkastning etter kostnader over tid, innanfor dei rammene som mandatet frå Finansdepartementet set. Banken søkjer å nå dette målet på ein mest mogleg sikker, kostnadseffektiv, ansvarleg og open måte. Marknadsverdien til fondet voks frå 10 088 milliardar kroner ved utgangen av 2019 til 12 429 milliardar kroner ved utgangen av 2022. I perioden har me:

- Halde fram å samarbeide med selskapa i investeringsporteføljen om økonomiske resultat, selskapsstyring og berekraft. Vi jobbar med å stemme på alle generalforsamlingar, fremje langsiktig verdiskaping i selskap og sikre fondsverdiane.
- Lansert ein klimahandlingsplan for 2025. Planen skisserer korleis vi vil handtere klimarelatert risiko og klimarelaterte moglegheiter, og beskriv kva for tiltak vi tek sikte på å setje i verk i perioden 2022–2025.
- VUtvikla ein investeringsimulator for å analysere investeringsavgjerdene våre. Simulatoren skal gi porteføljeforvaltarar analysar og tilbakemeldingar slik at dei kan ta betre investeringsavgjerdar.
- Nedskalert allokeringa til systematiske risikofaktorar og enkelte segment utanfor referanseindeksen.
- Investert 5 prosent av fondet i eigedom. 62 prosent av egedomsinvesteringane våre er i unoterte aktiva, og 38 prosent er i noterte aktiva. Vi har gjort den første investeringa vår i unotert infrastruktur for fornybar energi. Investeringa er i ein havvindpark og utgjør 0,1 prosent av fondsverdien.
- Kommunisert oftare og meir aktivt. Vi har nådd eit breiare publikum enn tidlegare, mellom anna ved å vere meir synlege og engasjerte i sosiale medium.
- Fått fleire tilsette. Talet har stige frå 540 ved utgangen av 2019 til 572 per desember 2022. Vi vil framleis vere ein liten, fleksibel og kostnadseffektiv organisasjon, men vi har i strategiperioden vakse på prioriterte område som investeringar og teknologi.

På fronten i sentralbankoppgåvene

Sentralbankverksemda skal leggje til rette for ein velfungerande og stabil økonomi.

Vi har hatt som mål å utøve oppgåvene våre i tråd med beste internasjonale praksis. I perioden har me:

- Vidareutvikla måten vi snakkar om pengepolitikk på, ved å kommunisere meir direkte mot eit breiare lag av befolkninga og vere tilgjengeleg på fleire arenaer enn tidlegare.
- Gjennomført analysar av langsiktige utviklingstrekk i økonomien med særleg vekt på utviklinga i produktivitet, lønnsandelar og nøytrale realrenter.
- Teke i bruk nye informasjonskjelder for å forstå utviklinga betre i lys av brå skift i økonomien.
- Etablert ei robust og effektiv løysing for å handtere mikrodata til bruk i forskning og politikkanalyse.
- Teke i bruk ein reformert versjon av overnattarenta Nowa som alternativ referanserente for norske kroner.
- Etablert eit nytt og meir automatisert auksjonssystem for likviditetsstyringa.
- Arbeidd vidare med å styrkje vernet av oppgjerssystemet til Noregs Bank mot uønskte hendingar, særleg retta mot risikoen for cyberangrep.
- Vidareført arbeidet med å leggje til rette for realtidsbetalingar.
- Innført og implementert TIBER-NO, eit rammeverk som er utvikla av Noregs Bank og Finanstilsynet for å teste cybersikkerheit i finanssektoren.
- Utvikla og revidert rammeverket for sentrale makrotilsynsverkemiddel.
- Dekt samfunnet sitt behov for kontantar på ein måte som sikrar beredskap og fremjar effektivitet. Vi har bidrege til ei formålstenleg regulering som sikrar at kontantar er tilgjengelege og brukarvennlege og kan fylle funksjonane sine i betalingssystemet.
- Vidareført utgreiinga av digitale sentralbankpengar, inkludert eksperimentell testing av ulike teknologiske løysingar.
- Medverka aktivt i Network for Greening the Financial System, som bidreg til å dele erfaringar og beste praksis, utføre analysar og utforme metodar for å handtere miljø- og klimarisiko.

5. Årsrekneskap og balanse

- 106 Hovedpunkter
- 109 Regnskap
- 114 Noter
- 221 Beretning, vedtak og uttalelse

Hovedpunkter

Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter før gevinst/-tap valuta

-55 mrd. 2022
25 mrd. 2021

Gevinst/-tap valuta

46 mrd. 2022
-0,3 mrd. 2021

Resultat Statens pensjonsfond utland (SPU)

-1 001 mrd. 2022
1 551 mrd. 2021

Resultat SPU trukket/-tilført kronekonto

1 001 mrd. 2022
-1 551 mrd. 2021

Andre inntekter

5,4 mrd. 2022
4,8 mrd. 2021

- herav forvaltningsgodtgjøring SPU

5,2 mrd. 2022
4,6 mrd. 2021

Driftskostnader

-6,4 mrd. 2022
-5,9 mrd. 2021

- herav forvaltningskostnader SPU

-5,2 mrd. 2022
-4,6 mrd. 2021

Totalresultat

-11 mrd. 2022
23 mrd. 2021

Overføring til statskassen

8 mrd. 2022
11 mrd. 2021

Kostnader for Norges Banks hovedoppgaver

Norges Bank fordeler kostnader på hovedoppgaver. Formålet er å synliggjøre kostnadene ved de ulike oppgavene og bidra til kostnadseffektivitet.

Kostnadene er fordelt på disse hovedoppgavene:

1. Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland
2. Pengepolitikk
3. Finansiell stabilitet
4. Forvaltningen av valutareservene
5. Sedler og mynt
6. Oppgjørstjenester for bankene
7. Statsgjeldsforvaltningen
8. Statens konsernkonto

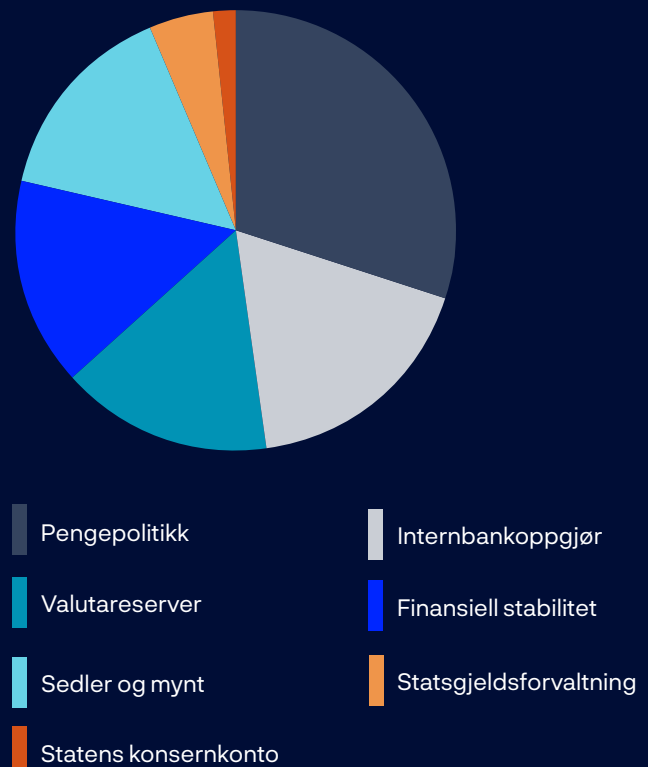
Kostnadene for hovedoppgavene inkluderer direkte og indirekte kostnader. Fordelingen av felleskostnader gjennomføres basert på en vurdering av kostnadsdrivere. Størrelsen på fordelingsnøklerne representerer beste estimat på faktisk ressursbruk.

Bankens samlede driftskostnader var for 2022 6 399 millioner kroner. Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland er den klart mest ressurskrevende oppgaven. Kostnadene var 5 226 millioner kroner, tilsvarende 82 prosent av bankens samlede kostnader. Kostnadene for de øvrige hovedoppgavene til Norges Bank utgjorde 1 173 millioner kroner.

Kostnader fordelt på hovedoppgaver

Kostnader fordelt på hovedoppgaver i sentralbankvirksomheten

Innhold

Regnskapsrapportering

109	1. Regnskap
109	Resultatregnskap
110	Balanse
112	Kontantstrømoppstilling
113	Oppstilling over endringer i egenkapital
114	2. Noter til regnskapsrapporteringen
115	Norges Bank
115	Note 1 Generell informasjon
116	Note 2 Regnskapsprinsipper
119	Note 3 Inntekt/kostnad fra aksjer og obligasjoner
120	Note 4 Beholdning av aksjer og obligasjoner
121	Note 5 Valutareserver
125	Note 6 Måling
130	Note 7 Investeringsrisiko
137	Note 8 Valuta
140	Note 9 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse
142	Note 10 Sikkerhetsstillelse og motregning
144	Note 11 Pensjon
148	Note 12 Personalkostnader
154	Note 13 Forvaltningsgodtgjøring SPU
155	Note 14 Ikke-finansielle eiendeler
157	Note 15 Øvrige driftskostnader og øvrige driftsinntekter
159	Note 16 Sedler og mynt
160	Note 17 Det internasjonale valutafondet (IMF)
164	Note 18 Utlån og innskudd
166	Note 19 Nærstående parter
168	Note 20 Statens pensjonsfond utland (SPU)
168	Statens Pensjonsfond utland
168	Resultatregnskap
169	Balanse
170	Kontantstrømoppstilling
171	Oppstilling av endringer i eiers kapital
172	SPU Note 1 Generell informasjon
172	SPU Note 2 Regnskapsprinsipper
173	SPU Note 3 Avkastning
174	SPU Note 4 Inntekt/kostnad fra aksjer, obligasjoner og finansielle derivater
175	SPU Note 5 Beholdninger av aksjer, obligasjoner og finansielle derivater
178	SPU Note 6 Unotert eiendom
182	SPU Note 7 Unotert infrastruktur for fornybar energi
185	SPU Note 8 Måling til virkelig verdi
193	SPU Note 9 Investeringsrisiko
206	SPU Note 10 Skatt
208	SPU Note 11 Gevinst/tap valuta
210	SPU Note 12 Forvaltningskostnader
212	SPU Note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse
214	SPU Note 14 Sikkerhetsstillelse og motregning
216	SPU Note 15 Nærstående parter
217	SPU Note 16 Interesser i andre foretak
220	SPU Note 17 Andre eiendeler og annen gjeld
221	3. Revisors beretning og andre uttalelser
222	Uavhengig revisors beretning
226	Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om foretakets bærekraftsrapportering
230	Representantskapets vedtak om godkjenning av årsregnskapet for 2022
230	Representantskapets uttalelse om hovedstyrets protokoller og tilsynet med banken

Resultatregnskap

Beløp i millioner kroner	Note	2022	2021
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter			
Netto inntekt/-kostnad fra:			
- Aksjer	3	-15 916	30 980
- Obligasjoner	3	-38 331	-6 536
- Finansielle derivater		-418	-131
- Utlån med sikkerhetsstillelse	9	135	-27
- Innlån med sikkerhetsstillelse	9	-	-
Renteinntekter og -kostnader fra innskudd i banker		1529	8
Renteinntekter fra utlån til banker	18	595	86
Rentekostnader på innskudd fra banker og statskassen	18	-2 979	-19
Netto renteinntekt fra IMF	17	251	177
Skattekostnad	3	-2	-25
Andre finansielle inntekter/-kostnader		62	-4
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter før gevinst/-tap valuta		-55 074	24 509
Gevinst/-tap valuta	8	45 513	-303
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter		-9 561	24 206
Forvaltning Statens pensjonsfond utland			
Totalresultat plasseringer for SPU	20	-1 000 551	1 550 628
Trukket/-tilført kronekonto SPU	20	1 000 551	-1 550 628
Øvrige driftsinntekter			
Forvaltningsgodtgjøring Statens pensjonsfond utland	13	5 226	4 640
Andre driftsinntekter	15	149	118
Sum øvrige driftsinntekter		5 374	4 758
Driftskostnader			
Personalkostnader	12	-2 350	-1 799
Øvrige driftskostnader	15	-3 895	-3 859
Av- og nedskrivning	14	-154	-200
Sum driftskostnader		-6 399	-5 857
Årsresultat		-10 586	23 107
Totalresultat			
Årsresultat		-10 586	23 107
Endring i aktuarmessige gevinster og tap	11	-504	-114
Totalresultat		-11 090	22 993

Balanse

Beløp i millioner kroner	Note	31.12.2022	31.12.2021
Eiendeler			
Finansielle eiendeler			
Innskudd i banker		32 334	49 628
Utlån med sikkerhetsstillelse	9,10	18 685	27 007
Avgitt kontantsikkerhet	9,10	6	-
Uoppgjorte handler		917	325
Aksjer	4,7	106 843	117 715
Utlånte aksjer	4,8,9,10	3 987	4 454
Obligasjoner	4,8	462 853	467 667
Finansielle derivater		15	26
Fordring på IMF	17	126 560	117 325
Utlån til banker	18	15 895	45 101
Andre finansielle eiendeler	13	529	377
Sum finansielle eiendeler		768 624	829 625
Nettoverdi Statens pensjonsfond utland	20	12 429 334	12 340 085
Ikke-finansielle eiendeler			
Pensjoner	11	-	293
Ikke-finansielle eiendeler	14	2 047	2 010
Sum ikke-finansielle eiendeler		2 047	2 303
Sum eiendeler		13 200 005	13 172 013
Gjeld og egenkapital			

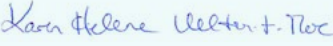
Beløp i millioner kroner	Note	31.12.2022	31.12.2021
Finansiell gjeld			
Innlån med sikkerhetsstillelse	8,9,10	37	28
Uoppgjorte handler	8,9,10	13 469	22 197
Finansielle derivater	8	31	5
Annen finansiell gjeld		3 919	4 003
Gjeld til IMF	17	103 378	98 044
Innskudd fra banker	18	26 821	23 372
Innskudd fra statskassen	18	304 606	344 142
Sedler og mynt i omløp	16	40 075	39 745
Sum finansiell gjeld		492 336	531 536
Innskudd kronekonto Statens pensjonsfond utland	20	12 429 334	12 340 085
Annen gjeld			
Pensjoner	11	170	-
Annen gjeld	19	8 645	11 688
Sum annen gjeld		8 815	11 688
Sum gjeld		12 930 485	12 883 309
Egenkapital		269 520	288 704
Sum gjeld og egenkapital		13 200 005	13 172 013

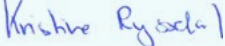
Oslo, 8. februar 2023

 Ida Wolden Bache
 (daglig leder / hovedstyrets leder)

 Pål Longva
 (første nestleder)

 Øystein Børsum
 (andre nestleder)

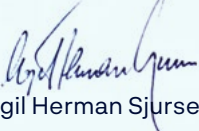

 Karen Helene Ulltveit-Moe

 Kristine Ryssdal

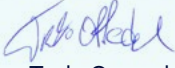

 Arne Hyttnes

 Hans Aasnæs

 Nina Udnes Tronstad

 Egil Herman Sjørusen

 Mona Helen Sørensen
 (representant for de ansatte)

 Truls Oppedal
 (representant for de ansatte)

Kontantstrømoppstilling

Beløp i millioner kroner, innbetaling (+) / utbetaling (-)	2022	2021
Operasjonelle aktiviteter		
Innbetaling av utbytte fra aksjer	2 244	2 341
Innbetaling av renter fra obligasjoner	4 598	4 809
Netto innbetaling av renter og honorar fra innlån og utlån med sikkerhetsstillelse	189	25
<i>Innbetalinger av utbytte, renter og honorar fra beholdninger i aksjer og obligasjoner</i>	7 031	7 175
Netto kontantstrøm ved kjøp og salg av aksjer	-2 366	26 022
Netto kontantstrøm ved kjøp og salg av obligasjoner	-3 053	-32 285
Netto kontantstrøm finansielle derivater	1 317	719
Netto kontantstrøm innskudd i banker	850	180
Netto kontantstrøm innlån og utlån med sikkerhetsstillelse	1 582	-487
Netto kontantstrøm knyttet til andre kostnader, andre eiendeler og annen gjeld	-10 692	-9 096
Netto kontantstrøm knyttet til finansielle eiendeler og finansiell gjeld	32 677	5 991
Netto kontantstrøm til/-fra statskassen	1 050 176	-89 143
Tilførsel fra den norske stat til SPU	-1 089 712	-78 846
Uttak fra SPU til den norske stat	-	199 000
Innbetaling av forvaltningsgodtgjøring for SPU	4 964	10 481
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-7 226	39 711
Investeringsaktiviteter		
Netto utbetalinger til ikke-finansielle eiendeler og gjeld	-128	-81
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-128	-81
Finansieringsaktiviteter		
Utbetaling til statskassen fra overføringsfondet	-11 108	-15 169
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-11 108	-15 169
Netto endring innskudd i banker		
Innskudd i banker pr. 1. januar	49 628	24 920
Netto økning/-reduksjon av kontanter i perioden	-18 462	24 461
Netto gevinst/-tap valuta på kontanter	1 168	247
Innskudd i banker pr. periodens slutt	32 334	49 628

Regnskapsprinsipp

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden. Vesentlige klasser av brutto inn- og utbetalinger er presentert separat, med unntak for spesifikke transaksjoner, i hovedsak kjøp og salg av finansielle instrumenter, som er presentert netto.

Tilførsler og uttak mellom SPU og den norske stat, anses som finansieringsaktiviteter i kontantstrømoppstillingen i regnskapsrapporteringen til SPU. I Norges Bank er tilførsler klassifisert som operasjonell aktivitet siden Norges Bank er forvalter av SPU.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Beløp i millioner kroner	Kursreguleringsfond	Overføringsfond	Sum egenkapital
1. januar 2021	246 481	30 338	276 819
Totalresultat	20 007	2 986	22 993
31. desember 2021 før overføring til statskassen	266 488	33 324	299 812
Overføring til statskassen	-	-11 108	-11 108
31. desember 2021	266 488	22 216	288 704
1. januar 2022	266 488	22 216	288 704
Totalresultat	-13 155	2 065	-11 090
31. desember 2022 før overføring til statskassen	253 333	24 281	277 614
Overføring til statskassen	-	-8 094	-8 094
31. desember 2022	253 333	16 187	269 520

Regnskapsprinsipp

Egenkapitalen til Norges Bank består av et kursreguleringsfond og et overføringsfond. Kursreguleringsfondet utgjør bankens bundne egenkapital og overføringsfondet utgjør grunnlaget for overføring til statskassen. Egenkapitalen i Norges Bank er regulert av Retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks overskudd, fastsatt 13. desember 2019 med hjemmel i sentralbankloven § 3-11 annet ledd.

Noter

Regnskaps- rapporteringen

Note 1 Generell informasjon

1. Innledning

Norges Bank er landets sentralbank. Banken er et eget rettssubjekt og eies av staten. Hovedkontoret er på Bankplassen 2, Oslo.

Norges Bank skal fremme økonomisk stabilitet og forvalte store verdier på vegne av fellesskapet. Banken utøver pengepolitikken, overvåker stabiliteten i det finansielle systemet, bidrar til robuste og effektive betalingssystemer og finansmarkeder samt forvalter bankens valutareserver.

Norges Bank forvalter Statens pensjonsfond utland (SPU) på vegne av Finansdepartementet i henhold til lov om Statens pensjonsfond § 3 annet ledd og mandat for forvaltning av Statens pensjonsfond utland (*forvaltningsmandatet*), fastsatt av Finansdepartementet.

SPU skal støtte statlig sparing for finansiering av fremtidige utgifter og underbygge langsiktige hensyn ved bruk av Norges petroleumsinntekter. Stortinget har fastsatt rammene i lov om Statens pensjonsfond, og Finansdepartementet har det formelle ansvaret for fondets forvaltning. Hovedstyret i Norges Bank har delegert gjennomføringen av forvaltningsoppgavet til Norges Bank Investment Management (NBIM).

Finansdepartementet har plassert fondsmidlene til forvaltning i SPU som et kroneinnskudd på en særskilt konto i Norges Bank (kronekontoen). Banken skal i eget navn videreplassere kronekontoen i en investeringsportefølje bestående av aksjer, obligasjoner, fast eiendom og infrastruktur for fornybar energi. SPU er i sin helhet investert utenfor Norge.

I henhold til forvaltningsmandatet foretas overføringer til og fra kronekontoen. Når statens petroleumsinntekter overstiger statens oljepengebruk over statsbudsjettet, vil det gjøres innskudd på kronekontoen. I motsatte tilfeller vil det gjøres uttak. Overføringer til og fra kronekontoen medfører en tilsvarende endring i Eiers kapital i SPU.

For utfyllende informasjon om forvaltningsmandatet for SPU, Norges Banks styringsstruktur og risikostyring, se [note 20.9](#) *Investeringsrisiko*. For ytterligere informasjon om transaksjoner og mellomværende mellom Norges Bank og SPU, se [note 19](#) *Nærstående parter*.

Norges Bank bærer ingen økonomisk risiko knyttet til verdiutviklingen i SPU. Den oppnådde avkastningen ved forvaltningen, etter fradrag for godtgjørelse til Norges Bank, blir i sin helhet tilført kronekontoen og påvirker derfor ikke totalresultatet eller egenkapitalen til Norges Bank. Den forvaltede investeringsporteføljen tilsvarer det til enhver tid innestående beløp på kronekontoen, fratrukket påløpt forvaltningsgodtgjøring. Dette presenteres på egen linje som en eiendel i Norges Banks balanse, og kronekontoen presenteres tilsvarende som en forpliktelse til Finansdepartementet.

2. Godkjenning av årsregnskapet

Årsregnskapet til Norges Bank for 2022 ble godkjent av hovedstyret 8. februar 2023 og godkjent av representantskapet 23. februar 2023. Den årlige regnskapsrapporteringen for SPU er et utdrag av Norges Banks regnskapsrapportering, og inngår i Norges Banks årsregnskap som note 20.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Denne noten beskriver regnskapsprinsipper, vesentlige estimater og skjønnsmessige vurderinger som gjelder hele regnskapet. Øvrige regnskapsprinsipper, vesentlige estimater og skjønnsmessige vurderinger er beskrevet i de respektive oppstillingene og notene.

Vesentlige estimater og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelsen av regnskapet innebærer bruk av usikre estimater og forutsetninger knyttet til fremtidige hendelser som påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater fastsettes basert på tidligere erfaringer og reflekterer ledelsens forventninger om fremtidige hendelser. Faktiske utfall kan avvike fra estimatene. Utarbeidelsen av regnskapet innebærer også skjønnsmessige vurderinger i forbindelse med anvendelsen av regnskapsprinsipper, som kan ha betydelig innvirkning på regnskapet.

I tilfeller hvor det foreligger spesielt usikre estimater eller skjønnsmessige vurderinger, er dette omtalt i de respektive notene.

1. Grunnlag for utarbeidelse

Årsregnskapet til Norges Bank er i henhold til sentralbankloven § 4-3, avlagt etter regnskapsloven og bestemmelser om årsregnskap mv. for Norges Bank (bestemmelsene), fastsatt av Finansdepartementet.

Bestemmelsene krever at Norges Banks regnskap skal utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU, med de tillegg og unntak som følger av regnskapsloven og bestemmelsene. Dette innebærer i hovedsak at resultatet for investeringsporteføljen og resultatet tilordnet SPU-kronekonto skal presenteres på egne linjer i resultatregnskapet, nettoverdi av investeringsporteføljen og saldo SPU-kronekonto skal presenteres på egne linjer i balansen, innskudd og uttak fra SPU-kronekonto skal presenteres på egne linjer i kontantstrømpoppstillingen og at regnskapsrapporteringen for SPU skal presenteres i egen note i Norges Banks årsregnskap, se [note 20 Statens pensjonsfond utland \(SPU\)](#). Se også avsnitt 4.2 *Datterselskaper* nedenfor vedrørende konsolideringen av enkelte datterselskaper inn i SPU.

Oppstillingen av resultatregnskapet er presentert på den måten som gir mest relevant informasjon omkring den finansielle inntjeningen.

Årsregnskapet utarbeides med regnskapsavslutning pr. 31. desember. Det er presentert i norske kroner og, om ikke annet er angitt, avrundet til nærmeste million. Avrundingsdifferanser kan forekomme.

2. Endringer i regnskapsprinsipper, herunder nye og endrede standarder og fortolkninger i perioden

De anvendte regnskapsprinsippene er konsistente med prinsippene i forrige regnskapsår. Det er ingen nye eller endrede IFRS-standarder og fortolkninger som har trådt i kraft for regnskapsåret som startet 1. januar 2022 som har hatt vesentlig påvirkning på regnskapet.

3. Nye og endrede standarder og fortolkninger med virkning fra 2023 eller senere

Vedtatte IFRS-standarder, endringer i eksisterende standarder og fortolkninger som er utgitt med ikrafttredelsesdato fra 2023 eller senere, forventes å være uvesentlige eller ikke relevante for regnskapsrapporteringen på implementeringstidspunktet.

4. Regnskapsprinsipper som gjelder hele regnskapet

4.1 Finansielle eiendeler og forpliktelser

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen ved inngåelse som part i instrumentets kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene utløper, eller når de finansielle eiendelene og det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap til eiendelene, er overført. [Se note 9 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#) og [note 20.13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#) for spesifisering av overførte eiendeler som ikke er fraregnet.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de har opphørt, det vil si når pliktene angitt i kontraktene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Kjøp eller salg av en finansiell eiendel i henhold til en kontrakt med oppgjør i tråd med normale markedsvilkår, regnskapsføres på avtaletidspunktet.

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler klassifiseres basert på forretningsmodellen som ligger til grunn for forvaltningen av eiendelene, samt egenskapene ved de kontraktsfestede kontantstrømmene.

Investeringsporteføljen til SPU forvaltes i samsvar med forvaltningsmandatet fastsatt av Finansdepartementet, investeringsmandatet fastsatt av hovedstyret i Norges Bank og investeringsstrategier fastsatt av ledelsen i NBIM. Disse mandatene og strategiene, inkludert risikostyringsstrategiene, innebærer at alle finansielle eiendeler styres og følges opp på grunnlag av virkelig verdi. SPUs finansielle eiendeler er derfor målt til virkelig verdi over resultatet.

Valutareservene forvaltes i samsvar med prinsippene fastsatt av hovedstyret og styres og følges opp på grunnlag av virkelig verdi. Øvrige finansielle eiendeler er målt til amortisert kost.

Finansielle forpliktelser er målt til amortisert kost, med unntak av de finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi over resultatet. Dette gjelder finansielle forpliktelser integrert i valutareservene som styres og følges opp på grunnlag av virkelig verdi. For SPU er finansielle forpliktelser, med unntak av *Skyldig forvaltningsgodtgjøring*, integrert i investeringsporteføljen som styres og følges opp basert på virkelig verdi, og er derfor øremerket til virkelig verdi over resultatet. *Skyldig forvaltningsgodtgjøring* er målt til amortisert kost.

Finansielle derivater er målt til virkelig verdi over resultatet.

For ytterligere spesifisering av klassifisering av instrumenter, se [note 6 Måling](#) og tabell 6.2 *Klassifisering av finansielle instrumenter*.

Nedskrivninger

For finansielle eiendeler klassifisert som målt til amortisert kost innregnes en avsetning for forventet kredittap. Forventet kredittap beregnes pr. lån, og er basert på lånets eksponering ved mislighold, sannsynlighet for mislighold og tap ved mislighold. Innregnet beløp utgjør forventet kredittap over de neste tolv måneder, regnet fra rapporteringstidspunktet. Ved en betydelig økning i kredittrisiko fra førstegangsinnregning, innregnes forventet kredittap for hele eiendelens levetid.

4.2 Datterselskaper

Investeringer i fast eiendom og infrastruktur for fornybar energi utføres gjennom datterselskaper av Norges Bank, utelukkende etablert som en del av forvaltningen av SPU. Datterselskapene er kontrollert av SPU og innregnes i regnskapsrapporteringen for SPU i tråd med § 3-4 i bestemmelsene. Kontroll over et selskap foreligger når SPU er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning fra sitt engasjement i selskapet, og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over selskapet. For ytterligere informasjon, se [note 20.16 Interesser i andre foretak](#).

SPU er et investeringsforetak i henhold til IFRS 10 *Konsernregnskap*. IFRS 10 definerer et investeringsforetak og innfører et pliktig unntak fra konsolidering for investeringsforetak.

Datterselskaper målt til virkelig verdi over resultatet

Datterselskaper som investerer i fast eiendom eller infrastruktur for fornybar energi gjennom eierandeler i andre selskaper, er investeringsforetak. Disse datterselskapene er målt til virkelig verdi over resultatet i tråd med prinsippene for finansielle eiendeler, som omtalt i punkt 4.1 *Finansielle eiendeler og forpliktelser* ovenfor. Datterselskaper som investerer i fast eiendom er presentert i balansen som *Unotert eiendom*. Datterselskaper som investerer i infrastruktur for fornybar energi er presentert i balansen som *Unotert infrastruktur*. Se [note 20.6 Unotert eiendom](#) og [note 20.7 Unotert infrastruktur for fornybar energi](#) for utfyllende prinsipper.

Konsoliderte datterselskaper

Datterselskaper som utfører investeringstjenester og som ikke selv er investeringsforetak, konsolideres. Konsoliderte datterselskaper eier ikke, verken direkte eller indirekte, investeringer i fast eiendom eller infrastruktur for fornybar energi.

Skjønnsmessig vurdering

SPU er et investeringsforetak basert på følgende:

- a) SPU mottar midler fra den norske stat, som er en nærstående part og eneste eier, og leverer profesjonelle investeringstjenester i form av forvaltningen av fondet, til den norske stat,
- b) SPU er forpliktet overfor den norske stat til å investere utelukkende for verdistigning og kapitalinntekter,
- c) SPU måler og evaluerer avkastning for alle investeringer utelukkende basert på virkelig verdi.

SPU har ikke en eksplisitt strategi som angir et spesifisert tidspunkt for realisering av hver enkelt investering, men investeringene vurderes fortløpende og det foretas kjøps- og salgsvurderinger. Etter en samlet vurdering er det konkludert med at SPU oppfyller kriteriene i definisjonen av et investeringsforetak.

Note 3 Inntekt/kostnad fra aksjer og obligasjoner

Regnskapsprinsipp

Utbytte innregnes på det tidspunkt utbytte er formelt vedtatt av generalforsamlingen eller tilsvarende beslutningsorgan.

Renteinntekter og -kostnader innregnes i henhold til effektiv rente-metode.

Realisert gevinst/-tap utgjør i hovedsak beløp realisert når eiendeler eller forpliktelser blir fraregnet. Ved fraregning tilordnes gjennomsnittlig anskaffelseskost. Realisert gevinst/-tap inkluderer transaksjonskostnader, som resultatføres når de påløper. Transaksjonskostnader er definert som alle kostnader som er direkte henførbare til den gjennomførte transaksjonen. For investeringer i aksjer og obligasjoner omfatter dette normalt kurtasje og dokumentavgift.

Urealisert gevinst/-tap utgjør endringer i virkelig verdi i perioden for den relaterte balanseposten som ikke kan tilskrives de tidligere omtalte kategoriene.

Tabell 3.1 Inntekt/kostnad fra aksjer

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Utbytte	2 299	2 363
Realisert gevinst/-tap	1 115	17 225
Urealisert gevinst/-tap	-19 330	11 392
Inntekt/-kostnad fra aksjer før gevinst/-tap valuta	-15 916	30 980

Tabell 3.2 Inntekt/kostnad fra obligasjoner

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Renter	4 914	4 625
Realisert gevinst/-tap	-2 604	1 242
Urealisert gevinst/-tap	-40 641	-12 403
Inntekt/-kostnad fra obligasjoner før gevinst/-tap valuta	-38 331	-6 536

Skattekostnad

Norges Bank er unntatt skatteplikt for sin virksomhet i Norge, men er skattepliktig i enkelte andre land. Skattekostnaden består av inntektsskatt som Norges Bank ikke får refundert gjennom lokale skatteregler eller skatteavtaler. Dette gjelder i all hovedsak kildeskatt på utbytte tilknyttet valutareservenes aksjeinvesteringer.

Regnskapsprinsipp

Kildeskatt, etter fratrukk for refunderbart beløp, innregnes samtidig som det relaterte utbyttet. Refunderbar kildeskatt innregnes i balansen som en fordring under *Andre eiendeler*.

Endret vurdering av valutareservenes skatteposisjon i Spania medførte at tidligere skattekostnad på 23,8 millioner kroner ble tilbakeført i 2022. Dette bidrar til at skattekostnaden utgjorde 1,9 millioner kroner i 2022, mot 24,9 millioner kroner i 2021. Japan og Tyskland er markedene med høyest skattekostnad og utgjorde henholdsvis 8,1 millioner kroner og 7,6 millioner kroner i 2022. Norges skatteavtaler med de nevnte landene gir en skattesats på 15 prosent. Skattekostnaden for øvrig fordeler seg med mindre beløp i flere andre land.

Regnskapsprinsipper for skatt er ytterligere beskrevet i [note 20.10 Skatt](#).

Note 4 Beholdning av aksjer og obligasjoner

Regnskapsprinsipp

Investeringer i aksjer og obligasjoner er målt til virkelig verdi over resultatet. Opptjente utbytter og renter presenteres i balansen på samme linje som de underliggende finansielle instrumentene. Balanselinjen *Aksjer* inkluderer investeringer i depotbevis (GDR/ADR) og andeler i noterte fond. Utlånte aksjer presenteres separat.

For ytterligere informasjon om måling, se [note 6 Måling](#).

Endringer i virkelig verdi resultatføres og er spesifisert i [note 3 Inntekt/kostnad fra aksjer og obligasjoner](#).

Tabell 4.1 Aksjer

Beløp i millioner kroner	31.12.2022		31.12.2021	
	Virkelig verdi inkl. utbytte	Opptjent utbytte	Virkelig verdi inkl. utbytte	Opptjent utbytte
Aksjer	110 830	94	122 169	73
Sum aksjer	110 830	94	122 169	73
<i>Herav utlånte aksjer</i>	3 987	-	4 454	-

Tabell 4.2 Obligasjoner

Beløp i millioner kroner	31.12.2022			31.12.2021		
	Nominell verdi ¹	Virkelig verdi inkl. opptjente renter	Opptjente renter	Nominell verdi ¹	Virkelig verdi inkl. opptjente renter	Opptjente renter
Obligasjoner	498 837	462 853	1 659	460 136	467 667	1 343
Sum obligasjoner	498 837	462 853	1 659	460 136	467 667	1 343
<i>Herav utlånte obligasjoner</i>	-	-	-	-	-	-

¹ Nominell verdi er omregnet til norske kroner ved bruk av balansedagens kurs. Nominell verdi består av pålydende verdi av instrumentet eller hovedstol.

Obligasjoner på Norges Banks balanse er i sin helhet knyttet til forvaltningen av valutareservene. Norges Bank utsteder statsgjeld og inngår finansielle kontrakter innenfor statsgjeldsforvaltningen i Finansdepartementets navn. Transaksjoner knyttet til statsgjeldsforvaltningen regnskapsføres i statsregnskapet og ikke i Norges Banks resultatregnskap eller balanse.

Bank for International Settlements (BIS)

BIS fungerer som en bank for sentralbankene, og skal i tillegg bistå sentralbanker ved å bidra til internasjonalt samarbeid og i arbeidet med pengepolitikk og finansiell stabilitet.

BIS er et aksjeselskap eid av sentralbanker. Norges Bank har 8 000 stemmeberettigede aksjer (pålydende 5 000 SDR) i BIS, i tillegg til 564 ikke-stemmeberettigede aksjer (pålydende 5 000 SDR), totalt 8 564 aksjer. Norges Banks andel av totale aksjer i BIS utgjorde 1,5 prosent ved utgangen av 2022, det samme som ved utgangen av 2021.

BIS har ved utstedelsen av aksjer kun innkrevd innbetaling på 25 prosent av aksjenes pålydende, resterende 75 prosent er kommitert kapital som ikke er bokført i balansen.

Aksjer i BIS og mottatt utbytte fra BIS, som vist i tabell 4.3 *Aksjer i BIS*, inngår også som en del av henholdsvis aksjer i tabell 4.1 *Aksjer og utbytte* i tabell 3.1 *Inntekt/kostnad fra aksjer*.

Tabell 4.3 Aksjer i BIS

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Aksjer i BIS	217	200
Kommitert kapital, ikke bokført i balansen	422	397
Mottatt utbytte fra BIS	31	56

Note 5 Valutareserver

Valutareservene skal kunne benyttes til transaksjoner i valutamarkedet som ledd i gjennomføringen av pengepolitikken eller ut fra hensynet til finansiell stabilitet og for å møte Norges Banks internasjonale forpliktelser. Valutareservene deles inn i en renteportefølje, en aksjeportefølje og en petrobufferportefølje. Se ytterligere omtale i [note 7 Investeringsrisiko](#).

Petrobufferporteføljen skal motta statens kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i utenlandsk valuta og eventuelle overføringer til og fra SPU. Formålet med porteføljen er å sørge for en hensiktsmessig håndtering av statens behov for veksling mellom utenlandsk valuta og norske kroner.

Se [note 8 Valuta](#) for spesifikasjon av valutareservenes valutafordeling.

Tabell 5.1 og 5.2 viser henholdsvis resultat- og balanseoppstilling for valutareservene fordelt pr. portefølje. Valutareservene presenteres slik de operasjonelt følges opp av Norges Bank, mindre avvik mot IMF's definisjon av valutareserver kan derfor forekomme.

Tabell 5.1 Valutareserver porteføljevise resultat

Beløp i millioner kroner	Porteføljer			Sum valuta-reserver	2022	
	Aksjer	Renter	Petrobuffer		Annet	Sum
Resultat						
Netto inntekt/-kostnad fra:						
- Aksjer	-15 963	-	-	-15 963	47	-15 916
- Obligasjoner	-	-38 331	-1	-38 331	-	-38 331
- Finansielle derivater	-1	-417	-	-418	-	-418
- Utlån med sikkerhetsstillelse	22	29	83	135	-	135
- Innlån med sikkerhetsstillelse	-	-	-	-	-	-
Renteinntekter og -kostnader fra innskudd i banker	-	34	1 494	1 528	1	1 529
Renteinntekter fra utlån til banker	-	-	-	-	595	595
Rentekostnader på innskudd fra banker og statskassen	-	-	-	-	-2 979	-2 979
Netto renteinntekt fra IMF	-	-	-	-	251	251
Skattekostnad	-2	-	-	-2	-	-2
Andre finansielle inntekter/-kostnader	-3	-	-	-3	65	62
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter før gevinst/-tap valuta	-15 947	-38 684	1 577	-53 054	-2 020	-55 074
Gevinst/-tap valuta	4 436	35 423	4 462	44 321	1 192	45 513
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter	-11 511	-3 261	6 039	-8 733	-828	-9 561

Beløp i millioner kroner	Porteføljer			Sum valuta-reserver	2021	
	Aksjer	Renter	Petrobuffer		Annet	Sum
Resultat						
Netto inntekt/-kostnad fra:						
- Aksjer	30 924	-	-	30 924	56	30 980
- Obligasjoner	-	-6 536	-	-6 536	-	-6 536
- Finansielle derivater	-59	-72	-	-131	-	-131
- Utlån med sikkerhetsstillelse	19	-18	-28	-27	-	-27
- Innlån med sikkerhetsstillelse	-	-	-	-	-	-
Renteinntekter og -kostnader fra innskudd i banker	-	-1	9	8	-	8
Renteinntekter fra utlån til banker	-	-	-	-	86	86
Rentekostnader på innskudd fra banker og statskassen	-	-	-	-	-19	-19
Netto renteinntekt fra IMF	-	-	-	-	177	177
Skattekostnad	-25	-	-	-25	-	-25
Andre finansielle inntekter/-kostnader	-	-	-1	-1	-3	-4
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter før gevinst/-tap valuta	30 859	-6 627	-20	24 212	297	24 509
Gevinst/-tap valuta	244	-1 464	923	-297	-6	-303
Netto inntekt/-kostnad fra finansielle instrumenter	31 103	-8 091	903	23 915	291	24 206

Tabell 5.2 Valutareserver porteføljefordelt balanse

Beløp i millioner kroner	Porteføljer			Sum valuta-reserver	31.12.2022	
	Aksjer	Renter	Petrobuffer		Annet	Sum
Balanse						
Finansielle eiendeler						
Innskudd i banker	-5	10 999	21 115	32 109	224	32 334
Utlån med sikkerhetsstillelse	50	3 916	14 719	18 685	-	18 685
Avgitt kontantsikkerhet	-	6	-	6	-	6
Uoppgjorte handler	2	915	-	917	-	917
Aksjer	106 626	-	-	106 626	217	106 843
Utlånte aksjer	3 987	-	-	3 987	-	3 987
Obligasjoner	-	462 853	-	462 853	-	462 853
Finansielle derivater	2	13	-	15	-	15
Fordring på IMF	-	-	-	-	126 560	126 560
Utlån til banker	-	-	-	-	15 895	15 895
Andre finansielle eiendeler	122	-	-	122	408	529
Sum finansielle eiendeler	110 784	478 702	35 834	625 320	143 304	768 624
Finansiell gjeld						
Innlån med sikkerhetsstillelse	37	-	-	37	-	37
Uoppgjorte handler	-	6 740	6 729	13 469	-	13 469
Finansielle derivater	-	16	15	31	-	31
Annen finansiell gjeld	302	-	1 468	1 770	2 149	3 919
Gjeld til IMF	-	-	-	-	103 378	103 378
Innskudd fra banker	-	-	-	-	26 821	26 821
Innskudd fra statskassen	-	-	-	-	304 606	304 606
Sedler og mynt i omløp	-	-	-	-	40 075	40 075
Sum finansiell gjeld	339	6 756	8 212	15 307	477 029	492 336
Netto valutareserver	110 445	471 946	27 622	610 013		

Porteføljer				31.12.2021		
Beløp i millioner kroner	Aksjer	Renter	Petrobuffer	Sum valuta-reserver	Annet	Sum
Balanse						
Finansielle eiendeler						
Innskudd i banker	41	9 142	40 111	49 295	333	49 628
Utlån med sikkerhetsstillelse	28	7 198	19 781	27 007	-	27 007
Avgitt kontantsikkerhet	-	-	-	-	-	-
Uoppgjorte handler	21	303	-	325	-	325
Aksjer	117 515	-	-	117 515	200	117 715
Utlånte aksjer	4 454	-	-	4 454	-	4 454
Obligasjoner	-	467 667	-	467 667	-	467 667
Finansielle derivater	3	2	21	26	-	26
Fordring på IMF	-	-	-	-	117 325	117 325
Utlån til banker	-	-	-	-	45 101	45 101
Andre finansielle eiendeler	52	-	-	52	325	377
Sum finansielle eiendeler	122 114	484 313	59 913	666 340	163 284	829 625
Finansiell gjeld						
Innlån med sikkerhetsstillelse	28	-	-	28	-	28
Uoppgjorte handler	-	6 758	15 439	22 197	-	22 197
Finansielle derivater	-	5	-	5	-	5
Annen finansiell gjeld	130	-	1 381	1 511	2 492	4 003
Gjeld til IMF	-	-	-	-	98 044	98 044
Innskudd fra banker	-	-	-	-	23 372	23 372
Innskudd fra statskassen	-	-	-	-	344 142	344 142
Sedler og mynt i omløp	-	-	-	-	39 745	39 745
Sum finansiell gjeld	158	6 763	16 820	23 741	507 795	531 536
Netto valutareserver	121 956	477 550	43 093	642 599		

Note 6 Måling

Regnskapsprinsipp

Alle eiendeler og forpliktelser presentert som *Aksjer, Obligasjoner, Finansielle derivater, Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse og Innskudd i banker* er målt til virkelig verdi over resultatet.

Virkelig verdi, som definert i IFRS 13 *Måling til virkelig verdi*, er den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

1. Innledning

Virkelig verdi for majoriteten av eiendeler og gjeld er basert på noterte markedspriser eller observerbare markedsdata. Dersom markedet ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av standard verdsettelsesmodeller. Måling til virkelig verdi kan være kompleks og kreve skjønnsmessige vurderinger, særlig når observerbare inndata ikke er tilgjengelig. Verdsettelsesrisikoen følges opp av kontrollmiljøet som har ansvaret for måling til virkelig verdi.

2. Hierarkiet for virkelig verdi

Alle verdipapirene i valutareservene måles til virkelig verdi. Disse har blitt inndelt i de tre kategoriene i hierarkiet for virkelig verdi, presentert i tabell 6.1 *Valutareservenes investeringer fordelt på nivåer for verdsettelsesusikkerhet*. Inndelingen er basert på observerbarheten til inndataene som benyttes i målingen av virkelig verdi:

- Nivå 1 består av eiendeler som er verdsatt basert på noterte, ikke-justerte priser i aktive markeder. Et aktivt marked er definert som et marked der transaksjoner finner sted med tilstrekkelig hyppighet og volum til å gi løpende prisinformasjon.
- Eiendeler og gjeldsposter klassifisert som nivå 2 verdsettes ved bruk av modeller som benytter direkte eller indirekte observerbare markedsdata. Inndata anses som observerbare dersom de er basert på offentlig tilgjengelig markedsdata om faktiske hendelser eller transaksjoner.
- Eiendeler klassifisert som nivå 3 er verdsatt ved bruk av modeller som i vesentlig grad bruker ikke-observerbare inndata. Inndata anses som ikke-observerbar når det ikke foreligger tilgjengelig markedsdata og når inndataen blir utviklet ved hjelp av beste tilgjengelig informasjon om de forutsetningene som markedsdeltakere vil kunne benytte ved prising av eiendelen.

En oversikt over modeller og verdsettelsesmetoder med sine respektive observerbare og ikke-observerbare inndata, kategorisert pr. type instrument er beskrevet i denne noten.

Vesentlig estimat

Klassifisering i hierarkiet for virkelig verdi er basert på faste kriterier, hvorav fastsettelse av noen av kriteriene kan kreve bruk av skjønn.

Nivå 3-investeringer består av instrumenter målt til virkelig verdi, men som ikke handles eller prises i et aktivt marked. Virkelig verdi er fastsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker som bruker modeller med betydelig bruk av ikke-observerbare inndata. Fastsettelse av forutsetninger som markedsdeltakere vil benytte ved prising av eiendelen eller forpliktelsen når observerbar markedsinformasjon ikke er tilgjengelig, innebærer betydelig utøvelse av skjønn.

Tabell 6.1 Valutareservenes investeringer fordelt på nivåer for verdsettelsesusikkerhet

Beløp i millioner kroner	Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3		Totalt	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Aksjer	110 154	121 474	456	495	3	-	110 613	121 969
Obligasjoner	451 318	457 621	11 535	10 046	-	-	462 853	467 667
Finansielle derivater (eiendeler)	15	26	-	-	-	-	15	26
Finansielle derivater (gjeld)	-31	-5	-	-	-	-	-31	-5
Annet ¹	-	-	36 563	52 942	-	-	36 563	52 942
Totalt	561 456	579 116	48 554	63 483	3	-	610 013	642 599
Totalt (prosent)	92,0 %	90,1 %	8,0 %	9,9 %	0,0 %	0,0 %	100 %	100 %

¹ Annet består av andre eiendeler og forpliktelser begrenset til pengemarkedsinstrumenter, herunder gjensalgsvtaler, innskudd i banker, kortsiktig innlån, uoppgjorte handler og andre eiendeler og gjeld.

Verdsettelsesusikkerheten for valutareservene ved utgangen av 2022 er i hovedsak uendret sammenlignet med utgangen av 2021. Majoriteten av valutareservene er forbundet med lav verdsettelsesrisiko og klassifisert som nivå 1. Ved utgangen av 2022 er 99,6 prosent av aksjer og 97,5 prosent av obligasjoner klassifisert som nivå 1 og er således verdsatt med observerbare markedskurser.

Regnskapsprinsipp

Overføringer mellom nivåer i hierarkiet for virkelig verdi anses å inntreffe ved begynnelsen av rapporteringsperioden.

3. Bevegelser mellom nivåer i hierarkiet

Det har ikke vært vesentlige bevegelser mellom nivåene i verdsettelseshierarkiet.

4. Verdsettelsesmetoder

Norges Bank har definert hierarkier for hvilke priskilder som skal brukes i verdsettelsen. Beholdninger som finnes i referanseindeksene verdsettes normalt i henhold til indeksleverandørenes priser, mens de resterende beholdningene av aksjer og obligasjoner verdsettes nesten utelukkende ved bruk av priser fra andre anerkjente eksterne leverandører. For aksjer og derivater som handles i aktive markeder (nivå 1) blir sluttkurs benyttet. For obligasjoner som handles i aktive markeder blir hovedsakelig kjøpskurs benyttet.

I det neste avsnittet presenteres verdsettelsesteknikkene som blir brukt for aksjer og obligasjoner klassifisert som nivå 2 i verdsettelseshierarkiet.

Aksjer (nivå 2)

Aksjer verdsatt basert på modeller med observerbar inndata fra leverandører er klassifisert som nivå 2 i verdsettelseshierarkiet. Disse beholdningene handles ikke i aktive markeder og inkluderer noterte aksjer som er suspendert fra handel. Verdsettelsesmodellene hensyntar flere typer observerbare inndata som; pris på sammenlignbare aksjer, siste prisnotering og volum.

Obligasjoner (nivå 2)

Obligasjoner klassifisert som nivå 2 er verdsatt basert på observerbare inndata fra sammenlignbare utstedelser, i tillegg til direkte indikative eller bindende markedskurser. Disse beholdningene består som regel av obligasjoner som er mindre likvide enn de klassifisert som nivå 1, det vil si hvor det ikke er aktivitetsvolum for bindende handler og et lavt aktivitetsvolum for indikative prisnoteringer på måletidspunktet.

5. Kontrollmiljø

Kontrollmiljøet for måling til virkelig verdi i NBIM og Norges Bank Markeder er organisert rundt en formalisert og dokumentert verdsettelsespolicy samt retningslinjer som er støttet opp av arbeids- og kontrollprosedyrer. Porteføljene

som forvaltes i Norges Bank Markeder inneholder kun likvide statspapirer hvor verdsettelsesrisiko er meget lav. Eventuelle spørsmål blir avklart i en egen forvaltningskomité.

Verdsettelsesmiljøet er tilpasset i samsvar med markedsstandarder og etablert praksis for verdifastsettelse. I praksis er dette gjennomført i form av en daglig verdifastsettelse av alle beholdninger. Prosessene er skalerbare for markedsendringer og basert på interne og eksterne dataløsninger.

Alle beholdninger og investeringer er som hovedregel verdsatt av eksterne, uavhengige prisleverandører. Disse er valgt på grunnlag av analyser foretatt av avdelingene som er ansvarlig for verdifastsettelsen.

Prisleverandørene følges opp løpende gjennom regelmessig dialog, kontroller og forespørsler knyttet til priser på enkelt-papirer. For en stor andel av beholdningene er innhentede priser basert på priser som er direkte observerbare i markedet. For beholdninger hvor det ikke er tilstrekkelig likviditet til at verdsettelsen kan baseres på observerbare priser, anvendes anerkjente modeller. Her benyttes det så langt som mulig observerbare datapunkter, men i noen tilfeller er det grunnet manglende likviditet benyttet ikke-observerbare datapunkter.

På daglig basis er verdifastsettelsen gjenstand for flere kontroller i verdsettelsesavdelingene. Kontrollene er basert på definerte terskler og sensitiviteter som overvåkes og justeres i overensstemmelse med rådende markedsforhold. Ved månedsslutt blir det utført mer omfattende kontroller for å sikre at verdsettelsen er i tråd med virkelig verdi.

I NBIM utarbeides verdsettelsesnotater og rapporter ved hver kvartalsslutt som dokumenterer de utførte kontrollene og som beskriver de største kildene til usikkerhet i verdsettelsene.

Investeringsmøtet i NBIM, som inkluderer flere i ledergruppen i NBIM, møtes hvert kvartal i forkant av fremleggelse av regnskapsrapporteringen. Møtet behandler dokumentasjonen og større prisingsspørsmål, og godkjenner verdifastsettelsen.

6. Andre investeringer

Norges Bank har andre aksjeinvesteringer utover valutareservene. Dette er investeringer Norges Bank foretar i kraft av å være Norges sentralbank og ivaretagelse av Norges internasjonale funksjoner innenfor dette området. Slike anliggender er langsiktige forhold uten økonomisk inntjening som formål og har ingen karakter av å være finansielle investeringer. Aksjer i Bank for International Settlements er verdsatt til 217 millioner kroner og ville vært allokert til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet. Prifastsettelsen er usikker grunnet manglende aktivitet i markedet. Disse er verdsatt ved bruk av modeller som i vesentlig grad bruker ikke-observerbare inndata.

7. Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi over resultatet (bestemt eller pliktig), virkelig verdi over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. Målingskategori bestemmes ved førstegangsinnregning av eiendelen.

Finansielle forpliktelser skal som hovedregel måles til amortisert kost med unntak av finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet.

Den balanseførte verdien av finansielle eiendeler og finansiell gjeld målt til amortisert kost anses som en rimelig tilnærming til virkelig verdi og det er derfor ikke beregnet sammenlignbare virkelige verdier for disse finansielle eiendelene og forpliktelsene.

Tabell 6.2 Klassifisering av finansielle instrumenter

Beløp i millioner kroner	Virkelig verdi over resultatet		Amortisert kost	31.12.2022
	Bestemt	Pliktig		Sum
Finansielle eiendeler				
Innskudd i banker	32 110	-	224	32 334
Utlån med sikkerhetsstillelse	18 685	-	-	18 685
Avgitt kontantsikkerhet	6	-	-	6
Uoppgjorte handler	917	-	-	917
Aksjer	106 843	-	-	106 843
Utlånte aksjer	3 987	-	-	3 987
Obligasjoner	462 853	-	-	462 853
Finansielle derivater	-	15	-	15
Fordring på IMF	-	-	126 560	126 560
Utlån til banker	-	-	15 895	15 895
Andre finansielle eiendeler	121	-	408	529
Sum finansielle eiendeler	625 522	15	143 087	768 624
Finansiell gjeld				
Innlån med sikkerhetsstillelse	37	-	-	37
Uoppgjorte handler	13 469	-	-	13 469
Finansielle derivater	-	31	-	31
Annen finansiell gjeld	1 770	-	2 149	3 919
Gjeld til IMF	-	-	103 378	103 378
Innskudd fra banker	-	-	26 821	26 821
Innskudd fra statskassen	-	-	304 606	304 606
Sedler og mynt i omløp	-	-	40 075	40 075
Sum finansiell gjeld	15 276	31	477 029	492 336

Beløp i millioner kroner	Virkelig verdi over resultatet		Amortisert kost	31.12.2021
	Bestemt	Pliktig		Sum
Finansielle eiendeler				
Innskudd i banker	49 295	-	333	49 628
Utlån med sikkerhetsstillelse	27 007	-	-	27 007
Avgitt kontantsikkerhet	-	-	-	-
Uoppgjorte handler	325	-	-	325
Aksjer	117 715	-	-	117 715
Utlånte aksjer	4 454	-	-	4 454
Obligasjoner	467 667	-	-	467 667
Finansielle derivater	-	26	-	26
Fordring på IMF	-	-	117 325	117 325
Utlån til banker	-	-	45 101	45 101
Andre finansielle eiendeler	52	-	325	377
Sum finansielle eiendeler	666 515	26	163 084	829 625
Finansiell gjeld				
Innlån med sikkerhetsstillelse	28	-	-	28
Uoppgjorte handler	22 197	-	-	22 197
Finansielle derivater	-	5	-	5
Annen finansiell gjeld	1 511	-	2 492	4 003
Gjeld til IMF	-	-	98 044	98 044
Innskudd fra banker	-	-	23 372	23 372
Innskudd fra statskassen	-	-	344 142	344 142
Sedler og mynt i omløp	-	-	39 745	39 745
Sum finansiell gjeld	23 736	5	507 795	531 536

Note 7 Investeringsrisiko

Valutaeservene holdes for beredskapsformål og skal kunne benyttes til transaksjoner i valutamarkedet som ledd i gjennomføringen av pengepolitikken eller ut fra hensynet til finansiell stabilitet og for å møte Norges Banks internasjonale forpliktelser. Forvaltningen av valutaeservene rettes inn mot å oppnå høyest mulig avkastning innenfor gitte rammer. Valutaeservene deles i en aksjeportefølje, en renteportefølje og petrobufferporteføljen.

1. Organisering

Hovedstyret har det overordnede ansvaret for risikostyring i Norges Bank, og har etablert prinsipper for risikostyring i sentralbankvirksomheten, inkludert finansiell risiko. Hovedstyret fastsetter i tillegg de overordnede prinsippene for forvaltningen av valutaeservene, inkludert strategisk aktivaallokering, referanseindekser, investeringsunivers og overordnet risikomål.

Risiko- og investeringsutvalget er et saksforberedende og rådgivende utvalg som skal styrke og effektivisere hovedstyrets arbeid med saker blant annet knyttet til investeringsstrategi og risikorammer for valutaeservene.

Sentralbanksjefen er ansvarlig for forvaltningen av valutaeservene. Sentralbanksjefen har operasjonalisert prinsippene fra hovedstyret gjennom fastsatte retningslinjer for forvaltningen av aksjeporteføljen, renteporteføljen og petrobufferporteføljen. Det operative ansvaret for forvaltningen er delegert til henholdsvis NBIM og Norges Bank Markeder, med utfyllende retningslinjer.

Rolle- og ansvarsdelingen innenfor risikostyringssystemet er organisert langs tre forsvarslinjer. Første forsvarslinje er de operative risikostyrings- og kontrollaktivitetene som gjennomføres i virksomheten. Andre forsvarslinje er de sentrale funksjonene for risikostyring og etterlevelse som skal rådgi og støtte avdelingene. De skal utfordre første forsvarslinjes vurderinger og overvåke at første forsvarslinje gjennomfører egnede kontroller. Tredje forsvarslinje er internrevisjonsfunksjonen. Internrevisjonen er underlagt hovedstyret og skal, uavhengig av administrasjonen, vurdere om risikostyring og etterlevelse fungerer som forutsatt.

2. Rammeverk

Valutaeservenes sammensetning og tilhørende risiko avhenger hovedsakelig av strategisk aksjeandel og porteføljenes referanseindekser, som begge defineres av hovedstyret. Den strategiske aksjeandelen av den samlede aksje- og renteporteføljen er 20 prosent.

Referanseindeksen for aksjeporteføljen er en skattejustert versjon av FTSE All World Developed Market Index, begrenset til land i eurosonen, USA, Storbritannia, Japan, Canada, Australia, Sveits, Sverige og Danmark. Aksjeporteføljen kan plasseres i kontantinnskudd og aksjer notert på en regulert og anerkjent markedsplass.

Referanseindeksen for renteporteføljen er en markedsverdivektet indeks av alle nominelle statsobligasjoner med gjenværende løpetid fra 1 måned til 10 år utstedt av Frankrike, Tyskland, Japan, Kina, Storbritannia og USA. Renteporteføljen kan plasseres i kontantinnskudd, statssertifikater og statsobligasjoner utstedt av landene i referanseindeksen.

Det er ikke fastsatt en referanseindeks for petrobufferporteføljen. Formålet med petrobufferporteføljen er å sørge for en hensiktsmessig håndtering av statens behov for veksling mellom utenlandsk valuta og norske kroner, samt foreta overføringer til og fra SPU. Petrobufferporteføljen blir plassert i korte pengemarkedsplasseringer.

Gjennom forvaltningen av valutaeservene er Norges Bank eksponert mot ulike typer finansiell risiko, herunder markeds-, kreditt- og motpartsrisiko. Risikostyring i forvaltningen er definert som styring av disse risikoene. Det er de enhetene med operativt ansvar for forvaltningen som har ansvar for å styre risiko i henhold til gjeldende prinsipper og retningslinjer.

3. Risikostyringsprosessen

Norges Bank benytter flere målemetoder, prosesser og systemer for å kontrollere investeringsrisiko. Robuste, anerkjente risikostyringssystemer og -prosesser komplementeres av internt utviklede målemetoder og prosesser.

4. Markedsrisiko

Markedsrisiko er definert som risiko for tap på eksponeringer mot finansielle eiendeler som følge av endringer i aksje-, rente- eller valutamarkedet, herunder endringer i kredittpåslag.

Overvåkning, måling og vurdering av markedsrisiko gjøres langs flere dimensjoner. Ved å kombinere forskjellige og utfyllende risikomål oppnås det økt innsikt i porteføljenes risikoprofil. Norges Bank måler både absolutt og relativ risiko for plasseringene i porteføljene.

Fordeling pr. geografi og industri

Valutareservene har hovedsakelig investeringer i statsobligasjoner og børsnoterte selskaper. I henhold til rammeverkene som ligger til grunn for forvaltningen, er investeringene fordelt på flere land og valutaer. Tabellene som følger viser investeringene fordelt pr. geografi og industri.

Tabell 7.1 Valutareservenes fordeling pr. portefølje og region/stat

Beløp i millioner kroner	31.12.2022		31.12.2021		
	Markedsverdi i prosent	Markedsverdi	Markedsverdi i prosent	Markedsverdi	
Aksjeporteføljen					
Aksjer og kontanter	Amerika	71 %	78 185	72 %	87 306
	Europa	19 %	21 005	19 %	23 105
	Asia og Oseania	10 %	11 255	9 %	11 545
Aksjeporteføljen totalt		100 %	110 445	100 %	121 956
Renteporteføljen					
Obligasjoner	USA	49 %	233 101	49 %	235 087
	Frankrike	18 %	85 726	18 %	87 762
	Tyskland	15 %	70 521	15 %	71 144
	Storbritannia	7 %	32 443	7 %	32 919
	Japan	7 %	31 708	7 %	31 736
	Kina	2 %	9 354	2 %	9 019
Obligasjoner totalt		98 %	462 853	98 %	467 667
Kontanter		2 %	9 093	2 %	9 883
Renteporteføljen totalt		100 %	471 946	100 %	477 550
Petrobufferporteføljen					
Kontanter	Amerika	57 %	15 835	54 %	23 192
	Europa	43 %	11 787	46 %	19 901
Petrobufferporteføljen totalt		100 %	27 622	100 %	43 093
Valutareserver totalt		100 %	610 013	100 %	642 599

Tabell 7.2 Aksjeporteføljen fordelt pr. industri

Beløp i millioner kroner	31.12.2022		31.12.2021	
	Markedsverdi	Andel	Markedsverdi	Andel
Teknologi	22 377	20 %	30 608	25 %
Helse	16 532	15 %	15 627	13 %
Finans	16 167	15 %	16 005	13 %
Varige konsumvarer	15 374	14 %	19 505	16 %
Industri	14 751	13 %	16 200	13 %
Konsumvarer	7 366	7 %	6 848	6 %
Energi	4 827	4 %	3 222	3 %
Materialer	3 888	4 %	3 767	3 %
Telekommunikasjon	3 172	3 %	3 744	3 %
Kraft- og vannforsyning	3 097	3 %	2 885	2 %
Eiendom	2 968	3 %	3 487	3 %
Øvrige poster ¹	- 74	0 %	58	0 %
Aksjeporteføljen totalt	110 445	100 %	121 956	100 %

¹ Inkluderer øvrige eiendels- og gjeldsposter i aksjeporteføljen.

Tabell 7.3 Valutareservenes 10 største totalposisjoner i aksjer

31.12.2022			
Beløp i millioner kroner	Sektor	Markedsverdi	Andel ¹
Apple Inc	Teknologi	4 593	4,2 %
Microsoft Corp	Teknologi	4 220	3,8 %
Alphabet Inc	Teknologi	2 366	2,1 %
Amazon.com Inc	Varige konsumvarer	1 759	1,6 %
Berkshire Hathaway Inc	Finans	1 317	1,2 %
UnitedHealth Group Inc	Helse	1 168	1,1 %
Johnson & Johnson	Helse	1 093	1,0 %
Exxon Mobil Corp	Energi	1 066	1,0 %
JPMorgan Chase & Co	Finans	924	0,8 %
Procter & Gamble Co	Konsumvarer	842	0,8 %
Totalt		19 349	17,5 %

31.12.2021			
Beløp i millioner kroner	Sektor	Markedsverdi	Andel ¹
Apple Inc	Teknologi	5 612	4,6 %
Microsoft Corp	Teknologi	5 185	4,3 %
Alphabet Inc	Teknologi	3 452	2,8 %
Amazon.com Inc	Varige konsumvarer	2 958	2,4 %
Tesla Inc	Varige konsumvarer	1 747	1,4 %
Meta Platforms Inc	Teknologi	1 635	1,4 %
NVIDIA Corp	Teknologi	1 440	1,2 %
Berkshire Hathaway Inc	Finans	1 132	0,9 %
UnitedHealth Group Inc	Helse	964	0,8 %
JPMorgan Chase & Co	Finans	952	0,8 %
Totalt		25 077	20,6 %

¹ Andel er beregnet som prosent av total verdi av aksjeporteføljen.

Valutakursrisiko

Valutakursrisiko er risiko for verdiendring av finansielle instrumenter som følge av endringer i valutakurser. Norges Bank har, hovedsakelig gjennom valutareservene, investert i verdipapirer som er utstedt i annen valuta enn norske kroner. Dette medfører en risiko knyttet til verdien av investeringene målt i norske kroner. Se [note 8 Valuta](#) for ytterligere informasjon om benyttede valutakurser og valutafordeling i valutareservene.

Renterisiko

En betydelig andel av valutareservene er investert i statsobligasjoner utstedt av USA, Tyskland, Frankrike, Storbritannia, Japan og Kina. Verdien av renteinvesteringene påvirkes blant annet av endringer i rentenivå i disse landene. Rentefølsomheten til investeringene måles ved modifisert durasjon. Ved utgangen av 2022 var durasjonen 3,59 for renteporteføljen. Isolert sett betyr dette at dersom rentene faller 1 prosent så tilsvarer det en kursoppgang i obligasjonsprisene på 3,59 prosent. Tilsvarende var durasjonen 3,83 ved utgangen av 2021.

Volatilitet og samvariasjonsrisiko

Norges Bank benytter modeller for å kvantifisere risiko for verdisvingninger i valutareservene. Dette måles ved standardavviket til avkastningen og benevnes gjerne som volatilitet. Absolutt volatilitet gir et estimat på hvor mye det kan forventes

at porteføljens verdi endres i løpet av ett år gitt dagens porteføljesammensetning. Relativ volatilitet sier noe om hvor mye porteføljen forventes å svinge i verdi sammenlignet med tilhørende referanseindeks. I henhold til hovedstyrets prinsipper for forvaltning av valutareservene er maksimal forventet relativ volatilitet satt til 50 basispunkter for henholdsvis aksje- og renteporteføljen. Dette tilsier at porteføljenes relative avkastning forventes å ligge innenfor intervallet ± 50 basispunkter i to av tre år.

Risikomodelleene gjør det mulig å estimere porteføljerisiko på tvers av aktivaklasser, markeder, valutaer og instrumenter. Risiko uttrykkes da gjennom ett tall som hensyntar samvariasjon mellom de ulike risikofaktorene. I modellene blir det brukt historiske sammenhenger i markedene, noe som gir gode prognoser for markeder som ikke opplever stor endring i volatilitet og samvariasjon. Estimatenes er mindre pålitelige i perioder med vesentlige markedsbevegelser. Det gjennomføres jevnlig etterprøving av risikomodelleene for å validere modellens evne til å estimere risiko. Risikomålene som oppgis her er annualiserte.

Tabell 7.4 Spesifikasjon av porteføljerisiko

	Forventet volatilitet				31.12.2021	Min 2021	Maks 2021	Snitt 2021
	31.12.2022	Min 2022	Maks 2022	Snitt 2022				
Aksjeporteføljen	15,2 %	14,6 %	15,5 %	15,1 %	14,7 %	14,6 %	15,3 %	15,1 %
Renteporteføljen	14,6 %	10,3 %	15,0 %	13,3 %	10,3 %	9,1 %	13,9 %	10,9 %

	Forventet relativ volatilitet, basispunkter				31.12.2021	Min 2021	Maks 2021	Snitt 2021
	31.12.2022	Min 2022	Maks 2022	Snitt 2022				
Aksjeporteføljen	6	4	9	6	8	8	12	9
Renteporteføljen	3	2	4	2	2	1	6	2

Ved utgangen av 2022 var forventet absolutt volatilitet målt til 15,2 prosent for aksjeporteføljen og 14,6 prosent for renteporteføljen. Dette betyr at det forventes årlige verdisvingninger i størrelsesorden 17 og 69 milliarder kroner for henholdsvis aksje- og renteporteføljen. Ved utgangen av 2021 var tilsvarende forventede verdisvingninger henholdsvis 18 og 49 milliarder kroner. Ved utgangen av 2022 var forventet relativ volatilitet for aksje- og renteporteføljen henholdsvis 6 og 3 basispunkter, mot henholdsvis 8 og 2 basispunkter ved utgangen av 2021.

5. Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap som følge av at en utsteder ikke kan oppfylle sine betalingsforpliktelser.

Renteporteføljen består kun av statsobligasjoner utstedt av land med høy kredittvurdering fra eksterne kredittvurderingsbyråer. Obligasjonsinvesteringene i valutareservene anses derfor å ha lav kreditt risiko.

Tabell 7.5 Obligasjoner fordelt etter kredittvurdering

Beløp i millioner kroner	Kredittvurdering	31.12.2022		31.12.2021	
		Markedsverdi	Andel	Markedsverdi	Andel
USA	AAA	233 101	50 %	235 087	50 %
Tyskland	AAA	70 521	15 %	71 144	15 %
Frankrike	AA	85 726	19 %	87 762	19 %
Storbritannia	AA-	32 443	7 %	32 919	7 %
Kina	A+	9 354	2 %	9 019	2 %
Japan	A	31 708	7 %	31 736	7 %
Sum obligasjoner		462 853	100 %	467 667	100 %

6. Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er definert som risiko for tap som følge av at en motpart ikke kan oppfylle sine forpliktelser. Motpartsrisiko inkluderer risiko for at motparter går konkurs, oppgjørsmotpartsrisiko og depotrisiko. Motpartsrisiko knyttes hovedsakelig til handel i verdipapirutlån, gjensalgssavtaler, usikrede bankinnskudd, valutakontrakter og futures.

I forvaltningen av valutareservene benyttes et bredt utvalg av motparter for å begrense konsentrasjonen. For å redusere motpartseksposering stilles det blant annet krav til motpartenes kredittkvalitet. Norges Banks motparter har gjerne kredittvurderinger fra flere uavhengige kredittvurderingsbyråer. Kun i tilfeller hvor motpartsrisikoen regnes som svært lav, kan en intern kredittvurdering benyttes som grunnlag for godkjenning av en motpart. Kredittvurderingen av bankens motparter overvåkes løpende og komplementeres av alternative kredittrisikoinndikatorer.

Motpartsrisiko begrenses også ved at det er satt rammer for eksponering mot hver motpart. I verdipapirutlån, valutakontrakter og gjensalgssavtaler blir det benyttet motregningsavtaler, og det er krav om sikkerhetsstillelse ved positiv markedsverdi av en nettoposisjon. Det er også satt minimumskrav til sikkerhetens kredittkvalitet, løpetid og konsentrasjon. Avtaler om motregning og sikkerhetsstillelse er inngått for samtlige motparter som er godkjent for denne type handel. For verdipapirutlån legges det til et påslag på markedsverdi for å ta hensyn til volatiliteten i posisjonene og det er justert for faktisk mottatt/stilt sikkerhet i beregning av risikoeksponeringen. Se [note 10 Sikkerhetsstillelse og motregning](#) for ytterligere informasjon.

Ved utgangen av 2022 anses motpartsrisikoen å være lav. For åpne gjensalgssavtaler er det stilt sikkerhet som overstiger eksponeringen, og usikrede bankinnskudd er nesten utelukkende plassert hos Federal Reserve Bank (amerikanske dollar) eller i andre sentralbanker.

Tabell 7.6 Motparter¹ fordelt på kredittvurdering

	Ikke meglerhus		Meglerhus	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
AAA	3	3	-	-
AA	24	24	17	18
A	57	55	38	39
BBB	12	12	15	15
BB	2	2	11	9
B	-	-	4	4
Totalt	98	96	85	85

¹ Motparter under kategorien «Meglerhus» er definert som aksje- og obligasjonsmeglere samt futures meglere. Motparter i øvrige transaksjoner/ handler er klassifisert som «Ikke meglerhus». I de tilfeller en motpart benyttes til både å handle verdipapirer og i andre transaksjoner vil samme motpart være inkludert i begge kategorier. Tabellen inkluderer motparter pr. juridiske enhet, slik at et konsern kan ha flere motparter inkludert. Motparter som er sentralbanker er ikke inkludert i tabellen.

Belåning

Belåning kan benyttes for å sikre effektiv forvaltning av investeringene innenfor aksjeporteføljen, men ikke med sikte på å øke den økonomiske eksponeringen mot risikable aktiva. Belåning er forskjellen mellom total netto eksponering og markedsverdi for porteføljen. Belåning var 0,11 prosent ved utgangen av 2022, mot 0,02 prosent ved utgangen av 2021.

Salg av verdipapirer Norges Bank ikke eier («short -salg»)

Salg av verdipapirer Norges Bank ikke eier er ikke tillatt i forvaltningen av valutareservene.

7. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å kunne oppfylle finansielle forpliktelser på avtalt tidspunkt. Norges Bank er som sentralbank ikke eksponert for likviditetsrisiko i egen valuta. Forpliktelsene, som hovedsakelig er i norske kroner, har derfor lav eller ingen likviditetsrisiko. Majoriteten av eiendelene holdes i utenlandsk valuta og er finansielle instrumenter med høy likviditet. Disse kan realiseres på kort tid uten at verdien påvirkes vesentlig og anses derfor å ha en lav likviditetsrisiko. Eiendeler i utenlandsk valuta anses tilstrekkelige for dekning av forpliktelser i utenlandsk valuta.

8. Klimarisiko

Klimarisiko defineres som risiko knyttet til fremtidige fysiske klimaendringer og endringer knyttet til overgangen til et lavutslippssamfunn.

Hovedstyret har vedtatt at aksjeporteføljen skal forvaltes etter de samme prinsipper og strategier for ansvarlig forvaltning som aksjeinvesteringene i SPU, som inkluderer håndtering av klimarisiko i forvaltningen. Renteporteføljen i valutareservene består utelukkende av statsobligasjoner, og klimarelaterte spørsmål vil i liten grad påvirke sammensetningen av obligasjonsporteføljen.

9. Øvrig risiko

Kredittrisiko knyttet til utlån til banker

Kredittrisiko knyttet til F-lån og døgnlån (D-lån) håndteres ved at det stilles krav til sikkerhet for utlån, i form av verdipapirer pantsatt til fordel for Norges Bank. Den totale låneadgangen for bankene bestemmes av verdipapirer pantsatt til fordel for Norges Bank, F-innskudd og innskudd i Scandinavian Cash Pool.

Norges Bank fastsetter nærmere vilkår for pantsettelse av verdipapirer som sikkerhet for lån i Norges Bank i henhold til forskrift om adgang til lån og innskudd i Norges Bank, jf. § 6. Gjeldende retningslinjer er gitt i Norges Banks rundskriv nr. 5/2022 fra november 2022. Se [note 18 Utlån og innskudd](#) for mer informasjon.

Regelverket for sikkerhetsstillelse skal begrense Norges Banks risiko ved utlån til bankene og legge til rette for at bankene kan ta opp lån i hensiktsmessig omfang. Risikoen begrenses ved at bare papirer av høy kvalitet godtas og ved at låneadgangen er lavere enn markedsverdien på papirene (avkortning).

Lån til IMF

Det er staten Norge som er medlem i IMF. Norges Bank skal, iht. sentralbankloven, forvalte landets rettigheter og forpliktelser som følge av deltakelse i IMF. Dette inkluderer å stille valuta til disposisjon for IMF's utlån. Norges Bank vurderer risikoen knyttet til lån til IMF som lav.

Forventet kredittap

For alle eiendeler som måles til amortisert kost gjøres det på rapporteringstidspunktet en allokering av eiendelen til trinn 1, 2 eller 3.

Eiendeler allokeres til trinn 1 ved førstegangsinnregning. Trinn 1 krever beregning av et 12-måneders forventet kredittap. Forventet tap i trinn 1 reflekterer hele tapet på en eiendel vektet med sannsynligheten for at tapet vil oppstå i de neste 12 månedene. På hver rapporteringsdato skal det vurderes om kredittrisikoen for en finansiell eiendel har økt betydelig siden førstegangsinnregning. Dersom det er tilfelle, må eksponeringen flyttes til trinn 2 eller 3. Trinn 2 og 3 krever beregning av et forventet kredittap for hele eksponeringens levetid.

Det er ikke foretatt tapsavsetning knyttet til forventet kredittap ved utgangen av 2022 og 2021.

Tabell 7.7 Forventet kredittap for eiendeler målt til amortisert kost

Beløp i millioner kroner	31.12.2022		31.12.2021	
	Balanseført verdi	Forventet kredittap	Balanseført verdi	Forventet kredittap
Utlån og netto fordring IMF	23 182	-	19 281	-
Utlån til banker	15 895	-	45 101	-
Annet	237	-	167	-
Totalt	39 314	-	64 549	-

Note 8 Valuta

Skjønnsmessig vurdering

Ledelsen i Norges Bank har konkludert med at norske kroner er bankens funksjonelle valuta da denne valutaen er dominerende i bankens underliggende aktiviteter.

Eiers kapital, i form av SPUs kronekonto, er denominert i norske kroner og en andel av kostnadene relatert til forvaltningen av SPU er i norske kroner. Investeringsporteføljens beløpsmessige avkastning rapporteres internt og til eier i norske kroner, mens prosentvis avkastning for investeringsporteføljen rapporteres både i norske kroner og i valutakurven som følger av forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet. Videre er det innen kapitalforvaltningen ikke én investeringsvaluta som utpeker seg som dominerende.

Regnskapsprinsipp

Valutakursen på transaksjonstidspunktet benyttes ved regnskapsføring av transaksjoner i utenlandsk valuta. Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner med valutakurser på balansedagen. I resultatregnskapet er valutaelementet knyttet til realiserte og urealiserte gevinster og tap på eiendeler og gjeld skilt ut og presentert på en egen linje, *Gevinst/-tap valuta*.

Regnskapsprinsipp

Gevinst og tap på finansielle instrumenter skyldes endringer i instrumentets kurs (verdipapirelement) og endringer i valutakurser (valutaelement). Disse presenteres separat i resultatregnskapet. Metoden for å fordele total gevinst/tap i norske kroner til et verdipapirelement og et valutaelement, er beskrevet nedenfor.

Valutaelement

Urealisert gevinst/tap som skyldes endringer i valutakurs beregnes basert på beholdningens opprinnelige kostpris i utenlandsk valuta og endringen i valutakurs fra kjøpstidspunktet til balansedagen. Dersom beholdningen er anskaffet i en tidligere periode, vil gevinst/tap resultatført i tidligere perioder trekkes fra for å komme frem til periodens gevinst/tap.

Verdipapirelement

Urealisert gevinst/tap som skyldes endringer i instrumentets kurs beregnes basert på endring i instrumentets kurs fra kjøpstidspunktet til balansedagen og balansedagens valutakurs. Dersom beholdningen er anskaffet i en tidligere periode, vil gevinst/tap resultatført i tidligere perioder trekkes fra for å komme frem til periodens gevinst/tap. Ved realisasjon benyttes prisen beholdningen ble solgt til for beregning av realisert gevinst/tap.

Tabell 8.1 Valutareserver valutafordelt

31.12.2022						
Beløp i millioner kroner	USD	EUR	GBP	JPY	Andre	Sum
Finansielle eiendeler						
Innskudd i banker	18 840	10 005	648	2 318	298	32 109
Utlån med sikkerhetsstillelse	6 443	7 738	4 503	-	-	18 685
Avgitt kontantsikkerhet	6	-	-	-	-	6
Uoppgjorte handler	-	245	-	672	-	917
Aksjer	74 647	10 511	4 072	6 693	10 703	106 626
Utlånte aksjer	1 076	407	333	1 744	427	3 987
Obligasjoner	233 101	156 248	32 443	31 708	9 354	462 853
Finansielle derivater	1	-1	-	11	3	15
Andre finansielle eiendeler	1	78	-	-	42	122
Sum finansielle eiendeler	334 115	185 232	41 999	43 146	20 827	625 320
Finansiell gjeld						
Innlån med sikkerhetsstillelse	37	-	-	-	-	37
Uoppgjorte handler	3 014	7 593	2 612	250	-	13 469
Finansielle derivater	11	17	4	-	-	31
Annen finansiell gjeld	1 503	44	22	-	201	1 770
Sum finansiell gjeld	4 564	7 653	2 638	250	201	15 307
Netto valutareserver	329 551	177 579	39 361	42 896	20 626	610 013

31.12.2021						
Beløp i millioner kroner	USD	EUR	GBP	JPY	Andre	Sum
Finansielle eiendeler						
Innskudd i banker	28 017	9 014	9 937	1 635	691	49 295
Utlån med sikkerhetsstillelse	9 623	17 385	-	-	-	27 007
Avgitt kontantsikkerhet	-	-	-	-	-	-
Uoppgjorte handler	19	-	303	2	-	325
Aksjer	84 104	10 832	4 487	7 382	10 710	117 515
Utlånte aksjer	282	1 637	166	1 584	784	4 454
Obligasjoner	235 087	158 906	32 919	31 736	9 019	467 667
Finansielle derivater	-	20	2	-	3	26
Andre finansielle eiendeler	1	44	-	-	7	52
Sum finansielle eiendeler	357 131	197 839	47 816	42 340	21 214	666 340
Finansiell gjeld						
Innlån med sikkerhetsstillelse	28	-	-	-	-	28
Uoppgjorte handler	7 391	14 421	-	384	-	22 197
Finansielle derivater	3	-	-	2	-	5
Annen finansiell gjeld	1 480	-	-65	-	96	1 511
Sum finansiell gjeld	8 902	14 421	-65	386	96	23 741
Netto valutareserver	348 229	183 418	47 881	41 954	21 118	642 599

Totalresultatet påvirkes av endringer i valutakurser. En 1 prosent svekkelse av NOK mot alle valutakryss vil gi en positiv resultateffekt på om lag 6 milliarder kroner og motsatt resultateffekt ved 1 prosent styrking av NOK.

Tabell 8.2 Valutakurser lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet

	31.12.2022	31.12.2021	Endring ¹
Amerikanske dollar	9,85	8,82	12 %
Euro	10,51	10,03	5 %
Britiske pund	11,85	11,94	-1 %
Japanske yen	0,07	0,08	-13 %
Spesielle trekkrettigheter (SDR) ²	13,15	12,36	6 %

¹ Prosentvis endring i valutakurs.

² Se nærmere omtale i [note 17 Det internasjonale valutafondet \(IMF\)](#).

Note 9 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse

Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse er transaksjoner hvor det overføres eller mottas verdipapirer eller kontanter med sikkerhetsstillelse i andre verdipapirer eller kontanter. Transaksjoner er gjennomført under forskjellige avtaler som verdipapirutlånsavtaler og gjensalgavtaler.

Regnskapsprinsipp

Inntekter og kostnader fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse

Inntekter og kostnader fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse består hovedsakelig av renter og netto honorar. Renteinntekter og -kostnader innregnes i henhold til effektiv rente-metode og netto honorar innregnes lineært over avtaleperioden. Dette presenteres i resultatregnskapet som *Inntekt/kostnad fra utlån med sikkerhetsstillelse* og *Inntekt/kostnad fra innlån med sikkerhetsstillelse*.

Tabell 9.1 Inntekt/kostnad fra innlån og utlån med sikkerhetsstillelse

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Inntekt/-kostnad fra utlån med sikkerhetsstillelse	135	-27
Inntekt/-kostnad fra innlån med sikkerhetsstillelse	-	-
Netto inntekt/-kostnad fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse	135	-27

Formålet med utlån og innlån med sikkerhetsstillelse er å skape merinntekter fra beholdningen av verdipapirer og kontanter, som et ledd i likviditetsstyring og bidra til effektiv prising i markedet. Andel utlånte aksjer skal ikke overstige 20 prosent av aksjeporteføljens markedsverdi. Utlån styres av etterspørsel etter aksjene i porteføljen og prisingen i markedet. Alle utlån skal sikres med tilstrekkelig mottatt sikkerhet.

Regnskapsprinsipp

Overførte finansielle eiendeler

Ved utlån og innlån med sikkerhetsstillelse, fraregnes ikke det overførte verdipapiret ved inngåelsen av avtalen, da kriteriene for fraregning ikke er oppfylt. Siden motparten har rett til å selge eller pantsette verdipapiret, anses verdipapiret som overført. Overførte verdipapirer presenteres derfor på egen linje i balansen, *Utlånte aksjer*. I avtaleperioden regnskapsføres de underliggende verdipapirene i samsvar med regnskapsprinsipper for det aktuelle verdipapiret.

Utlån med sikkerhetsstillelse

Kontantsikkerhet overført til motparter er fraregnet. En tilsvarende fordring på kontantbeløpet som skal returneres innregnes i balansen som en eiendel, *Utlån med sikkerhetsstillelse*. Denne eiendelen er målt til virkelig verdi.

Innlån med sikkerhetsstillelse

Mottatt kontantsikkerhet innregnes i balansen som *Innskudd i banker* med en tilhørende forpliktelse, *Innlån med sikkerhetsstillelse*. Denne forpliktelsen er målt til virkelig verdi.

Sikkerhet mottatt i form av verdipapirer

Sikkerhet mottatt i form av verdipapirer hvor det foreligger en rett til å selge eller pantsette verdipapiret, innregnes ikke i balansen, med mindre det er reinvestert.

Tabell 9.2 Utlån med sikkerhetsstillelse

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Utlån med sikkerhetsstillelse	18 685	27 007
<i>Herav uoppgjorte handler (forpliktelse)</i>	9 845	18 857
Oppgjorte utlån med sikkerhetsstillelse	8 840	8 150
Tilhørende sikkerheter i form av verdipapirer (ikke balanseført)		
Aksjer mottatt som sikkerhet	-	-
Obligasjoner mottatt som sikkerhet	9 216	8 517
Sum sikkerheter mottatt i form av verdipapirer knyttet til utlån	9 216	8 517

Tabell 9.3 Overførte finansielle eiendeler og innlån med sikkerhetsstillelse

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Overførte finansielle eiendeler		
Utlånte aksjer	3 987	4 454
Sum overførte finansielle eiendeler	3 987	4 454
Tilhørende kontantsikkerhet, innregnet som forpliktelser		
Innlån med sikkerhetsstillelse	37	28
<i>Herav uoppgjorte handler (eiendeler)</i>	-	-
Oppgjorte innlån med sikkerhetsstillelse	37	28
Tilhørende sikkerheter i form av verdipapirer (ikke balanseført)		
Aksjer mottatt som sikkerhet	2 685	3 366
Obligasjoner mottatt som sikkerhet	1 628	2 859
Sum sikkerheter mottatt i form av verdipapirer knyttet til overførte finansielle eiendeler	4 313	6 225

Mottatt kontantsikkerhet er i sin helhet reinvestert. Ingen verdipapirer mottatt som sikkerheter er reinvestert ved årsslutt i 2022 eller 2021. Verdipapirene er derfor ikke innregnet i balansen.

Note 10 Sikkerhetsstillelse og motregning

Regnskapsprinsipp

Kontantsikkerhet, derivattransaksjoner

Kontantsikkerhet avgitt i forbindelse med derivattransaksjoner er fraregnet og en tilsvarende fordring på kontantbeløpet som skal returneres er innregnet i balansen som *Avgitt kontantsikkerhet*. Kontantsikkerhet mottatt i forbindelse med derivattransaksjoner er innregnet i balansen som *Innskudd i banker* med en tilhørende forpliktelse, *Mottatt kontantsikkerhet*. Både *Avgitt kontantsikkerhet* og *Mottatt kontantsikkerhet* er målt til virkelig verdi.

Motregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser blir ikke motregnet og presentert netto i balansen, da kriteriene i IAS 32 *Finansielle instrumenter: Presentasjon* ikke er oppfylt. Tabell 10.1 *Motregning* inneholder derfor ikke en kolonne for beløp motregnet/nettoført i balansen.

1. Sikkerhetsstillelse

Balanselinjene *Avgitt kontantsikkerhet* og *Mottatt kontantsikkerhet* er utelukkende knyttet til derivattransaksjoner. I forbindelse med utlån og innlån med sikkerhetsstillelse vil det avgis og mottas sikkerhet i form av verdipapirer eller kontanter, se [note 9 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#) for ytterligere informasjon.

2. Motregning

For flere motparter og transaksjonstyper vil det både avgis og mottas kontantsikkerhet til og fra samme motpart. Derfor vil mottatt kontantsikkerhet kunne nettes mot avgitt kontantsikkerhet, og omvendt, som vist i tabell 10.1 *Motregning*. Tabellen viser en oversikt over finansielle eiendeler og forpliktelser, effekten av juridisk bindende nettingavtaler og relaterte sikkerheter for å redusere kredittrisiko. Kolonnen *Beløp i balansen som er gjenstand for netting* viser balanseført beløp av finansielle eiendeler og forpliktelser som er underlagt juridisk bindende nettingavtaler. Disse beløpene er justert for effekten av potensiell netting av balanseførte finansielle eiendeler og gjeld, samt avgitte eller mottatte sikkerheter, mot samme motpart. Den gjenværende nettoeksponeringen er presentert i kolonnene *Beløp etter netting og sikkerheter*.

Ved motpartskonkurs vil samlet oppgjør mellom Norges Bank og konkursboet kunne gjennomføres for enkelte grupper av instrumenter, uavhengig av om instrumentene tilhører SPU eller Norges Banks valutareserver. Slik kryssmotregning vil gjøres opp mellom disse porteføljene, men er ikke justert for i tabellen.

Tabell 10.1 Motregning

31.12.2022							
		Beløp som er underlagt bindende nettingavtale					
Beløp i millioner kroner	Brutto balanseført verdi	Beløp som ikke er underlagt bindende nettingavtale	Beløp i balansen som er gjensstand for netting	Beløp knyttet til samme motpart	Kontant-sikkerhet (innregnet)	Sikkerhet i verdi-papirer (ikke innregnet)	Beløp etter netting og sikkerheter
Eiendeler							
Utlån med sikkerhetsstillelse	18 685	9 845	8 840	-	-	8 840	-
Derivater	15	15	-	-	-	-	-
Totalt	18 700	9 860	8 840	-	-	8 840	-
Gjeld							
Innlån med sikkerhetsstillelse	37	-	37	-	-	37	-
Derivater	31	31	-	-	-	-	-
Totalt	68	31	37	-	-	37	-

31.12.2021							
		Beløp som er underlagt bindende nettingavtale					
Beløp i millioner kroner	Brutto balanseført verdi	Beløp som ikke er underlagt bindende nettingavtale	Beløp i balansen som er gjensstand for netting	Beløp knyttet til samme motpart	Kontant-sikkerhet (innregnet)	Sikkerhet i verdi-papirer (ikke innregnet)	Beløp etter netting og sikkerheter
Eiendeler							
Utlån med sikkerhetsstillelse	27 007	18 857	8 150	-	-	8 150	-
Derivater	26	26	-	-	-	-	-
Totalt	27 033	18 883	8 150	-	-	8 150	-
Gjeld							
Innlån med sikkerhetsstillelse	28	-	28	-	-	28	-
Derivater	5	5	-	-	-	-	-
Totalt	33	5	28	-	-	28	-

Note 11 Pensjon

Regnskapsprinsipp

Pensjoner og utbetalingsforpliktelser blir regnskapsmessig behandlet i samsvar med IAS 19 *Ytelser til ansatte*. Fondsbaserte ordninger gjennom Norges Banks pensjonskasse bygger på aktuarmessige forutsetninger om blant annet levealder, forventet lønnsvekst og grunnbeløpsregulering. Netto pensjonsforpliktelse er forskjellen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for utbetaling av ytelsene.

Pensjonsmidlene blir vurdert til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjøres på balanse-dagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert. Beregning av pensjonskostnader bygger på lineær fordeling av pensjons-opptjening og består av opptjente pensjoner gjennom året, fratrukket avkastning på midler avsatt til pensjoner. Resultatført pensjonskostnad er i sin helhet presentert under linjen *Personalkostnader*. Endringer i aktuarmessige gevinster og tap innregnes gjennom totalresultatet.

Norges Bank har sikrede og usikrede pensjons- og utbetalingsforpliktelser. Alle vesentlige sikrede og usikrede ordninger er med i bankens aktuaroppgjør. Norges Bank har en pensjonsordning hvor ytelsene er på linje med Statens Pensjonskasse og andre tilsvarende offentlige tjenstepensjonsordninger. Pensjonsytelsene levealdersjusteres og følger regler for samordning.

Norges Banks sikrede pensjonsforpliktelser blir dekket gjennom Norges Banks pensjonskasse, som er organisert som en egen juridisk enhet. Pensjonsytelsene opptjenes som hovedregel for hvert år den ansatte er i jobb frem til fylte 70 år. De ansatte betaler inn to prosent av brutto årslønn som innskudd til pensjonskassen. Tilskudd fra Norges Bank dekkes ved kontant innbetaling eller belastning av premiefond.

Tabell 11.1 Antall medlemmer i pensjonsordningen (sikret ordning)

	31.12.2022	31.12.2021
Medlemmer med fast pensjonsutbetaling	924	932
Aktive medlemmer (inkludert alle i omstilling)	801	751
Medlemmer som har sluttet med oppsatte rettigheter	1180	1094
Totalt antall medlemmer i pensjonsordningen	2905	2777

1. Norges Banks pensjons- og utbetalingsforpliktelse

Norges Bank har sikrede pensjonsordninger knyttet til medlemskap i Norges Banks pensjonskasse. I tillegg har banken usikrede ordninger som blir finansiert direkte over driften. De usikrede ordningene omfatter spesielle og tildelte pensjoner, driftspensjon for lønn over 12 G opptjent etter 1. desember 2007, AFP beregnet basert på en påregnelig uttakstilbøyelighet på 15 prosent og avtalte førtidspensjons- og ventelønnsavtaler knyttet til omstillinger. I utbetalingsforpliktelsene knyttet til omstillinger er nåverdien av alle stadfestede avtaler medregnet, inkludert avtaler som starter utbetaling i 2022 eller senere.

Vesentlig estimat

Nåverdien av Norges Banks pensjonsforpliktelse avhenger av fastsettelse av økonomiske og demografiske forutsetninger. Endringer i disse forutsetningene påvirker både pensjonskostnad og balanseført pensjonsforpliktelse. Norges Bank følger veiledningen fra Norsk Regnskapsstiftelse ved fastsettelse av de økonomiske forutsetningene. Forutsetningene fra veiledningen vurderes opp mot faktiske forhold i Norges Bank før de besluttes anvendt.

Tabell 11.2 Økonomiske og demografiske forutsetninger

	31.12.2022	31.12.2021
Diskonteringsrente	3,00 %	1,90 %
Renter på eiendeler	3,00 %	1,90 %
Forventet lønnsvekst	3,50 %	2,75 %
Pensjonsregulering	2,60 %	1,75 %
G-regulering og reg.oppsatte rettigheter	3,25 %	2,50 %
Forventet årlig avgang	2 % opp til 50 år, deretter 0	2 % opp til 50 år, deretter 0
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	KU	KU

Tabell 11.3 Netto pensjonsforpliktelse i balansen

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Endringer pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift		
Pensjonsforpliktelse ved periodens begynnelse	5 697	5 082
Årets pensjonsopptjening	187	198
Rentekostnad	107	85
Planendring	-	-
Arbeidsgiveravgift av innbetalinger til pensjonsmidler	-27	-55
Pensjonsutbetalinger	-154	-142
Aktuarielt tap/-gevinst	-110	529
Pensjonsforpliktelse ved periodens slutt	5 700	5 697
Endring pensjonsmidler		
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	5 991	5 238
Renteinntekt	107	83
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	220	444
Arbeidsgiveravgift av innbetalinger til pensjonsmidler	-27	-54
Pensjonsutbetalinger	-146	-135
Aktuarielt tap/-gevinst	-614	415
Pensjonsmidler ved periodens slutt	5 531	5 991
Pensjonsordning ikke hensyntatt i aktuarberegningen	1	1
Netto balanseført pensjonsforpliktelse/-pensjonsmidler	170	-293

Tabell 11.4 Fordeling sikret og usikrede ordninger

Beløp i millioner kroner	31.12.2022			31.12.2021		
	Sikret ordning	Usikrede ordninger	Sum	Sikret ordning	Usikrede ordninger	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelse	5 474	227	5 701	5 472	226	5 698
Pensjonsmidler	-5 531	-	-5 531	-5 991	-	-5 991
Netto pensjonsforpliktelse/-pensjonsmidler	-57	227	170	-519	226	-293

Tabell 11.5 Sammensetning av pensjonsmidler for sikret ordning

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Obligasjoner	2 533	2 957
Aksjer	2 258	2 283
Eiendom	740	751
Sum	5 531	5 991

2. Pensjonskostnader for ansatte i Norge

Pensjonskostnadene inkluderer opptjening, rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidlene.

Endringen i de usikrede ordningene er med i den samlede pensjonskostnaden.

Kostnader vedrørende de ansatte som er tilknyttet NBIM dekkes i sin helhet gjennom forvaltningsgodtgjøringen og utgjorde 90,6 millioner kroner i 2022 og 98,8 millioner kroner i 2021.

Tabell 11.6 Pensjonskostnad

	2022	2021
Årets pensjonsopptjening og endring i opptjening inkl. rente og arbeidsgiveravgift	187	198
Administrasjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	5	5
Effekt av planendringer inkl. arbeidsgiveravgift	-	-
Årets pensjonsopptjening og endringer i opptjening	192	203
Netto kostnad/-inntekt inkl. arbeidsgiveravgift	-6	-3
Resultatført pensjonskostnad	187	200
Analyse av aktuært tap/gevinst i perioden		
Tap/-gevinst - endring i diskonteringsrenten	-1 125	-202
Tap/-gevinst - endring i andre økonomiske forutsetninger	798	527
Tap/-gevinst - endring i tabell for dødelighet	-	-
Tap/-gevinst - endring i andre demografiske forutsetninger	-	-
Tap/-gevinst - opplevd pensjonsforpliktelse	216	204
Tap/-gevinst - opplevd pensjonsmidler	574	-452
Forvaltningskostnader	40	37
Aktuarielt tap/-gevinst i perioden	504	114

3. Sensitivitetsanalyse

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet på bakgrunn av mulige endringer i forutsetningene diskonteringsrente og generell lønnsvekst, som antas å ha størst potensiell påvirkning på pensjonsforpliktelsen. De øvrige aktuariemessige forutsetningene forholder seg uendret i sensitivitetsanalysen.

Tabell 11.7 Sensitivitetsanalyse

	31.12.2022			
	Diskonteringsrente	Generell lønnsvekst	Pensjonsforpliktelse ¹	Endring ²
Benyttede forutsetninger pr. 31.12.2022	3,00 %	3,50 %	5 700	I/A
Diskonteringsrente + 0,5 prosentpoeng	3,50 %	3,50 %	5 193	-8,89 %
Diskonteringsrente - 0,5 prosentpoeng	2,50 %	3,50 %	6 288	10,32 %
Generell lønnsvekst + 0,5 prosentpoeng	3,00 %	4,00 %	5 897	3,46 %
Generell lønnsvekst - 0,5 prosentpoeng	3,00 %	3,00 %	5 519	-3,18 %

¹ Beløp i millioner kroner.

² Prosentvis endring i pensjonsforpliktelsen.

4. Pensjonsordninger for lokalt ansatte ved utenlandskontorene

Lokalt ansatte ved Norges Banks kontorer i London, New York og Singapore har en innskuddsbasert pensjonsordning i samsvar med lokale bestemmelser, i tillegg til det som er fastsatt av myndighetene. I tråd med markedspraksis bidrar Norges Bank til ordningen med inntil 10 prosent av fastlønn for ansatte i London, inntil 8 prosent av fastlønn for ansatte i New York og inntil 20 prosent av fastlønn for ansatte i Singapore. Ordningene blir forvaltet eksternt og innenfor regler fastsatt av Norges Bank. Lokalt ansatte ved Norges Banks kontorer i Shanghai har ingen pensjonsordning utover det som er fastsatt av myndighetene. Dette er i tråd med markedspraksis. Kostnadsførte utgifter for ordningene for de ansatte i London, New York, Singapore og Shanghai utgjorde 40,3 millioner kroner i 2022 og 34,8 millioner kroner i 2021. Kostnaden for pensjonsordninger for ansatte ved kontorene utenfor Norge er presentert under linjen *Andre personalkostnader* i tabell 12.1 *Personalkostnader*.

Note 12 Personalkostnader

Regnskapsprinsipp

Lønn omfatter alle typer godtgjørelser til egne ansatte og kostnadsføres når den opptjenes. Ordinær lønn kan være både fastlønn og timebasert lønn og opptjenes og utbetales løpende. Ferialønn opptjenes på basis av ordinær lønn og utbetales normalt i feriemånedene etterfølgende år. Prestasjonslønn opptjenes og beregnes på bakgrunn av ulike resultatmål, og utbetales i de påfølgende år. Se egen omtale under avsnitt 1. *Lønnssystem*.

Arbeidsgiveravgift beregnes og kostnadsføres for alle lønnsrelaterte kostnader og betales normalt etterskuddsvis annenhver måned. Pensjoner opptjenes i henhold til egne regler, se [note 11 Pensjon](#).

1. Lønnssystem

Hovedstyret setter rammene for bankens lønns- og kompensasjonsordninger og følger opp praktiseringen av ordningene. Banken har et lønnsystem basert på individuell vurdering som er avtalt i overenskomster med bankens fagorganisasjoner.

Lønnsnivået i Norges Bank skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Norges Bank benytter eksterne aktører for å gjennomføre årlig sammenligning av lønnsnivået mot andre selskaper. Hovedstyret har et godtgjøringsutvalg bestående av tre av de eksterne medlemmene og en ansattrepresentant. Utvalget bidrar til grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder lønns- og kompensasjonsordningene.

Hovedstyret fastsetter lønnsintervaller for leder av NBIM, og for avdelingsdirektører og ansatte i sentralbankvirksomheten og Norges Bank Administrasjon som får sin lønn fastsatt av sentralbanksjefen. Sentralbanksjefen beslutter, innenfor de fastsatte intervaller, den årlige lønnsjusteringen basert på ledernes prestasjoner i det foregående året.

Hovedstyret fastsetter videre lønnsintervaller for ansatte i NBIM som inngår i NBIMs ledergruppe. Leder av NBIM beslutter, innenfor de fastsatte intervaller, den årlige lønnsjusteringen basert på ledernes prestasjoner i det foregående året.

Prestasjonslønn

Norges Banks hovedstyre fastsetter prinsippene for lønnsystemet til NBIM. Ledergruppen har kun fastlønn.

I tillegg til fastlønn kan ansatte som jobber direkte med investeringsbeslutninger, og enkelte andre medarbeidere, ha prestasjonslønn. Prestasjonslønnen beregnes ut fra oppnådde resultater i forhold til avtalte mål for fondets resultat, gruppens resultat og det individuelle resultatet. Opptjent prestasjonslønn utbetales over flere år. 50 prosent utbetales året etter at prestasjonslønnen er opptjent, mens de resterende 50 prosentene holdes tilbake og utbetales over de tre neste årene. Beløpet som holdes tilbake, justeres for fondets avkastning. For ansatte som får en opptjening over 100 prosent av fastlønnen blir 40 prosent utbetalt året etter at prestasjonslønnen er opptjent, mens de resterende 60 prosentene holdes tilbake og utbetales over de tre neste årene. Rammen på prestasjonslønn kan som hovedregel maksimalt være 100 prosent av fastlønn for ansatte i Norge. For et begrenset antall ansatte ved de internasjonale kontorene kan rammen maksimalt være 200 prosent av fastlønn. Ansatte med prestasjonslønn tjente i gjennomsnitt 73 prosent av totalrammen for 2022, basert på resultater over flere år.

NBIM hadde 226 ansatte med prestasjonslønn ved utgangen av 2022, hvorav 13 var ansatt i datterselskaper. Deres samlede øvre ramme for prestasjonslønn var 502 millioner kroner.

Det foretas årlig en gjennomgang av godtgjørelsesordningen. I tillegg avgir internrevisjonen en uavhengig uttalelse om etterlevelse av regler og retningslinjer for godtgjøring. Gjennomgangen i 2022 bekreftet at praktiseringen av godtgjørelsesordningen for 2021 var praktisert i tråd med regelverket. Godtgjørelsesordningen for ansatte i NBIM følger kravene i verdipapirfondforskriften med nødvendige tilpasninger, i tråd med Finansdepartementets mandat. Det har ikke vært noen vesentlige endringer i godtgjørelsesordningen i 2022.

Ansatte i sentralbankvirksomheten som arbeider direkte med investeringsbeslutninger for valutaeservene, kan ha prestasjonslønn. Prestasjonslønnen beregnes ut fra oppnådde resultater i forhold til avtalte mål for forvaltningen. Opptjent prestasjonslønn utbetales over flere år. Maksimal prestasjonslønnutbetaling pr. år kan ikke overstige den faste årslønnen.

60 prosent av beregnet prestasjonslønn utbetales i året etter at prestasjonslønnen er opptjent, og den resterende tilbakeholdes og utbetales over de tre neste årene.

Det var 10 ansatte som hadde avtale om prestasjonslønn i 2022. Ansatte med prestasjonslønn opptjente i gjennomsnitt 35 prosent av totalrammen for 2022.

Tabell 12.1 Personalkostnader

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Lønn og honorarer	1 678	1 259
Arbeidsgiveravgift	204	164
Pensjonskostnader, se note 11 <i>Pensjon</i>	187	200
Andre personalkostnader	281	176
Personalkostnader	2 350	1 799

Tabell 12.2 Antall ansatte/årsverk

	31.12.2022	31.12.2021
Antall ansatte	1 007	940
Antall årsverk	999	938

2. Ytelser til styrende organer

[Representantskapet](#)

Samlet utbetalt godtgjørelse i 2022 var 1 072 000 kroner. Av dette utgjør utbetalt fast godtgjørelse 960 600 kroner. Satsene for honorar i 2022 ble fastsatt av Stortinget fra 1. januar 2022, jf. Innst. 40 S (2021–2022).

Resterende 111 400 kroner er annen møtegodtgjørelse, herunder godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste. Samlet utbetalt godtgjørelse i 2021 var 1 051 430 kroner.

For godtgjørelse til direktøren for tilsynssekretariatet og kostnader for øvrig, vises det til representantskapets rapport til Stortinget for 2022.

Tabell 12.3 Godtgjørelse til representantskapet og Den faste komité

2022			
Beløp i hele kroner	Samlet pr. medlem	Representantskapet	Den faste komité
Leder	175 400	70 200	105 200
Nestleder	117 000	46 800	70 200
3 øvrige medlemmer i Den faste komité	105 400	35 200	70 200
10 medlemmer i representantskapet for øvrig	35 200	35 200	-

2021			
Beløp i hele kroner	Samlet pr. medlem	Representantskapet	Den faste komité
Leder	165 200	66 100	99 100
Nestleder	110 200	44 100	66 100
3 øvrige medlemmer i Den faste komité	99 200	33 100	66 100
10 medlemmer i representantskapet for øvrig	33 100	33 100	-

Hovedstyret – eksterne medlemmer

Arbeidet i hovedstyret og underutvalgene godtgjøres med faste årlige satser. Godtgjørelsen fastsettes av Finansdepartementet. Samlet godtgjørelse til de eksterne medlemmene av hovedstyret var 2 817 100 kroner i 2022 mot 2 735 400 kroner i 2021.

Tabell 12.4 Godtgjørelse til hovedstyret

2022						
Beløp i hele kroner	Sum godtgjørelse	Hovedstyret	Revisjonsutvalg	Godtgjørelsesutvalg	Eierskapsutvalg	Risiko- og investeringsutvalg
Karen Helene Ulltveit-Moe ¹	510 350	368 400	86 100	16 683		39 167
Kristine Ryssdal	448 300	368 400		28 600	51 300	
Arne Hyttnes	469 100	368 400	72 100	28 600		
Hans Aasnæs	462 400	368 400				94 000
Nina Udnes Tronstad ²	482 342	368 400	72 100	11 917	29 925	
Egil Herman Sjørusen ³	444 608	368 400			21 375	54 833

¹ Medlem i perioden 1.1.2022–30.5.2022 i Risiko- og investeringsutvalg og 1.6.2022–31.12.2022 i Godtgjørelsesutvalg.

² Medlem i perioden 1.1.2022–30.5.2022 i Godtgjørelsesutvalg og 1.6.2022–31.12.2022 i Eierskapsutvalg.

³ Medlem i perioden 1.1.2022–30.5.2022 i Eierskapsutvalg og 1.6.2022–31.12.2022 i Risiko- og investeringsutvalg.

2021						
Beløp i hele kroner	Sum godtgjørelse	Hovedstyret	Revisjonsutvalg	Godtgjørelsesutvalg	Eierskapsutvalg	Risiko- og investeringsutvalg
Karen Helene Ulltveit-Moe	532 600	357 700	83 600			91 300
Kristine Ryssdal	435 300	357 700		27 800	49 800	
Arne Hyttnes	455 500	357 700	70 000	27 800		
Hans Aasnæs	449 000	357 700				91 300
Nina Udnes Tronstad	455 500	357 700	70 000	27 800		
Egil Herman Sjørusen	407 500	357 700			49 800	

Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet – eksterne medlemmer

Arbeidet i komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet godtgjøres med faste årlige satser som fastsettes av Finansdepartementet. Samlet godtgjørelse til de eksterne medlemmene av komiteen var 673 600 i 2022 mot 654 000 kroner i 2021.

Tabell 12.5 Godtgjørelse til komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet

Beløp i hele kroner	2022	2021
Ingvild Almås	336 800	327 000
Jeanette Fjære-Lindkjenn	336 800	327 000

3. Ytelser til ledende ansatte

Ledende ansatte har de samme pensjonsordninger og lånevilkår som gjelder for alle ansatte i Norges Bank. Årets pensjonsopptjening tilsvarer den enkelte ledende ansattes opptjening for året. Pensjonsordningene er omtalt i [note 11 Pensjon](#), og lån til ansatte er omtalt under eget avsnitt i denne noten.

Ledende ansatte opptjener ikke prestasjons- eller annen variabel godtgjørelse. Se avsnitt 1. *Lønssystem* for ytterligere informasjon vedrørende prestasjonslønn.

Verdi av andre fordeler viser skattemessig verdi av naturalytelser og består hovedsakelig av dekning av elektronisk kommunikasjon, personalforsikringer og enkelte reisekostnader.

Sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene

Lønn til sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene blir fastsatt av Finansdepartementet. I tillegg har de fri telefon, fri avis, og fordel ved arbeidsgivers dekning av forsikringer.

For sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene gjelder en karanteneperiode på seks måneder etter fratreden eller utløp av åremålsperioden. Finansdepartementet kan gi fritak fra karanteneperioden. Så lenge karanteneperioden opprettholdes har sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene rett til å opprettholde normal lønn og annen godtgjørelse.

Tabell 12.6 Godtgjørelse til Norges Banks ledergruppe

Beløp i hele kroner						2022
Stilling	Navn	Brutto fastlønn	Verdi av andre fordeler	Pensjonsopptjening	Personallån	
Sentralbanksjef	Ida Wolden Bache ¹	2 012 823	10 106	355 675	-	
Visesentralbanksjef	Øystein Børsum	2 019 671	10 249	439 433	-	
Visesentralbanksjef	Pål Longva ²	735 217	4 203	150 991	-	
Leder av NBIM	Nicolai Tangen	6 872 066	11 012	411 431	-	
Stabsdirektør/Nestleder av NBIM	Trond Grande	4 930 080	9 610	447 975	-	
Leder av Stab	Birger Vikøren	1 955 109	9 653	356 586	-	
Fratrådte ledere						
Sentralbanksjef	Øystein Olsen ³	987 606	30 613	49 038	-	
Visesentralbanksjef	Ida Wolden Bache ¹	352 666	1 420	71 135	-	
Leder av Norges Bank Administrasjon	Jane Kristin Aamodt Haugland ⁴	1 805 351	9 018	380 444	-	

¹ Tiltrådte sin stilling som sentralbanksjef 2.3.2022. Fratrådte sin stillingen som visesentralbanksjef 1.3.2022. Godtgjørelse vises fra tiltredelses- og fratredelsestidspunkt for de respektive stillingene.

² Tiltrådte sin stilling som visesentralbanksjef 29.08.2022. Godtgjørelse vises fra tiltredelsestidspunktet.

³ Fratrådte sin stilling 28.2.2022. Godtgjørelse vises frem til fratredelsestidspunktet.

⁴ Fratrådte sin stilling 1.11.2022. Godtgjørelse vises frem til fratredelsestidspunktet.

Beløp i hele kroner						2021
Stilling	Navn	Brutto fastlønn	Verdi av andre fordeler	Pensjonsopptjening	Personallån	
Sentralbanksjef	Øystein Olsen	2 592 843	178 529	287 199	-	
Visesentralbanksjef	Ida Wolden Bache ¹	2 120 667	8 681	369 480	-	
Visesentralbanksjef	Øystein Børsum ²	824 928	3 500	182 997	-	
Leder av NBIM	Nicolai Tangen	6 285 080	9 768	398 628	-	
Stabsdirektør/Nestleder av NBIM	Trond Grande	4 713 889	8 866	389 615	-	
Leder av Norges Bank Administrasjon	Jane Kristin Aamodt Haugland	2 069 249	7 764	396 937	1 704 952	
Leder av Stab	Birger Vikøren	1 862 452	7 800	425 651	-	

¹ Brutto fastlønn inkluderer utbetalte feriepenger. Deler av feriepengene ble opptjent i annen stilling.

² Tiltrådte sin stilling 2.8.2021. Godtgjørelse vises fra tiltredelsestidspunktet.

Ytelser til ledende ansatte i sentralbankvirksomheten

Tabell 12.7 Godtgjørelse til ledende ansatte i sentralbankvirksomheten i Norges Bank

Beløp i hele kroner					2022
Stilling	Navn	Bruttofastlønn	Verdi av andre fordeler	Pensjonsopptjening	Personallån
Leder av Finansiell stabilitet	Torbjørn Hægeland	2 129 677	16 100	382 825	-
Leder av Pengepolitikk	Ole Christian Bech-Moen	2 129 677	9 204	358 953	-
Leder av IT	Øystein Kruge ¹	151 966	710	50 298	-
Fratrådte ledere					
Leder av Markeder og IKT	Olav Andreas Bø ²	1 098 323	4 992	209 407	-

¹ Tiltrådte sin stilling 1.12.2022. Godtgjørelse vises fra tiltredelsestidspunktet.

² Fratrådte sin stilling 1.7.2022. Godtgjørelse vises frem til fratredelsestidspunktet.

Beløp i hele kroner					2021
Stilling	Navn	Bruttofastlønn	Verdi av andre fordeler	Pensjonsopptjening	Personallån
Leder av Finansiell stabilitet	Torbjørn Hægeland	2 010 485	7 779	350 494	-
Leder av Pengepolitikk	Ole Christian Bech-Moen ¹	2 346 344	7 764	314 114	-
Leder av Markeder og IKT	Olav Andreas Bø	2 122 245	7 764	359 440	-

¹ Brutto fastlønn inkluderer utbetalte feriepenger. Deler av feriepengene ble opptjent i annen stilling.

Ytelser til ledende ansatte i Norges Bank Investment Management

Leder av NBIM har en karanteneperiode på seks måneder etter fratreden eller utløp av åremålsperioden. Det er i tillegg inngått en avtale om fraskrivelse av stillingsvern mot etterlønn. Etterlønnen skal utgjøre seks måneder ved oppsigelse fra Norges Bank og tre måneder ved egen oppsigelse. Eventuell inntekt fra ny arbeidsgiver kommer til fradrag i kompensasjonen.

Tabell 12.8 Godtgjørelse til ledende ansatte i Norges Bank Investment Management

Beløp i hele kroner						2022
Stilling	Navn	Brutto fastlønn	Brutto prestasjonslønn	Verdi av andre fordeler	Pensjonsopptjening	Personal-lån
Leder	Nicolai Tangen	6 872 066	-	11 012	411 431	-
Stabsdirektør/Nestleder	Trond Grande	4 930 080	-	9 610	447 975	-
Direktør for teknologi og drift	Birgitte Bryne	3 700 102	-	11 451	481 639	-
Direktør for eiendoms- og infrastrukturinvesteringer	Mie Caroline Holstad	3 204 829	-	13 720	375 668	-
Risikodirektør	Dag Huse	4 650 270	-	8 520	733 944	-
Direktør for eierskap og etterlevelse	Carine Smith Ihenacho	4 863 553	-	107 773	486 355	-
Direktør for markedsstrategier	Geir Øivind Nygård	4 545 620	-	11 527	348 028	-
Direktør for aksjeinvesteringer	Pedro Furtado Reis ^{1,5}	5 224 435	-	74 777	522 444	-
Direktør for aksjeinvesteringer	Daniel Balthasar ^{2,5}	5 224 435	-	76 181	522 444	-
Fratrådte ledere						-
Teknologidirektør	Age Bakker ³	937 500	-	2 594	125 429	-
Direktør for aksjeinvesteringer	Petter Johnsen ⁴	4 871 388	-	112 708	487 139	-

¹ Tiltrådte sin stilling 1.7.2022. Godtgjørelse vises fra tiltredelsestidspunktet.

² Tiltrådte sin stilling 1.7.2022. Godtgjørelse vises fra tiltredelsestidspunktet.

³ Fratrådte sin stilling 1.4.2022. Godtgjørelse vises frem til fratredelsestidspunktet.

⁴ Fratrådte sin stilling 1.7.2022. Godtgjørelse vises frem til fratredelsestidspunktet.

⁵ Medlemmer av ledergruppen i Norges Bank Investment Management mottar kun fastlønn. Enkelte medlemmer av ledergruppen som tidligere hadde prestasjonsbasert lønn har ikke denne ordningen lenger, men vil i årene som kommer få utbetalt den tilbakeholdte prestasjonslønnen. Beløpene oppgitt i tabellen er prestasjonslønn som er utbetalt i regnskapsåret, men opptjent og resultatført i tidligere perioder.

Beløp i hele kroner						2021
Stilling	Navn	Brutto fastlønn	Brutto prestasjonslønn	Verdi av andre fordeler	Pensjonsopptjening	Personal-lån
Leder	Nicolai Tangen	6 285 080	-	9 768	398 628	-
Stabsdirektør/Nestleder	Trond Grande	4 713 889	-	8 866	389 615	-
Teknologidirektør	Age Bakker	3 807 453	-	9 852	458 735	-
Driftsdirektør	Birgitte Bryne	3 400 726	-	10 683	423 164	-
Direktør for eiendoms- og infrastrukturinvesteringer	Mie Caroline Holstad	2 983 050	-	8 295	325 485	-
Risikodirektør	Dag Huse	4 561 828	-	7 764	652 734	-
Direktør for eierskap og etterlevelse	Carine Smith Ihenacho	4 715 388	79 651	93 012	471 539	-
Direktør for aksjeinvesteringer	Petter Johnsen	8 251 932	-	106 903	825 193	-
Direktør for markedsstrategier	Geir Øivind Nygård	4 492 583	-	7 764	296 300	-

Lån til ansatte

Bankens låneordning for egne ansatte i Norge omfatter boliglån og forbrukslån. Boliglån blir gitt i samsvar med retningslinjer gitt av representantskapet, begrenset til 80 prosent av det laveste beløp av kjøpesum eller dokumentert markedsverdi med øvre beløpsgrense 3 653 000 kroner og med maksimal avdragstid 30 år. Forbrukslån blir gitt med maksimalt fire ganger brutto månedslønn, begrenset oppad til 350 000 kroner. Låneordningene gjelder for alle faste ansatte i minimum halv stilling med ansettelseskontrakt i Norge. Renten følger normrentesatsen for rimelige lån i arbeidsforhold som fastsettes av Finansdepartementet seks ganger i året. Normrente pr. desember 2022 var 2,3 prosent. Totale lån til ansatte pr. 31. desember 2022 var 217,5 millioner kroner, mot 167,3 millioner kroner pr. 31. desember 2021.

Note 13 Forvaltningsgodtgjøring SPU

Regnskapsprinsipp

Forvaltningsgodtgjøring for forvaltningen av SPU inntektsføres løpende gjennom regnskapsåret og presenteres i resultatregnskapet som *Forvaltningsgodtgjøring Statens pensjonsfond utland*. Uoppgjort forvaltningsgodtgjøring ved årsslutt måles til amortisert kost.

Totale driftskostnader i Norges Bank tilknyttet forvaltningen av SPU godtgjøres av Finansdepartementet som oppdragsgiver. Forvaltningsgodtgjøringen tilsvare faktiske kostnader påløpt i Norges Bank, ekskludert administrasjonsgebyr fakturert særskilt til Norges Banks datterselskaper i Norge, og inkludert avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere. Forvaltningsgodtgjøringen utgjorde 5 226 millioner kroner i 2022 og 4 640 millioner kroner i 2021. Se [note 20.12 Forvaltningskostnader](#) for spesifikasjon og ytterligere informasjon.

Note 14 Ikke-finansielle eiendeler

Regnskapsprinsipp

I balansen er eiendelene beskrevet nedenfor samlet under linjen *Ikke-finansielle eiendeler*.

Varige driftsmidler blir innregnet til anskaffelseskost og avskrives lineært over forventet levetid.

Gullbeholdningen består av gullmynter og gullbarrer som er en del av bankens historiske samlinger. Samlingen er innregnet til estimert anskaffelseskost i henhold til virkelig verdi på tidspunktet da gullet ble omklassifisert fra internasjonale reserver til langsiktige eiendeler. Verdien av gullet blir ikke oppskrevet ved økt metallverdi på gull.

Samlingen av kunst- og numismatiske objekter som medaljer, sedler og mynt er innregnet til estimert anskaffelseskost i henhold til siste taksering.

Nedskrivningsvurderinger

Dersom det foreligger indikasjoner på verdifall på eiendelene blir det foretatt en verdifallstest. Dersom bokført verdi overskrider virkelig verdi blir det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Tabell 14.1 Ikke-finansielle eiendeler

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Varige driftsmidler	1 481	1 508
Gullbeholdning	291	291
Kunst og numismatisk samling	90	89
Andre eiendeler	185	122
Ikke-finansielle eiendeler	2 047	2 010

Tabell 14.2 Varige driftsmidler

2022						
Immaterielle driftsmidler		Materielle driftsmidler				
Beløp i millioner kroner	Programvare	Bygg	Tomter	Øvrige	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost pr. 1.1.	677	3 333	60	261	38	4 370
+ Tilgang i år	9	100	-	9	10	128
- Avgang i år	-10	-	-	-11	-	-21
-/+ omklassifisert/kostnadsført i år	-	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost pr. 31.12.	676	3 434	60	258	48	4 476
- Av- og nedskrivninger pr. 1.1.	-610	-2 014	-	-237	-	-2 862
+ Avgang avskrivninger i år	10	-	-	7	-	17
- Avskrivninger i år	-29	-115	-	-8	-	-151
- Nedskrivninger i år	-	-	-	-	-	-
Avskrivninger pr. 31.12.	-629	-2 129	-	-237	-	-2 995
Bokført verdi pr. 31.12.	47	1 305	60	21	48	1 481
Avskrivningsplan, antall år	3–6	5–75	ingen	4–10	ingen	

2021						
Immaterielle driftsmidler		Materielle driftsmidler				
Beløp i millioner kroner	Programvare	Bygg	Tomter	Øvrige	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost pr. 1.1.	726	3 266	60	268	36	4 356
+ Tilgang i år	12	67	-	1	2	82
- Avgang i år	-61	-	-	-8	-	-69
-/+ omklassifisert/kostnadsført i år	-	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost pr. 31.12.	677	3 333	60	261	38	4 370
- Av- og nedskrivninger pr. 1.1.	-588	-1 906	-	-236	-	-2 730
+ Avgang avskrivninger i år	61	-	-	8	-	68
- Avskrivninger i år	-71	-108	-	-9	-	-188
- Nedskrivninger i år	-13	-	-	-	-	-13
Avskrivninger pr. 31.12.	-610	-2 014	-	-237	-	-2 862
Bokført verdi pr. 31.12.	67	1 319	60	24	38	1 508
Avskrivningsplan, antall år	3–6	5–75	ingen	4–10	ingen	

Bankplassen 4

Bankplassen 4 ble i 1986 overdratt fra Norges Bank til Staten ved daværende Bygge- og eiendomsdirektoratet, nå Statsbygg. Overdragelsesavtalen gjelder eiendomsretten til bygningen, og festeretten til grunnen, begrenset til det arealet som bygningen dekker. Norges Bank mottar ikke festeavgift for bruksretten. Festetiden er satt til 80 år, med mulighet for å forlenge med 10-årsperioder. Dersom festet ikke fornyes, faller bygningen vederlagsfritt tilbake til Norges Bank. Bygget er fullt ut avskrevet og balanseførte verdi er null pr. 31. desember 2022.

Note 15 Øvrige driftskostnader og øvrige driftsinntekter

1. Øvrige driftskostnader

Tabell 15.1 Øvrige driftskostnader

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Kostnader til depot	498	494
IT-tjenester, systemer og data	948	922
Analyse, konsulent og juridiske tjenester	339	358
Øvrige kostnader	429	349
Sum øvrige driftskostnader ekskl. eksterne forvaltere	2 215	2 123
Faste honorarer til eksterne forvaltere	963	896
Avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere	717	840
Sum honorarer til eksterne forvaltere	1 680	1 736
Sum øvrige driftskostnader	3 895	3 859
Av- og nedskrivning	154	200
Personalkostnader	2 350	1 799
Sum driftskostnader	6 399	5 857
<i>Herav dekket gjennom forvaltningsgodtgjøring SPU</i>	5 226	4 640

Se [note 20.12 Forvaltningskostnader](#) for spesifikasjon og ytterligere informasjon vedrørende kostnader dekket gjennom forvaltningsgodtgjøring SPU.

Tabell 15.2 Honorar ekstern revisor viser fordelingen av kostnaden til ekstern revisor fordelt på hhv. Norges Bank og datterselskaper.

Tabell 15.2 Honorar ekstern revisor

Beløp i tusen kroner, inkl. mva.	Norges Bank		Datterselskap	
	2022	2021	2022	2021
Lovpålagt revisjon	13 111	14 806	8 953	7 631
Andre attestasjonstjenester	1 286	1 842	-52	89
Skatte- og avgiftsrådgivning	2 153	-	-	-
Andre tjenester	-	-	-	-
Sum honorar ekstern revisor	16 551	16 648	8 901	7 720

Lovpålagt revisjon

Lovpålagt revisjon for Norges Bank omfatter kostnader til revisjon av sentralbankvirksomheten og SPU. Norges Banks eksternrevisor er Ernst & Young AS (EY). EY tiltrådte som valgt revisor for revisjon av regnskapsåret 2022. Tidligere eksternrevisor Deloitte AS (Deloitte) fratrådte etter endt engasjement, ved avslutningen av revisjon av regnskapsåret 2021. Honoraret for Norges Bank er i 2022 fordelt mellom EY og Deloitte med hhv. 9,5 millioner kroner og 3,6 millioner kroner.

Norges Bank har etablert datterselskaper som utelukkende utgjør investeringer som ledd i Norges Banks forvaltning av investeringsporteføljen til SPU. Datterselskapene har separate engasjementsavtaler med sine eksterne revisorer og er ikke bundet av avtalen mellom Norges Bank og EY.

Andre attestasjonstjenester

Eksternrevisor bistår tilsynssekretariatet i flere av deres tilsynsgjennomganger. Honorarene for dette avtales separat og presenteres under *Andre attestasjonstjenester*. Honoraret for Norges Bank er i 2022 fordelt mellom EY og Deloitte med hhv. 0,9 millioner kroner og 0,3 millioner kroner.

Skatte- og avgiftsrådgivning

Tjenester levert til Norges Bank i 2022 knytter seg utelukkende til tjenester levert av EY. Dette knytter seg hovedsakelig til skatterådgivning til NBIM i London levert av EY Norge og EY UK.

2. Øvrige driftsinntekter

Regnskapsprinsipp

Øvrige driftsinntekter inntektsføres over tid etter hvert som tjenester leveres. Transaksjonsprisen avtales årlig og inneholder hovedsakelig faste elementer.

Tabell 15.3 Øvrige driftsinntekter

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Tjenester til banker	108	90
Husleie (se note 19 <i>Nærstående parter</i>)	33	27
Andre inntekter	7	1
Sum øvrige driftsinntekter	149	118

Tjenester til banker

Norges Bank utfører oppgjørstjenester for bankene gjennom Norges Banks oppgjørssystem (NBO). Kostnadene til kontoholds- og oppgjørstjenester dekkes gjennom årlige priser i NBO. Det er lagt til grunn at inntektene skal dekke to tredjedeler av de samlede kostnadene for innføring og drift av oppgjørssystemet. En tredjedel av kostnadene henføres til sentralbankoppgaver og dekkes av Norges Bank.

Note 16 Sedler og mynt

Regnskapsprinsipper

Sedler og mynt blir innregnet til pålydende verdi når disse settes i omløp og fraregnet når de tas ut av omløp. Sedler og mynt settes i omløp på det tidspunktet de tas ut av sentralbankdepot og overføres til private banker. Tilsvarende tas disse ut av omløp ved tilbakelevering til sentralbankdepot.

Norges Bank er forpliktet til å innløse utgåtte sedler og mynt til pålydende. Når det ikke lengre anses sannsynlig at utgåtte sedler og mynt vil innløses, blir disse inntektsført på resultatlinjen *Andre finansielle inntekter/-kostnader*. Sedler og mynt som innløses etter inntektsføring blir kostnadsført på samme resultatlinje.

Utgifter til produksjon av sedler og mynt blir kostnadsført på resultatlinjen *Øvrige driftskostnader* når de påløper.

Tabell 16.1 Sedler og mynt i omløp

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Valør		
50 kroner	1 044	1 026
100 kroner	2 026	2 064
200 kroner	5 779	5 842
500 kroner	19 436	19 185
1 000 kroner	7 526	7 332
Sum sedler	35 811	35 449
Sum mynter	4 264	4 296
Totalt	40 075	39 745

Av sedler i omløp pr. 31. desember 2022 er 5 652 millioner kroner utgåtte sedler. Dette gjelder 7. utgave av alle valører. Disse ble ugyldiggjort i 2018, 2019 og 2020. Norges Bank er fremdeles forpliktet til å løse inn sedlene til pålydende verdi.

I 2022 ble det inntektsført 69 millioner kroner knyttet til utløpte sedler og mynt. Dette skyldes en korrigerende av for lavt inntektsført beløp av en tidligere seddelutgave. I 2021 var det ingen inntektsføring av utløpte sedler og mynt. I 2022 ble det innløst tidligere utgåtte sedler og mynter tilsvarende 7,2 millioner kroner, mot 7,5 millioner kroner i 2021.

Note 17 Det internasjonale valutafondet (IMF)

Regnskapsprinsipp

Reservetransjepsisjon

Reservetransjepsisjonen består av den tildelte kvoten Norges Bank har i IMF, fratrukket IMF's kroneinnskudd i Norges Bank. Mellomværende med IMF innregnes brutto i balansen, under henholdsvis *Fordring på IMF* og *Gjeld til IMF*. Kvoten i IMF og kronegjelden til IMF måles til amortisert kost.

Tildelte spesielle trekkrettigheter (SDR)

Norges Banks beholdning av SDR innregnes som eiendel i balansen, under *Fordring på IMF*. Motverdi til de tildelte spesielle trekkrettighetene i IMF viser de samlede tildelingene til Norges Bank og blir innregnet som gjeld i balansen, under *Gjeld til IMF*. Norges Banks beholdning av SDR, og motverdi av SDR, måles til amortisert kost.

Lån til IMF og internasjonale forpliktelser i regi av IMF

Lån og internasjonale forpliktelser blir innregnet i balansen til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, under *Fordring på IMF*. Etterfølgende måling gjøres til amortisert kost.

Norges Bank skal, i henhold til sentralbankloven § 3-10 første ledd, forvalte Norges rettigheter og forpliktelser som følge av deltagelse i Det internasjonale valutafondet, IMF.

Norge bidrar til finansieringen av IMF gjennom Norges medlemsinnskudd i IMF og de ulike låneavtalene med IMF. Gjeldende låneavtaler er; den multilaterale låneordningen New Arrangements to Borrow (NAB), den bilaterale utlånsavtalen med IMF og avtaler om finansiering av Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT).

Tabell 17.1 Fordringer og gjeld – IMF

					31.12.2022
Beløp i millioner kroner	Forpliktet lånetilsagn ¹	Trekk på lånetilsagn	Kapital-innskudd ²	SDR	Sum balanseført
Finansielle eiendeler					
Medlemsinnskudd i IMF (kvoten)	-	-	49 609	-	49 609
Beholdning av spesielle trekkrettigheter (SDR)	-	-	-	72 328	72 328
Låneordning med IMF – NAB	51 736	248	-	-	248
Låneordning med IMF – Bilateralt utlån	34 001	-	-	-	-
Låneordning med IMF – PRGT	15 126	4 375	-	-	4 375
Fordring på IMF	-	4 623	49 609	72 328	126 560
Finansiell gjeld					
Kronegjeld til IMF	-	-	35 173	-	35 173
Motverdien av tildelte spesielle trekkrettigheter	-	-	-	68 205	68 205
Gjeld til IMF	-	-	35 173	68 205	103 378
Netto posisjoner mot IMF	-	4 623	14 436	4 123	23 182

					31.12.2021
Beløp i millioner kroner	Forpliktet lånetilsagn ¹	Trekk på lånetilsagn	Kapital-innskudd ²	SDR	Sum balanseført
Finansielle eiendeler					
Medlemsinnskudd i IMF (kvoten)	-	-	46 426	-	46 426
Beholdning av spesielle trekkrettigheter (SDR)	-	-	-	66 207	66 207
Låneordning med IMF – NAB	48 630	571	-	-	571
Låneordning med IMF – Bilateralt utlån	31 959	-	-	-	-
Låneordning med IMF – PRGT	12 636	4 121	-	-	4 121
Fordring på IMF	-	4 692	46 426	66 207	117 325
Finansiell gjeld					
Kronegjeld til IMF	-	-	34 220	-	34 220
Motverdien av tildelte spesielle trekkrettigheter	-	-	-	63 824	63 824
Gjeld til IMF	-	-	34 220	63 824	98 044
Netto posisjoner mot IMF	-	4 692	12 206	2 383	19 281

¹ Forpliktende avtaler som gir IMF låneadgang hos Norges Bank opp til avtalt beløp. Kun trukket andel blir balanseført.

² Netto kapitalinnskudd betegnes som reservetransjeposisjon og er Norges kvote fratrukket vår krongjeld til IMF. Norges Bank kan ved behov trekke et beløp tilsvarende størrelsen på reservetransjeposisjonen fra IMF.

IMF har skapt en internasjonal reservefordring omtalt som Spesielle trekkrettigheter (SDR). Alle rettigheter og forpliktelser med IMF regnes i SDR. Verdien av SDR blir regnet ut fra en valutakurv bestående av amerikanske dollar, euro, kinesiske renminbi, japanske yen og britiske pund. Valutaandelene fastsettes hvert år og varierer med utviklingen i bilaterale valutakurser.

1. Norges Banks medlemsinnskudd i IMF (kvoten)

IMF eies og styres av sine medlemsland og fungerer som en kredittunion hvor hvert medlemsland betaler inn et medlemsinnskudd, også kalt kvote. Disse innskuddene er IMF's grunnleggende finansieringskilde for utlån. Størrelsen på kapitalinnskuddene reflekterer medlemslandets relative posisjon i verdensøkonomien. Kvoten danner grunnlaget for antall stemmer et land har i IMF's styre, hvor store lån det kan få dersom det får betalingsbalanseproblemer samt hvor mange SDR medlemslandet får ved tildelinger av SDR. Norges kvote pr. 31. desember 2022 utgjorde 3 755 millioner SDR, uendret fra utgangen av 2021.

2. Beholdning og motverdi av Spesielle trekkrettigheter (SDR)

SDR blir periodisk tildelt medlemslandene i IMF, senest i 2021. Motverdi av tildelte SDR viser hvor mye SDR Norge har blitt tildelt fra ordningen ble etablert. Beholdningen av SDR kan benyttes til innbetaling av medlemsinnskudd, øvrige transaksjoner med IMF eller kjøp og salg av SDR med andre medlemsland. SDR kan imidlertid ikke benyttes ved direkte kjøp av varer og tjenester. Pr. 31. desember 2022 er Norge tildelt i alt 5 162 millioner SDR, uendret fra utgangen av 2021. Norges beholdning av SDR er plassert som innskudd i IMF, og utgjorde 5 474 millioner SDR pr. 31. desember 2022, mot 5 355 millioner SDR ved utgangen av 2021.

3. Norges Banks utlån til IMF

New Arrangements to Borrow (NAB-ordningen)

NAB-ordningen benyttes til utlån dersom IMF har behov for midler utover innskuddene fra medlemslandene. Pr. 31. desember 2022 er Norges lånetilsagn til NAB på totalt 3 933 millioner SDR, uendret fra utgangen av 2021. Norges Banks utlån til IMF gjennom NAB-ordningen utgjorde 19 millioner SDR pr. 31. desember 2022, mot 46 millioner SDR ved utgangen av 2021.

Bilateralt utlån

IMF og Norges Bank inngikk i 2017 en bilateral låneavtale. Avtalen innebærer at IMF har en låneadgang i form av en trekkrettighet på inntil 2 585 millioner SDR. Avtalen er en del av en større internasjonal innsats for å sikre at IMF har nok ressurser til å kunne møte medlemslandenes mulige behov for kriselån. Lånetilsagnet har foreløpig ikke blitt trukket på.

Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT-ordningen)

Norge deltar i finansieringen av IMF's subsidierte utlånsordning for lavinntektsland med fire låneavtaler. Norge inngikk slike avtaler med IMF i 2010 og 2016 på 300 millioner SDR hver. Disse lånene er trukket fullt ut av IMF, og IMF vil framover kun betale renter og avdrag uten mulighet for ytterligere trekk. Norge inngikk i 2020 og 2022 nye låneavtaler med IMF på henholdsvis ytterligere 400 millioner SDR og 150 millioner SDR. Utlån til PRGT utgjorde 331 millioner SDR pr. 31. desember 2022, mot 333 millioner SDR ved utgangen av 2021.

4. IMF's innskudd i Norges Bank

IMF har plassert hele sin beholdning av norske kroner i Norges Bank, benevnt Kronegjeld til IMF. Verdien av innskuddet blir imidlertid regulert slik at IMF ikke har risiko knyttet til endringer i valutakursen mellom norske kroner og SDR. Kroneinnskuddet fra IMF utgjorde 2 662 millioner SDR pr. 31. desember 2022, mot 2 768 millioner SDR ved utgangen av 2021.

5. Netto renteinntekt fra fordringer på og gjeld til IMF

Tabell 17.2 Netto renteinntekter fra fordringer på og gjeld til IMF

				2022
Beløp i millioner kroner	Trekk på lånetilsagn	Kapitalinnskudd	SDR	Sum
Renteinntekter fra IMF	57	583	855	1495
Rentekostnader til IMF	-	-424	-819	-1243
Netto renteinntekt fra IMF	57	158	36	251

				2021
Beløp i millioner kroner	Trekk på lånetilsagn	Kapitalinnskudd	SDR	Sum
Renteinntekter fra IMF	3	193	19	215
Rentekostnader til IMF	-	-18	-19	-37
Netto renteinntekt fra IMF	3	174	-	177

6. SDR-renten

SDR-renten danner grunnlaget for renteinntekter og –kostnader i tilknytning til medlemslandenes forhold med IMF. Rentesatsen fastsettes og publiseres ukentlig av IMF. Den er basert på et vektet gjennomsnitt av tre-måneders statsrenter i de land/valutaområder som inngår i SDR-kurven (USD/EUR/CNY/JPY/GBP). Renten har et gulv på 5 basispunkter.

7. Renter av medlemsinnskudd i IMF og renter av kronegjeld til IMF

Reservetransjeposisjonen renteberegnes av IMF. Renteberegningen foretas netto av IMF, men vises brutto hos Norges Bank under *renteinntekter* og *rentekostnader* fra kapitalinnskudd. Rentene beregnes månedlig og avregnes kvartalsvis. Rentesatsen er basert på IMF's SDR-rente, med de fratrukk og tillegg som følger av IMF's Burden Sharing-mekanisme.

8. Renter av spesielle trekkrettigheter og renter av motverdien av tildelte spesielle trekkrettigheter

Norges Bank opptjener renteinntekter på sin beholdning av spesielle trekkrettigheter, og belastes rentekostnader på motverdien av tildelte spesielle trekkrettigheter. Rentene beregnes månedlig og avregnes kvartalsvis. Rentesatsen er den til enhver tid gjeldende SDR-renten.

9. Renter på låneordninger med IMF

Rentene beregnes månedlig og avregnes kvartalsvis. Rentesatsen er den til enhver tid gjeldende SDR-renten.

Note 18 Utlån og innskudd

Regnskapsprinsipper

Utlån til banker blir innregnet i balansen til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Det er ingen etableringsgebyrer eller andre direkte transaksjonskostnader. Etterfølgende måling gjøres til amortisert kost, hvor den effektive renten resultatføres. Dersom det foreligger indikasjoner på at et tap ved verdifall har påløpt, måles tapet som forskjellen mellom regnskapsført verdi i balansen og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Nedskrivning reduserer engasjementets regnskapsførte verdi i balansen og periodenes nedskrivning blir resultatført.

Innskudd fra banker og innskudd fra statskassen blir innregnet i balansen til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Etterfølgende måling gjøres til amortisert kost, hvor den effektive renten resultatføres.

Renteinntekter innregnes etter hvert som de opptjenes. Rentekostnader innregnes etter hvert som de påløper.

Tabell 18.1 Utlån til banker

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
F-lån til banker	15 895	45 101
Utlån til banker	15 895	45 101

Tabell 18.2 Innskudd fra banker

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Folio- og reserveinnskudd fra banker	26 353	23 011
F-innskudd fra banker	-	-
Andre innskudd	468	361
Innskudd fra banker	26 821	23 372

Tabell 18.3 Innskudd fra statskassen

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Innskudd fra statskassen	304 606	344 142
Innskudd fra statskassen	304 606	344 142

Tabell 18.4 Renteinntekter fra utlån til banker

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Renter F-lån innenlandske banker	595	86
Sum renteinntekter fra utlån til banker	595	86

1. Rentevilkår for utlån til banker

F-lån er det instrumentet som primært blir brukt for å tilføre likviditet til banksystemet. F-lån er lån til banker mot sikkerhet i verdipapirer til fast eller flytende rente og gitt løpetid. Løpetiden på F-lån varierer og avhenger av likviditetssituasjonen i banksystemet. Gjennomsnittlig løpetid for F-lån med flytende rente var 3,8 dager i 2022 og 5,5 dager i 2021. Gjennomsnittlig løpetid for F-lån med fast rente var 1,0 dag i 2022 mot 3,5 dager i 2021.

Rentene på F-lån fastsettes normalt ved flerprisauksjon. Flerprisauksjon innebærer at bankene legger inn bud på ønsket beløp og rente. Ved tildeling bestemmer Norges Bank samlet beløp. Budene rangeres fra høyeste til laveste rente. Budene

som ligger innenfor samlet beløp, vil bli tildelt med det beløp og den rente som ble budt. Renten ligger normalt nær styringsrenten.

D-lån kan gis gjennom dagen og over natten. D-lån gjennom dagen bidrar til å effektivisere betalingsoppgjørene ved at bankene kan skaffe seg dekning for sine betalingsposisjoner i oppgjørene. Slike lån er rentefrie og betales normalt tilbake innen dagens slutt. Hvis dette lånet løper over natten, vil det bli et rentebærende D-lån, med rente som ligger 1 prosentpoeng over styringsrenten.

Tabell 18.5 Rentekostnader på innskudd fra banker og statskassen

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Rentekostnader på folio- og reserveinnskudd fra banker	-421	-19
Rentekostnader på F-innskudd fra banker	-109	-
Rentekostnader på bankdrevne depoter	-7	-
Rentekostnader på innskudd fra statskassen	-2 442	-
Sum rentekostnad på innskudd fra banker og statskassen	-2 979	-19

2. Rentevilkår for innskudd fra banker

Folioinnskudd: Bankene kan plassere ubegrenset med reserver i Norges Bank via den stående innskuddsfasiliteten. Innskudd mindre enn eller lik bankens kvote forrentes til styringsrenten (foliorenten). Innskudd utover kvoten, benevnt reserveinnskudd, forrentes til en lavere rente, reserverenten. Reserverenten er 1 prosentpoeng lavere enn styringsrenten.

F-innskudd: Norges Bank reduserer mengden reserver i banksystemet ved å gi bankene F-innskudd. Renten fastsettes normalt ved flerprisauksjon. Løpetiden på F-innskudd bestemmes av Norges Bank og varierer avhengig av prognosene for den strukturelle likviditeten. Norges Bank kan gi bankene F-innskudd til flytende rente, det vil si at renten på F-innskudd avhenger av en referanserate i pengemarkedet. Gjennomsnittlig løpetid for F-innskudd var 2,1 dager i 2022 og 1,5 dager i 2021.

3. Rentevilkår for innskudd fra statskassen

Rentevilkårene for innskudd fra staten er fastsatt i en særskilt avtale mellom Norges Bank og Finansdepartementet. Renten på statens konto beregnes basert på utenlandske kortsiktige statspapirrenter, vektet etter valutareserveinvesteringer.

Innskudd fra statskassen er i 2022 forrentet med 0 prosent p.a. i 1. og 2. kvartal, 0,50 prosent i 3. kvartal og 1,75 prosent i 4. kvartal. For 2021 ble innskuddet forrentet med 0 prosent p.a. gjennom hele året.

Note 19 Nærstående parter

Regnskapsprinsipper

Norges Bank er eid av den norske stat og i tråd med IAS 24 *Opplysninger om nærstående parter* unntatt opplysningskrav vedrørende transaksjoner og mellomværende, inkludert forpliktelser, med staten som nærstående part. Dette inkluderer transaksjoner med andre enheter som er nærstående parter, fordi den norske stat har kontroll over, felles kontroll over, eller betydelig innflytelse over både Norges Bank og de andre enhetene.

Norges Bank, inkludert SPU, er et eget rettssubjekt som er heleid av staten ved Finansdepartementet. Se [note 1 Generell informasjon](#) for informasjon om forholdet mellom Finansdepartementet, Norges Bank og SPU. Alle transaksjoner gjennomføres i eget navn og til markedsvilkår.

For informasjon om transaksjoner med styrende organer og ledende ansatte i Norges Bank, se [note 12 Personalkostnader](#).

1. Forvaltningen av SPU

Finansdepartementet har plassert fondsmidlene til forvaltning i SPU som et kroneinnskudd på en særskilt konto i Norges Bank (*kronekontoen*). Fondsmidlene videreplasseres i en investeringsportefølje bestående av finansielle instrumenter, fast eiendom og infrastruktur for fornybar energi.

Tilførsel eller trekk på Finansdepartementets kronekonto

Tilførsel eller trekk på kronekontoen gjennomføres ved månedlige overføringer mellom SPU og Norges Bank. I 2022 er det netto tilført kronekontoen 1 090 milliarder kroner, mot et netto trekk på 120 milliarder kroner i 2021.

Fem prosent av overført beløp holdes tilbake til påfølgende måned for å tilpasse overført valutabeløp til Finansdepartementets instruerte beløp oppgitt i norske kroner. Uoppgjort overføring utgjør et mellomværende mellom Norges Bank og SPU og presenteres under balanselinjene *Andre finansielle eiendeler* eller *Annen finansiell gjeld*. Uoppgjort overføring ved utgangen av 2022 utgjorde 1,5 milliarder kroner, mot 1,4 milliarder kroner ved utgangen av 2021.

Se ytterligere informasjon om periodens tilførsel/uttak i [note 20 SPU Oppstilling av endringer i eiers kapital](#).

Forvaltningsgodtgjøringen

Norges Bank belaster Finansdepartementet en forvaltningsgodtgjørelse knyttet til forvaltningen av SPU. Forvaltningsgodtgjøringen utgjorde 5 226 millioner kroner i 2022 og 4 640 millioner kroner i 2021.

Forvaltningsgodtgjøringen trekkes fra kronekontoen gjennom året basert på prognoser. Differansen mellom totalbeløpet som er trukket og endelig forvaltningsgodtgjøring for året presenteres enten under balanselinjen *Andre finansielle eiendeler* eller *Annen finansiell gjeld*, og gjøres opp i påfølgende år.

I 2022 ble 5,0 milliarder kroner trukket fra kronekontoen, mot 10,5 milliarder i 2021. Beløpet som ble trukket i 2021 inkluderte forvaltningsgodtgjøringen for 2020 og 2021, da tidspunktet for trekk av forvaltningsgodtgjøring ble endret i 2021, til før årsslutt. Ved utgangen av 2022 har Norges Bank en gjeld til SPU på 274 millioner kroner, mot 536 millioner kroner ved utgangen av 2021.

Se ytterligere informasjon i [note 20.12 Forvaltningskostnader](#).

2. Transaksjoner mellom Norges Bank og SPU

Interne transaksjoner i form av pengemarkedsutlån eller -innlån mellom SPU og Norges Banks aksjeportefølje presenteres som netto mellomværende mellom porteføljene, på enten balanselinjen *Andre finansielle eiendeler* eller *Annen finansiell gjeld*. Ved utgangen av 2022 utgjorde netto mellomværende en gjeld på 302 millioner kroner for Norges Bank, sammenlignet med en gjeld på 130 millioner kroner ved utgangen av 2021.

Tilhørende resultatposter presenteres netto i resultatregnskapet under resultatlinjen *Andre finansielle inntekter/kostnader*. Alle transaksjoner utføres til markedspriser.

3. Transaksjoner mellom Norges Bank og heleide datterselskaper

Som et ledd i forvaltningen av investeringer i fast eiendom og infrastruktur for fornybar energi til SPU er det etablert norske datterselskaper som er heleid av Norges Bank. Disse datterselskapene belastes et administrasjonsgebyr kvartalsvis. For 2022 er totale utfakturerte administrasjonsgebyrer på 2,1 millioner kroner, mot 1,6 millioner kroner i 2021.

4. Andre transaksjoner med staten

Norges Bank utfører, iht. sentralbanklovens § 3-7, tjenester ved opptak av statslån og forvaltning av statsgjeld og statens konsernkontoordning. Etter sentralbanklov gjeldende fra 1. januar 2020 dekkes ikke Norges Banks kostnader knyttet til disse oppgavene.

I tråd med retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks overskudd punkt 5 skal det; «Fra overføringsfondet overføres ved hvert årsoppgjør til statskassen et beløp svarende til en tredjedel av innestående midler i overføringsfondet.» Dette utgjorde 8,1 milliarder kroner for 2022 og 11,1 milliarder kroner for 2021.

Basert på avlagt årsregnskap finner utbetalingen sted i påfølgende år, mens skyldig beløp fremkommer under balansenlinjen *Annen gjeld* pr. 31. desember.

5. Transaksjoner med andre nærstående parter

Norges Bank har transaksjoner med andre statlige avdelinger og organer. Disse transaksjonene er hovedsakelig knyttet til husleieinntekter ved utleie av bygg, og utgjorde 33,8 millioner kroner i 2022, mot 27,2 millioner kroner i 2021.

Note 20 Statens pensjonsfond utland (SPU)

Resultatregnskap

Beløp i millioner kroner	Note	2022	2021
Resultat fra porteføljen før gevinst/tap valuta			
Inntekt/kostnad fra:			
- Aksjer	4	-1 201 835	1 593 618
- Obligasjoner	4	-453 128	-40 905
- Unotert eiendom	6	-2 213	35 811
- Unotert infrastruktur	7	897	1 198
- Finansielle derivater	4	23 926	-4 839
- Utlån med sikkerhetsstillelse	13	4 845	3 842
- Innlån med sikkerhetsstillelse	13	-4 792	21
Skattekostnad	10	-4 850	-8 887
Renteinntekt/kostnad		-22	-13
Annen inntekt/kostnad		-4	11
Porteføljeresultat før gevinst/tap valuta		-1 637 176	1 579 857
Gevinst/tap valuta	11	641 850	-24 589
Porteføljeresultat		-995 326	1 555 269
Forvaltningsgodtgjøring	12	-5 226	-4 640
Resultat og totalresultat		-1 000 551	1 550 628

Balanse

Beløp i millioner kroner	Note	31.12.2022	31.12.2021
Eiendeler			
Innskudd i banker		12 061	18 450
Utlån med sikkerhetsstillelse	13,14	462 982	297 405
Avgitt kontantsikkerhet	14	21 601	3 725
Uoppgjorte handler		11 428	15 767
Aksjer	5	8 138 602	8 383 302
Utlånte aksjer	5,13	451 799	505 117
Obligasjoner	5	2 968 272	2 795 536
Utlånte obligasjoner	5,13	886 555	623 367
Finansielle derivater	5,14	20 498	7 879
Unotert eiendom	6	329 732	310 134
Unotert infrastruktur	7	14 489	14 287
Fordring kildeskatt	10	8 937	3 427
Andre eiendeler	17	2 017	1 860
Fordring forvaltningsgodtgjøring		274	536
Sum eiendeler		13 329 248	12 980 791
Gjeld og eiers kapital			
Innlån med sikkerhetsstillelse	13,14	796 082	591 960
Mottatt kontantsikkerhet	14	14 801	11 848
Uoppgjorte handler		44 329	22 607
Finansielle derivater	5,14	40 159	9 055
Utsatt skatt	10	4 488	5 180
Annen gjeld	17	56	56
Sum gjeld		899 915	640 706
Eiers kapital		12 429 334	12 340 085
Sum gjeld og eiers kapital		13 329 248	12 980 791

Kontantstrømoppstilling

Regnskapsprinsipp

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden. Vesentlige klasser av brutto inn- og utbetalinger er presentert separat, med unntak for spesifikke transaksjoner, i hovedsak kjøp og salg av finansielle instrumenter, som er presentert netto. Kontantstrømmer knyttet til fondets investeringsvirksomhet er presentert som operasjonelle aktiviteter siden de representerer den inntektsskapende virksomheten til fondet. Tilførsler og uttak mellom SPU og den norske stat er finansieringsaktiviteter. Disse overføringene er gjort opp i perioden. I Oppstilling av endringer i eiers kapital presenteres påløpt tilførsel/uttak.

Beløp i millioner kroner, innbetaling (+) / utbetaling (-)	Note	2022	2021
Operasjonelle aktiviteter			
Innbetaling av utbytte fra aksjer		190 235	166 040
Innbetaling av renter fra obligasjoner		55 724	46 449
Innbetaling av renter og utbytte fra unotert eiendom	6	6 156	6 088
Innbetaling av renter fra unotert infrastruktur	7	162	80
Netto innbetaling av renter og honorar fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse		1 521	3 883
Innbetalinger av utbytte, renter og honorar fra beholdninger i aksjer, obligasjoner, unotert eiendom og unotert infrastruktur		253 797	222 540
Netto kontantstrøm ved kjøp og salg av aksjer		-719 766	495 674
Netto kontantstrøm ved kjøp og salg av obligasjoner		-702 877	-646 867
Netto kontantstrøm til/fra investeringer i unotert eiendom	6	-3 930	-7 056
Netto kontantstrøm til/fra investeringer i unotert infrastruktur	7	1 143	-13 375
Netto kontantstrøm finansielle derivater		52 485	-542
Netto kontantstrøm kontantsikkerhet ved derivattransaksjoner		-16 013	8 502
Netto kontantstrøm utlån og innlån med sikkerhetsstillelse		52 860	74 976
Netto utbetaling av skatt	10	-11 058	-7 202
Netto kontantstrøm knyttet til renter på innskudd i banker og kassekreditt		30	-42
Netto kontantstrøm knyttet til annen inntekt/kostnad, andre eiendeler og annen gjeld		478	878
Oppgjør av forvaltningsgodtgjøring til Norges Bank ¹		-4 964	-10 481
Netto innbetaling/utbetaling fra operasjonelle aktiviteter		-1 097 816	117 005
Finansieringsaktiviteter			
Tilførsel fra den norske stat		1 089 712	78 846
Uttak fra den norske stat		-	-199 000
Netto innbetaling/utbetaling fra finansieringsaktiviteter		1 089 712	-120 154
Netto endring innskudd i banker			
Innskudd i banker per 1. januar		18 450	18 258
Netto økning/reduksjon av kontanter i perioden		-8 104	-3 149
Netto gevinst/tap valuta på kontanter		1 715	3 341
Innskudd i banker per periodens slutt		12 061	18 450

¹ Forvaltningsgodtgjøringen som fremkommer i Kontantstrømoppstillingen består av beløp som er tilført eller trukket fra kronekontoen i forbindelse med oppgjør av forvaltningskostnader i Norges Bank.

Oppstilling av endringer i eiers kapital

Regnskapsprinsipp

Eiers kapital for SPU består av innskutt kapital i form av akkumulert netto tilførsel fra den norske stat og opptjent kapital i form av totalresultat. Eiers kapital tilsvarer Finansdepartementets innskudd på kronekontoen i Norges Bank.

Beløp i millioner kroner	Tilført fra eier	Opptjente resultater	Sum eiers kapital
1. januar 2021	3 086 570	7 821 887	10 908 457
Resultat og totalresultat	-	1 550 628	1 550 628
Tilførsel i perioden	80 000	-	80 000
Uttak i perioden	-199 000	-	-199 000
31. desember 2021	2 967 570	9 372 515	12 340 085
1. januar 2022	2 967 570	9 372 515	12 340 085
Resultat og totalresultat	-	-1 000 551	-1 000 551
Tilførsel i perioden	1 089 800	-	1 089 800
Uttak i perioden	-	-	-
31. desember 2022	4 057 370	8 371 964	12 429 334

SPU Note 1 Generell informasjon

Generell informasjon for regnskapsrapporteringen til Statens pensjonsfond utland fremgår av [note 1 Generell informasjon](#).

SPU Note 2 Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper, vesentlige estimater og skjønnsmessige vurderinger som gjelder hele regnskapet fremgår av [note 2 Regnskapsprinsipper](#).

SPU Note 3 Avkastning

Tabell 3.1 viser avkastningen for fondet og for hver aktivaklasse.

Tabell 3.1 Avkastning

	2022	2021
Avkastning målt i fondets valutakurv (prosent)		
Aksjeinvesteringenes avkastning	-15,36	20,76
Renteinvesteringenes avkastning ¹	-12,11	-1,93
Unotert eiendomsavkastning	0,07	13,64
Unotert infrastruktuksavkastning ²	5,12	4,15
Fondets avkastning	-14,11	14,51
Fondets relative avkastning (prosentpoeng) ¹	0,87	0,75
Avkastning målt i norske kroner (prosent)		
Aksjeinvesteringenes avkastning	-9,27	20,67
Renteinvesteringenes avkastning	-5,78	-2,01
Unotert eiendomsavkastning	7,27	13,55
Unotert infrastruktuksavkastning ²	12,69	7,24
Fondets avkastning	-7,93	14,42

¹ Fondets relative avkastning og renteinvesteringenes avkastning for 2021 har blitt korrigert opp med 0,01 prosent grunnet en oppdatering av avkastningen til referanseindeksen.

² Den første investeringen i unotert infrastruktur for fornybar energi ble gjennomført 31. mai 2021. Avkastningstall for aktivaklassen gjelder derfor fra juni 2021.

Det benyttes tidsvektet avkastningsmetode. Beholdningenes virkelige verdi fastsettes på tidspunkter for kontantstrømmer inn i og ut av aktivaklassene og fondet som helhet. Det benyttes geometrisk kobling av delperioders avkastning ved beregning av lengre avkastningsperioder.

Avkastningen beregnes etter fradrag for transaksjonskostnader, ikke-refunderbar kildeskatt på utbytte og renter, samt skatt på gevinster.

Avkastningen måles både i norske kroner og fondets valutakurv. Valutakurven er vektet etter sammensetningen av valutaene i referanseindeksen for aksjer og obligasjoner. Avkastningen målt i fondets valutakurv beregnes som den geometriske differansen mellom fondets avkastning målt i norske kroner og valutakurvens avkastning.

Fondets relative avkastning beregnes som den aritmetiske differansen mellom fondets avkastning og avkastningen på fondets referanseindeks. Fondets referanseindeks består av globale aksje- og obligasjonsindekser fastsatt av Finansdepartementet og beregnes ved å vekte sammen månedlig avkastning til referanseindeksene for hver av de to aktivaklassene. Som vekter brukes hver av aktivaklassenes vekt i den faktiske referanseindeksen ved inngangen til måneden.

SPU Note 4 Inntekt/kostnad fra aksjer, obligasjoner og finansielle derivater

Regnskapsprinsipp

Utbytte innregnes på det tidspunktet utbyttet er formelt vedtatt av generalforsamlingen eller tilsvarende beslutningsorgan.

Renteinntekter og -kostnader innregnes i henhold til effektiv rente-metoden.

Realisert gevinst/tap utgjør i hovedsak beløp realisert når eiendeler eller forpliktelser blir fraregnet. Ved fraregning tilordnes gjennomsnittlig anskaffelseskost. Realisert gevinst/tap inkluderer transaksjonskostnader, som resultatføres når de påløper. Transaksjonskostnader er definert som alle kostnader som er direkte henførbare til den gjennomførte transaksjonen. For investeringer i aksjer og obligasjoner omfatter dette normalt kurtasje og dokumentavgift.

Urealisert gevinst/tap utgjør endringer i virkelig verdi i perioden for den relaterte balanseposten som ikke kan tilskrives de tidligere omtalte kategoriene.

Tabell 4.1 til 4.3 spesifiserer inntekts- og kostnadselementer for aksjer, obligasjoner og finansielle derivater, hvor linjen Inntekt/kostnad viser beløpet innregnet i resultatregnskapet for den aktuelle resultatlinjen.

Tabell 4.1 Spesifikasjon Inntekt/kostnad fra aksjer

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Utbytte	197 631	170 556
Realisert gevinst/tap	191 774	652 455
Urealisert gevinst/tap	-1 591 241	770 608
Inntekt/kostnad fra aksjer før gevinst/tap valuta	-1 201 835	1 593 618

Tabell 4.2 Spesifikasjon Inntekt/kostnad fra obligasjoner

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Renter	66 093	47 885
Realisert gevinst/tap	-130 749	6
Urealisert gevinst/tap	-388 472	-88 796
Inntekt/kostnad fra obligasjoner før gevinst/tap valuta	-453 128	-40 905

Tabell 4.3 Spesifikasjon Inntekt/kostnad fra finansielle derivater

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Renter	7 449	-877
Realisert gevinst/tap	12 616	-2 223
Urealisert gevinst/tap	3 862	-1 738
Inntekt/kostnad fra finansielle derivater før gevinst/tap valuta	23 926	-4 839

SPU Note 5 Beholdninger av aksjer, obligasjoner og finansielle derivater

Regnskapsprinsipp

Investeringer i aksjer og obligasjoner er målt til virkelig verdi over resultatet. Opptjente utbytter og renter presenteres i balansen på samme linje som de underliggende finansielle instrumentene. Balanselinjen Aksjer inkluderer investeringer i depotbevis (GDR/ADR) og andeler i noterte fond, som for eksempel REITs. Utlånte aksjer og obligasjoner presenteres separat. For mer informasjon om utlånte instrumenter, se [note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#).

Finansielle derivater er målt til virkelig verdi over resultatet. Variasjonsmargin for børsnoterte futures anses som oppgjort og verdier er presentert i balansen som Innskudd i banker. Norges Bank benytter ikke sikringsbøkføring, og ingen finansielle instrumenter er derfor utpekt som sikringsinstrumenter.

For ytterligere informasjon om måling, se [note 8 Måling til virkelig verdi](#). Endringer i virkelig verdi resultatføres og er spesifisert i note 4 Inntekt/kostnad fra aksjer, obligasjoner og finansielle derivater.

Tabell 5.1 Aksjer

Beløp i millioner kroner	31.12.2022		31.12.2021	
	Virkelig verdi inkl. opptjent utbytte	Opptjent utbytte	Virkelig verdi inkl. opptjent utbytte	Opptjent utbytte
Aksjer	8 590 402	10 306	8 888 419	7 353
Sum aksjer	8 590 402	10 306	8 888 419	7 353
Herav utlånte aksjer	451 799		505 117	

Tabell 5.2 spesifiserer investeringer i obligasjoner per kategori. Nominell verdi representerer beløpet som skal returneres ved forfall, det vil si obligasjonens pålydende verdi.

Tabell 5.2 Obligasjoner

Beløp i millioner kroner	31.12.2022			31.12.2021		
	Nominell verdi	Virkelig verdi inkl. opptjente renter	Opptjente renter	Nominell verdi	Virkelig verdi inkl. opptjente renter	Opptjente renter
Statsobligasjoner						
Statsobligasjoner utstedt i statens egen valuta	2 366 163	2 165 605	10 509	1 855 432	1 914 848	5 585
Sum statsobligasjoner	2 366 163	2 165 605	10 509	1 855 432	1 914 848	5 585
Statsrelaterte obligasjoner						
Obligasjoner utstedt av stater i fremmed valuta	11 053	9 460	63	10 034	10 016	42
Obligasjoner utstedt av lokale myndigheter	149 232	132 412	784	125 037	131 218	600
Obligasjoner utstedt av internasjonale organisasjoner	104 967	90 526	436	69 365	70 640	167
Obligasjoner utstedt av føderale utlånsinstitusjoner	162 295	149 450	750	154 055	155 965	394
Sum statsrelaterte obligasjoner	427 547	381 848	2 034	358 941	367 840	1 204
Realrente obligasjoner						
Realrente obligasjoner utstedt av statlige myndigheter	250 560	243 441	485	160 158	195 879	371
Sum realrente obligasjoner	250 560	243 441	485	160 158	195 879	371
Selskapsobligasjoner						
Obligasjoner utstedt av energiselskaper	83 977	74 812	898	61 423	66 264	622
Obligasjoner utstedt av finansinstitusjoner	427 297	382 224	3 506	321 224	327 240	2 149
Obligasjoner utstedt av industriselskaper	419 297	372 278	3 740	331 394	354 885	2 771
Sum selskapsobligasjoner	930 570	829 314	8 145	714 041	748 389	5 542
Pantesikrede obligasjoner						
Obligasjoner med fortrinnsrett	269 778	234 618	1 045	200 604	191 948	544
Sum pantesikrede obligasjoner	269 778	234 618	1 045	200 604	191 948	544
Sum obligasjoner	4 244 619	3 854 827	22 218	3 288 727	3 418 903	13 246
Herav utlånte obligasjoner		886 555			623 367	

Finansielle derivater

Finansielle derivater, som valutaderivater, rentederivater, kredittderivater og futures, benyttes i forvaltningen for å justere eksponeringen innenfor forskjellige porteføljer, som et kostnadseffektivt alternativ til handel i de underliggende verdipapirene. Videre benyttes valutaderivater i forbindelse med likviditetsstyring. Aksjederivater med et opsjonselement er ofte et resultat av selskaphendelser og disse kan konverteres til aksjer eller bli solgt. I tillegg benytter SPU aksjebytteavtaler i kombinasjon med kjøp eller salg av aksjer.

Tabell 5.3 spesifiserer finansielle derivater innregnet i balansen. Nominell verdi er grunnlaget for beregning av eventuelle betalingsstrømmer og gevinst/tap for derivatkontraktene. Dette gir informasjon om i hvilken grad ulike typer finansielle derivater benyttes.

Tabell 5.3 Finansielle derivater

Beløp i millioner kroner	31.12.2022			31.12.2021		
	Nominell verdi	Virkelig verdi		Nominell verdi	Virkelig verdi	
		Eiendel	Gjeld		Eiendel	Gjeld
Valutaderivater	1 028 213	6 955	28 135	791 724	5 920	5 278
Rentederivater	390 528	13 049	11 615	199 485	1 330	2 870
Kredittderivater	53 290	-	375	29 563	164	902
Aksjederivater ¹	-	274	-	-	349	-
Børsnoterte futureskontrakter ²	91 638	221	34	57 062	116	5
Sum finansielle derivater	1 563 669	20 498	40 159	1 077 834	7 879	9 055

¹ Nominell verdi anses å ikke være relevant for aksjederivater og er derfor ikke inkludert i tabellen.

² Børsnoterte futureskontrakter gjøres opp daglig med marginbetalinger og virkelig verdi er derfor normalt null ved balansedagen, med unntak av futureskontrakter i enkelte markeder hvor det er ulikt tidspunkt for fastsettelse av markedsverdi for marginering og balanseført verdi.

Valutaderivater

Dette omfatter valutahandler (terminkontrakter) som er avtaler om å kjøpe eller selge en spesifisert mengde av utenlandsk valuta på et avtalt tidspunkt i fremtiden.

Rentederivater

Rentebytteavtaler er avtaler mellom to parter om å bytte rentebetalinger basert på forskjellige renteberegninger, hvor en part betaler flytende rente og den andre fast rente.

Kredittderivater

Dette omfatter kredittbytteavtaler for indekser («CDS Indices») bestående av selskapsobligasjoner, hvor den ene parten (selger) påtar seg kredittrisikoen og den andre parten (kjøper) reduserer kredittrisikoen tilhørende den underliggende obligasjonsindeksen. Ved en kredittbytteavtale mottar selger en periodisk premie fra kjøper som en kompensasjon for å overta kredittrisikoen. Kjøper mottar betaling kun hvis kredittbeskyttelsen utløses gjennom for eksempel mislighold av underliggende kreditt i indeksen (utløsende hendelse).

Aksjederivater

Aksjederivater er derivater med eksponering mot underliggende enkeltaksjer. Aksjederivater innregnet i balansen består av rights og warrants som er instrumenter med et opsjonselement. Disse instrumentene gir kjøperen rett til å kjøpe en aksje til en avtalt pris innenfor en viss tidsramme.

Futureskontrakter

Futureskontrakter er børsnoterte avtaler om å kjøpe eller selge en spesifikk eiendel (verdipapir, indeks, rentesats, kraft eller lignende) til en avtalt pris en gang i fremtiden.

Aksjebytteavtaler i kombinasjon med kjøp eller salg av aksjer

Aksjebytteavtalene innregnes ikke i balansen, se regnskapsprinsipp i note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstilling for ytterligere informasjon. Ved utgangen av 2022 var beløp for kjøp av aksjer utført i kombinasjon av motregnede aksjebytteavtaler 104 milliarder kroner (80 milliarder kroner ved utgangen av 2021). Beløp for salg av aksjer i kombinasjon med motregnede aksjebytteavtaler var 105 milliarder kroner (64 milliarder kroner ved utgangen av 2021). Se også tabell 14.1 i note 14 Sikkerhetsstilling og motregning. SPU har tilnærmet ingen netto eksponering fra aksjebytteavtaler i kombinasjon med kjøp eller salg av aksjer.

SPU Note 6 Unotert eiendom

Regnskapsprinsipp

Investeringer i unotert eiendom utføres gjennom datterselskaper av Norges Bank, utelukkende etablert som en del av forvaltningen av SPU. Datterselskaper som er presentert i balansen som Unotert eiendom er målt til virkelig verdi over resultatet. Se [note 2 Regnskapsprinsipper](#) for mer informasjon.

Virkelig verdi av unotert eiendom tilsvarer summen av SPUs andel av eiendeler og forpliktelser som inngår i de underliggende eiendomsselskapene, målt til virkelig verdi. For ytterligere informasjon, se [note 8 Måling til virkelig verdi](#).

Endringer i virkelig verdi resultatføres og presenteres som Inntekt/kostnad fra unotert eiendom.

Følgene regnskapsprinsipper gjelder for de respektive inntekts- og kostnadselementene presentert i tabell 6.1:

Renter innregnes etter hvert som de opptjenes.

Utbytte innregnes på det tidspunktet utbyttet er formelt vedtatt av generalforsamlingen eller tilsvarende beslutningsorgan, eller blir utbetalt i tråd med selskapets vedtekter.

Tabell 6.1 Inntekt/kostnad fra unotert eiendom

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Innbetaling av renter og utbytte	6 156	6 088
Urealisert gevinst/tap ¹	-8 369	29 723
Inntekt/kostnad fra unotert eiendom før gevinst/tap valuta	-2 213	35 811

¹ Opptjente renter og utbytte som ikke er oppgjort er inkludert i Urealisert gevinst/tap.

Tabell 6.2 Balanseendringer unotert eiendom

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Unotert eiendom per 1. januar	310 134	272 507
Netto kontantstrøm til/fra investeringer	3 930	7 056
Urealisert gevinst/tap	-8 369	29 723
Gevinst/tap valuta	24 036	849
Unotert eiendom, utgående balanse for perioden	329 732	310 134

Kontantstrømmer mellom SPU og datterselskaper presentert som Unotert eiendom

SPU foretar kontantoverføringer til datterselskaper gjennom egenkapital og langsiktige lån for å finansiere investeringer i fast eiendom, primært bygninger. Netto inntekt i de underliggende eiendomsselskapene kan bli distribuert tilbake til SPU i form av renter og utbytte, samt tilbakebetaling av egenkapital og lånefinansieringen. Netto inntekt i de underliggende eiendomsselskapene som ikke blir distribuert tilbake til SPU reinvesteres i de underliggende enhetene, for å finansiere for eksempel utvikling av bygninger eller nedbetaling av ekstern gjeld. Det er ingen vesentlige restriksjoner på distribusjon av renter og utbytte fra datterselskaper til SPU.

Tabell 6.3 spesifiserer kontantstrømmer mellom SPU og datterselskaper presentert som Unotert eiendom, knyttet til løpende drift samt andre aktiviteter.

Tabell 6.3 Kontantstrøm unotert eiendom

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Innbetaling av renter fra løpende drift	1568	1599
Innbetaling av utbytte fra løpende drift	4200	4438
Innbetaling av interne lån og innskutt kapital fra løpende drift	1694	1692
Kontantstrøm fra løpende drift unotert eiendom	7463	7729
Utbetaling til nye investeringer	-7074	-13486
Utbetaling til utvikling av bygninger	-1186	-866
Netto inn-/utbetaling ekstern gjeld	72	4039
Innbetaling av interne lån fra salg	2564	1565
Innbetaling av renter fra salg	219	51
Innbetaling av utbytte fra salg	168	-
Kontantstrøm til/fra andre aktiviteter unotert eiendom	-5237	-8697
Netto kontantstrøm unotert eiendom¹	2225	-968

¹ Fremgår av kontantstrømoppstillingen som Innbetaling av renter og utbytte fra unotert eiendom og Netto kontantstrøm til/fra investeringer i unotert eiendom.

Netto inntekt i de underliggende eiendomsselskapene som er distribuert tilbake til SPU i form av renter og utbytte er presentert i kontantstrømoppstillingen som Innbetaling av renter og utbytte fra unotert eiendom. I 2022 utgjorde dette 6 156 millioner kroner (6 088 millioner kroner i 2021).

Kontantoverføringer mellom SPU og datterselskapene knyttet til eiendom i form av egenkapital og lånefinansiering, samt tilbakebetaling av disse, er presentert i kontantstrømoppstillingen som Netto kontantstrøm til/fra investeringer i unotert eiendom. I 2022 utgjorde dette -3 930 millioner kroner (-7 056 millioner kroner i 2021).

En netto utbetaling fra SPU til datterselskaper vil medføre en økning i balanseført verdi av Unotert eiendom, mens en netto innbetaling fra datterselskaper til SPU vil medføre en reduksjon.

Underliggende eiendomsselskaper

Datterselskapene knyttet til eiendom har investeringer i andre ikke-konsoliderte unoterte selskaper. For ytterligere informasjon, se [note 16 Interesser i andre foretak](#).

Prinsipper for måling og presentasjon

Følgende prinsipper gjelder for de respektive inntekts- og kostnadselementene presentert i tabell 6.4:

Leieinntekter innregnes lineært over leieperioden. Netto leieinntekter består i all hovedsak av opptjente leieinntekter med fradrag for kostnader til drift og vedlikehold av bygningene.

Honorarer for eiendomsforvaltning er direkte relatert til de underliggende bygningene og er primært knyttet til drift og utvikling av bygninger og leieforhold. Faste honorarer resultatføres etter hvert som de påløper. Variable honorarer til eksterne eiendomsforvaltere er basert på oppnådde prestasjonsmål over tid. Avsetning for variable honorarer er basert på beste estimat på påløpte honorarer som skal utbetales. Endringen i beste estimat i regnskapsperioden resultatføres.

Transaksjonskostnader og avgifter ved kjøp og salg av eiendom påløper som en engangskostnad og resultatføres etter hvert som de påløper.

Tabell 6.4 spesifiserer SPUs andel av netto inntekt generert i de underliggende eiendomsselskapene som er grunnlaget for Inntekt/kostnad fra unotert eiendom presentert i tabell 6.1.

Tabell 6.4 Inntekt fra underliggende eiendomsselskaper

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Netto leieinntekter	12 807	11 173
Ekstern eiendomsforvaltning - faste honorarer	-1 071	-819
Ekstern eiendomsforvaltning - variable honorarer	-33	-30
Intern eiendomsforvaltning - faste honorarer ¹	-99	-84
Driftskostnader i heleide datterselskaper ²	-65	-63
Driftskostnader i felleskontrollert virksomhet	-166	-109
Rentekostnader ekstern gjeld	-644	-673
Betalbar skatt	-303	-253
Netto inntekt fra løpende drift	10 427	9 141
Realisert gevinst/tap	769	424
Urealisert gevinst/tap ³	-13 085	26 387
Realisert og urealisert gevinst/tap	-12 316	26 811
Transaksjonskostnader og avgifter ved kjøp og salg	-324	-141
Netto inntekt underliggende eiendomsselskaper	-2 213	35 811

¹ Intern eiendomsforvaltning utføres på 100 prosent eide eiendommer av ansatte i et heleid, konsolidert datterselskap.

² Driftskostnader i heleide datterselskaper måles mot den øvre kostnadsrammen fra Finansdepartementet, se [note 12 Forvaltningskostnader](#) for mer informasjon.

³ Urealisert gevinst/tap presentert i tabell 6.1 inkluderer netto inntekt i de underliggende eiendomsselskapene som ikke er distribuert tilbake til SPU og vil derfor ikke tilsvare Urealisert gevinst/tap presentert i tabell 6.4.

Tabell 6.5 spesifiserer SPUs andel av eiendeler og forpliktelser i de underliggende eiendomsselskapene som inngår i utgående balanse for Unotert eiendom som presentert i tabell 6.2.

Tabell 6.5 Eiendeler og forpliktelser underliggende eiendomsselskaper

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Bygninger	356 518	336 332
Ekstern gjeld	-24 751	-22 780
Netto andre eiendeler og forpliktelser ¹	-2 036	-3 417
Sum eiendeler og forpliktelser underliggende eiendomsselskaper	329 732	310 134

¹ Netto andre eiendeler og forpliktelser består av kontanter og skatt samt operasjonelle fordringer og forpliktelser.

Avtaler om kjøp og salg av eiendom

Ved kjøp og salg av eiendom vil det normalt være en tidsperiode mellom avtaleinngåelse og gjennomføring av transaksjonen. I de underliggende eiendomsselskapene innregnes eller fraregnes eiendommer den datoen kontroll over eiendommen overdras. Dette vil normalt være tidspunktet vederlaget overføres og transaksjonen gjennomføres. Transaksjoner blir normalt annonsert ved avtaleinngåelsen. Tidligere annonserte avtaler om kjøp og salg av bygninger, som ikke er gjennomført ved utgangen av 2022, beskrives under.

Tabell 6.6 Annonserte avtaler om kjøp og salg av bygninger¹

Type	Eiendomsadresse	By	Eierandel i prosent	Valuta	Pris millioner i angitt valuta ²	Annonsert kvartal	Forventet gjennomføring
Kjøp	Voltairestrasse 8–10	Berlin	65,0	EUR	297	3. kv. 2022	1. kv. 2023

¹ Kjøp og salg over 100 millioner amerikanske dollar blir annonsert.

² Angitt pris er for SPUs eierandel.

Norges Bank inngikk også avtaler i 2019 om å kjøpe en eierandel på 48 prosent i to nye eiendommer som skal oppføres i New York på 555 Greenwich Street og 92 Avenue of the Americas. Eiendommene vil bli kjøpt etter at oppføringen av eiendommene er ferdig gjennomført. Forventet ferdigstilling for 555 Greenwich Street er tidlig 2023. Oppføringen av 92 Avenue of the Americas er ennå ikke påbegynt.

SPU Note 7 Unotert infrastruktur for fornybar energi

Regnskapsprinsipp

Investeringer i unotert infrastruktur for fornybar energi (Unotert infrastruktur) utføres gjennom datterselskaper av Norges Bank, utelukkende etablert som en del av forvaltningen av SPU. Datterselskaper som er presentert i balansen som Unotert infrastruktur er målt til virkelig verdi over resultatet. Se [note 2 Regnskapsprinsipper](#) for mer informasjon.

Virkelig verdi av unotert infrastruktur tilsvarer summen av SPUs andel av eiendeler og forpliktelser som inngår i de underliggende infrastrukturselskapene, målt til virkelig verdi. For ytterligere informasjon, se [note 8 Måling til virkelig verdi](#).

Endringer i virkelig verdi resultatføres og presenteres som Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur.

Følgene regnskapsprinsipper gjelder for de respektive inntekts- og kostnadselementene presentert i tabell 7.1:

Renter innregnes etter hvert som de opptjenes.

Utbytte innregnes på det tidspunktet utbyttet er formelt vedtatt av generalforsamlingen eller tilsvarende beslutningsorgan, eller blir utbetalt i tråd med selskapets vedtekter.

Tabell 7.1 Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Innbetaling av renter	162	80
Urealisert gevinst/tap ¹	735	1118
Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur før gevinst/tap valuta	897	1198

¹ Opptjente renter som ikke er oppgjort er inkludert i Urealisert gevinst/tap.

Tabell 7.2 Balanseendringer unotert infrastruktur

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Unotert infrastruktur per 1. januar	14 287	-
Netto kontantstrøm til/fra investeringer	-1143	13 375
Urealisert gevinst/tap	735	1118
Gevinst/tap valuta	609	-207
Unotert infrastruktur, utgående balanse for perioden	14 489	14 287

Kontantstrømmer mellom SPU og datterselskaper presentert som Unotert infrastruktur

SPU foretar kontantoverføringer til datterselskaper gjennom egenkapital og langsiktige lån for å finansiere investeringer i infrastruktur for fornybar energi. Netto inntekt i de underliggende infrastrukturselskapene kan bli distribuert tilbake til SPU i form av renter og utbytte, samt tilbakebetaling av egenkapital og lånefinansieringen. Det er ingen vesentlige restriksjoner på distribusjon av renter og utbytte fra datterselskaper til SPU.

Tabell 7.3 spesifiserer kontantstrømmer mellom SPU og datterselskaper presentert som Unotert infrastruktur, knyttet til løpende drift samt andre aktiviteter.

Tabell 7.3 Kontantstrøm unotert infrastruktur

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Innbetaling av renter fra løpende drift	162	80
Innbetaling av interne lån og innskutt kapital fra løpende drift	1143	648
Kontantstrøm fra løpende drift unotert infrastruktur	1305	728
Utbetaling til nye investeringer	-	-14 023
Kontantstrøm til/fra andre aktiviteter unotert infrastruktur	-	-14 023
Netto kontantstrøm unotert infrastruktur¹	1305	-13 295

¹ Fremgår av kontantstrømoppstillingen som Innbetaling av renter fra unotert infrastruktur og Netto kontantstrøm til/fra investeringer i unotert infrastruktur.

Netto inntekt i de underliggende infrastrukturselskapene som er distribuert tilbake til SPU i form av renter er presentert i kontantstrømoppstillingen som Innbetaling av renter fra unotert infrastruktur. I 2022 utgjorde dette 162 millioner kroner (80 millioner kroner i 2021).

Kontantoverføringer mellom SPU og datterselskapene knyttet til infrastruktur i form av egenkapital og lånefinansiering, samt tilbakebetaling av disse, er presentert i kontantstrømoppstillingen som Netto kontantstrøm til/fra investeringer i unotert infrastruktur. I 2022 utgjorde dette 1 143 millioner kroner (-13 375 millioner kroner i 2021).

En netto utbetaling fra SPU til datterselskaper vil medføre en økning i balanseført verdi av Unotert infrastruktur, mens en netto innbetaling fra datterselskaper til SPU vil medføre en reduksjon.

Underliggende infrastrukturselskaper

Datterselskapene knyttet til infrastruktur har investeringer i andre ikke-konsoliderte unoterte selskaper. For ytterligere informasjon, se [note 16 Interesser i andre foretak](#).

Prinsipper for måling og presentasjon

Følgende prinsipper gjelder for de respektive inntekts- og kostnadselementene presentert i tabell 7.4:

Inntekter fra salg av fornybar energi innregnes på leveringstidspunktet. Netto inntekter fra salg av fornybar energi består i all hovedsak av opptjente inntekter med fradrag for kostnader til drift og vedlikehold av infrastruktureiendelene.

Transaksjonskostnader og avgifter ved kjøp og salg av infrastruktur for fornybar energi påløper som en engangskostnad og resultatføres etter hvert som de påløper.

Tabell 7.4 spesifiserer SPU's andel av netto inntekt generert i de underliggende infrastrukturselskapene som er grunnlaget for Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur presentert i tabell 7.1.

Tabell 7.4 Inntekt fra underliggende infrastrukturselskaper

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Netto inntekter fra salg av fornybar energi	2 175	747
Driftskostnader i heleide datterselskaper ¹	-6	-7
Driftskostnader i felleskontrollert virksomhet	-16	9
Betalbar skatt	-353	-160
Netto inntekt fra løpende drift	1 799	589
Urealisert gevinst/tap²	-898	639
Transaksjonskostnader og avgifter ved kjøp og salg	-4	-31
Netto inntekt underliggende infrastrukturselskaper	897	1 198

¹ Driftskostnader i heleide datterselskaper måles mot den øvre kostnadsrammen fra Finansdepartementet, se [note 12 Forvaltningskostnader](#) for mer informasjon.

² Urealisert gevinst/tap presentert i tabell 7.1 inkluderer netto inntekt i de underliggende infrastrukturselskapene som ikke er distribuert tilbake til SPU og vil derfor ikke tilsvare Urealisert gevinst/tap presentert i tabell 7.4.

Tabell 7.5 spesifiserer SPU's andel av eiendeler og forpliktelser i de underliggende infrastrukturselskapene som inngår i utgående balanse for Unotert infrastruktur som presentert i tabell 7.2.

Tabell 7.5 Eiendeler og forpliktelser underliggende infrastrukturselskaper

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Vindpark	13 983	14 290
Netto andre eiendeler og forpliktelser ¹	506	-3
Sum eiendeler og forpliktelser underliggende infrastrukturselskaper	14 489	14 287

¹ Netto andre eiendeler og forpliktelser består av kontanter og skatt samt operasjonelle fordringer og forpliktelser.

SPU Note 8 Måling til virkelig verdi

Regnskapsprinsipp

Alle eiendeler og forpliktelser presentert som Aksjer, Obligasjoner, Unotert eiendom, Unotert infrastruktur, Finansielle derivater, Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse, Innskudd i banker og Avgitt og mottatt kontantsikkerhet er målt til virkelig verdi over resultatet.

Virkelig verdi, som definert i IFRS 13 Måling av virkelig verdi, er den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

1. Innledning

Virkelig verdi for majoriteten av eiendeler og gjeld er basert på noterte markedspriser eller observerbare markeddata. Dersom markedet ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av standard verdsettelsesmodeller. Måling til virkelig verdi kan være kompleks og kreve skjønnsmessige vurderinger, særlig når observerbare inndata ikke er tilgjengelig. Verdsettelsesrisikoen blir adressert av kontrollrammeverket i Norges Bank Investment Management som er beskrevet i punkt 6 i denne noten.

2. Hierarkiet for virkelig verdi

Alle eiendeler og gjeldsposter som inngår i investeringsporteføljen har blitt inndelt i de tre kategoriene i hierarkiet for virkelig verdi, presentert i tabell 8.1. Inndelingen er basert på observerbarheten til inndataene som benyttes i målingen av virkelig verdi:

- Nivå 1 består av eiendeler som er verdsatt basert på noterte, ikke-justerte priser i aktive markeder. Et aktivt marked er definert som et marked der transaksjoner finner sted med tilstrekkelig hyppighet og volum til å gi løpende prisinformasjon.
- Eiendeler og gjeldsposter klassifisert som nivå 2 verdsettes ved bruk av modeller som benytter direkte eller indirekte observerbare markeddata. Inndata anses som observerbare dersom de er basert på offentlig tilgjengelig markeddata om faktiske hendelser eller transaksjoner.
- Eiendeler klassifisert som nivå 3 verdsettes ved bruk av modeller som i vesentlig grad bruker ikke-observerbare inndata. Inndata anses som ikke-observerbar når det ikke foreligger tilgjengelig markeddata og når inndataen blir utviklet ved hjelp av beste tilgjengelig informasjon om de forutsetningene som markedsdeltakere vil kunne benytte ved prising av eiendelen.

En oversikt over modeller og verdsettelsesmetoder med sine respektive observerbare og ikke-observerbare inndata, kategorisert per type instrument er beskrevet i punkt 4 i denne noten.

Vesentlige estimater

Klassifisering i hierarkiet for virkelig verdi er basert på faste kriterier, hvorav fastsettelse av noen av kriteriene kan kreve bruk av skjønn.

Nivå 3-investeringer består av instrumenter målt til virkelig verdi, men som ikke handles eller prises i et aktivt marked. Virkelig verdi er fastsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker som bruker modeller med betydelig bruk av ikke-observerbare inndata. Fastsettelse av forutsetninger som markedsdeltakere vil benytte ved prising av eiendelen eller forpliktelsen når observerbar markedsinformasjon ikke er tilgjengelig, innebærer betydelig utøvelse av skjønn.

Tabell 8.1 Investeringsporteføljen kategorisert per nivå i verdsettelseshierarkiet

Beløp i millioner kroner	Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3		Totalt	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Aksjer	8 556 594	8 849 354	30 602	37 716	3 206	1 349	8 590 402	8 888 419
Statsobligasjoner	1 929 618	1 494 936	235 987	419 912	-	-	2 165 605	1 914 848
Statsrelaterte obligasjoner	303 108	278 345	78 406	89 495	334	-	381 848	367 840
Realrenteobligasjoner	204 037	177 457	39 404	18 422	-	-	243 441	195 879
Selskapsobligasjoner	740 645	674 632	88 663	73 750	6	7	829 314	748 389
Pantesikrede obligasjoner	202 781	162 737	31 837	29 211	-	-	234 618	191 948
Sum obligasjoner	3 380 189	2 788 107	474 297	630 790	340	7	3 854 827	3 418 903
Finansielle derivater (eiendeler)	429	246	20 024	7 633	45	-	20 498	7 879
Finansielle derivater (gjeld)	-409	-	-39 750	-9 055	-	-	-40 159	-9 055
Sum finansielle derivater	20	246	-19 726	-1 422	45	-	-19 661	-1 176
Unotert eiendom	-	-	-	-	329 732	310 134	329 732	310 134
Unotert infrastruktur	-	-	-	-	14 489	14 287	14 489	14 287
Annet (eiendeler) ¹	-	-	519 026	340 634	-	-	519 026	340 634
Annet (gjeld) ²	-	-	-859 756	-631 651	-	-	-859 756	-631 651
Totalt	11 936 803	11 637 707	144 443	376 067	347 812	325 777	12 429 059	12 339 549
Totalt (prosent)	96,0	94,3	1,2	3,1	2,8	2,6	100,0	100,0

¹ Annet (eiendeler) består av balansenlinjene Innskudd i banker, Utlån med sikkerhetsstillelse, Avgitt kontantsikkerhet, Uoppgjorte handler (eiendeler), Fordring kildeskatt og Andre eiendeler.

² Annet (gjeld) består av balansenlinjene Innlån med sikkerhetsstillelse, Mottatt kontantsikkerhet, Uoppgjorte handler (gjeld), Utsatt skatt og Annen gjeld.

Majoriteten av den totale porteføljen er priset basert på observerbare markedspriser. Ved utgangen av 2022 var 97,2 prosent av porteføljen klassifisert som nivå 1 eller 2, som er en marginal reduksjon sammenlignet med årsslutt 2021. Bevegelser mellom nivåene i hierarkiet for virkelig verdi er beskrevet i punkt 3 i denne noten.

Aksjer

Målt som en andel av total verdi var tilnærmet alle aksjer (99,61 prosent) verdsatt basert på offisielle sluttkurs fra børs og klassifisert som nivå 1 ved utgangen av 2022. En mindre andel aksjer (0,36 prosent) var klassifisert som nivå 2 ved årsslutt. Dette er hovedsakelig aksjer hvor handel nylig er suspendert, eller illikvide beholdninger som ikke handles daglig. Andelen av aksjeholdninger som ble verdsatt med betydelig bruk av ikke-observerbare inndata og klassifisert som nivå 3 ved årsslutt var 0,04 prosent. Dette er aksjer som ikke er notert, eller hvor børshandel er suspendert og verdien er justert ned i forhold til siste sluttkurs, basert på selskaps- eller landspesifikke forhold.

Obligasjoner

Majoriteten av obligasjonsbeholdningene har observerbare, bindende markedspriser i aktive markeder og 87,69 prosent av beholdningene var klassifisert som nivå 1 ved utgangen av 2022. Obligasjonsbeholdninger som ikke har et tilstrekkelig antall observerbare markedspriser eller som er priset basert på sammenlignbare likvide obligasjoner er klassifisert som nivå 2. Disse utgjorde 12,30 prosent av obligasjonsbeholdningene ved årsslutt. En ubetydelig andel av beholdningene (0,01 prosent) som ikke hadde observerbare priser var klassifisert som nivå 3 ved årsslutt, da verdsettelsen var basert på betydelig bruk av ikke-observerbare inndata.

Unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi

Alle investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi er klassifisert som nivå 3, da modeller er brukt for å verdsette de underliggende eiendelene og forpliktelsene med utstrakt bruk av ikke-observerbare inndata. Eiendommer og investeringer i unotert infrastruktur er målt til verdien fastsatt av eksterne verdsettere. Unntaket er nylige investeringer der kostpris eksklusive transaksjonskostnader normalt er vurdert som det beste anslaget på virkelig verdi,

eller tilfeller hvor det finnes indikasjoner på at verdien fastsatt av eksterne verdsetterer ikke gjenspeiler virkelig verdi, slik at justering av verdsettelse er berettiget.

Finansielle derivater

Noen aksjederivater (rights og warrants) og kredittbytteavtaler for indekser («CDS indices») som aktivt handles på børs, er klassifisert som nivå 1. Majoriteten av derivater er klassifisert som nivå 2, da verdsettelsen av disse er basert på standard modeller hvor det er benyttet observerbare inndata. Noen få derivater er verdsatt basert på modeller med utstrakt bruk av ikke-observerbare inndata og er klassifisert som nivå 3.

Andre eiendeler og forpliktelser som inngår i investeringsporteføljen er klassifisert som nivå 2.

3. Bevegelser mellom nivåer i hierarkiet

Regnskapsprinsipp

Overføringer mellom nivåer i hierarkiet for virkelig verdi anses å inntreffe ved begynnelsen av rapporteringsperioden.

Reklassifiseringer mellom nivå 1 og nivå 2

Andelen av aksjer klassifisert som nivå 1 var tilnærmet uendret sammenlignet med årsslutt 2021. Det var ingen vesentlige reklassifiseringer av aksjer mellom nivå 1 og nivå 2.

Andelen av obligasjoner klassifisert som nivå 1 økte med 6,1 prosentpoeng sammenlignet med årsslutt 2021, og det var en tilsvarende nedgang i andelen klassifisert som nivå 2. De primære driverne for denne endringen var kjøp av statsobligasjoner klassifisert som nivå 1 i løpet av året, samt forfall på flere obligasjoner som var klassifisert som nivå 2 ved utgangen av 2021. Det var en netto reklassifisering i løpet av året fra nivå 1 til nivå 2 på 29 milliarder kroner, hovedsakelig knyttet til selskapsobligasjoner og statsobligasjoner.

Reklassifiseringer mellom nivå 1 og nivå 3

Omfattende sanksjoner ble introdusert på handel i russiske verdipapirer i 2022. Som følge av dette var det begrenset tilgang på observerbare priser, da aksjeholdningene enten var suspendert fra handel eller ble handlet med restriksjoner. For å estimere den prisen som ville blitt oppnådd for salg av aksjene under gjeldende markedsforhold, ble det foretatt en nedjustering i forhold til siste sluttkurs for disse aksjeholdningene ved årsslutt. Nedjusteringen reflekterer den estimerte rabatten markedsdeltakere ville kreve for å gjenspeile risikoen knyttet til den iboende usikkerheten i kontantstrømmene til aksjeholdningene, samt manglende tilgang til å handle aksjene i markedet. Justeringen i forhold til siste sluttkurs benytter ikke-observerbare inndata og anses som betydelig for virkelig verdi målingen. Alle aksjeholdninger hvor verdien er justert ned i forhold til siste sluttkurs var derfor reklassifisert til nivå 3. Ved årsslutt 2022 hadde disse aksjeholdningene en verdi på 3 milliarder kroner, sammenlignet med 28 milliarder kroner ved årsslutt 2021.

Tabell 8.2 Endringer i nivå 3 beholdninger

Beløp i millioner kroner	01.01.2022	Kjøp	Salg	Forfalte og innbetalte	Netto gevinst/ tap	Overført til nivå 3	Overført fra nivå 3	Gevinst/ tap valuta	31.12.2022
Aksjer	1 349	83	-1 014	310	-28 634	27 678	-152	3 585	3 206
Obligasjoner	7	237	-	-	-20	103	-	13	340
Finansielle derivater (eiendeler)	-	-	-	-	-20	60	-	5	45
Unotert eiendom ¹	310 134	3 930	-	-	-8 369	-	-	24 036	329 732
Unotert infrastruktur ¹	14 287	-1 143	-	-	735	-	-	609	14 489
Totalt	325 777	3 108	-1 014	310	-36 308	27 841	-152	28 248	347 812

Beløp i millioner kroner	01.01.2021	Kjøp	Salg	Forfalte og innbetalte	Netto gevinst/ tap	Overført til nivå 3	Overført fra nivå 3	Gevinst/ tap valuta	31.12.2021
Aksjer	597	908	-16	-	-327	242	-68	13	1 349
Obligasjoner	28	-	-	-	-22	-	-	1	7
Finansielle derivater (eiendeler)	4	-	-	-	-	-	-4	-	-
Unotert eiendom ¹	272 507	7 056	-	-	29 723	-	-	849	310 134
Unotert infrastruktur ¹	-	13 375	-	-	1 118	-	-	-207	14 287
Totalt	273 136	21 339	-16	-	30 492	242	-72	656	325 777

¹ Kjøp representerer netto kontantstrøm til investeringer i henholdsvis unotert eiendom og unotert infrastruktur slik det fremkommer i kontantstrømoppstillingen.

Den relative andelen av beholdninger klassifisert som nivå 3 var 2,8 prosent ved utgangen av 2022, en økning fra 2,6 prosent ved årsslutt 2021. SPU-s samlede beholdninger i nivå 3 utgjorde 347 812 millioner kroner ved årsslutt 2022, en økning på 22 035 millioner kroner sammenlignet med årsslutt 2021. Økningen skyldes i hovedsak investeringer i unotert eiendom, som i sin helhet er klassifisert som nivå 3.

Investeringer i unotert eiendom utgjorde 329 732 millioner kroner ved årsslutt, en økning på 19 598 millioner kroner fra årsslutt 2021. Økningen skyldes i hovedsak valutagevinster og nye investeringer, delvis motvirket av urealisert tap.

Den relative andelen av både aksjer og obligasjoner klassifisert som nivå 3 økte noe sammenlignet med årsslutt 2021. For aksjer skyldtes økningen i absolutt verdi av nivå 3 beholdninger hovedsakelig reklassifiseringen av russiske aksjer fra nivå 1. Absolutt verdi av obligasjoner klassifisert som nivå 3 økte på grunn av kjøp av to beholdninger klassifisert som nivå 3, samt reklassifikasjon av tre beholdninger fra nivå 2 i løpet av året.

4. Verdsettelsesmetoder

Norges Bank Investment Management har definert hierarkier for hvilke priskilder som skal brukes i verdsettelsen. Beholdninger som finnes i referanseindeksene verdsettes normalt i henhold til indeksleverandørenes priser, mens de resterende beholdningene av aksjer og obligasjoner verdsettes nesten utelukkende ved bruk av priser fra andre eksterne leverandører. For aksjer og derivater som handles i aktive markeder (nivå 1) blir sluttkurs benyttet. For obligasjoner som handles i aktive markeder blir hovedsakelig kjøpskurs benyttet. Markedsaktivitet og volum overvåkes ved bruk av flere priskilder som gir tilgang til markedspriser, noterte priser og transaksjoner på måletidspunktet.

I de følgende avsnittene presenteres verdsettelsesteknikkene som blir brukt for instrumenter klassifisert som nivå 2 eller 3 i verdsetteshierarkiet. Videre beskrives de vesentligste observerbare og ikke-observerbare inndata som blir brukt i verdsettelsesmodellene.

Unotert eiendom (nivå 3)

Investeringer i unotert eiendom utgjør det aller vesentligste av beholdninger klassifisert som nivå 3. Virkelig verdi av unotert eiendom er fastsatt basert på summen av de underliggende eiendelene og forpliktelsene som presentert i note 6 Unotert eiendom. Eiendeler og forpliktelser består i det vesentligste av bygninger og eksternt gjeld. Bygninger verdsettes hver rapporteringsdato av eksterne, sertifiserte og uavhengige verdsettelses spesialister ved bruk av verdsettelsesmodeller. Verdsettelse av eiendomsinvesteringer er av natur avhengig av fremtidsrettede skjønnsmessige vurderinger. Vurderingene inkluderer viktige forutsetninger og estimater for hver individuell eiendomstype, beliggenhet, fremtidige estimerte netto kontantstrømmer og relevante avkastningskrav. Disse forutsetningene representerer i hovedsak ikke-observerbar inndata og Unotert eiendom er derfor klassifisert som nivå 3 i verdsettelseshierarkiet. Estimater som er brukt reflekterer nylig gjennomførte sammenlignbare transaksjoner med tilsvarende beliggenhet, tilstand og kvalitet.

Verdsettelse av kommersiell eiendom er basert på varianter av neddiskonterte kontantstrømsmodeller.

Avkastningskrav og forutsetninger knyttet til forventede fremtidige kontantstrømmer er de viktigste inndataene i verdsettelsesmodellene. Forventede fremtidige kontantstrømmer påvirkes av endringer i forutsetninger relatert til, men ikke begrenset til:

- Estimert markedsleie og vekst i markedsleie
- Endringer i leieforhold
- Inflasjonsforventning (markeds, konsumprisindeks, kostnader osv.)
- Sannsynlighet for reforhandling og mislighold leietakere, ledighetsperiode, samt drifts- og kapitalkostnader

Fremtidige kontantstrømmer blir neddiskontert med en kombinasjon av både kapitaliserings- og diskonteringsrenter. Disse hensyntar en rekke faktorer tilpasset hver enkelt investering, herunder eiendoms karakteristika, markedsutsikter, sammenlignbare markedstransaksjoner, samt lokale og globale økonomiske forhold.

Tabell 8.3 gir informasjon om de betydelige ikke-observerbare inndataene benyttet ved målingen av virkelig verdi for investeringer i unotert eiendom.

Tabell 8.3 Ikke-observerbare inndata – Unotert eiendom

Eiendomstype	Virkelig verdi i millioner kroner		Verdsettelsesmetode	Gjennomsnittlig kapitaliseringsrente/ diskonteringsrente i prosent		Gjennomsnittlig årlig markedsleie per kvadratmeter (i kroner)	
	31.12.2022	31.12.2021		31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Kontor							
Europa	81 048	76 135	Inntektskapitalisering	3,6	3,4	7 183	6 793
USA	89 789	87 507	Diskontert kontantstrøm	6,3	5,9	8 018	7 185
Handel							
Europa	35 104	35 011	Inntektskapitalisering	3,8	3,6	16 791	15 111
Logistikk							
USA	79 108	66 143	Diskontert kontantstrøm	6,4	5,4	1 651	1 119
Europa	33 963	34 783	Inntektskapitalisering	5,0	4,1	902	782
Tokyo							
Kontor/Handel	8 016	8 043	Diskontert kontantstrøm	2,4	2,4	17 134	16 816
Annet	2 703	2 514					
Totalt	329 732	310 134					

Unotert infrastruktur for fornybar energi (nivå 3)

Virkelig verdi av unotert infrastruktur er fastsatt basert på summen av de underliggende eiendelene og forpliktelsene som presentert i note 7 Unotert infrastruktur for fornybar energi, som hovedsakelig består av vindturbiner. Ved utgangen av året hadde fondet bare en investering i denne aktivaklassen, og den er uten ekstern gjeld. Investeringen er verdsatt av en ekstern, uavhengig verdsettelsesspesialist ved bruk av en spesialtilpasset verdsettelsesmodell. Verdsettelse av infrastrukturinvesteringer er av natur avhengig av fremtidsrettede skjønnsmessige vurderinger. Vurderingene inkluderer viktige forutsetninger og estimater for hver individuelle type eiendel, beliggenhet, fremtidig inntektsstrøm og relevante diskonteringsrenter. Disse forutsetningene representerer i hovedsak ikke-observerbar inndata og Unotert infrastruktur er derfor klassifisert som nivå 3 i verdsettelseshierarkiet.

Diskonteringsrente og forutsetninger knyttet til forventede fremtidige kontantstrømmer (strømpriser) er de viktigste inndataene i verdsettelsesmodellene. Prognoser på strømpriser blir levert av uavhengige leverandører av energimarkedsprognoser.

Fremtidige kontantstrømmer blir neddiskontert med en diskonteringsrente i en verdsettelsesmodell. Modellen hensyntar estimater på risikopremier både for markedet generelt og for de spesifikke infrastruktureiendelene. I tillegg blir denne verdien rimelighetsvurdert mot verdianslag beregnet ved bruk av markedsmultipler (faktorer fra sammenlignbare selskaper) og transaksjonsmultipler (måltall fra nylige, sammenlignbare transaksjoner) før endelig estimat på virkelig verdi fastsettes.

Aksjer (nivå 2 og nivå 3)

Aksjer verdsatt basert på modeller med observerbar inndata er klassifisert som nivå 2 i verdsettelseshierarkiet. Disse beholdningene handles ikke i aktive markeder og inkluderer noterte aksjer som er suspendert fra handel. Verdsettelsesmodellene hensyntar flere typer observerbar inndata som pris på sammenlignbare aksjer, siste prisnotering og volum.

Beholdninger i nivå 3 består av aksjer som ikke er notert samt aksjer som er suspendert fra handel, hvor verdsettelsesmodellene i vesentlig grad benytter ikke-observerbare inndata. For aksjer som er suspendert fra handel er verdien justert ned i forhold til siste sluttkurs fra børs basert på en vurdering av selskaps- og landspesifikke forhold. For aksjer som ikke er notert er det foretatt en justering for likviditetsrisiko. Verdsettelsesmodellene benytter ikke-observerbare inndata som historisk volatilitet, selskapets resultater og analyse av sammenlignbare selskaper.

Obligasjoner (nivå 2 og nivå 3)

Obligasjoner klassifisert som nivå 2 er verdsatt basert på observerbare inndata fra sammenlignbare utstedelser, i tillegg til direkte indikative eller bindende markedsкурser. Disse beholdningene består som regel av obligasjoner som er mindre likvide enn de klassifisert som nivå 1, det vil si hvor det ikke er aktivitetsvolum for bindende handler og et lavt aktivitetsvolum for indikative prisnoteringer på måletidspunktet.

Obligasjoner klassifisert som nivå 3 er verdsatt basert på modeller som benytter ikke-observerbare inndata som sannsynlighet for fremtidige kontantstrømmer og differanse mot referansekurver. Disse beholdningene inkluderer misligholdte og illikvide obligasjoner.

Finansielle derivater (nivå 2 og nivå 3)

Valutaderivater, som hovedsakelig består av valutaterminkontrakter, er verdsatt ved bruk av markedsstandardiserte modeller som hovedsakelig benytter markedsobserverbar inndata som valutaterminkurser.

Rentederivater, som i all hovedsak består av rentebytteavtaler, er verdsatt ved bruk av markedsstandardiserte modeller som hovedsakelig benytter markedsobserverbar inndata som renter fra handlede rentebytteavtaler.

Aksjederivater og kredittderivater er hovedsakelig verdsatt ved bruk av observerbare priser mottatt fra leverandører i henhold til prishierarkiet. I de få tilfeller et aksjederivat ikke handles, benyttes konverteringsfaktor, tegningspris og avtalt fremtidig kjøps- eller salgskurs for å verdsette instrumentene.

5. Sensitivitetsanalyse for nivå 3 beholdninger

Verdsettelse av nivå 3 beholdninger innebærer utøvelse av skjønn for å fastsette forutsetninger som markedsdeltakere vil benytte når observerbar markedsinformasjon ikke er tilgjengelig. I sensitivitetsanalysen for nivå 3 beholdninger vises effekten av å benytte rimelige alternative forutsetninger i verdsettelsen av beholdningene.

Tabell 8.4 Ytterligere spesifikasjon nivå 3 og sensitiviteter

Beløp i millioner kroner	Nøkkel forutsetninger	Endring nøkkel-forutsetninger	Spesifikasjon nivå 3 per 31.12.2022	Sensiviteter 31.12.2022		Spesifikasjon nivå 3 per 31.12.2021	Sensiviteter 31.12.2021	
				Ufordelaktige endringer	Fordelaktige endringer		Ufordelaktige endringer	Fordelaktige endringer
	Justering for landspesifikke forhold Russland		2 997	-2 997	-	-	-	-
	Justering ved suspensjon fra handel	20,0 prosent	209	-42	42	1 349	-270	270
Aksjer			3 206	-3 039	42	1 349	-270	270
Obligasjoner	Sannsynlighet for fremtidige kontantstrømmer	10,0 prosent	340	-34	34	7	-1	1
Finansielle derivater	Annet		45	-9	9	-	-	-
	Avkastningskrav	0,2 prosentpoeng		-15 944	17 896		-15 219	17 050
	Markedsleie	2,0 prosent		-5 362	5 370		-5 253	5 253
Unotert eiendom			329 732	-21 306	23 266	310 134	-20 472	22 302
	Diskonteringsrente	0,25 prosentpoeng		-312	287		-385	404
	Strømprisprognose	5,0 prosent		-804	780		-435	438
Unotert infrastruktur			14 489	-1 116	1 066	14 287	-820	843
Totalt			347 812	-25 504	24 417	325 777	-21 563	23 416

Unotert eiendom

Endring i nøkkelforutsetninger kan ha en vesentlig effekt på verdsettelsen av investeringer i unotert eiendom. En rekke nøkkelforutsetninger benyttes, hvor avkastningskrav og markedsleie er de forutsetningene som gir størst utslag i estimat for eiendomsverdiene. I sensitivitetsanalysen illustreres dette ved å benytte andre rimelige alternative forutsetninger for avkastningskrav og markedsleie. Analysen er basert på en statistisk relevant populasjon som er representativ for den unoterte eiendomsporteføljen og reflekterer både fordelaktige og ufordelaktige endringer.

Under en ufordelaktig endring er det beregnet at en økning i avkastningskrav på 0,2 prosentpoeng og en reduksjon i markedsleie på 2 prosent vil redusere den unoterte eiendomsporteføljens verdi med om lag 21 306 millioner kroner eller 6,5 prosent (6,6 prosent ved årsslutt 2021). Under en fordelaktig endring vil en reduksjon i avkastningskrav på 0,2 prosentpoeng og en økning i markedsleie på 2 prosent øke den unoterte eiendomsporteføljens verdi med om lag 23 266 millioner kroner eller 7,1 prosent (7,2 prosent ved årsslutt 2021). Den isolerte effekten av endringer i avkastningskrav og fremtidig markedsleie er presentert i tabell 8.4. Endringer utenfor intervallene spesifisert ovenfor anses å være mindre rimelige alternative forutsetninger, men hvis utvalget av alternative forutsetninger skulle utvides, vil verdiendringene være lineære.

Unotert infrastruktur for fornybar energi

Sensitivitetsanalysen for unotert infrastruktur er tilpasset hver enkelt investering. En rekke nøkkelforutsetninger benyttes, hvor diskonteringsrente og fremtidige strømpriser er de forutsetningene som gir størst utslag i estimat for verdi på

investeringen. I sensitivitetsanalysen illustreres dette ved å benytte andre rimelige alternative forutsetninger for diskonteringsrente og fremtidige strømpriser.

Under en ufordelaktig endring er det beregnet at en økning i diskonteringsrente på 0,25 prosentpoeng og en reduksjon i strømpriser på 5 prosent vil redusere verdien av unotert infrastruktur med om lag 1 116 millioner kroner eller 7,7 prosent (5,7 prosent ved årsslutt 2021). Under en fordelaktig endring vil en reduksjon i diskonteringsrente på 0,25 prosentpoeng og en økning i strømpriser på 5 prosent øke verdien av unotert infrastruktur med om lag 1 066 millioner kroner eller 7,4 prosent (5,9 prosent ved årsslutt 2021). Den isolerte effekten av endringer i diskonteringsrente og fremtidige strømpriser er presentert i tabell 8.4.

Aksjer

Virkelig verdi av aksjer klassifisert som nivå 3 er sensitiv for om handel gjenopptas og hvordan markedene har beveget seg fra tidspunktet handelen ble stanset, samt spesifikke faktorer knyttet til landet og det enkelte selskap som handelsrestriksjoner og selskapets økonomiske situasjon. Sensitiviteten i absolutte verdier har økt betydelig for aksjeporteføljen, og er nesten utelukkende drevet av russiske beholdninger, hvor det under en ufordelaktig endring er forutsatt at russiske aksjeholdninger var verdiløse ved årsslutt.

6. Kontrollmiljø

Kontrollmiljøet for måling til virkelig verdi av finansielle instrumenter og investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur er organisert rundt en formalisert og dokumentert verdsettelsespolicy samt retningslinjer som er støttet opp av arbeids- og kontrollprosedyrer.

Verdsettelsesmiljøet er tilpasset i samsvar med markedsstandarder og etablert praksis for verdifastsettelse. I praksis er dette gjennomført i form av en daglig verdifastsettelse av alle beholdninger, med unntak for investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur hvor verdsettelsene gjøres kvartalsvis. For unotert eiendom gjøres de kvartalsvise verdsettelsene av eksterne verdsettere. For unotert infrastruktur gjøres verdsettelsene av eksterne verdsettere ved utgangen av andre og fjerde kvartal, mens de gjøres av verdsettelsesavdelingen internt ved utgangen av første og tredje kvartal. Prosessene er skalerbare i forhold til markedsendringer og er basert på interne og eksterne dataløsninger.

Alle beholdninger og investeringer er som hovedregel verdsatt av eksterne, uavhengige prisleverandører. Disse er valgt på grunnlag av analyser foretatt av avdelingene som er ansvarlige for verdifastsettelsen.

Prisleverandørene følges opp løpende gjennom regelmessig dialog, kontroller og forespørsler knyttet til priser på enkeltpapirer. For en stor andel av beholdningene er innhentede priser basert på priser som er direkte observerbare i markedet. For beholdninger hvor det ikke er tilstrekkelig likviditet til at verdsettelsen kan baseres på observerbare priser, anvendes anerkjente modeller. Her benyttes det så langt som mulig observerbare datapunkter, men i noen tilfeller er det grunnet manglende likviditet benyttet ikke-observerbare datapunkter.

På daglig basis er verdifastsettelsen gjenstand for flere kontroller i verdsettelsesavdelingene. Kontrollene er basert på definerte terskler og sensitiviteter, som overvåkes og justeres i overensstemmelse med rådende markedsforhold. Ved månedsslutt for finansielle instrumenter og ved kvartalsslutt for investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur, blir det utført mer omfattende kontroller for å sikre at verdsettelsen representerer virkelig verdi i henhold til IFRS. I denne forbindelse gis det spesiell oppmerksomhet til illikvide finansielle instrumenter samt unoterte investeringer, det vil si investeringer hvor det vurderes at det eksisterer verdsettelsesutfordringer. Illikvide instrumenter identifiseres ved hjelp av sektor og valuta, kredittvurderingsindikatorer, spredning mellom kjøps- og salgskurser og aktivitet i markedet.

Det utarbeides verdsettelsesnotater og rapporter ved hver kvartalsslutt som dokumenterer de utførte kontrollene og som beskriver de største kildene til usikkerhet i verdsettelsene. I forkant av fremleggelse av regnskapsrapporteringen blir dokumentasjonen gjennomgått, større prisings spørsmål behandlet og verdifastsettelsen av porteføljen godkjent i NBIM Ledergruppe Investeringsmøte.

SPU Note 9 Investeringsrisiko

Forvaltningsmandat for SPU

SPU forvaltes av Norges Bank på vegne av Finansdepartementet i henhold til lov om Statens pensjonsfond § 3 annet ledd og mandat for forvaltning av Statens pensjonsfond utland fastsatt av Finansdepartementet.

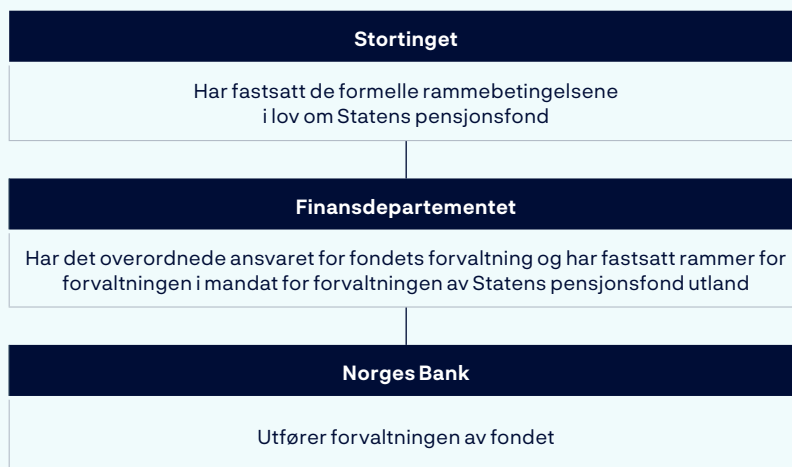
SPU skal søke å oppnå høyest mulig avkastning etter kostnader målt i investeringsporteføljens valutakurv, innenfor de rammer som gjelder for forvaltningen. Finansdepartementets strategiske referanseindeks er fordelt på to aktivaklasser, aksjer og obligasjoner, med en allokering på 70 prosent til aksjer og 30 prosent til obligasjoner.

Referanseindeksen for aksjer er satt sammen etter markedsverdien for aksjene i de land som inngår i indeksen. Referanseindeksen for obligasjoner angir en fast fordeling mellom statsobligasjoner og selskapsobligasjoner, hvor statsdelindeksen har en vekt på 70 prosent og selskapsdelindeksen har en vekt på 30 prosent. Valutafordelingen følger av disse vektingsprinsippene.

Investeringene i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi er ikke definert av fondets referanseindeks. Forvaltningsmandatet setter en maksimal allokering til unotert eiendom på 7 prosent av investeringsporteføljen. Investeringer i unotert infrastruktur kan utgjøre inntil 2 prosent av investeringsporteføljen. Fondets allokering til unotert eiendom og unotert infrastruktur er videre regulert gjennom investeringsmandatet fastsatt av Norges Banks hovedstyre. Det er opp til Norges Bank å bestemme allokeringen til unotert eiendom og unotert infrastruktur, innenfor rammer gitt i forvaltningsmandatet, og hvordan den skal finansieres.

Fondet kan ikke investere i verdipapirer utstedt av norske foretak, verdipapirer utstedt i norske kroner, eller fast eiendom og infrastruktur lokalisert i Norge. Fondet kan heller ikke investere i selskaper som er utelukket etter bestemmelsene i retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra SPU.

Figur 9.1 Forvaltningsmandat for SPU

Norges Banks styringsstruktur

Hovedstyret i Norges Bank har delegert ansvaret for forvaltningen av SPU til leder for bankens område for kapitalforvaltning, Norges Bank Investment Management.

Leder i Norges Bank Investment Management er gitt fullmakter i form av en stillingsbeskrivelse og et investeringsmandat. Hovedstyret har vedtatt prinsipper for blant annet risikostyring, ansvarlige investeringer og godtgjøring til ansatte i Norges Bank Investment Management. Internasjonalt anerkjente standarder legges til grunn innen verddivurdering og avkastningsmåling, samt styring, måling og kontroll av risiko. Rapportering til hovedstyret gjøres månedlig og mer utfyllende kvartalsvis. Sentralbanksjefen og hovedstyret gjøres oppmerksom på spesielle hendelser eller vesentlige forhold uten opphold.

I Norges Bank Investment Management er investeringsansvaret delegert videre gjennom investeringsmandater. Ansvar for prosesser og personale er delegert gjennom stillingsbeskrivelser, mens krav til prosesser er detaljert gjennom reglement og retningslinjer. Sammensetningen av ledergruppen og delegeringen av myndighet skal sikre ansvarsdeling mellom investeringsområdene, verdipapirhandel, drift, risikostyring og etterlevelse og kontroll.

Figur 9.2 Norges Banks styringsstruktur

NBIM Ledergruppe Investeringsmøte komplementerer delegeringen blant annet ved å gi råd om styring av investeringsrisiko og investeringsuniverset til porteføljen.

Krav til intern risikorapportering er gitt av leder i Norges Bank Investment Management i stillingsbeskrivelser innenfor risikoområdet. Rapportering til leder gjøres daglig, ukentlig og månedlig. Leder skal gjøres oppmerksom på spesielle hendelser eller alvorlige avvik fra investeringsmandatet uten opphold.

Rammeverk for investeringsrisiko

I forvaltningsmandatet for SPU er det gitt flere rammer og begrensninger for den kombinerte aksje- og obligasjonsaktivaklassen, samt innen hver aktivaklasse. Investeringer i notert eiendom og notert infrastruktur for fornybar energi er omhandlet i investeringsmandatet med egne rammer for forvaltningen. Rammene understøtter hvordan en diversifisert eksponering mot notert eiendom og notert infrastruktur skal etableres og forvaltes.

Deling av roller og ansvar er et grunnprinsipp i utforming av prosesser i Norges Bank Investment Management. Endringer av investeringsmandater, porteføljehierarkiet og nye motparter følges opp og krever godkjenning av Chief Risk Officer (CRO), eller den CRO har bemyndiget.

Hovedstyrets prinsipper for risikostyring er videre detaljert gjennom reglement og retningslinjer. Ansvar for effektive prosesser knyttet til risikostyring er delegert til CRO og Chief Corporate Governance & Compliance Officer.

Risikostyring er definert som styring av markedsrisiko, kredittrisiko, motpartsrisiko, operasjonell risiko og risiko relatert til miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer. De tre førstnevnte er definert som investeringsrisiko. I Norges Bank Investment Management har investeringsområdet ansvar for å styre risiko i porteføljen og i det enkelte mandat, mens risikostyringsområdene på uavhengig basis måler, styrer og rapporterer investeringsrisiko på tvers av porteføljen, på aktivaklassenivå og andre nivåer som reflekterer investeringsprosessen. For notert eiendom og notert infrastruktur er det krav til særskilte risikovurderinger i forkant av investeringer.

Tabell 9.1 Investeringsrisiko

Type	Markedsrisiko	Kredittrisiko	Motpartsrisiko
Definisjon	Risiko for tap eller endring i markedsverdi for porteføljen eller deler av denne på grunn av endring i variabler i finansmarkedene, eiendoms- og infrastrukturverdier	Risiko for tap som følge av at en utsteder av obligasjoner ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser	Risiko for tap knyttet til at en motpart går konkurs eller på annen måte ikke oppfyller sine forpliktelser
Hoved-dimensjoner	Målt både absolutt og relativt til referanseindeksen - Konsentrasjonsrisiko - Volatilitet og samvariasjonsrisiko - Systematisk faktorrisiko - Likviditetsrisiko	Målt på enkeltutstedernivå og porteføljenivå - Sannsynlighet for mislighold - Tap ved mislighold - Samvariasjon mellom instrumenter og utstedere hensyntas på porteføljenivå	Målt risikoeksponering per type posisjon - Verdipapirutlån - Usikrede bankinnskudd og verdipapirer - Derivater inklusive valutakontrakter - Gjengkjøps- og gjensalgavtaler - Oppgjørsrisiko på motpart og transaksjoner med lang oppgjørstid

Investeringsrisiko – markedsrisiko

Norges Bank Investment Management definerer markedsrisiko som risiko for tap eller endring i markedsverdi for porteføljen eller deler av denne på grunn av endring i variabler i finansmarkedene, samt eiendoms- og infrastrukturverdier. Markedsrisiko for investeringsporteføljen, både absolutt og relativt til referanseindeksen, måles etter dimensjonene konsentrasjon, volatilitet og samvariasjonsrisiko, systematisk faktorrisiko og likviditetsrisiko. For unotert eiendom omfatter dette måling av andel eiendom under utvikling, utleiegrad, leietakerkonsentrasjon og geografisk konsentrasjon. For unotert infrastruktur omfatter dette blant annet eksponering mot ulike sektorer, måling av andel inntekter fra myndighetssubsidier, utviklingseksponering og geografisk konsentrasjon. Markedsrisiko tas aktivt for å generere avkastning i tråd med mål i investeringsmandatene.

Investeringsrisiko – kredittrisiko

Norges Bank Investment Management definerer kredittrisiko som risiko for tap som følge av at en utsteder av obligasjoner ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko blir målt både knyttet til enkeltutstedere der risikomålet tar hensyn til sannsynlighet for mislighold og tap ved mislighold, og kredittrisiko på porteføljenivå der risikomålet tar hensyn til samvariasjon mellom instrumenter og utstedere. Kredittrisiko tas aktivt for å generere avkastning i tråd med mål i investeringsmandatene.

Investeringsrisiko – motpartsrisiko

Norges Bank Investment Management definerer motpartsrisiko som risiko for tap knyttet til at en motpart går konkurs eller på annen måte ikke oppfyller sine forpliktelser. Motparter er nødvendige for å sikre effektiv likviditetsstyring og effektiv handel og styring av markeds- og kredittrisiko. Motpartsrisiko oppstår også ved utlån av verdipapirer og i forbindelse med forvaltningen av aksje- og obligasjonsporteføljen samt eiendoms- og infrastrukturporteføljene. Motpartsrisiko kontrolleres og begrenses i så stor grad som mulig, gitt investeringsstrategien.

Risikostyringsprosessen

Norges Bank Investment Management benytter flere målemetoder, prosesser og systemer for å kontrollere investeringsrisiko. Robuste og anerkjente risikostyringssystemer og -prosesser komplementeres av internt utviklede målemetoder og prosesser.

Markedsrisiko

Norges Bank Investment Management måler markedsrisiko både for den faktiske porteføljen og den relative markedsrisikoen for plasseringer for SPU.

Kontinuerlig overvåkning, måling og vurdering av markedsrisiko gjøres langs flere risikodimensjoner, og ved bruk av flere metoder og angrepsvinkler. Ved å kombinere forskjellige og utfyllende risikomål får man økt innsikt i risikoprofilen til plasseringene for SPU.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsanalyse er et supplement til statistisk risikoberegning ved å beskrive konsentrasjonen til en enkelt eksponering eller en gruppe med eksponeringer. Mer konsentrerte porteføljer har en tendens til å bidra med mindre diversifisering. Konsentrasjonen måles over ulike dimensjoner avhengig av aktivaklasse, inkludert land-, valuta-, sektor-, utsteder- og selskapseksponering.

Porteføljen er investert på tvers av flere aktivaklasser, land og valutaer, som vist i tabell 9.2.

Tabell 9.2 Fordeling per aktivaklasse, land og valuta

Aktivaklasse	Markedsverdi i prosent per land og valuta ¹				Markedsverdi i prosent per aktivaklasse		Eiendeler minus gjeld før forvaltningsgodtgjøring	
	Marked	31.12.2022	Marked	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Aksjer	Utviklet	89,1	Utviklet	89,5				
	USA	44,7	USA	44,9				
	Japan	7,3	Japan	7,0				
	Storbritannia	7,0	Storbritannia	7,0				
	Frankrike	4,8	Frankrike	4,9				
	Sveits	4,5	Sveits	4,7				
	Sum andre	20,8	Sum andre	20,9				
	Fremvoksende	10,9	Fremvoksende	10,5				
	Kina	3,8	Kina	3,8				
	India	2,0	Taiwan	2,3				
	Taiwan	2,0	India	1,6				
	Brasil	0,5	Brasil	0,5				
	Sør-Afrika	0,4	Sør-Afrika	0,4				
	Sum andre	2,2	Sum andre	2,0				
Sum aksjer					69,77	71,95	8 672 186	8 878 464
Obligasjoner	Utviklet	99,7	Utviklet	99,6				
	Amerikanske dollar	50,2	Amerikanske dollar	50,3				
	Euro	28,1	Euro	27,6				
	Japanske yen	8,0	Japanske yen	7,9				
	Britiske pund	4,5	Britiske pund	4,9				
	Kanadiske dollar	3,8	Kanadiske dollar	3,8				
	Sum andre	5,1	Sum andre	5,0				
	Fremvoksende²	0,3	Fremvoksende	0,4				
Sum obligasjoner					27,45	25,41	3 412 044	3 135 259
Unotert eiendom	USA	51,8	USA	50,1				
	Frankrike	16,5	Storbritannia	17,8				
	Storbritannia	16,4	Frankrike	17,1				
	Tyskland	5,0	Tyskland	3,9				
	Sveits	3,4	Sveits	3,6				
	Sum andre	7,0	Sum andre	7,4				
Sum unotert eiendom					2,66	2,52	330 300	311 538
Sum unotert infrastruktur					0,12	0,12	14 530	14 288

¹ Markedsverdi i prosent per land og valuta inkluderer derivater og kontanter.

² Andelen av obligasjonsporteføljen i individuelle fremvoksende markeders valuta er uvesentlig.

Ved utgangen av 2022 var aksjeandelen i fondet 69,8 prosent, ned fra 72,0 prosent ved årsslutt 2021. Obligasjonsporteføljens andel av fondet var 27,5 prosent, opp fra 25,4 prosent ved årsslutt 2021. Unotert eiendom utgjorde 2,7 prosent av fondet ved årsslutt, mot 2,5 prosent ved årsslutt 2021. Unotert infrastruktur utgjorde 0,1 prosent av fondet ved årsslutt, som var på samme nivå som ved årsslutt 2021.

For aksjeinvesteringene måles konsentrasjon i porteføljen videre blant annet fordelt på sektor. Tabell 9.3 viser sektorfordelingen for aktivaklassen aksjer.

Tabell 9.3 Fordeling av aksjeinvesteringene per sektor¹, prosent

Sektor	31.12.2022	31.12.2021
Teknologi	17,5	20,5
Finans	15,8	14,4
Varige konsumvarer	13,3	14,6
Industri	13,1	13,4
Helse	12,7	11,4
Konsumvarer	6,6	6,0
Eiendom	5,5	6,3
Materialer	4,4	4,4
Energi	4,4	3,7
Telekommunikasjon	3,1	3,2
Kraft- og vannforsyning	2,7	2,4

¹ Summerer seg ikke til 100 prosent fordi kontanter og derivater ikke er inkludert.

SPU har betydelige investeringer i obligasjoner utstedt av stater. Tabell 9.4 viser de største beholdningene av obligasjoner utstedt av stater. Disse inkluderer statsobligasjoner utstedt i egen valuta og fremmed valuta, samt realrenteobligasjoner i egen valuta.

Tabell 9.4 Største beholdninger innenfor segmentet obligasjoner utstedt av stater

Beløp i millioner kroner	Markedsverdi 31.12.2022	Beløp i millioner kroner	Markedsverdi 31.12.2021
USA	1 022 086	USA	877 936
Japan	475 342	Japan	370 519
Tyskland	171 336	Singapore	145 217
Singapore	155 332	Tyskland	121 399
Storbritannia	106 701	Storbritannia	93 596
Frankrike	73 898	Frankrike	74 825
Canada	64 837	Italia	63 741
Italia	63 415	Canada	55 754
Australia	44 187	Australia	45 988
Spania	31 959	Spania	45 547

Porteføljen er også investert i selskaper som utsteder både aksjer og obligasjoner. Tabell 9.5 viser porteføljens største beholdninger av utstedere utenom nasjonalstater, inkludert både obligasjonsbeholdninger og aksjebeholdninger. Obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av finansinstitusjoner samt gjeld utstedt av andre underliggende selskaper er inkludert i obligasjonskolonnen.

Tabell 9.5 Største beholdninger utenom stat, både aksjer og obligasjoner

Beløp i millioner kroner, 31.12.2022	Sektor	Aksjer	Obligasjoner	Totalt
Apple Inc	Teknologi	209 674	9 662	219 336
Microsoft Corp	Teknologi	199 878	1 581	201 459
Alphabet Inc	Teknologi	110 219	1 717	111 936
Nestlé SA	Konsumvarer	88 149	1 994	90 143
Amazon.com Inc	Varige konsumvarer	80 207	9 260	89 466
Roche Holding AG	Helse	62 055	1 498	63 554
Shell PLC	Energi	60 710	272	60 982
Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Teknologi	60 040	-	60 040
Bank of America Corp	Finans	33 303	25 468	58 771
Berkshire Hathaway Inc	Finans	51 834	6 169	58 003

Beløp i millioner kroner, 31.12.2021	Sektor	Aksjer	Obligasjoner	Totalt
Apple Inc	Teknologi	216 952	7 094	224 046
Microsoft Corp	Teknologi	210 468	1 368	211 836
Alphabet Inc	Teknologi	144 417	1 809	146 226
Amazon.com Inc	Varige konsumvarer	121 160	6 639	127 799
Nestlé SA	Konsumvarer	89 082	1 775	90 857
Meta Platforms Inc	Teknologi	83 016	-	83 016
Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Teknologi	72 171	1 176	73 347
Tesla Inc	Varige konsumvarer	68 097	-	68 097
Roche Holding AG	Helse	65 283	1 453	66 736
ASML Holding NV	Teknologi	64 496	252	64 748

Tabell 9.6 viser sektorfordelingen for aktivaklassen notert eiendom.

Tabell 9.6 Fordeling av unoterte eiendomsinvesteringer per sektor, prosent

Sektor	31.12.2022	31.12.2021
Kontor	53,7	54,6
Handel	11,7	12,3
Logistikk	34,2	32,4
Annet	0,4	0,7
Totalt	100,0	100,0

Volatilitet og samvariasjonsrisiko

Norges Bank Investment Management benytter modeller for å kvantifisere risiko for svingninger i verdi knyttet til hele eller deler av porteføljen. Volatilitet er et standard risikomål basert på det statistiske målet standardavvik, som hensyntar samvariasjon mellom porteføljens ulike investeringer. Risikomålet gir et estimat på hvor mye man kan forvente at porteføljens verdi endres eller svinger i løpet av et år basert på markedsforhold over de siste tre årene. I to av tre år forventes porteføljens avkastning å ligge innenfor den negative og positive verdien til måltallet. Forventet volatilitet kan uttrykkes i form av porteføljens absolutte eller relative risiko. Norges Bank Investment Management benytter samme modell både for porteføljrisiko og relativ volatilitet.

Alle fondets investeringer er inkludert i beregning av forventet relativ volatilitet, og måles mot fondets referanseindeks bestående av globale aksje- og verdipapirindekser.

Modellering av unoterte investeringer er utfordrende på grunn av få eller ingen historiske priser. For investeringer i unotert eiendom kartlegges eksponeringen til en gruppe relevante risikofaktorer i modellrammeverket til MSCI sin Barra Private Real Estate 2 (PRE2) modell. Disse bestemmes av nøkkelattributter som beliggenhet og eiendomstype. Modellen bruker tidsserier for verditakster og faktiske transaksjoner som utgangspunkt, men inkluderer også noterte eiendomsaksjer for å etablere representative tidsserier med daglig frekvens. For investeringer i unotert infrastruktur tas det utgangspunkt i en kombinasjon av tidsserier tilgjengelige i eksisterende rammeverk for børsnoterte markeder. Eksponeringer mot generiske noterte risikofaktorer kartlegges for hvert prosjekt basert på attributter som andel av kontraktspriser, prosjektlevetid, fase av prosjektet, sektor, land og kvaliteten på motparter.

MSCI sin risikomodel bruker så de kartlagte faktorene for unoterte investeringer på samme måte som ordinære aksje- og renterisikofaktorer for å beregne forventet absolutt og relativ volatilitet, samt forventet ekstremavviksrisiko for fondets investeringer.

Beregning av forventet volatilitet

Forventet volatilitet til porteføljen, og relativ til dens referanseindeks, estimeres ved bruk av en parametrisk beregningsmetode basert på dagens investeringer. Modellen vekter ukentlige avkastningsdata likt over en estimeringsperiode på tre år.

Tabell 9.7 og 9.8 presenterer risiko både i form av porteføljens absolutte risiko og i form av den relative risikoen.

Tabell 9.7 Porteføljrisiko, forventet volatilitet, prosent

	Forventet volatilitet, faktisk portefølje							
	31.12.2022	Min 2022	Maks 2022	Snitt 2022	31.12.2021	Min 2021	Maks 2021	Snitt 2021
Porteføljen	10,1	9,6	10,4	10,1	10,3	10,1	10,7	10,5
Aksjer	14,2	13,8	14,4	14,2	14,1	14,0	14,7	14,4
Obligasjoner	11,1	10,0	11,1	10,7	10,1	9,7	10,1	9,8
Unotert eiendom	12,1	11,7	12,4	12,0	11,7	10,5	11,7	10,8
Unotert infrastruktur	14,9	8,9	14,9	11,7	13,1	9,7	13,1	11,2

Tabell 9.8 Relativ risiko målt mot referanseindeksene til fondet, forventet relativ volatilitet, basispunkter

	Forventet relativ volatilitet							
	31.12.2022	Min 2022	Maks 2022	Snitt 2022	31.12.2021	Min 2021	Maks 2021	Snitt 2021
Porteføljen	39	39	53	45	50	42	56	47

Risiko målt ved forventet volatilitet viser en forventet årlig verdisvingning i fondet på 10,1 prosent, eller om lag 1 250 milliarder kroner, ved utgangen av 2022, mot 10,3 prosent ved årsslutt 2021. Aksjeinvesteringenes forventede volatilitet var 14,2 prosent ved årsslutt, opp fra 14,1 prosent ved utgangen av 2021, mens renteinvesteringenes forventede volatilitet var 11,1 prosent, opp fra 10,1 prosent ved årsslutt 2021.

Forvaltningsmandatet angir at forventet relativ volatilitet for fondet ikke skal overstige 1,25 prosentpoeng. Målingen av risiko og oppfølgingen av rammen blir gjort basert på risikomodellen beskrevet ovenfor. Fondets forventede relative volatilitet var 39 basispunkter ved utgangen av året, ned fra 50 basispunkter ved årsslutt 2021. Nedgangen i fondets forventede relative volatilitet i 2022 skyldes hovedsakelig redusert aktiv eksponering.

I tillegg til bruk av nevnte modell, brukes andre risikomodeller som i større grad hensyntar den siste tids markedsdynamikk og modeller som måler halerisiko.

Forventet ekstremavviksrisiko er et halerisikomål som måler forventet tap i ekstreme markedssituasjoner. Ekstremavviksrisikomålet anvendt på relative avkastninger gir et estimat på den forventede årlige mindreakstningen mot referanseindeksen for et gitt konfidensnivå. Ved bruk av historiske simuleringer beregnes relative avkastninger på dagens portefølje mot referanseindeks på ukentlig basis over perioden fra og med januar 2007 til utløpet av siste regnskapsperiode. Ekstremavviksrisikoen ved 97,5 prosent konfidensnivå er da gitt ved den annualiserte gjennomsnittlige relative avkastningen målt i valutakurven for de 2,5 prosent verste ukene.

Hovedstyret har fastsatt at fondet skal forvaltes slik at den årlige ekstremavviksrisikoen målt mot referanseindeksen ikke overstiger 3,75 prosentpoeng. Ekstremavviksrisikoen blir målt og fulgt opp basert på risikomodellen beskrevet ovenfor. Ved utgangen av året var ekstremavviksrisikoen 1,22 prosentpoeng, sammenlignet med 1,52 prosentpoeng ved årsslutt 2021.

Beregning av forventet ekstremavviksrisiko

Forventet ekstremavviksrisiko for porteføljen målt mot dens referanseindeks estimeres ved historiske simuleringer basert på dagens investeringer. Modellen vekter ukentlige avkastninger likt over en periode fra og med januar 2007 til utløpet av siste regnskapsperiode, for at måltallet skal kunne fange opp ekstreme markedsbevegelser. Et konfidensnivå på 97,5 prosent legges til grunn for beregningene.

Styrker og svakheter

Styrken ved denne typen risikomodeller er at man kan estimere risiko knyttet til en portefølje på tvers av forskjellige aktivaklasser, markeder, valutaer, verdipapirbeholdninger og derivater, og uttrykke risikoen gjennom ett enkelt tall som hensyntar samvariasjon mellom de forskjellige aktivaklassene, verdipapirene og risikofaktorene, samt fange opp avvik fra normalfordeling.

De modellbaserte risikoestimatene bruker historiske sammenhenger i markedene og er forventet å ha gode prognoseevner i markeder uten nevneverdige endringer i volatiliteter og samvariasjon. Estimaten er mindre pålitelige i perioder med vesentlige endringer i volatiliteter og samvariasjon. Beregnet volatilitet gir et punkt estimat på risiko, og sier lite om den samlede risikoprofilen og eventuell halerisiko. Annualisering innebærer at det antas at volatilitet og porteføljesammensetning er konstant over tid. For å veie opp for disse svakhetene benyttes komplementære modeller og metoder, som stresstester, og analyse av konsentrasjonsrisiko og realisert avkastning.

Etterprøving av modeller

Risikomodeller brukt til å estimere og kontrollere investeringsrisiko blir jevnlig vurdert og etterprøvd for evne til å estimere risiko. Investeringsporteføljen og investeringsuniversets spesielle karakteristikk, samt SPUs lange investeringshorisont blir hensyntatt i vurderingene av modellene.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Renteinstrumenter i porteføljens referanseindeks er alle kredittvurdert til å inneha lav kredittrisiko av ett av de store kredittvurderingsbyråene. Investeringer i obligasjoner gjøres basert på egne vurderinger med hensyn til forventet avkastning og risikoprofil.

Tabell 9.9 Obligasjonsporteføljen fordelt etter kredittvurdering

Beløp i millioner kroner, 31.12.2022	AAA	AA	A	BBB	Lavere vurdering	Totalt
Statsobligasjoner	1 365 320	192 142	509 240	75 988	22 914	2 165 605
Statsrelaterte obligasjoner	173 893	136 251	51 670	18 168	1 867	381 848
Realrenteobligasjoner	154 708	58 278	14 368	16 087	-	243 441
Selskapsobligasjoner	7 761	61 407	366 585	383 325	10 236	829 314
Pantesikrede obligasjoner	198 124	34 817	1 677	-	-	234 618
Sum obligasjoner	1 899 805	482 896	943 540	493 569	35 018	3 854 827

Beløp i millioner kroner, 31.12.2021	AAA	AA	A	BBB	Lavere vurdering	Totalt
Statsobligasjoner	1 186 701	183 432	443 812	78 790	22 113	1 914 848
Statsrelaterte obligasjoner	163 648	131 307	57 669	13 485	1 731	367 840
Realrenteobligasjoner	132 701	45 525	6 321	11 027	305	195 879
Selskapsobligasjoner	6 433	52 623	303 970	372 433	12 930	748 389
Pantesikrede obligasjoner	162 060	27 641	1 585	661	-	191 948
Sum obligasjoner	1 651 543	440 528	813 357	476 397	37 078	3 418 903

Markedsverdien av obligasjonsporteføljen økte til totalt 3 855 milliarder kroner ved årsslutt 2022, fra 3 419 milliarder kroner ved utgangen av 2021. Andelen av investeringer i selskapsobligasjoner ble redusert med 0,4 prosentpoeng i løpet av året, til 21,5 prosent av obligasjonsporteføljen ved utgangen av 2022. Statsobligasjoner, inkludert realrenteobligasjoner, utgjorde 62,5 prosent av obligasjonsporteføljen ved årsslutt, en økning på 0,8 prosentpoeng sammenlignet med årsslutt 2021.

Andelen av obligasjonsporteføljen kategorisert med kredittvurdering AAA økte med 1 prosentpoeng i løpet av året til 49,3 prosent ved årsslutt 2022. Økningen skyldes hovedsakelig en økning i beholdningen av pantelikrede obligasjoner i AAA-kategorien. Andelen av obligasjonsporteføljen kategorisert med kredittvurdering BBB ble redusert med 1,1 prosentpoeng sammenlignet med årsslutt 2021, til 12,8 prosent ved årsslutt 2022. Dette skyldes hovedsakelig en økning i verdien på den totale obligasjonsporteføljen da verdien av obligasjoner med kredittvurdering BBB også økte gjennom året.

Andelen av obligasjonsporteføljen i kategorien Lavere vurdering ble redusert til 0,9 prosent ved utgangen av 2022, fra 1,1 prosent ved årsslutt 2021. Dette skyldes i hovedsak en kombinasjon av høyere markedsverdi av obligasjonsporteføljen, samtidig som beholdningen av statsobligasjoner i kategorien Lavere vurdering økte. Misligholdte obligasjoner hadde en markedsverdi på 27 millioner kroner ved årsslutt 2022, sammenlignet med 38 millioner kroner ved årsslutt 2021. Misligholdte obligasjoner er gruppert under Lavere vurdering.

Tabell 9.10 Obligasjonsporteføljen fordelt på kredittvurdering og valuta, i prosent

31.12.2022	AAA	AA	A	BBB	Lavere vurdering	Totalt
Amerikanske dollar	27,5	2,1	7,1	7,1	0,2	44,0
Euro	10,9	5,6	3,5	4,2	0,1	24,4
Japanske yen	-	-	12,8	-	-	12,8
Kanadiske dollar	2,9	0,7	0,3	0,2	-	4,1
Singapore dollar	4,0	-	-	-	-	4,0
Andre valutaer	3,9	4,0	0,7	1,4	0,6	10,7
Totalt	49,3	12,5	24,5	12,8	0,9	100,0

31.12.2021	AAA	AA	A	BBB	Lavere vurdering	Totalt
Amerikanske dollar	26,8	2,0	6,5	7,4	0,3	43,0
Euro	10,0	6,0	4,3	4,9	0,2	25,3
Japanske yen	-	-	11,7	-	-	11,7
Britiske pund	0,3	2,9	0,5	0,7	-	4,3
Singapore dollar	4,3	-	-	-	-	4,3
Andre valutaer	7,0	1,9	0,8	1,0	0,6	11,4
Totalt	48,3	12,9	23,8	13,9	1,1	100,0

Ved årsslutt 2022 var det investert i kjøpt kredittbytteavtaler med nominell verdi 53,3 milliarder kroner, en økning fra 29,1 milliarder kroner ved årsslutt 2021. I all hovedsak var disse gjort i kategorien hvor underliggende utstedere har en høy kredittvurdering. Det var ikke solgt kredittbytteavtaler ved årsslutt 2022, mens det var investert i solgt kredittbytteavtaler med nominell verdi 0,4 milliarder kroner ved årsslutt 2021. Se tabell 5.3 i note 5 Beholdninger av aksjer, obligasjoner og finansielle derivater for ytterligere informasjon. Ved investering i kjøpt kredittbytteavtaler reduseres kredittrisikoen i obligasjonsporteføljen når det er investert i de samme underliggende obligasjonene i porteføljen som i kredittbytteavtalene. Ved årsslutt 2022 ble kredittrisikoesponeringen redusert med 28,5 milliarder kroner som følge av kjøpt kredittbytteavtaler, sammenlignet med en reduksjon på 15,7 milliarder kroner ved årsslutt 2021.

I tillegg til kredittvurderinger fra kredittvurderingsbyråer, komplementeres måling av kredittrisiko med to kredittrisiko-modeller, hvorav den ene er basert på kredittvurderinger og den andre er basert på observerbare kredittpåslag. Begge disse metodene tar også hensyn til samvariasjon og forventet verdi av obligasjonene i en konkurssituasjon. Modellene hensyntar også kredittbytteavtaler og disse reduserer eller øker kredittrisikoen basert på om det er kjøpt eller solgt kredittrisiko. Modellene benyttes til risikomåling og overvåkning av kredittrisiko i renteporteføljen. Obligasjonsporteføljens kredittkvalitet ble totalt sett noe forbedret i løpet av året.

Motpartsrisiko

Motparter er nødvendige for å handle i markedene og for å sikre effektiv styring av likviditets-, markeds- og kredittrisiko. Motpartsrisikoesponering er knyttet til handel i derivater og valutakontrakter, verdipapirutlån og gjenkjøps- og gjensalgavtaler. Motpartsrisiko oppstår også i forbindelse med usikrede bankinnskudd og i forbindelse med den daglige likviditetsstyringen i fondet, samt kjøp og salg av uotert eiendom og uotert infrastruktur. Det er videre eksponering for motpartsrisiko knyttet til motparter i de internasjonale oppgjørs- og depotsystemene der transaksjoner gjøres opp. Dette kan forekomme både ved valutahandel og ved kjøp og salg av verdipapirer. Oppgjørsrisiko og eksponering fra handler med lang oppgjørstid defineres også som motpartsrisiko.

Flere motparter benyttes for å redusere konsentrasjon og det er satt strenge krav til motpartenes kredittkvalitet. Krav til kredittverdighet er generelt høyere for motparter til usikrede bankinnskudd enn der det stilles sikkerhet. Endringer i motparters kredittkvalitet følges opp løpende.

For å redusere motpartsrisiko benyttes motregningsavtaler for handler i ikke-børsnoterte derivater, valutakontrakter samt gjenkjøps- og gjensalgavtaler. Mange derivater er i tillegg avregnet, slik at motpartsrisikoen hovedsakelig er mot sentral motpart i stedet for mot banker. Ytterligere reduksjon av motpartsrisiko sikres ved krav om sikkerhetsstillelse for positiv markedsverdi av nettoposisjonen mot motparten. For instrumenter hvor det stilles sikkerhet er det satt minimumskrav, blant annet til sikkerhetens kredittkvalitet, løpetid og konsentrasjon. Avtaler om motregning og sikkerhetsstillelse er inngått for samtlige motparter godkjent for denne type handler.

Det blir også stilt krav til hvordan eiendoms- og infrastrukturtransaksjoner skal gjennomføres slik at motpartsrisikoen er akseptabel. Motpartsrisikoen som oppstår i kjøpsprosessen, blir analysert i forkant av at transaksjonen gjennomføres og krever godkjennelse av CRO. For 2022 ble 13 eiendomstransaksjoner analysert og godkjent av CRO gjennom denne prosessen sammenlignet med 22 transaksjoner i 2021. I 2022 ble det ikke gjennomført investeringer i unotert infrastruktur mens i 2021 ble én investering analysert og godkjent gjennom denne prosessen.

Motpartsrisiko begrenses også ved at det er satt rammer for eksponering mot enkeltmotparter. Størrelsen på rammen er i de fleste tilfeller bestemt av motpartens kredittkvalitet, hvor motparter med svært god kredittkvalitet har høyere ramme enn motparter med svakere kredittkvalitet. Eksponering per motpart blir målt på daglig basis mot fastsatte rammer satt av hovedstyret og leder av Norges Bank Investment Management.

Metodene benyttet for å beregne motpartsrisiko er i henhold til internasjonalt anerkjente standarder. I all hovedsak er det Baselregelverket for banker som er benyttet for måling av motpartsrisiko, med noen tilpasninger basert på interne analyser. Risikomodellen beregner forventet motpartseksponering ved konkurs for en motpart. For derivater og valutakontrakter benyttes standardmetoden i Baselregelverket (SA-CCR). Standardmetoden hensyntar mottatte sikkerheter og motregning ved beregning av motpartsrisiko.

For gjenkjøpsavtaler, verdipapirutlån gjennom ekstern agent og verdipapirer stilt som sikkerhet ved derivathandel, benyttes en metode der det legges til et påslag på markedsverdi for å ta hensyn til volatiliteten i posisjonene. For disse posisjonene er det også justert for motregning og faktisk mottatt og stilt sikkerhet i beregning av motpartsrisikoeksponering.

Eksponering for motpartsrisiko er knyttet til motparter i oppgjørs- og depotsystemene, både ved valutahandel og ved kjøp og salg av verdipapirer. Ved å benytte valutaoppgjørssystemet CLS (Continuous Linked Settlement) eller ved å handle direkte med oppgjørsbanken reduseres oppgjørsrisikoen. I enkelte valutaer er Norges Bank utsatt for oppgjørsrisiko da solgt valuta blir levert til motparten før kjøpt valuta er bekreftet mottatt. I tabell 9.11 inngår denne eksponeringen på linjen Oppgjørsrisiko på motpart og transaksjoner med lang oppgjørstid.

I tabell 9.11 er eksponeringen brutt ned etter type aktivitet/instrumenttype forbundet med motpartsrisiko.

Total motpartsrisikoeksponering økte til 172,0 milliarder kroner ved utgangen av 2022, fra 155,3 milliarder kroner ved utgangen av 2021, en økning på 10,8 prosent. Den største økningen i motpartsrisikoeksponering kom fra derivater inklusive valutakontrakter, som følge av økt aktivitet i disse instrumentene. Denne økningen utgjorde 11,2 milliarder kroner i 2022, og var størst for futureskontrakter og valutakontrakter. Det var også økt risikoeksponering fra gjenkjøps- og gjensalgavtaler ved utgangen av 2022 sammenlignet med årsslutt 2021. Økningen skyldes i hovedsak økt utlånsaktivitet ved årsslutt 2022.

Det var en nedgang i motpartsrisikoeksponeringen fra verdipapirutlånsprogrammet til 62,3 milliarder kroner ved årsslutt 2022, fra 68,5 milliarder kroner ved årsslutt 2021. Nedgangen skyldes i hovedsak reduserte aksjeutlån i programmet. Gjennom verdipapirutlånsprogrammet lånes det ut både aksjer og obligasjoner. Motpartsrisikoeksponeringen fra utlånsaktiviteten utgjorde 36 prosent av den totale motpartsrisikoeksponeringen til fondet ved utgangen av 2022, sammenlignet med 44 prosent ved utgangen av 2021.

Tabell 9.11 Motpartsrisiko per type posisjon

Beløp i millioner kroner	Risikoeksponering	
	31.12.2022	31.12.2021
Derivater inklusive valutakontrakter	72 319	61 144
Verdipapirlån	62 291	68 494
Usikrede bankinnskudd ¹ og verdipapirer	21 662	18 072
Gjenkjøps- og gjensalgsvtaler	13 986	7 459
Oppgjørsrisiko på motpart og transaksjoner med lang oppgjørstid	1 699	93
Totalt	171 956	155 262

¹ Beløpet inkluderer også bankinnskudd i ikke-konsoliderte datterselskaper.

Norges Banks motparter har en kredittvurdering fra uavhengige kredittvurderingsbyråer eller en dokumentert intern kredittvurdering. Kredittvurderingen for motparter overvåkes og komplementeres av alternative kreditttrisikoinndikatorer.

Tabell 9.12 viser godkjente motparter klassifisert i forhold til kredittvurderingskategori. Tabellen inkluderer også meglerhus som brukes ved kjøp og salg av verdipapirer.

Tabell 9.12 Motparter fordelt på kredittvurdering¹

	Norges Banks motparter (ikke meglerhus)		Meglerhus	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
AAA	3	3	1	1
AA	38	33	34	33
A	62	61	87	86
BBB	11	9	31	33
BB	2	2	22	21
B	0	0	4	4
Totalt	116	108	179	178

¹ Tabellen viser antall juridiske enheter. Samme juridiske enhet kan inngå både i gruppen meglerhus og motparter.

Antall motparter og meglerhus økte noe gjennom året. Det var 116 motparter ved årsslutt 2022 mot 108 ved årsslutt 2021. Antall meglerhus økte til 179 ved årsslutt 2022 fra 178 ved årsslutt 2021. Kredittkvaliteten på motparter og meglerhus ved utgangen av 2022 er totalt sett uendret i forhold til årsslutt 2021.

Belåning

Belåning kan benyttes for å sikre effektiv forvaltning av investeringene innenfor aksje- og obligasjonsporteføljene, men ikke med sikte på å øke den økonomiske eksponeringen mot risikable aktiva. Bruken er her regulert både i forvaltningsmandatet og i investeringsmandatet. Belåning er forskjellen mellom total netto eksponering og markedsverdi for porteføljen. Netto eksponering fastsettes ved at verdipapirer inngår med markedsverdi, kontanter til pålydende og posisjoner i finansielle derivater ved at de konverteres til eksponering mot underliggende risikable aktiva. Når eksponeringen er større enn porteføljens markedsverdi er porteføljen belånt.

SPUs belåning var 2.8 prosent for den aggregerte aksje- og obligasjonsporteføljen ved utgangen av 2022, sammenlignet med 1,6 prosent ved utgangen av 2021. For investeringer i notert eiendom er det satt begrensning i investeringsmandatet om en maksimal gjeldsgrad for porteføljen på 35 prosent. De unoterte eiendomsinvesteringene hadde ved utgangen av

2022 en gjeldsgrad på 7,6 prosent, sammenlignet med 6,6 prosent ved utgangen av 2021. Den unoterte infrastrukturinvesteringen var ved utgangen av 2022 ikke belånt.

Salg av verdipapirer Norges Bank ikke eier

Salg av verdipapirer Norges Bank ikke eier kan kun benyttes dersom det er etablerte låneordninger for å dekke inn en negativ posisjon. Slike transaksjoner benyttes i liten grad og ved utgangen av 2022 var det ikke solgt verdipapirer på denne måten.

SPU Note 10 Skatt

Regnskapsprinsipp

Norges Bank er unntatt skatteplikt for sin virksomhet i Norge, men er skattepliktig i flere utenlandske markeder. Skattekostnad i resultatregnskapet omfatter inntektsskatt som ikke blir refundert gjennom lokale skattelover eller skatteavtaler, og består av skatt på utbytte, renteinntekter og gevinster relatert til investeringer i aksjer og obligasjoner, skatt på honorar mottatt for utlån med sikkerhetsstillelse, samt skatt i konsoliderte datterselskaper. Denne skatten blir i hovedsak krevd inn ved kilden.

Kildeskatt, etter fratrek for refunderbart beløp, innregnes samtidig som det relaterte utbyttet eller renteinntekten. Se regnskapsprinsipp i note 4 Inntekt/kostnad fra aksjer, obligasjoner og finansielle derivater.

Annen inntektsskatt, som ikke kreves inn ved kilden, innregnes i resultatregnskapet samtidig som den relaterte inntekten eller gevinsten. Betalbar skatt innregnes som en forpliktelse i balansen under Annen gjeld, frem til den blir oppgjort. Utsatt skatt i balansen omfatter i all hovedsak gevinstbeskatning. Gevinstbeskatning innregnes som en forpliktelse med utgangspunkt i forventet fremtidig betaling når SPU er i gevinstposisjon i det aktuelle markedet. Det balanseføres ikke utsatt skattefordel når SPU er i tapsposisjon da innregningskriteriene ikke anses som oppfylt.

Skatt som påløper i datterselskaper inkludert i balanselinjene Unotert eiendom og Unotert infrastruktur, innregnes i resultatregnskapet som henholdsvis Inntekt/kostnad fra unotert eiendom og Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur. Det er kun skattekostnad i konsoliderte datterselskaper som inngår i resultatlinjen Skattekostnad. Dette er spesifisert i tabell 10.1 i linjen Annet.

Alle usikre skatteposisjoner, som for eksempel omstridte refusjonsbeløp av kildeskatt, blir vurdert hver rapporteringsperiode. Beste estimat på sannsynlig refusjon eller betaling blir innregnet i balansen.

Tabell 10.1 viser skattekostnaden fordelt på type investering og type skatt.

Tabell 10.1 Spesifikasjon skattekostnad

Beløp i millioner kroner, 2022	Brutto inntekt før skatt	Inntektsskatt på utbytte, renter og honorar	Gevinstbeskatning	Annet	Skattekostnad	Netto inntekt etter skatt
Inntekt/kostnad fra:						
Aksjer	-1 201 835	-4 347	-266	-	-4 613	-1 206 448
Obligasjoner	-453 128	-25	-	-	-25	-453 153
Utlån med sikkerhetsstillelse	4 845	-202	-	-	-202	4 643
Annet	-	-	-	-9	-9	-
Skattekostnad		-4 574	-266	-9	-4 850	

Beløp i millioner kroner, 2021	Brutto inntekt før skatt	Inntektsskatt på utbytte, renter og honorar	Gevinstbeskatning	Annet	Skattekostnad	Netto inntekt etter skatt
Inntekt/kostnad fra:						
Aksjer	1 593 618	-5 221	-3 474	-	-8 695	1 584 923
Obligasjoner	-40 905	-10	13	-	3	-40 902
Utlån med sikkerhetsstillelse	3 842	-186	-	-	-186	3 656
Annet	-	-	-	-10	-10	-
Skattekostnad		-5 417	-3 460	-10	-8 887	

Tabell 10.2 viser fordringer og forpliktelser knyttet til inntektsskatt som er innregnet i balansen.

Tabell 10.2 Spesifikasjon balanseposter knyttet til skatt

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Fordring kildeskatt	8 937	3 427
Betalbar skatt ¹	12	18
Utsatt skatt	4 488	5 180

¹ Inkludert i balanselinjen Annen gjeld.

Tabell 10.3 spesifiserer linjen Netto utbetaling av skatt i kontantstrømoppstillingen.

Tabell 10.3 Spesifikasjon netto utbetaling av skatt

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Innbetaling av refundert kildeskatt	6 617	8 252
Utbetaling av skatt	-17 676	-15 453
Netto utbetaling av skatt	-11 058	-7 202

SPU Note 11 Gevinst/tap valuta

I tråd med forvaltningsmandatet er fondet ikke investert i verdipapirer utstedt av norske foretak, verdipapirer utstedt i norske kroner eller fast eiendom eller infrastruktur lokalisert i Norge. Fondets avkastning måles primært i fondets valutakurv som er en vektet sammensetning av valutaene i fondets referanseindeks for aksjer og obligasjoner. Fondets markedsverdi i norske kroner påvirkes av endringer i valutakurser, men det har ingen betydning for fondets internasjonale kjøpekraft.

Skjønnsmessig vurdering

Ledelsen i Norges Bank har konkludert med at norske kroner er bankens funksjonelle valuta siden denne valutaen er dominerende for bankens underliggende aktiviteter. Eiers kapital, i form av SPUs kronekonto, er denominert i norske kroner og en andel av kostnadene relatert til forvaltningen av SPU er i norske kroner. Investeringsporteføljens beløpsmessige avkastning rapporteres internt og til eier i norske kroner, mens prosentvis avkastning for investeringsporteføljen rapporteres både i norske kroner og i valutakurven som følger av forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet. Videre er det innen kapitalforvaltningen ikke én investeringsvaluta som utpeker seg som dominerende.

Regnskapsprinsipp

Valutakursen på transaksjonstidspunktet benyttes ved regnskapsføring av transaksjoner i utenlandsk valuta. Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner med valutakurser på balansedagen. I resultatregnskapet er valutaelementet knyttet til realiserte og urealiserte gevinster og tap på eiendeler og gjeld skilt ut og presentert på en egen linje, Gevinst/tap valuta.

Regnskapsprinsipp

Gevinst og tap på finansielle instrumenter skyldes endringer i instrumentets kurs (verdipapirelement) og endringer i valutakurser (valutaelement). Disse presenteres separat i resultatregnskapet. Metoden for å fordele total gevinst/tap i norske kroner til et verdipapirelement og et valutaelement, er beskrevet nedenfor.

Valutaelement

Urealisert gevinst/tap som skyldes endringer i valutakurs beregnes basert på beholdningens opprinnelige kostpris i utenlandsk valuta og endringen i valutakurs fra kjøpstidspunktet til balansedagen. Dersom beholdningen er anskaffet i en tidligere periode, vil gevinst/tap resultatført i tidligere perioder trekkes fra for å komme frem til periodens gevinst/tap. Ved realisasjon benyttes valutakurs på salgstidspunktet for beregning av realisert gevinst/tap.

Verdipapirelement

Urealisert gevinst/tap som skyldes endringer i instrumentets kurs beregnes basert på endring i instrumentets kurs fra kjøpstidspunktet til balansedagen og balansedagens valutakurs. Dersom beholdningen er anskaffet i en tidligere periode, vil gevinst/tap resultatført i tidligere perioder trekkes fra for å komme frem til periodens gevinst/tap. Ved realisasjon benyttes prisen beholdningen ble solgt til for beregning av realisert gevinst/tap.

Endringen i fondets markedsverdi som skyldes endringer i valutakurser er presentert i tabell 11.1.

Tabell 11.1 Spesifikasjon gevinst/tap valuta

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Gevinst/tap valuta - USD/NOK	445 752	104 202
Gevinst/tap valuta - EUR/NOK	100 638	-77 636
Gevinst/tap valuta - GBP/NOK	-6 685	13 272
Gevinst/tap valuta - JPY/NOK	-11 871	-55 115
Gevinst/tap valuta - CHF/NOK	28 912	-643
Gevinst/tap valuta - andre	85 104	-8 668
Gevinst/tap valuta	641 850	-24 589

Tabell 11.2 gir en oversikt over verdien av investeringsporteføljen fordelt på de viktigste valutaene SPU er eksponert mot. Dette supplerer oversikten over fordeling per aktivaklasse, land og valuta i tabell 9.2 i note 9 Investeringsrisiko.

Tabell 11.2 Spesifikasjon av investeringsporteføljen per valuta

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Amerikanske dollar	5 706 838	5 506 906
Euro	2 301 709	2 225 143
Britiske pund	936 868	925 209
Japanske yen	804 707	855 724
Sveitsiske franc	502 895	532 796
Andre valutaer	2 176 043	2 293 771
Markedsverdi investeringsporteføljen	12 429 059	12 339 549

Tabell 11.3 gir en oversikt over balansedagens valutakurser for de viktigste valutaene SPU er eksponert mot.

Tabell 11.3 Valutakurser

	31.12.2022	31.12.2021	Prosent endring
Amerikanske dollar	9,85	8,82	11,7
Euro	10,51	10,03	4,8
Britiske pund	11,85	11,94	-0,8
Japanske yen	0,07	0,08	-2,5
Sveitsiske franc	10,65	9,68	10,0

SPU Note 12 Forvaltningskostnader

Regnskapsprinsipp

Forvaltningsgodtgjøringen belastes resultatregnskapet til SPU som en kostnad etter hvert som den påløper.

Avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere er basert på oppnådd meravkastning i forhold til en referanseindeks over tid. Avsetning for avkastningsavhengige honorarer er basert på beste estimat på påløpte honorarer som skal utbetales. Virkningen av estimatendringer resultatføres i inneværende regnskapsperiode.

Forvaltningskostnader omfatter alle kostnader ved forvaltning av investeringsporteføljen. Disse påløper i hovedsak i Norges Bank, men det påløper også forvaltningskostnader i datterselskaper av Norges Bank som utelukkende er etablert som en del av forvaltningen av SPUs investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi.

Forvaltningskostnader i Norges Bank

Finansdepartementet refunderer Norges Bank for kostnader som påløper i forbindelse med forvaltningen av SPU, i form av en forvaltningsgodtgjøring. Forvaltningsgodtgjøringen tilsvarer faktiske kostnader påløpt i Norges Bank, inkludert avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere, og belastes periodens resultat for SPU på linjen Forvaltningsgodtgjøring. Kostnader inkludert i forvaltningsgodtgjøringen er spesifisert i tabell 12.1.

Tabell 12.1 Forvaltningsgodtgjøring

Beløp i millioner kroner	2022		2021	
		Basis-punkter		Basis-punkter
Lønn, arbeidsgiveravgift og andre personalkostnader ¹	1 579		1 102	
Kostnader til depot	473		468	
IT-tjenester, systemer, data og informasjon	632		591	
Analyse, konsulent og juridiske tjenester	247		210	
Øvrige kostnader	274		232	
Fordelte kostnader Norges Bank	339		301	
Faste honorarer til eksterne forvaltere	963		896	
Forvaltningsgodtgjøring eksklusive avkastningsavhengige honorarer	4 508	3,8	3 801	3,3
Avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere	718		840	
Forvaltningsgodtgjøring	5 226	4,4	4 640	4,0

¹ Kostnadene var redusert med 265 millioner kroner i 2021 som følge av en regnskapsmessig engangsjustering etter endring av metode for periodisering av prestasjonsbasert lønn.

Forvaltningskostnader i datterselskaper

Forvaltningskostnader som påløper i heleide datterselskaper består av kostnader knyttet til forvaltningen av fondets investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi. Disse kostnadene blir belastet porteføljerisikoret direkte og er ikke en del av forvaltningsgodtgjøringen.

Forvaltningskostnader påløpt i ikke-konsoliderte datterselskaper inngår i linjene Inntekt/kostnad fra unotert eiendom og Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur i resultatregnskapet. Forvaltningskostnader påløpt i konsoliderte datterselskaper presenteres i resultatregnskapet under Annen inntekt/kostnad. Disse kostnadene er spesifisert i tabell 12.2.

Tabell 12.2 Forvaltningskostnader datterselskaper

Beløp i millioner kroner	2022		2021	
		Basis- punkter		Basis- punkter
Lønn, arbeidsgiveravgift og andre personalkostnader	30		29	
IT-tjenester, systemer, data og informasjon	4		5	
Analyse, konsulent og juridiske tjenester	38		38	
Øvrige kostnader	42		41	
Sum forvaltningskostnader datterselskaper¹	114	0,1	113	0,1
Herav forvaltningskostnader ikke-konsoliderte datterselskaper	71		69	
Herav forvaltningskostnader konsoliderte datterselskaper	43		43	

¹ Beløpet for 2022 består av 108 millioner kroner knyttet til investeringer i unotert eiendom og 6 millioner kroner knyttet til investeringer i unotert infrastruktur for fornybar energi. I 2021 var 106 millioner kroner knyttet til investeringer i unotert eiendom og 7 millioner kroner knyttet til investeringer i unotert infrastruktur for fornybar energi.

Øvre ramme for dekning av forvaltningskostnader

Finansdepartementet fastsetter hvert år en øvre ramme for dekning av forvaltningskostnader. Norges Bank godtgjøres kun for påløpte kostnader innenfor den fastsatte rammen. Norges Bank godtgjøres i tillegg for avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere. Disse kostnadene er holdt utenfor den øvre rammen.

Summen av forvaltningskostnader som påløper i Norges Bank og i datterselskaper, eksklusiv avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere, var for 2022 begrenset til 5 600 millioner kroner. For 2021 var rammen 5 400 millioner kroner.

Samlede forvaltningskostnader som måles mot den øvre kostnadsrammen utgjorde 4 622 millioner kroner i 2022. Av dette utgjorde forvaltningskostnader i Norges Bank, eksklusive avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere, 4 508 millioner kroner og forvaltningskostnader i datterselskaper 114 millioner kroner. Samlede forvaltningskostnader, inklusive avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere, utgjorde 5 340 millioner kroner i 2022.

Kostnader målt som andel av forvaltet kapital

Kostnader måles også i basispunkter, som andel av gjennomsnittlig kapital under forvaltning. Gjennomsnittlig kapital under forvaltning er beregnet basert på markedsverdien til investeringsporteføljen i norske kroner ved inngangen til hver måned i kalenderåret.

I 2022 tilsvarte summen av forvaltningskostnader som påløper i Norges Bank og i datterselskaper, eksklusive avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere, 3,9 basispunkter av forvaltet kapital. Samlede forvaltningskostnader, inklusive avkastningsavhengige honorarer til eksterne forvaltere, tilsvarte 4,5 basispunkter av forvaltet kapital.

Andre driftskostnader i datterselskaper

I tillegg til forvaltningskostnadene presentert i tabell 12.2, påløper det også andre driftskostnader i datterselskaper knyttet til blant annet løpende vedlikehold, drift og utvikling av investeringene. Disse kostnadene er ikke kostnader ved å investere i eiendom eller infrastruktur for fornybar energi, men kostnader ved å drifte de underliggende investeringene etter at de er kjøpt. De er derfor ikke definert som forvaltningskostnader. Disse kostnadene blir belastet porteføljerisikoret direkte og er ikke en del av forvaltningsgodtgjøringen. De inngår heller ikke i kostnadene som er oppad begrenset til den øvre kostnadsrammen.

Andre driftskostnader som påløper i ikke-konsoliderte datterselskaper presenteres i resultatregnskapet som Inntekt/kostnad fra unotert eiendom og Inntekt/kostnad fra unotert infrastruktur. Se tabell 6.4 i note 6 Unotert eiendom og tabell 7.4 i note 7 Unotert infrastruktur for fornybar energi for ytterligere informasjon. Andre kostnader som påløper i konsoliderte datterselskaper presenteres i resultatregnskapet som Annen inntekt/kostnad.

SPU Note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse

Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse er transaksjoner hvor SPU overfører eller mottar verdipapirer eller kontanter til/fra en motpart, med sikkerhetsstillelse i andre verdipapirer eller kontanter. Transaksjoner er gjennomført under forskjellige avtaler som verdipapirutlånsavtaler, gjensalgs- og gjenkjøpsavtaler og aksjebytteavtaler i kombinasjon med kjøp eller salg av aksjer.

Formålet med utlån og innlån med sikkerhetsstillelse er å skape merinntekter fra SPUs beholdninger av verdipapirer og kontanter. Disse transaksjonene benyttes også i forbindelse med likviditetsstyring.

Regnskapsprinsipp

Inntekter og kostnader fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse

Inntekter og kostnader består hovedsakelig av renter og netto honorar. Renteinntekter og -kostnader innregnes i henhold til effektiv rente-metoden, mens netto honorar innregnes lineært over avtaleperioden. Dette presenteres i resultatregnskapet som Inntekt/kostnad fra utlån med sikkerhetsstillelse og Inntekt/kostnad fra innlån med sikkerhetsstillelse.

Tabell 13.1 Inntekt/kostnad fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse

Beløp i millioner kroner	2022	2021
Inntekt/kostnad fra utlån med sikkerhetsstillelse	4 845	3 842
Inntekt/kostnad fra innlån med sikkerhetsstillelse	-4 792	21
Netto inntekt/kostnad fra utlån og innlån med sikkerhetsstillelse	53	3 863

Regnskapsprinsipp

Overførte finansielle eiendeler

Ved utlån og innlån med sikkerhetsstillelse, fraregnes ikke det overførte verdipapiret ved inngåelsen av avtalen, da kriteriene for fraregning ikke er oppfylt. Siden motparten har rett til å selge eller pantsette verdipapiret, anses verdipapiret som overført. Overførte verdipapirer presenteres derfor på egne linjer i balansen, Utlånte aksjer og Utlånte obligasjoner. I avtaleperioden regnskapsføres de underliggende verdipapirene i samsvar med regnskapsprinsipper for det aktuelle verdipapiret.

Ved salg av en aksje i kombinasjon med kjøp av en tilsvarende aksjebytteavtale, presenteres den solgte aksjen i balansen som Utlånte aksjer, da SPUs eksponering til aksjen er tilnærmet uendret. Aksjebytteavtalen (derivatet) innregnes ikke i balansen da dette vil føre til innregning av de samme rettighetene to ganger. Ved kjøp av en aksje i kombinasjon med salg av en tilsvarende aksjebytteavtale, har SPU tilnærmet ingen eksponering til aksjen eller derivatet og hverken aksjen eller aksjebytteavtalen innregnes i balansen.

Utlån med sikkerhetsstillelse

Kontantsikkerhet overført til motparter er fraregnet. En tilsvarende fordring på kontantbeløpet som skal returneres innregnes i balansen som en eiendel, Utlån med sikkerhetsstillelse. Denne eiendelen er målt til virkelig verdi.

Innlån med sikkerhetsstillelse

Mottatt kontantsikkerhet innregnes i balansen som Innskudd i banker med en tilhørende forpliktelse, Innlån med sikkerhetsstillelse. Denne forpliktelsen er målt til virkelig verdi.

Sikkerhet mottatt i form av verdipapirer

Sikkerhet mottatt i form av verdipapirer, hvor SPU har rett til å selge eller pantsette verdipapiret, innregnes ikke i balansen med mindre det er reinvestert.

Tabell 13.2 viser beløpet presentert som Utlån med sikkerhetsstillelse samt tilhørende sikkerheter mottatt i form av verdipapirer.

Tabell 13.2 Utlån med sikkerhetsstillelse

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Utlån med sikkerhetsstillelse	462 982	297 405
Sum utlån med sikkerhetsstillelse	462 982	297 405
Tilhørende sikkerheter i form av verdipapirer (ikke-balansført)		
Aksjer mottatt som sikkerhet	169 631	118 669
Obligasjoner mottatt som sikkerhet	303 525	185 951
Sum sikkerheter mottatt i form av verdipapirer knyttet til utlån	473 157	304 620

Tabell 13.3 viser overførte verdipapirer med tilknyttede forpliktelser i form av Innlån med sikkerhetsstillelse, samt sikkerheter mottatt i form av verdipapirer eller garantier.

Tabell 13.3 Overførte finansielle eiendeler og innlån med sikkerhetsstillelse

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Overførte finansielle eiendeler		
Utlånte aksjer	451 799	505 117
Utlånte obligasjoner	886 555	623 367
Sum overførte finansielle eiendeler	1 338 354	1 128 484
Tilhørende kontantsikkerhet, innregnet som forpliktelse		
Innlån med sikkerhetsstillelse	796 082	591 960
Sum innlån med sikkerhetsstillelse	796 082	591 960
Tilhørende sikkerheter i form av verdipapirer eller garantier (ikke-balansført)		
Aksjer mottatt som sikkerhet	226 054	267 575
Obligasjoner mottatt som sikkerhet	342 978	304 538
Garantier	19 953	12 519
Sum sikkerheter mottatt i form av verdipapirer eller garantier knyttet til overførte finansielle eiendeler	588 985	584 632

SPU Note 14 Sikkerhetsstillelse og motregning

Regnskapsprinsipp

Kontantsikkerhet derivattransaksjoner

Kontantsikkerhet avgitt i forbindelse med derivattransaksjoner er fraregnet og en tilsvarende fordring på kontantbeløpet som skal returneres er innregnet i balansen som Avgitt kontantsikkerhet. Kontantsikkerhet mottatt i forbindelse med derivattransaksjoner er innregnet i balansen som Innskudd i banker med en tilhørende forpliktelse, Mottatt kontantsikkerhet. Både Avgitt kontantsikkerhet og Mottatt kontantsikkerhet er målt til virkelig verdi.

Motregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser blir ikke motregnet og presentert netto i balansen, da kriteriene i IAS 32 Finansielle instrumenter: Presentasjon ikke er oppfylt. Tabell 14.1 inneholder derfor ikke en kolonne for beløp motregnet/nettoført i balansen.

Sikkerhetsstillelse

For flere motparter og transaksjonstyper vil det både avgis og mottas kontantsikkerhet til og fra samme motpart. Derfor vil mottatt kontantsikkerhet kunne nettes mot avgitt kontantsikkerhet, og omvendt, som vist i tabell 14.1. Balanselinjene Avgitt kontantsikkerhet og Mottatt kontantsikkerhet er utelukkende knyttet til derivattransaksjoner. I forbindelse med utlån og innlån med sikkerhetsstillelse vil det avgis og mottas sikkerhet i form av verdipapirer eller kontanter, se [note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#) for mer informasjon.

Motregning

Tabell 14.1 viser en oversikt over finansielle eiendeler og forpliktelser, effekten av juridisk bindende nettingavtaler og relaterte sikkerheter for å redusere motpartsrisiko. Kolonnen Eiendeler/Forpliktelser i balansen som er gjenstand for netting viser balanseført beløp for finansielle eiendeler og forpliktelser som er underlagt juridisk bindende nettingavtaler. Disse beløpene er justert for effekten av potensiell netting av balanseførte finansielle eiendeler og gjeld, samt avgitte eller mottatte sikkerheter, mot samme motpart. Den resulterende nettoeksponeringen er presentert i kolonnen Eiendeler/forpliktelser etter netting og sikkerheter.

Enkelte nettingavtaler kan potensielt ikke være juridisk bindende. Transaksjoner under de relevante avtalene vises i kolonnen Eiendeler/forpliktelser som ikke er underlagt bindende nettingavtale.

Ved motpartskonkurs vil samlet oppgjør mellom Norges Bank og konkursboet kunne avtales for enkelte grupper av instrumenter, uavhengig av om instrumentene tilhører SPU eller Norges Banks valutaeserver. Et slikt oppgjør vil allokere proporsjonalt mellom disse porteføljene og er derfor ikke justert for i tabellen.

Tabell 14.1 Eiendeler og forpliktelser som er gjenstand for nettingavtaler

Beløp i millioner kroner, 31.12.2022			Beløp som er underlagt bindende nettingavtale				
Beskrivelse	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Eiendeler som ikke er underlagt bindende nettingavtale ¹	Eiendeler i balansen som er gjenstand for netting	Finansielle forpliktelser knyttet til samme motpart	Mottatt kontantsikkerhet (innregnet som forpliktelse)	Mottatt sikkerhet i verdipapirer (ikke innregnet)	Eiendeler etter netting og sikkerheter
Eiendeler							
Utlån med sikkerhetsstillelse	462 982	137 371	325 611	-	151 451	174 150	10
Avgitt kontantsikkerhet	21 601	-	21 601	18 699	-	-	2 901
Finansielle derivater	20 498	495	20 004	19 619	386	-	-
Totalt	505 081	137 866	367 215	38 318	151 837	174 150	2 912

Beløp i millioner kroner, 31.12.2022			Beløp som er underlagt bindende nettingavtale				
Beskrivelse	Brutto balanseførte finansielle forpliktelse	Forpliktelser som ikke er underlagt bindende nettingavtale ²	Forpliktelser i balansen som er gjenstand for netting	Finansielle eiendeler knyttet til samme motpart	Avgitt kontantsikkerhet (innregnet som eiendel)	Avgitt sikkerhet i verdipapirer (ikke fraregnet)	Forpliktelser etter netting og sikkerheter
Gjeld							
Innlån med sikkerhetsstillelse	796 082	210 665	585 417	-	151 451	431 960	2 006
Mottatt kontantsikkerhet	14 801	-	14 801	11 211	-	-	3 590
Finansielle derivater	40 159	34	40 124	19 619	15 170	-	5 335
Totalt	851 041	210 699	640 342	30 830	166 621	431 960	10 931

Beløp i millioner kroner, 31.12.2021			Beløp som er underlagt bindende nettingavtale				
Beskrivelse	Brutto balanseførte finansielle eiendeler	Eiendeler som ikke er underlagt bindende nettingavtale ¹	Eiendeler i balansen som er gjenstand for netting	Finansielle forpliktelser knyttet til samme motpart	Mottatt kontantsikkerhet (innregnet som forpliktelse)	Mottatt sikkerhet i verdipapirer (ikke innregnet)	Eiendeler etter netting og sikkerheter
Eiendeler							
Utlån med sikkerhetsstillelse	297 405	82 735	214 669	-	124 868	89 801	-
Avgitt kontantsikkerhet	3 725	-	3 725	3 652	-	-	73
Finansielle derivater	7 879	465	7 413	6 093	1 174	-	146
Totalt	309 009	83 200	225 807	9 745	126 042	89 801	219

Beløp i millioner kroner, 31.12.2021			Beløp som er underlagt bindende nettingavtale				
Beskrivelse	Brutto balanseførte finansielle forpliktelse	Forpliktelser som ikke er underlagt bindende nettingavtale ²	Forpliktelser i balansen som er gjenstand for netting	Finansielle eiendeler knyttet til samme motpart	Avgitt kontantsikkerhet (innregnet som eiendel)	Avgitt sikkerhet i verdipapirer (ikke fraregnet)	Forpliktelser etter netting og sikkerheter
Gjeld							
Innlån med sikkerhetsstillelse	591 960	77 216	514 743	-	124 868	388 193	1 682
Mottatt kontantsikkerhet	11 848	-	11 848	3 635	-	-	8 212
Finansielle derivater	9 055	5	9 050	6 093	2 149	-	808
Totalt	612 863	77 221	535 641	9 728	127 017	388 193	10 702

¹ Under Utlån med sikkerhetsstillelse inngår beløp for kjøp av aksjer som utføres i kombinasjon med aksjebytteavtaler. I 2022 var dette 104 milliarder kroner (80 milliarder kroner i 2021). Se [note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#) for ytterligere informasjon.

² Under Innlån med sikkerhetsstillelse inngår beløp for salg av aksjer som utføres i kombinasjon med aksjebytteavtaler. I 2022 var dette 105 milliarder kroner (64 milliarder kroner i 2021). Se [note 13 Utlån og innlån med sikkerhetsstillelse](#) for ytterligere informasjon.

SPU Note 15 Nærstående parter

Regnskapsprinsipp

Norges Bank er eid av den norske stat og er i tråd med IAS 24 Opplysninger om nærstående parter unntatt opplysningskrav vedrørende transaksjoner og mellomværende, inkludert forpliktelser, med staten som nærstående part. Dette inkluderer transaksjoner med andre enheter som er nærstående parter, fordi den norske stat har kontroll over, felles kontroll over, eller betydelig innflytelse over både Norges Bank og de andre enhetene.

Norges Bank, inkludert SPU, er et eget rettssubjekt som er heleid av staten ved Finansdepartementet. Se [note 1 Generell informasjon](#) for informasjon om forholdet mellom Finansdepartementet, Norges Bank og SPU. Alle transaksjoner gjennomføres til markedsvilkår.

Transaksjoner med staten

Finansdepartementet har plassert fondsmidlene til forvaltning i SPU som et kroneinnskudd på en særskilt konto i Norges Bank (kronekontoen). Kroneinnskuddet er videre plassert til forvaltning hos Norges Bank Investment Management. I henhold til mandat for forvaltningen foretas overføringer til og fra kronekontoen. Se ytterligere informasjon om tilførsel/uttak i perioden i Oppstilling av endringer i eiers kapital.

Transaksjoner med Norges Bank

Norges Bank bærer ingen økonomisk risiko knyttet til forvaltningen av SPU. Finansdepartementet refunderer Norges Bank for kostnader som påløper i forbindelse med forvaltningen av SPU, i form av en forvaltningsgodtgjøring. Se [note 12 Forvaltningskostnader](#) for ytterligere informasjon. Forvaltningsgodtgjøringen trekkes fra kronekontoen gjennom året basert på prognoser. Differansen mellom totalbeløpet som er trukket og endelig forvaltningsgodtgjøring for året, presenteres i balansen som Fordring forvaltningsgodtgjøring eller Skyldig forvaltningsgodtgjøring, og gjøres opp i påfølgende år. I 2022 ble 5,0 milliarder kroner trukket fra kronekontoen for å betale skyldig forvaltningsgodtgjøring, mens 10,5 milliarder kroner ble trukket i 2021. Beløpet som ble trukket i 2021 inkluderte forvaltningsgodtgjøringen for 2020 og 2021, da tidspunktet for trekk av forvaltningsgodtgjøring ble endret i 2021 til før årsslutt. Fordring forvaltningsgodtgjøring ved utgangen av 2022 utgjorde 274 millioner kroner, sammenlignet med en fordring på 536 millioner kroner ved utgangen av 2021.

Tilførsel eller trekk på kronekontoen gjennomføres ved månedlige overføringer mellom SPU og Norges Bank. Fem prosent av overført beløp holdes tilbake til påfølgende måned, for å tilpasse overført valutabeløp til Finansdepartementets instruerte beløp oppgitt i norske kroner. Uoppgjort overføring utgjør en mellomværende mellom SPU og Norges Bank og presenteres i balanselinjen Andre eiendeler eller Annen gjeld. Uoppgjort tilførsel ved utgangen av 2022 presentert i balanselinjen Andre eiendeler utgjorde 1 468 millioner kroner. Ved utgangen av 2021 var 1 381 millioner kroner presentert i Andre eiendeler knyttet til uoppgjort tilførsel.

Interne handler i form av pengemarkedsutlån eller -innlån mellom SPU og valutaresservene i Norges Bank presenteres som et netto mellomværende mellom porteføljene på balanselinjene Andre eiendeler eller Annen gjeld. Ved utgangen av 2022 utgjorde netto mellomværende mellom porteføljene en fordring på 302 millioner kroner for SPU, sammenlignet med en fordring på 130 millioner kroner ved utgangen av 2021. Tilhørende resultatposter presenteres netto i resultatregnskapet som Renteinntekt/kostnad.

Transaksjoner med datterselskaper

Datterselskaper av Norges Bank er etablert som en del av forvaltningen av SPUs investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi. For en oversikt over selskapene som drifter og eier investeringene, samt konsoliderte datterselskaper, se [note 16 Interesser i andre foretak](#). For ytterligere informasjon om transaksjoner med datterselskaper, se [note 6 Unotert eiendom](#) og [note 7 Unotert infrastruktur for fornybar energi](#).

SPU Note 16 Interesser i andre foretak

Investeringer i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi utføres gjennom datterselskaper av Norges Bank, utelukkende etablert som en del av forvaltningen av SPU. Datterselskapene investerer, gjennom holdingselskaper, i enheter som investerer i fast eiendom og infrastruktur for fornybar energi. Disse selskapene kan være datterselskaper eller tilknyttede selskaper.

Det overordnede målet med eierskapsstrukturene benyttet for de unoterte eiendoms- og infrastrukturinvesteringene er å ivareta de finansielle verdiene under forvaltning og å sikre høyest mulig avkastning etter kostnader i henhold til forvaltningsmandatet fastsatt av Finansdepartementet. Viktige kriterier i beslutningen av eierskapsstruktur har vært juridisk beskyttelse, eierskapsstyring og operasjonell effektivitet. Skattekostnader kan representere en vesentlig kostnad for de unoterte investeringene. Forventet skattekostnad har derfor vært en av faktorene som har inngått i vurderingen av eierskapsstruktur.

Tabell 16.1 viser selskapene som drifter og eier eiendommene og infrastruktureiendelene, i tillegg til de konsoliderte datterselskapene.

Tabell 16.1 Eiendoms- og infrastrukturselskaper

Selskap	Forretnings- adresse	Eiendoms- adresse ¹	Eierandel og stemmeandel i prosent	Effektiv eierandel av underliggende eiendommer i prosent	Innregnet fra
Ikke-konsoliderte selskaper					
Storbritannia					
NBIM George Partners LP ²	London	London	100,00	25,00	2011
MSC Property Intermediate Holdings Limited	London	Sheffield	50,00	50,00	2012
NBIM Charlotte Partners LP	London	London	100,00	57,75	2014
NBIM Edward Partners LP	London	London	100,00	100,00	2014
NBIM Caroline Partners LP	London	London	100,00	100,00	2015
NBIM Henry Partners LP	London	London	100,00	100,00	2016
NBIM Elizabeth Partners LP	London	London	100,00	100,00	2016
NBIM Eleanor Partners LP	London	London	100,00	100,00	2018
WOSC Partners LP	London	London	75,00	75,00	2019
PELP UK Limited	Solihull	Flere britiske byer	50,00	50,00	2022
Longfellow Strategic Value UK I LP	Bristol	Cambridge	48,75	48,75	2022
Luxembourg					
NBIM S.à.r.l.	Luxembourg	I/A	100,00	I/A	2011
Frankrike					
NBIM Louis SAS	Paris	Paris	100,00	50,00	2011
SCI 16 Matignon	Paris	Paris	50,00	50,00	2011
Champs Elysées Rond-Point SCI	Paris	Paris	50,00	50,00	2011
SCI PB 12	Paris	Paris	50,00	50,00	2011
SCI Malesherbes	Paris	Paris	50,00	50,00	2012
SCI 15 Scribe	Paris	Paris	50,00	50,00	2012
SAS 100 CE	Paris	Paris	50,00	50,00	2012
SCI Daumesnil	Paris	Paris	50,00	50,00	2012
SCI 9 Messine	Paris	Paris	50,00	50,00	2012

Selskap	Forretnings- adresse	Eiendoms- adresse ¹	Eierandel og stemmeandel i prosent	Effektiv eierandel av underliggende eiendommer i prosent	Innregnet fra
SCI Pasquier	Paris	Paris	50,00	50,00	2013
NBIM Marcel SCI	Paris	Paris	100,00	100,00	2014
NBIM Victor SCI	Paris	Paris	100,00	100,00	2016
NBIM Eugene SCI	Paris	Paris	100,00	100,00	2017
NBIM Beatrice SCI	Paris	Paris	100,00	100,00	2018
NBIM Jeanne SCI	Paris	Paris	100,00	100,00	2019
Rodolphe Paris 1 SCI	Paris	Paris	65,00	65,00	2022
Tyskland					
NKE Neues Kranzler Eck Berlin Immobilien GmbH & Co. KG	Frankfurt	Berlin	50,00	50,00	2012
NBIM Helmut 2 GmbH & Co KG	Berlin	Berlin	100,00	100,00	2020
Sochribel GmbH	Berlin	Berlin	50,00	50,00	2022
Sveits					
NBIM Antoine CHF S.à r.l.	Luxembourg	Zürich	100,00	100,00	2012
Europa					
Prologis European Logistics Partners S.à r.l.	Luxembourg	Flere europeiske byer	50,00	50,00	2013
USA					
T-C 1101 Pennsylvania Venture LLC	Wilmington, DE	Washington	49,90	49,90	2013
T-C Franklin Square Venture LLC	Wilmington, DE	Washington	49,90	49,90	2013
T-C 33 Arch Street Venture LLC	Wilmington, DE	Boston	49,90	49,90	2013
No. 1 Times Square Development LLC	Wilmington, DE	New York	45,00	45,00	2013
OFC Boston LLC	Wilmington, DE	Boston	47,50	47,50	2013
425 MKT LLC	Wilmington, DE	San Francisco	47,50	47,50	2013
555 12th LLC	Wilmington, DE	Washington	47,50	47,50	2013
Prologis U.S. Logistics Venture LLC	Wilmington, DE	Flere amerikanske byer	46,30	44,96	2014
OBS Boston LLC	Wilmington, DE	Boston	47,50	47,50	2014
100 Federal JV LLC	Wilmington, DE	Boston	45,00	45,00	2014
Atlantic Wharf JV LLC	Wilmington, DE	Boston	45,00	45,00	2014
BP/CGCenter MM LLC	Wilmington, DE	New York	45,00	45,00	2014
T-C 2 Herald Square Venture LLC	Wilmington, DE	New York	49,90	49,90	2014
T-C 800 17th Street Venture NW LLC	Wilmington, DE	Washington	49,90	49,90	2014
T-C Foundry Sq II Venture LLC	Wilmington, DE	San Francisco	49,90	49,90	2014
T-C Hall of States Venture LLC	Wilmington, DE	Washington	49,90	49,90	2014
SJP TS JV LLC	Wilmington, DE	New York	45,00	45,00	2015
T-C Republic Square Venture LLC	Wilmington, DE	Washington	49,90	49,90	2015
T-C 888 Brannan Venture LLC	Wilmington, DE	San Francisco	49,90	49,90	2015

Selskap	Forretnings- adresse	Eiendoms- adresse ¹	Eierandel og stemmeandel i prosent	Effektiv eierandel av underliggende eiendommer i prosent	Innregnet fra
Hudson Square Properties, LLC	Wilmington, DE	New York	48,00	48,00	2015
ConSquare LLC	Wilmington, DE	Washington	47,50	47,50	2016
100 First Street Member LLC	Wilmington, DE	San Francisco	44,00	44,00	2016
303 Second Street Member LLC	Wilmington, DE	San Francisco	44,00	44,00	2016
900 16th Street Economic Joint Venture (DE) LP	Wilmington, DE	Washington	49,00	49,00	2017
1101 NYA Economic Joint Venture (DE) LP	Wilmington, DE	Washington	49,00	49,00	2017
375 HSP LLC	Wilmington, DE	New York	48,00	48,00	2017
T-C 501 Boylston Venture LLC	Wilmington, DE	Boston	49,90	49,90	2018
SVF Seaport JV LLC	Wilmington, DE	Boston	45,00	45,00	2018
OMD Venture LLC	Wilmington, DE	Boston	47,50	47,50	2021
ARE-MA Region No. 102 JV LLC	Wilmington, DE	Boston	41,00	41,00	2021
Japan					
TMK Tokyo TN1	Tokyo	Tokyo	70,00	70,00	2017
Tokyo MN1 TMK	Tokyo	Tokyo	100,00	39,90	2020
Nederland					
Borssele Wind Farm C.V.	Haag	Borssele 1&2	50,00	50,00	2021
Konsoliderte datterselskaper					
Japan					
NBRE Management Japan Advisors K.K.	Tokyo	I/A	100,00	I/A	2015
Storbritannia					
NBRE Management Europe Limited	London	I/A	100,00	I/A	2016

¹ For investeringer i unotert eiendom vises eiendomsadresse, for investeringer i unotert infrastruktur vises prosjektnavn.

² En eiendom i dette selskapet, 20 Air Street, har fra 1. september 2017 en eierandel på 50 prosent.

Aktiviteten i de konsoliderte datterselskapene består av å yte investeringsrelaterte tjenester til SPU. Aktiviteten presenteres i resultatregnskapet som Andre kostnader og inngår i balanselinjene Andre eiendeler og Annen gjeld.

I tillegg til selskapene vist i tabell 16.1 har Norges Bank heleide holdingselskaper etablert som en del av investeringene i unotert eiendom og unotert infrastruktur for fornybar energi. Disse holdingselskapene har ingen drift og eier ingen eiendommer eller infrastruktureiendeler direkte. Holdingselskapene har forretningsadresse enten i samme land som investeringene, i tilknytning til NBIM S.à r.l. i Luxembourg, eller i Norge for holdingselskapene etablert for investeringer i Japan, Frankrike, Tyskland og Nederland.

SPU Note 17 Andre eiendeler og annen gjeld

Tabell 17.1 Andre eiendeler

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Mellomværende valutareservene Norges Bank ¹	302	130
Uoppgjort tilførsel kronekonto ¹	1468	1381
Opptjent inntekt fra utlån med sikkerhetsstillelse	227	311
Annet	20	38
Andre eiendeler	2017	1860

¹ Se [note 15 Nærstående parter](#) for mer informasjon.

Tabell 17.2 Annen gjeld

Beløp i millioner kroner	31.12.2022	31.12.2021
Betalbar skatt	12	18
Annet	44	38
Annen gjeld	56	56

Revisors beretning og andre uttalelser Regnskaps- rapporteringen

Uavhengig revisors beretning

Til Norges Banks representantskap

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Bank som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av Norges Banks finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med bestemmelser om årsregnskap mv. for Norges Bank. Bestemmelser om årsregnskap mv. for Norges Bank krever at Norges Banks regnskap utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, med særskilte krav til presentasjon av investeringsporteføljen til Statens Pensjonsfond utland og datterselskaper som utelukkende utgjør investeringer som ledd i forvaltningen av investeringsporteføljen.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av Norges Bank i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Verdsettelse av investeringer

Grunnlag for det sentrale forholdet

Noterte investeringer målt til virkelig verdi i aksje- og renteporteføljene i valutareservene fra sentralbankvirksomheten til Norges Bank og investeringsporteføljen til Statens pensjonsfond utland (heretter SPU) verdsettes til markedspris dersom investeringen omsettes i det som vurderes å være et aktivt marked. Disse investeringene klassifiseres som nivå 1-eiendeler i verdsettelseshierarkiet. Noterte investeringer verdsatt ved bruk av modeller som benytter direkte eller indirekte observerbare markedsdata, klassifiseres som nivå 2-eiendeler. Investeringer klassifisert i nivå 1 og 2 i verdsettelseshierarkiet utgjør per 31.12 NOK 110 612 millioner og NOK 12 081 246 millioner for henholdsvis valutareservene og SPU.

Investeringer hvor det i vesentlig grad brukes ikke-observerbare inndata i verddivurderingene er klassifisert som nivå-3 eiendeler i verdsettelseshierarkiet. Disse verdifastsettelsene påvirkes i større grad av skjønsmessige vurderinger og har derfor høyere iboende risiko for feil. Disse eiendelene i SPU utgjør per 31.12 NOK 347 812 millioner.

Investeringer målt til virkelig verdi i valutareservene og investeringsporteføljen i SPU utgjør det klart vesentligste av eiendeler i Norges Bank pr 31.12. Det vesentlige beløpet, målingen til virkelig verdi med tidvis bruk av skjønn og klassifiseringen til henholdsvis nivå 1, 2 eller 3 i verdsettelseshierarkiet, samt at SPUs avkastningsmåling følger fra verddivurderingen av investeringene, gjør at vi har ansett disse investeringene å være et sentralt forhold ved revisjonen.

Valutareservene målt til virkelig verdi omtales i note 6. Investeringene i SPU omtales i note 20, «SPU note 8» og «SPU note 3».

Våre revisjonshandlinger

For både noterte og unoterte investeringer vurderte vi utformingen og testet effektiviteten av interne kontroller over verdsettelsesprosessene, herunder kontroller over ledelsens valg og godkjenning av metodikk og forutsetninger benyttet for verdsettelse. Vi har i tillegg for noterte investeringer sammenliknet regnskapsført verdi på balansedagen mot eksternt observerbar markedspris.

Våre revisjonshandlinger for unoterte investeringer i nivå 3 omfattet også ledelsens bruk av eksterne eksperter og verdsettelse, herunder deres kompetanse og objektivitet. Vi har benyttet EYs interne verdsettelsesspesialister til å gjennomgå forutsetninger og beregninger av verdsettelsesrapporter på utvalgsbasis.

Vi har videre vurdert utformingen og testet effektiviteten av interne kontroller over klassifisering i verdsettelseshierarkiet. For et utvalg investeringer har vi testet klassifisering i nivå 1, 2 og 3 i verdsettelseshierarkiet.

IT-systemer som understøtter finansiell rapportering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Norges Bank har et komplekst og automatisert IT-miljø og er avhengig av IT-prosesser for rapportering av finansiell informasjon. For å sikre fullstendig og nøyaktig behandling, og rapportering av den finansielle informasjonen er det viktig at kontroller over tilgangsstyring og systemendringer er utformet og fungerer effektivt. Sentrale IT-prosesser er også avhengig av et velfungerende kontrollmiljø hos eksterne tjenesteleverandører. IT-systemer som understøtter den finansielle rapporteringen er vurdert å være et sentralt forhold ved revisjonen fordi IT-miljøet er viktig for å sikre nøyaktighet, fullstendighet og pålitelig finansiell rapportering.

Våre revisjonshandlinger

Vi etablerte en forståelse av Norges Banks IT-systemer, IT-miljø og kontroller av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi testet IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift. For utvalgt system av særlig viktighet, utførte vi i tillegg tester av detaljdata på stikkprøvebasis for å direkte verifisere nøyaktighet og fullstendighet av informasjon fra IT-systemer som understøtter den finansielle rapporteringen mot eksterne data.

For aktuelle IT-systemer forvaltet av eksterne tjenesteleverandører, evaluerte vi tredjepartsbekreftelser (ISAE 3402-rapporter) over tjenesteleverandørens kontrollmiljø. Vi vurderte videre utformingen og testet effektiviteten av Norges Banks egne kontroller knyttet til utkontrakterte tjenester. Vi har benyttet egne IT-spesialister i vårt arbeid med å forstå organisasjonens IT-miljø samt i å vurdere utformingen av kontrollaktiviteter og gjennomføre testingen av effektiviteten av kontroller.

Sedler og mynter i omløp

Grunnlag for det sentrale forholdet

Norges Bank har ansvaret for å utstede kontante betalingsmidler (sedler og mynter). God internkontroll over håndteringen av sedler og mynter, herunder ved sirkulering av betalingsmidler og i depoter, er viktig for en riktig finansiell rapportering av sedler og mynter i omløp, og er derfor vurdert som et sentralt forhold i revisjonen.

Sedler og mynter omtales i note 16.

Våre revisjonshandlinger

Norges Bank har etablert ulike kontroller knyttet til sedler og mynter i omløp. Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontroller knyttet til beholdningen av sedler og mynter, herunder bestillinger og mottak av nye sedler og mynter, registrering av tilførsel og uttak og telling av sentralbankdepoter. For sentralbankdepotet til Norges Bank gjennomførte vi en selvstendig utvalgsbasert kontrolltelling ved årsslutt.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Hovedstyret og sentralbanksjefen (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for regnskapsrapporteringen

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med bestemmelser om årsregnskap mv. for Norges Bank. Bestemmelser om årsregnskap mv. for Norges Bank krever at Norges Banks regnskap utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, med særskilte krav til presentasjon av investeringsporteføljen til Statens pensjonsfond utland og datterselskaper som utelukkende utgjør investeringer som ledd i forvaltningen av investeringsporteføljen. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Regnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapsrapporteringen

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av Norges Banks interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om bruken av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om Norges Banks evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med hovedstyret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Av de forholdene vi har kommunisert med hovedstyret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Oslo, 8. februar 2023
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Kjetil Rimstad
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om foretakets bærekraftsrapportering

Til Norges Banks representantskap

Omfang

Vi er engasjert av Norges Bank for å utføre et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet slik det er definert i de internasjonale standardene for attestasjonsoppdrag for å avgi en uttalelse om Norges Banks rapportering på klima og miljø og Virksomhetsstyring, etikk og kultur som definert i «Vedlegg 2: Referanse til rapporteringsstandardene for bærekraft utgitt av Global Reporting Initiative (GRI)» i Norges Bank Årsrapport og regnskap ("Saksforholdet") pr. 31. desember 2022 for perioden fra 1. januar til 31. desember 2022.

Vi har ikke utført andre attestasjonshandlinger enn det som er nevnt i avsnittet over og som beskriver omfanget av vårt oppdrag, og vi uttaler oss følgelig ikke om øvrig informasjon inkludert i årsrapporten.

Kriterier brukt av Norges Bank

I utarbeidelsen av bærekraftsrapporteringen har Norges Bank rapportert informasjonen det henvises til i Saksforholdet med referanse til GRI-standardene ("Kriteriene"). Kriteriene ligger på globalreporting.org og er tilgjengelige for alle. Disse kriteriene ble spesifikt utformet for selskaper og andre organisasjoner som ønsker å rapportere om sin bærekraft på en konsistent og troverdig måte, og denne informasjonen egner seg derfor trolig ikke for andre formål.

Norges Banks ansvar

Ledelsen er ansvarlig for valget av Kriteriene og for at Saksforholdet i det alt vesentlige er presentert i henhold til disse kriteriene. Dette ansvaret omfatter det å etablere og vedlikeholde interne kontroller, opprettholde tilstrekkelige journaler og lage estimater som er relevante for utarbeidelsen av Saksforholdet, slik at det ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som resultat av misligheter eller feil.

EYs ansvar

Vårt ansvar er å avgi en uttalelse om Saksforholdet basert på de bevisene vi har innhentet.

Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 - "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon". Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå moderat sikkerhet for at Saksforholdet i det vesentlige er presentert i henhold til kriteriene, og utarbeider en rapport. Type, tidspunkt for og omfang av handlingene er valgt ut fra vårt skjønn, herunder en vurdering av risikoen for vesentlig feilinformasjon, enten som resultat av misligheter eller feil.

Etter vår oppfatning er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår attestasjonsuttalelse.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet og bekrefter at vi tilfredsstiller kravene i det internasjonale etiske regelverket for revisorer utgitt av the International Ethics Standards Board for Accountants. EY følger også ISQC 1 *Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester*, og har følgelig et omfattende system av kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer for å overholde etiske krav, profesjonelle standarder og relevante lover og regler.

Beskrivelse av utførte handlinger

Handlingene som utføres på et attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet varierer med hensyn til type og tidspunkt og er mindre omfattende enn for et tilsvarende oppdrag som skal gi betryggende sikkerhet. Sikkerheten i et attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet er derfor vesentlige lavere enn hva som ville ha vært oppnådd i et oppdrag med betryggende sikkerhet. Våre handlinger ble utformet for å gi moderat sikkerhet som vi baserer vår uttalelse på og gir ikke alle de bevisene som påkreves for å gi en betryggende grad av sikkerhet.

Selv om vi har vurdert effektiviteten i ledelsens interne kontroller når vi har bestemt type og omfang av våre handlinger, er vårt attestasjonsoppdrag ikke utformet for å avgi sikkerhet for interne kontroller. Våre handlinger omfattet ikke tester av kontroller eller prosedyrer for å kontrollere korrekte summer eller beregninger av data i IT-systemer.

Et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet omfatter forespørsler, primært til personer som er ansvarlige for å utarbeide Saksforholdet og relatert informasjon, og å bruke analyser og andre relevante handlinger.

Våre handlinger inkluderte:

- Gjennomførte intervjuer for å forstå virksomheten og rapporteringsprosessen
- Gjennomførte intervjuer med nøkkelpersoner for å forstå prosessen for å samle, utarbeide og rapportere Saksforholdet i rapporteringsperioden
- Kontrollerte at beregningskriteriene er korrekt brukt i samsvar med metodene skissert i Kriteriene
- Foretatt analytiske handlinger for å støtte opp under rimeligheten til dataene
- Identifisert og testet forutsetninger som støtter beregninger
- Testet, på prøvebasis, underliggende kildedata for å sjekke nøyaktigheten til dataene
- Sjekket at presentasjonskravene som er skissert i Kriteriene er korrekt brukt

Etter vår mening gir våre handlinger tilstrekkelig grunnlag for vår uttalelse. Vi har også utført andre handlinger vi vurderte som nødvendige etter forholdene.

Uttalelse

Basert på utførte handlinger og innhentet bevis kjenner vi ikke til vesentlige endringer som burde gjøres i Saksforholdet pr. 31. desember 2022 for perioden fra 1. januar til 31. desember 2022 for at det skal være i henhold til kriteriene.

Oslo, 10. februar 2023
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Kjetil Rimstad
statsautorisert revisor

Vedlegg 2

Referanse til rapporteringsstandardane for berekraft som er utgitt av Global Reporting Initiative (GRI)

Noregs Bank har rapportert informasjonen det er vist til i tabellen nedanfor, for perioden frå 1. januar 2022 til 31. desember 2022 med referanse til rapporteringsstandardane for berekraft som er utgitt av Global Reporting Initiative (GRI 1: Foundation 2021). Denne informasjonen er blitt attestert av den eksterne revisoren vår. Noregs Bank refererer ikkje løpande til GRI-indikatorane i årsrapporten for 2022. Informasjonen blir presentert som beskrive i tabellen nedanfor.

GRI-standard	GRI-indikator	Beskriving	Omtalt i rapportens kapittel:
Aksjeportefølje			
GRI 305: Utslepp 2016	305-4 Intensiteten i klimagassutsleppet	Totale utslepp i aksjeporteføljen til fondet basert på prosentvis eigarandel i dei enkelte selskapa: 87,4 millionar tonn CO ₂ -ekvivalentar	Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland
		Aksjeporteføljen sin utsleppsintensitet: 135 tonn CO ₂ -ekvivalentar per million dollar i omsetning	Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland
Obligasjonsportefølje			
GRI 305: Utslepp 2016	305-4 Intensiteten i klimagassutsleppet	Porteføljen sin karbonintensitet for selskapsobligasjonar: 133 tonn CO ₂ -ekvivalentar per million dollar i omsetning	Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland
Aksjeportefølje valutaresservane			
GRI 305: Utslepp 2016	305-4 Intensiteten i klimagassutsleppet	Totale utslepp i aksjeporteføljen til valutaresservane basert på prosentvis eigarandel i dei enkelte selskapa: 864 323 tonn CO ₂ -ekvivalentar	Klimarisiko i valutaresservane Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland
		Utsleppsintensiteten i aksjeporteføljen til valutaresservane: 128 tonn CO ₂ -ekvivalentar per million dollar i omsetning	Klimarisiko i valutaresservane Arbeid med klimarisiko i Statens pensjonsfond utland

GRI-standard	GRI-indikator	Beskriving	Omtalt i rapportens kapittel:
Ansvarleg forvaltning: total portefølje			
GRI 415: Public Policy 2016	415-1 Politiske bidrag	Deltaking i offentlege høyringar med tilknytning til ansvarleg forvaltning: 12 (Noregs Bank har ingen politiske monetære bidrag)	Ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland – marknaden
GRI G4: Financial Services Sector Disclosures 2014	FS10 Andel og antal selskap i porteføljen som den rapporterende organisasjonen har samhandla med om miljø eller samfunnsmessige forhold	Antal møte med selskap: 2 911 møte med 1 307 selskap (14 % av alle selskap). Har hatt 1 477 møte med 794 selskap der ulike selskapsstyringstema blei diskuterte, og 1 490 møte med 781 selskap der ulike berekraftstema blei diskuterte (samla blei ESG-tema diskuterte i 66 % av alle selskapsmøte og med selskap som utgjorde 57 % av verdien til aksjeporteføljen). Særleg skriftleg kontakt med selskap om miljø, sosiale forhold og selskapsstyring: 405 (4,4 % av alle selskap) Antal saker med stemmer avgitt på generalforsamlingar: 117 392 saker med stemmer (97,7 % av alle saker) på 11 616 generalforsamlingar (vi stemte ved 97,5 % av generalforsamlingane)	Ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland – selskapa
GRI G4: Financial Services Sector Disclosures 2014	FS11 Andel egedelar som er utsette for positiv og negativ miljømessig eller sosial screening	Antal selskap Noregs Bank har selt seg ut av som følgje av risikovurderingar knytte til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring: 74 Antal utestengingar av selskap: 13 Antal nye selskap som er sette til observasjon: 4	Ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland – porteføljen Ansvarleg forvaltning av Statens pensjonsfond utland – selskapa
Ansvarleg forvaltning: valutaresservane			
GRI G4: Financial Services Sector Disclosures 2014	FS11 Andel egedelar som er utsette for positiv og negativ miljømessig eller sosial screening	Antal selskap i aksjeporteføljen til valutaresservane der det er gjennomført nedsal som følgje av risikovurderingar knytte til miljø, sosiale forhold og selskapsstyring: 8 Antal selskap som er utelukka frå referanseindeksen til valutaresservane: 40	Ansvarleg forvaltning av valutaresservane
Utslepp frå eiga drift			
GRI 305: Utslepp 2016	305-1 Direkte klimagassutslepp (ramme 1)	Direkte utslepp (ramme 1): 25 tonn CO ₂ -ekvivalentar	Klimapåverknad i drifta til Noregs Bank
	305-2 Indirekte klimagassutslepp (ramme 2)	Indirekte utslepp (ramme 2): 649 tonn CO ₂ -ekvivalentar	Klimapåverknad i drifta til Noregs Bank
	305-3 Andre indirekte klimagassutslepp (ramme 3)	Indirekte utslepp, anna (ramme 3): 5 382 tonn CO ₂ -ekvivalentar	Klimapåverknad i drifta til Noregs Bank

Representantskapets vedtak om godkjenning av årsregnskapet for 2022

Norges Banks representantskap fattet følgende vedtak i møte den 23. februar 2023:

- Representantskapet tar hovedstyrets årsberetning for 2022 til etterretning.
- Representantskapet tar uavhengig revisors beretning og attestasjonsuttalelse om foretakets bærekraftsrapportering til etterretning.
- Representantskapet godkjenner Norges Banks årsregnskap for 2022.
- Totalresultatet på -11,1 milliarder kroner disponeres i tråd med «Retningslinjer for avsetning og disponering av Norges Banks overskudd» ved at 13,2 milliarder kroner tilbakeføres fra kursreguleringsfondet til resultatregnskapet. Fra årets resultat avsettes 2,1 milliarder kroner til overføringsfondet. Fra overføringsfondet overføres en tredjedel – 8,1 milliarder kroner – til statskassen.

Representantskapets uttalelse om hovedstyrets protokoller og tilsynet med banken

Representantskapet utarbeider i henhold til sentralbankloven en årlig rapport til Stortinget om tilsynet med Norges Bank. Rapporten for 2022 vedtas i møte den 9. mars 2023 og offentliggjøres ved oversendelse til Stortinget.

Norges Bank 2022

Design: TRY

Produksjon: Aksell AS

Bilde: Simen Øvergaard, GettyImages, Shutterstock, Unsplash og Nils-Stian Aasheim

Nynorsk omsetjing: Språkverkstaden

Grønt Punkt Norge